

Valmieras novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģija 2024. - 2030. gadam

A DAĻA: ANALĪZE

Pasūtītājs:

Valmieras novada pašvaldība

Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201

Izpildītājs:

SIA "AC Konsultācijas",

Balasta dambis 70a-1, Rīga, LV-1048

info@ack.lv

2023

SATURS

SAĪSINĀJUMI	3
1. Ievads un Stratēģijas izstrādes metodoloģija	4
A DAĻAS Izstrādes metodoloģija.....	5
2. Vispārējs esošās situācijas izvērtējums	6
2.1. Valmieras novada Izglītības jomas izvērtējums un sasaiste ar novada attīstības dokumentiem	6
2.2. Izglītības jomas sasaiste ar ES, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem	14
2.3. Izglītības pakalpojumu segmentācija un kvalitāte	18
2.4. Ieinteresēto un iesaistīto pušu lomas	27
2.5. Izglītības jomas pārvaldības un sadarbības ietvars	31
2.6. Atbalsta mehānismi izglītībā	40
2.7. Potenciālo vidusskolu vai ģimnāziju (10.-12.klase) izglītojamo interesējošo jomu izpēte.....	43
3. Pārskats par pašvaldībai pakļautajām izglītības iestādēm Valmieras novadā	56
3.1. Izglītojamo skaits un tendences	56
3.2. Izglītības rezultātu raksturojums	66
3.3. Izglītības iestāžu cilvēkresursu raksturojums	83
3.4. Izglītības iestāžu tīkla fiziskā infrastruktūra	89
3.5. Valmieras novada izglītības iestāžu finanšu resursu dinamika un efektivitāte.....	95
4. Profesionālās, augstākās un pieaugušo izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā	98
4.1. Profesionālās izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā	98
4.2. Augstākās izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā	109
4.3. Pieaugušo izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā.....	113
5. Valmieras novada izglītības jomas SVID analīze.....	121
PIELIKUMI	123

SAĪSINĀJUMI

ATR – Administratīvi teritoriālā reforma¹

CE – Centralizētie eksāmeni

ES – Eiropas Savienība

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

IKVD – Izglītības kvalitātes valsts dienests

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

m.g. – mācību gads

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

NVO – nevalstiskā organizācija

PII – pirmsskolas izglītības iestāde

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

STEM – zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika (no angļu valodas – Science, Technology, Engineering and Mathematics)

Stratēģija – Valmieras novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģija 2024. - 2030. gadam

SVID – stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra

ViA – Vidzemes Augstskola

VII – vispārējās izglītības iestāde

VIP – Valmieras Industriālais parks

VISC – Valsts izglītības satura centrs

VDMV – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola

VT – Valmieras tehnikums

¹ Reforma stājās spēkā 2021.gada 1.jūlijā, līdzšinējo 119 vietējo pašvaldību vietā izveidojot 43 jaunas pašvaldības. Izveidojot Valmieras novadu, tika apvienotas šādas pašvaldības – Valmieras pilsēta, Beverīnas novads, Burtnieku novads, Kocēnu novads, Mazsalacas novads, Naukšēnu novads, Rūjienas novads un Strenču novads.

1. IEVADS UN STRATĒGIJAS IZSTRĀDES METODOLOĢIJA

VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS EKOSISTĒMAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2024. - 2030. GADAM (turpmāk – Stratēģija) ir visaptverošs vidēja termiņa nozares attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka mērķus, uzdevumus un rīcības izglītības nozares attīstībai Valmieras novadā.

Stratēģijas mērķis ir noteikt izglītības attīstības prioritātes un virzienus Valmieras novadā 2024. - 2030. gadam, atbilstoši esošajai situācijai un novada attīstības dokumentiem, nacionālajām izglītības attīstības pamatnostādnēm, ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem 2030, administratīvi teritoriālajai reformai, kā arī nacionālā un Eiropas Savienības līmenī paredzētajiem atbalsta mehānismiem.

Stratēģijā definētajiem stratēģiskajiem mērķiem, rīcības virzieniem, rīcības jomām un uzdevumiem kopumā jāsekmē efektīvu, ilgtspējīgu, modernu, kvalitatīvu un līdztiesības principos balstītu izglītības pakalpojumu attīstību.

Šis dokuments izstrādāts saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likumu. Ievērojot saskaņotības principu², Stratēģijas izstrādē ņemti vērā augstākstāvoši attīstības plānošanas dokumenti vietējā līmenī (Valmieras novada ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumenti (Apstiprināti Valmieras novada domes sēdē 2022. gada 27. oktobrī³)), kā arī reģionālā un nacionālā līmenī un ar izglītības nozari saistīti starptautiska un nacionāla līmeņa dokumenti un normatīvie akti.

Stratēģiju saskaņā ar Valmieras novada pašvaldības darba uzdevumu un pamatojoties uz 2023. gada 14. augustā noslēgto pakalpojuma Līgumu Nr. Nr.09.822/7.4.1/23/124 izstrādāja SIA "AC Konsultācijas".

Dokumentā ietvertā informācija un secinājumi ir balstīti uz Valmieras novada pašvaldības un izglītības iestāžu sniegtajiem datiem, aptaujās, intervijās un iesaistīto pušu diskusijās iegūto informāciju, kā arī uz publiskajās datu bāzes pieejamajiem datiem.

Stratēģijā ir ietvertas šādas atsevišķas sadaļas:

A. ANALĪZE

Vispārējs esošās situācijas izvērtējums, pārskats par pašvaldībai pakļautajām izglītības iestādēm, profesionālās, augstākās un pieaugušo izglītības ieguves iespējas novadā un Valmieras novada izglītības jomas SVID analīze.

B. STRATĒGISKĀ ATTĪSTĪBA

Stratēģiskās attīstības ietvars, izglītības pakalpojumu tīkla attīstības pamatprincipi Valmieras novadā, metodiskā darba pārvaldības attīstība.

C. RĪCĪBAS PLĀNS

RĪCĪBAS PLĀNS 2024. - 2030. gadam, risku izvērtējums, Valmieras novadā izglītības nozares vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti, Izglītības jomas ilgtermiņa attīstības prioritātes (līdz 2040. gadam), Stratēģijas īstenošanas rezultatīvie rādītāji, monitoringa uzraudzība.

Šis dokuments ir **A. DAĻAS: ANALĪZE** ziņojums (izstrādāts 2023. gada augustā – 2023. gada decembrī).

² Attīstības plānošanas sistēmas likums <https://likumi.lv/ta/id/175748-attistibas-planosanas-sistemas-likums>

³ Valmieras novada pašvaldības domes lēmums Nr.680 "Par Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038.gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022. – 2028.gadam apstiprināšanu" (protokols Nr.20, 52§)

A DAĻAS IZSTRĀDES METODOĻIJA

Tabulā 1 raksturotas būtiskākās analīzes ietvaros izmantotās pētnieciskās metodes.

Tabula 1 – Stratēģijas izstrādes metodoloģijas kopsavilkums

Nr. p.k.	Izmantotā metode	Apraksts
1.	Datu ievākšana un analīze	<p>Oficiālo statistikas avotu (Oficiālās statistikas portāls/Centrālā statistikas pārvalde, PMLP, IZM, VISC, VIIS, pašvaldības publiskie pārskati) un iestāžu mājas lapās un datu bāzēs pieejamo datu analīze.</p> <p>Valmieras novada pašvaldībai (un izglītības iestādēm) pieprasīto datu analīze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Izglītojamo skaits visās izglītības pakāpēs (klasēs /ursos / programmās) un veidos ◆ Speciālā un iekļaujošā izglītība ◆ Pedagogu un atbalsta personāla dati ◆ Infrastruktūra, t.sk. dabaszinātņu, IKT un sporta infrastruktūra ◆ Pašvaldības finansējums un izdevumi izglītības jomā ◆ Absolventu dati ◆ Izglītības rezultāti un sasniegumi ◆ Sadarbība ar citām izglītības iestādēm, uzņēmējiem, NVO
2.	Dokumentu izpēte	Attīstības plānošanas un politikas plānošanas dokumentu, normatīvo aktu un saistošo noteikumu, pētījumu un izvērtējumu u.c. ar izglītības jomas attīstību saistītu dokumentu analīze.
3.	Intervijas un diskusijas	Intervijas un diskusijas ar pašvaldības un izglītības iestāžu pārstāvjiem (Izglītības pārvaldes vadītāja un speciālisti, Attīstības pārvaldes vadītāja, Izglītības, kultūras un sporta komiteja, Valmieras Attīstības aģentūra u.c. iesaistītās puses).
4.	Izglītojamo tiešsaistes aptauja	Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 8. un 9. klašu izglītojamo tiešsaistes aptauja ar mērķi izpētīt potenciālo vidusskolēnu intereses par tālākajām izglītības gaitām, interesējošām jomām un būtiskākajiem faktoriem izglītības iestādes izvēlē.
5.	Pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju aptauja	Valmieras novadā esošo pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju tiešsaistes aptauja ar mērķi, izzināt, kādās izglītības tematiskajās jomās iestādes īsteno un plāno īstenot pieaugušo izglītības programmas novadā, cik daudz izglītojamo ir piedalījušies pieaugušo izglītības programmās un citus ar pieaugušo izglītību saistītus aspektus.
6.	SVID analīze	Pamatojoties uz esošās situācijas izpētes rezultātiem, tika izstrādāta detalizēta analīze, novērtējot stiprās un vājās puses, kā arī pastāvošās iespējas un sagaidāmos draudus Valmieras novada pašvaldības izglītības nozarē.

2. VISPĀRĒJS ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS

2.1. VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS JOMAS IZVĒRTĒJUMS UN SASAISTE AR NOVADA ATTĪSTĪBAS DOKUMENTIEM

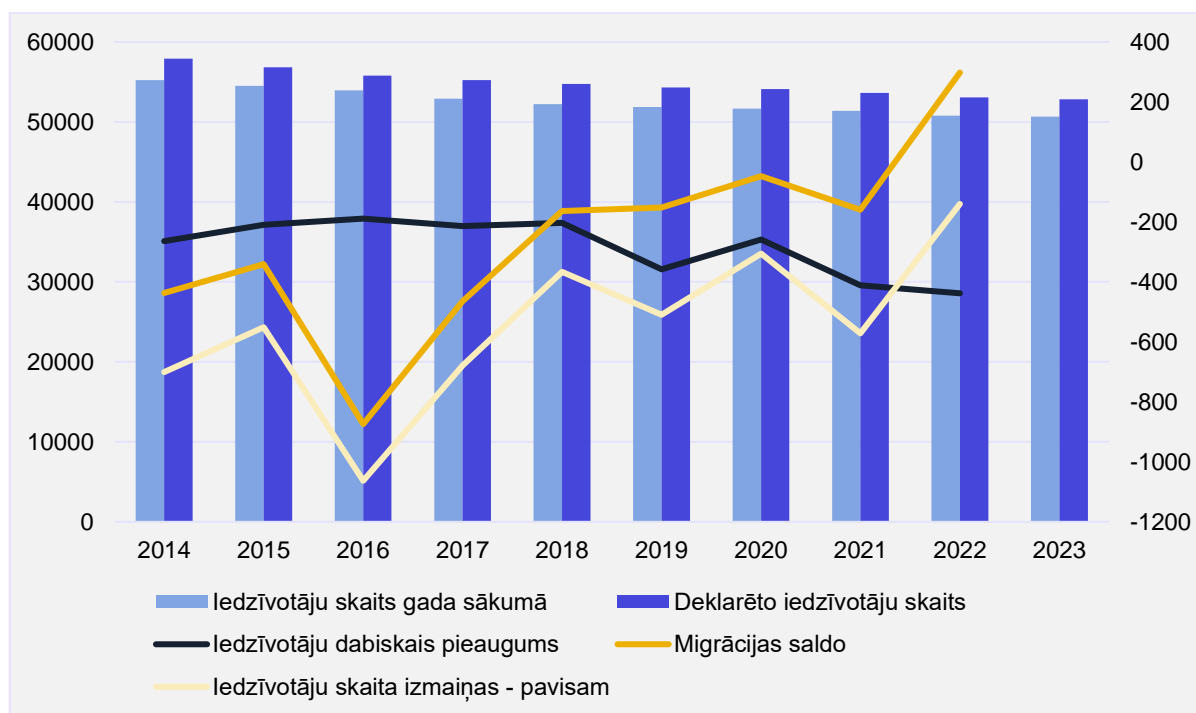
2.1.1. DEMOGRĀFISKĀS ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS UN TENDENCES

2023. gada sākumā Valmieras novadā bija 50 659 iedzīvotāji⁴. Pēdējo desmit gadu laikā faktiskais iedzīvotāju skaits samazinājies par 8,3%, bet pēdējo piecu gadu laikā tikai – par 2,3%.

Valmieras valstspilsētā iedzīvotāju skaits pēdējā desmitgadē samazinājies lēnāk nekā novadā kopā – tas samazinājies par 4,5% jeb 1072 iedzīvotājiem⁵, tomēr pēdējo piecu gadu laikā tendence ir tāda pati kā novadā – iedzīvotāju skaits samazinājies par 2,3%.

Dabiskā pieauguma rādītājs gan pēdējās desmitgades, gan piecgades laikā kopumā samazinās (dzimstība aizvien pārsteidz mirstību), tomēr migrācijas saldo, lai arī svārstīgs, pēdējo desmit gadu laikā pieaudzis un 2022. gadā sasniedzis pozitīvu vērtību – uz dzīvi Valmieras novadā pārcēlušies vairāk iedzīvotāju nekā to pametuši, kas nedaudz uzlabojis kopējo iedzīvotāju skaita rādītāju.

Attēls 1 – Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas Valmieras novadā 2014.-2023. gadā⁶ (Avoti: Oficiālās statistikas portāls, Fizisko personu reģistrs)

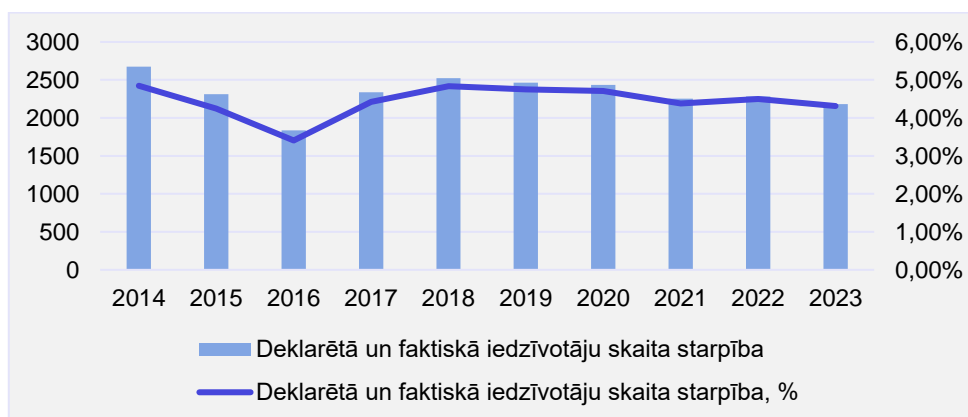
Jāņem vērā, ka deklarēto iedzīvotāju skaits nedaudz atšķiras no faktiskā – novadā deklarēto iedzīvotāju skaits ik gadu ir par 3,4 – 4,9% lielāks nekā faktiskais iedzīvotāju skaits (2023. gadā - 4,31% jeb 2183 iedzīvotāji). Tomēr šai starpībai nav tendences palielināties.

⁴ Oficiālā statistikas portāla dati

⁵ Oficiālā statistikas portāla dati, 2014-2023

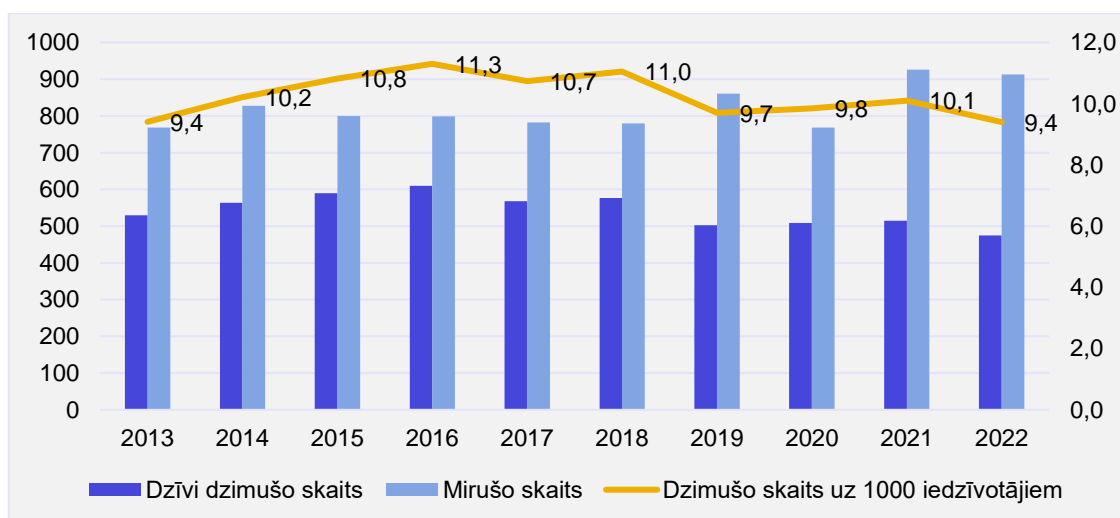
⁶ Dati par 2014.-2020. gadu ietver datus par teritorijām, kas 2021. gadā apvienotas, izveidojot Valmieras novadu, t.i. par Valmieras pilsētu, Beverīnas novadu, Burtnieku novadu, Kocēnu novadu, Mazsalacas novadu, Naukšēnu novadu, Rūjienas novadu un Strenču novadu.

Attēls 2 – Iedzīvotāju skaita un deklarēto iedzīvotāju skaita atšķirības Valmieras novadā 2014.-2023. gadā (Avoti: Oficiālās statistikas portāls, Fizisko personu reģistrs)

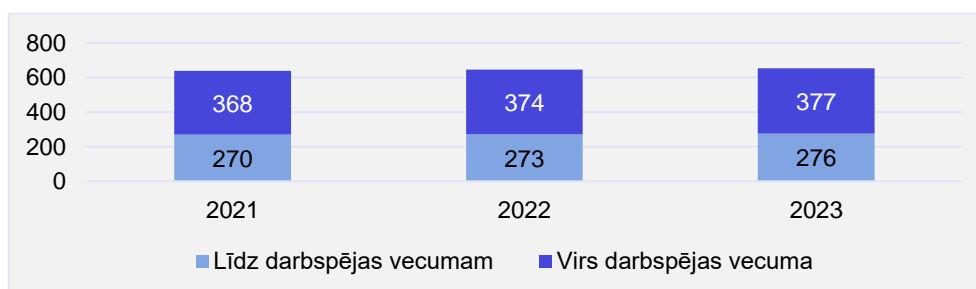
Lai arī kopumā dzimušo skaits samazinājies, ņemot vērā iedzīvotāju skaita kopējo samazināšanos, dzimstības rādītājs – dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem – pēdējās desmitgades laikā nav būtiski samazinājies – gan 2013. gadā, gan 2022. gadā tas bija 9,4.

Attēls 3 – Dzimstības un mirstības rādītāji Valmieras novadā 2013.-2023. gadā (Avots: Oficiālās statistikas portāls)

Demogrāfiskā slodze⁷ Valmieras novadā kopš tā izveidošanas nav būtiski mainījies – rādītājs palielinās, tomēr nedaudz, turklāt palielinās ne tikai iedzīvotāju pēc darbaspējas vecuma skaits uz 1000 iedzīvotājiem, bet arī darbaspējas nesasniegušo iedzīvotāju skaits uz 1000 iedzīvotājiem.

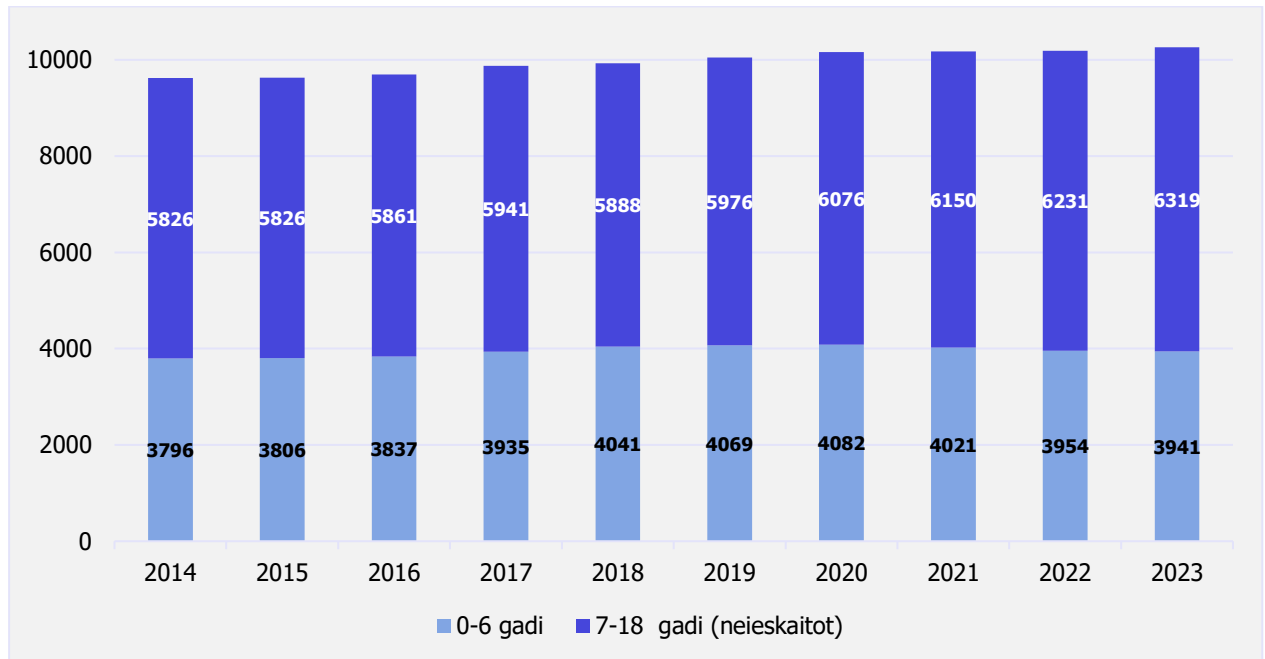
Attēls 4 – Demogrāfiskā slodze Valmieras novadā 2021.-2023. gadā (Avots: Oficiālās statistikas portāls)

⁷ Darbspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits uz 1000 iedzīvotājiem darbaspējas vecumā

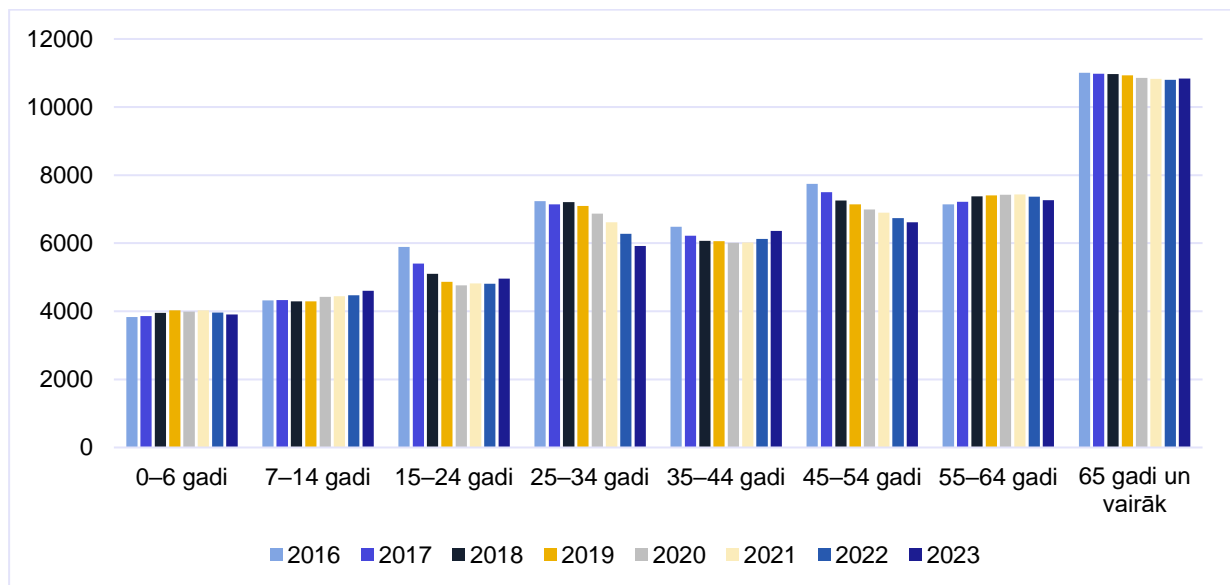
Kopējais bērnu skaits novadā pēdējo gadu laikā ir nedaudz pieaudzis, 2023. gadā palielinājies bērnu, kas sasnieguši septiņu gadu vecumu, skaits.

Attēls 5 – Bērnu skaits Valmieras novadā 2022.-2023. gadā (Avots: Fizisko personu reģistrs)

Salīdzinot iedzīvotāju skaita izmaiņas pa vecuma grupām kopš 2016. gada, redzams, ka Valmieras novadā kopumā visvairāk mainījies (samazinājies) iedzīvotāju skaits vecuma grupā 25-34 gadi, kas var ietekmēt bērnu skaitu, tuvākajos gados. Valmieras novada teritorijās (pagastos) šī tendence parasti ir līdzīga (skat. 1. pielikumu).

Attēls 6 – Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas pa vecuma grupām Valmieras novadā 2016.-2023. gadā (Avots: Oficiālās statistikas portāls)

2019. gadā administratīvi teritoriālās reformas vajadzībām VARAM apkopojusi datus par **darbaspēka migrāciju novados**, kas šobrīd veido Valmieras novadu⁸. Pēc šiem datiem, apvienotajā Valmieras novadā uz vietas strādāja 57,8% šī novada iedzīvotāju (dati neiekļauj bijušo Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novadu iedzīvotājus), bet vairāk nekā ceturtdaļa (26,5%) novada nodarbināto iedzīvotāju strādāja Rīgā.

Kā redzams 2. tabulā, visbiežāk lielākā nodarbināto grupa (26,3–48,5%) strādāja teritorijā, kurā dzīvoja, izņemot bijušo Burtņieku novadu, kur uz vietas strādāja 26,3% nodarbināto iedzīvotāju, bet uz Valmieru strādāt devās nedaudz lielāks nodarbināto īpatsvars – 26,8%. Rīga darba vieta bija 20,6–28,1% bijušo pašvaldību teritoriju iedzīvotāju, bet to iedzīvotāju īpatsvars, kuri devās strādāt uz Valmieru, svārstījās no 8,1% iedzīvotāju bijušajā Mazsalacas novadā līdz 26,8% bijušajā Burtņieku novadā. Interesanti, ka, lai arī uz Valmieru strādāt devās ievērojams skaits bijušo novadu iedzīvotāju, teju trešdaļa Valmieras iedzīvotāju ikdienā devās strādāt uz Rīgu. Vienlaikus Valmierā uz vietas strādāja teju puse (48,5%) no nodarbinātajiem pilsētas iedzīvotājiem. Vēl liela daļa teritorijas iedzīvotāju (45,6%) uz vietas strādāja bijušajos Naukšēnu un Mazsalacas novados. Vismazāk iedzīvotāju uz vietas strādāja bijušās Burtņieku (26,3%), Beverīnas novada teritorijā (30,0%) un Kocēnu (30,7%) novadu teritorijās.

Tabula 2 – Darbaspēka migrācija Valmieras novada teritorijās pirms ATR (*Avots: VARAM*⁹)

		Strādāja (teritorija pirms ATR)								
		Valmiera	Rīga	Beverīnas nov.	Burtņieku nov.	Kocēnu nov.	Mazsalacas nov.	Naukšēnu nov.	Rūjienas nov.	Strenču nov.
Dzīvoja (teritorija pirms ATR)	Valmiera	48,5%	28,1%	1,5%	3,1%	3,9%	*	*	*	*
	Beverīnas nov.	22,8%	25,2%	30,0%	2,3%	1,8%	*	*	*	1,6%
	Burtņieku nov.	26,8%	24,9%	0,8%	26,3%	3,5%	1,0%	*	0,8%	*
	Kocēnu nov.	24,9%	23,6%	1,5%	2,5%	30,7%	*	*	*	*
	Mazsalacas nov.	8,1%	24,1%	0,8%	2,3%	1,3%	45,6%	1,1%	2,1%	*
	Naukšēnu nov.	8,6%	22,0%		0,8%	0,9%	0,9%	45,6%	9,9%	*
	Rūjienas nov.	12,2%	20,6%		1,5%	2,7%	1,0%	8,5%	39,9%	*
	Strenču nov.	9,6%	24,9%	1,2%	5,9%	0,8%	*	*	0,6%	40,5%

Paskatot eksperimentālo statistiku par iedzīvotāju skaita izmaiņu iemesliem Valmieras novadā¹⁰, redzams, ka laika periodā kopš 2011. gada 66% Valmieras novada iedzīvotāju dzīvoja tajā pašā teritorijā, 10% bija pārcēlušies uz citu teritoriju Latvijā, 9% – pārcēlušies uz dzīvi no citas vietas Latvijā uz Valmieras novadu. 8% cilvēku, kuri perioda sākumā dzīvoja novadā, 2023. gada sākumā pārcēlušies uz ārvalstīm, bet 2% – pārcēlušies uz dzīvi Valmieras novadā no ārvalstīm. Valmieras novada pilsētu un pagastu griezumā šie rādītāji nedaudz atšķiras, piemēram, iedzīvotāju īpatsvars, kas dzīvo tajā pašā teritorijā, ir mazāks, kas nozīmē, ka daļa novada iedzīvotāju pārcēlušies uz dzīvi citviet Valmieras novadā. Visvairāk dzīvesvietu nemainījušo iedzīvotāju ir Burtņieku, Ķoņu, Matīšu un Mazsalacas pagastos (61%), bet vismazāk – Valmieras pagastā (44%).

⁸ Valmieras novads izveidots, 2021. gadā apvienojot Valmieras pilsētu, Beverīnas, Burtņieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novadus, bet 2019. gadā VARAM plānoja Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novadus iekļaut Valkas novadā, tāpēc informācija par tagadējā Valmieras novada teritorijām atrodama apvienotā Valmieras novada pašvaldības profilā https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/profils_valmieras_apvienotais_n-1.pdf un apvienotā Valkas novada pašvaldības profilā https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/profils_valkas_apvienotais_n.pdf

⁹ <https://www.varam.gov.lv/lv/pasvaldibu-profili-konsultacijam-2019-gada-vasara>

¹⁰ Dati apkopoti, salīdzinot iedzīvotāju skaitu perioda sākumā un beigās, īpatsvaru rēķinot pret iedzīvotāju skaitu perioda sākumā. Vairāk: <https://stat.gov.lv/lv/metadati/8113-iedzivotaju-skaitis-un-galvenie-demografiskie-raditaji-eksperimentala-statistika>

Tabula 3 – Iedzīvotāju skaita izmaiņas Valmieras novada teritorijās, salīdzinot datus 2011. un 2023. gadā
(Avots: OSP¹¹)

	Dzīvo tajā pašā teritorijā	Pārcēlies uz citu teritoriju Latvijā	Pārcēlies no citas teritorijas Latvijā	Pārcēlies uz ārzemēm	Ieradies no ārzemēm
Valmieras novads	66%	10%	9%	8%	2%
Valmiera	60%	16%	16%	10%	2%
Mazsalaca	50%	17%	26%	7%	2%
Rūjiena	59%	15%	17%	6%	2%
Seda	50%	14%	22%	11%	6%
Strenči	48%	21%	18%	9%	2%
Bērzaines pag.	54%	24%	24%	6%	3%
Brenguļu pag.	57%	19%	25%	6%	2%
Burtnieku pag.	61%	16%	18%	4%	2%
Dikļu pag.	58%	18%	18%	6%	2%
Ēveles pag.	56%	19%	19%	8%	2%
Ipiķu pag.	55%	21%	16%	7%	2%
Jeru pag.	55%	20%	22%	3%	1%
Jērcēnu pag.	48%	20%	20%	9%	1%
Kauguru pag.	57%	22%	22%	6%	2%
Kocēnu pag.	58%	20%	21%	7%	2%
Ķoņu pag.	61%	18%	13%	4%	1%
Lodes pag.	51%	21%	33%	6%	1%
Matīšu pag.	61%	15%	17%	4%	4%
Mazsalacas pag.	61%	18%	18%	6%	1%
Naukšēnu pag.	60%	19%	11%	4%	1%
Plāņu pag.	47%	22%	22%	11%	1%
Ramatas pag.	56%	17%	16%	7%	2%
Rencēnu pag.	57%	21%	20%	6%	3%
Sēļu pag.	49%	22%	19%	11%	2%
Skaņkalnes pag.	52%	23%	18%	7%	3%
Trikātas pag.	59%	17%	16%	4%	2%
Vaidavas pag.	59%	20%	21%	5%	1%
Valmieras pag.	44%	33%	31%	8%	3%
Vecates pag.	59%	20%	10%	6%	6%
Vilpulkas pag.	54%	24%	10%	6%	2%
Zilākalna pag.	54%	21%	24%	8%	2%

Detalizēta informācija par iekšējo migrāciju apskatāma Centrālās statistikas pārvaldes interaktīvajā rīkā.¹²

Demogrāfijas prognozes un vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes Latvijā regulāri izstrādā un aktualizē Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM)¹³. Demogrāfijas prognozes EM balsta uz oficiālās statistikas datiem (Centrālās statistikas pārvaldes informācija par iedzīvotāju skaitu un sastāvu, un demogrāfijas tendencēm), kā arī, daļēji, uz Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) demogrāfijas

¹¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/RIG050/

¹² Pieejams: <https://tools.csb.gov.lv/migration/lv/map/out/4/2011/2023/points>

¹³ <https://prognozes.em.gov.lv/lv/demografijas-prognozes>

prognožu bāzes scenāriju. Prognozēšanai tiek izmantoti scenāriji, kas ir saistīti ar Latvijas izaugsmes mērķiem, tāpēc prognožu piepildīšanās/nepiepildīšanās ir atkarīga no tā, vai ekonomiskās attīstības mērķi tiek sasniegti¹⁴. Balstoties uz šīm demogrāfijas prognozēm, ņemot vērā arī citus faktorus, EM izstrādā darba tirgus prognozes, kas jāņem vērā, plānojot izglītības pakalpojumu piedāvājumu¹⁵.

Plānojot izglītības pakalpojumu attīstību novadā, jāņem vērā dažādi ārējie faktori, vienlaikus atceroties, ka faktori, kas ietekmē demogrāfiju nacionālā līmenī, un faktori, kas ietekmē demogrāfiju reģionālā vai novada līmenī, var atšķirties, atkarībā no īstenotajām politikām. Ārējie faktori, kas pēdējos gados visbūtiskāk ietekmējuši demogrāfisko situāciju nacionālā mērogā, ir COVID-19 pandēmija (mirstība, veselības pasliktināšanās un darba tirgus izmaiņas ierobežojošo pasākumu dēļ) un Krievijas paaugstinātā agresija Ukrainā kopš 2022. gada (imigrācija), kā arī digitalizācijas un dažādu tehnoloģiju attīstība un ietekme uz mācīšanos un darba tirgu (mākslīgais internets, meta verse, digitālās platformas u.c. jauninājumi). Tomēr šo faktoru ietekme uz novada demogrāfisko situāciju jāvērtē, ņemot vērā atbalsta pasākumus, kas tiek īstenoti novadā, kā arī darba tirgus attīstību novadā (pieejamās darba vietas piesaista skolēnu vecākus).

Pēc Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas¹⁶ ietvaros modelētajām iedzīvotāju skaita prognozēm līdz 2030.gadam, paredzams, ka:

- ◆ pēc 2023. gada dzimstība varētu samazināties;
- ◆ bērnu skaits sākumskolas vecuma grupā varētu pieaugt līdz 2025. gadam, vēlāk – samazināties;
- ◆ bērnu skaits 5.-9. klašu grupā varētu pieaugt pēc 2027. gada;
- ◆ bērnu skaits vidusskolas vecuma grupā līdz 2026. gadam varētu pieaugt, bet vēlāk – samazināties (2030.gadā sasniedzot 2021. gada līmeni – 1518 bērnus);
- ◆ no 2024. gada varētu sākt samazināties bērnu skaits vecumā no 1–6 gadiem, un tas turpinātu negatīvi ietekmēt arī citas vecuma grupas turpmākajos gados;
- ◆ pensijas vecuma iedzīvotāju skaits varētu saglabāties praktiski nemainīgs.

2.1.2. IZGLĪTĪBAS JOMAS IZVĒRTĒJUMS

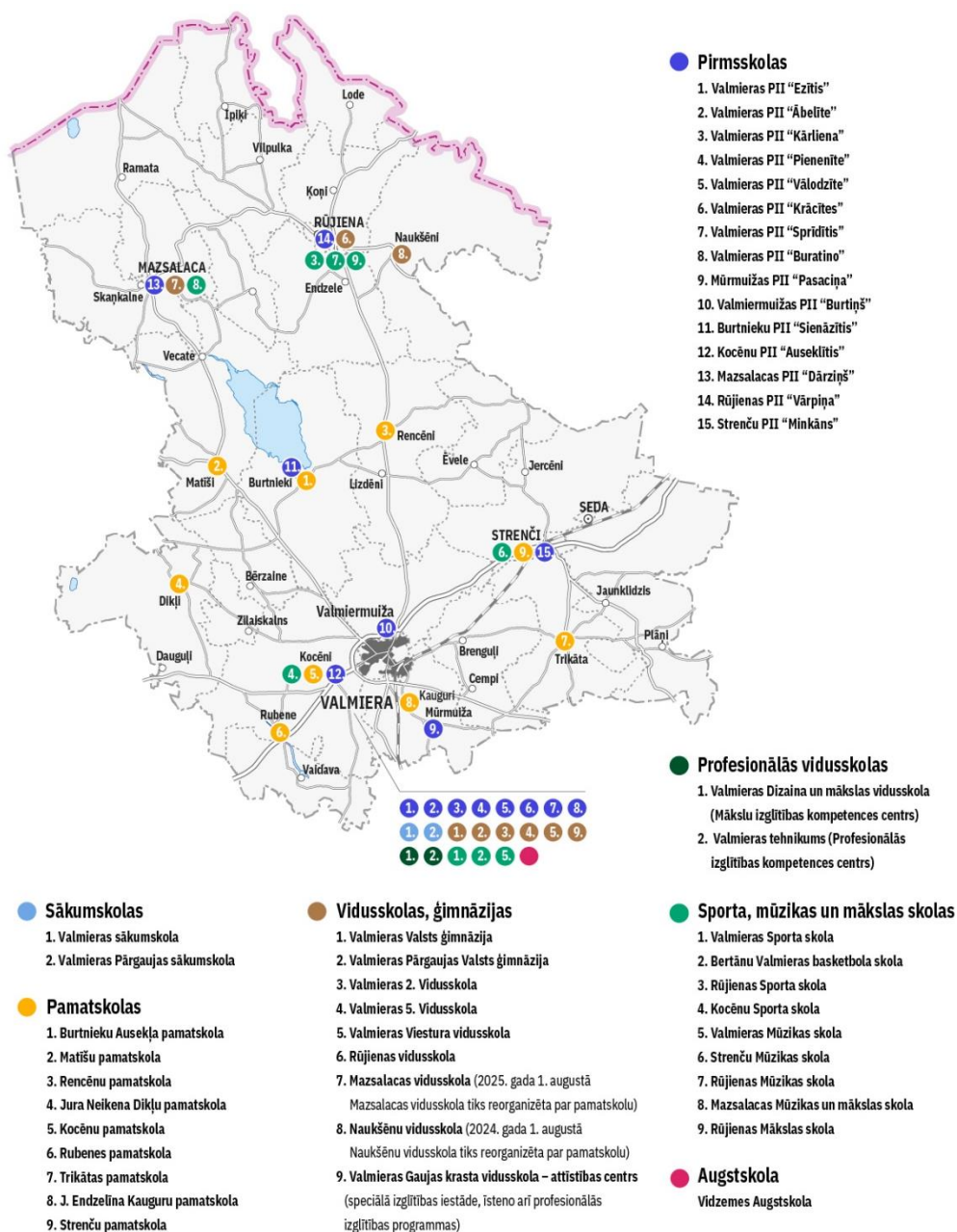
Novadā pirmsskolas izglītību 2023.gadā (no 1. septembra) nodrošina 15 pašvaldības izglītības iestādes un pirmsskolas izglītības grupas astoņās vispārējās izglītības iestādēs, sākumskolas izglītību – divas iestādes, pamatzglītību nodrošina 18 izglītības iestādes, vidējo un interešu izglītību – deviņas iestādes, tostarp divas valsts ģimnāzijas, profesionālās ievirzes izglītību – deviņas pašvaldības iestādes, interešu un neformālo izglītību – četri jauniešu centri, profesionālo vidējo izglītību – divas iestādes, augstāko izglītību – Vidzemes augstskola. Visaptveroša izglītības sistēma ir Valmieras novada inovāciju un uzņēmējdarbības pamatā.

¹⁴ <https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment>

¹⁵ <https://www.em.gov.lv/lv/media/604/download>

¹⁶ Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2038. un Valmieras novada attīstības programma 2022. - 2028. Esošā situācija: https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/11/valmieras_nov_esosa_situacija.pdf

Attēls 7 – Izglītības iestādes Valmieras novadā (Avots: Autoru izstrādāts)

Valmierā un Valmieras novadā pieejamas kvalitatīvas izglītības iespējas, sākot no pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un interešu izglītības līdz augstākajai izglītībai, kā arī tiek piedāvātas dažādas mūžizglītības iespējas.

Valmieras novada Izglītības pārvalde sadarbībā ar pašvaldības struktūrvienībām un izglītības iestādēm īsteno valsts izglītības, sporta un jaunatnes politikas virzienus Valmieras novadā un pašvaldības kompetenci un funkcijas izglītības, sporta un jaunatnes darba jomās.

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022 - 2038. gadam prioritāte "Vesela, radoša un zinoša sabiedrība" vērsta uz to, lai Valmieras novadā tiktu nodrošināti sabiedrības vajadzībās balstīti valsts un pašvaldības pakalpojumi, kas gan izkopj un attīsta talantus, gan rūpējas par dažādu grupu integrēšanu sabiedrībā un starpsektorālu sadarbību, tai skaitā konkurētspējīgi visu līmeņu izglītības un karjeras attīstības pakalpojumi, tostarp sasaiste starp izglītību un uzņēmējdarbību.

Lai sasniegtu Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022 - 2038. izvirzīto stratēģisko mērķi - **Valmieras novads - Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedi pārvaldītu vidi**, *Valmieras novada Attīstības programmā 2022. - 2028. gadam* noteikta virkne uzdevumu izglītības jomas attīstībai:

U1 Attīstīt pieejamu un kvalitatīvu visu līmeņu izglītību, nodrošinot tehniski spēcīgu, modernu un sabalansētu izglītības vidi.

U2 Veicināt zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanos, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai.

U3 Veicināt nodarbinātību, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū un augstu darba produktivitāti, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā.

U4 Veicināt lietišķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.

Izglītības nozares attīstība ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem Valmieras novada ekonomiskajai attīstībai. Īpašu nozīmi izglītības pakalpojumi Valmieras novadā iegūst līdz ar Valmieras Industriālā parka izveidi. Vidēja termiņa prioritāte *Valmieras novada attīstības programmā 2022. - 2028. gadam* "VP3 Industrializācija un modernizācija" ietver projekta ideju par plašākas industrializācijas īstenošanu Valmieras novadā, veidojot jaunu industriālo teritoriju Valmieras Industriālo parku (VIP).

VIP projekta ietvaros nepieciešams īstenot daudzpusīgu pieeju: sadarbojoties un iesaistot ārvalstu investorus un pašvaldībā esošos komersantus, izglītības sektoru un sociālos partnerus. Viens no svarīgākajiem potenciālo investoru lēmumu pieņemšanas faktoriem par labu kādai valstij/pilsētai ir kvalificēta darba spēka pieejamība. Visaptveroša izglītības sistēma ir Valmieras novada inovāciju un uzņēmējdarbības pamatā. Šāda sadarbība veicina zināšanu un tehnoloģiju pārnesi starp profesionālās izglītības, augstākās izglītības un pētniecības institūcijām un industriju, un sekmē ekonomiskās specializācijas attīstību.

SECINĀJUMI

- ◆ Lai arī kopumā, līdzīgi kā citviet Eiropā un Latvijā, Valmieras novadā iedzīvotāju skaits arvien samazinās, pēdējo piecu gadu laikā tas vairs nenotiek tik strauji kā pēdējās desmitgades laikā.
- ◆ Valmieras valstspilsētā pēdējās piecgades laikā iedzīvotāju skaits samazinās līdzīgā ātrumā kā novadā kopumā.
- ◆ Lai arī Valmieras novadā samazinās dzimstība, dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem pēdējās desmitgades laikā nav būtiski mazinājies – gan 2013. gadā, gan 2022. gadā tas bija 9,4; tāpat, visticamāk, piesaistot vairāk jaunu iedzīvotāju no citām teritorijām, palielinātos arī bērnu skaits.
- ◆ Arī demogrāfiskās slodzes rādītāji pēdējo gadu laikā būtiski nemainās, kas nozīmē, ka, ja nākotnē būtiski nemainīsies ārējie faktori, tad šie rādītāji, visticamāk, būtiski nemainīsies.
- ◆ Bērnu skaits novadā pēdējo 10 gadu laikā ir nedaudz pieaudzis, periodā kopumā palielinoties par 6,6%. Tiek prognozēta dzimstības samazināšanās, tomēr, ņemot vērā kopējās stabilās tendences, ja turpināsies migrācijas saldo palielināšanās, iespējamās arī pozitīvas tendences – iedzīvotāju skaita samazināšanās temps novadā nākotnē varētu palēnināties.
- ◆ Valmieras novadā pieejami izglītības pakalpojumi sākot no pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un interešu izglītības līdz augstākajai izglītībai, kā arī tiek piedāvātas dažādas pieaugušo izglītības iespējas.
- ◆ Valmieras novada Attīstības programmā 2022. - 2028. gadam galvenie uzdevumi izglītības jomas attīstībai saistīti ar zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanu, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā, lietišķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.

2.2. IZGLĪTĪBAS JOMAS SASAISTE AR ES, NACIONĀLA UN REĢIONĀLA LĪMEŅA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Pārskats par ES, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentos noteikto attiecībā uz izglītības jomu skatāms 2. pielikumā, turpinājumā seko analīze par Valmieras novada plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasaisti ar augstāka līmeņa dokumentiem.

Tabula 4 – Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. rīcības virziena RV1 Izglītība un nodarbinātība uzdevumu sasaiste ar starptautiska, nacionāla un reģionāla līmeņa politikas plānošanas dokumentiem (*Avots: Autoru izstrādāts*)

Politikas plānošanas dokumenti	U1 Attīstīt pieejamu un kvalitatīvu visu līmeņu izglītību, nodrošinot tehniski spēcīgu, modernu un sabalansētu izglītības vidi	U2 Veicināt zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanos, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai	U3 Veicināt nodarbinātību, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū un augstu darba produktivitāti, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā	U4 Veicināt lietišķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.
Starptautiskais līmenis				
ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi 2030	ANO 4. mērķis: Nodrošināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas 8. mērķis: Veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību, kā arī cilvēka cienīgu darbu visiem			
Stratēģiskais ietvars Eiropas sadarbībai izglītībā "Izglītība un apmācība 2020" (ET 2020)	1. stratēģiskais mērķis: Mūžizglītību un mobilitāti padarīt par realitāti			
	2. stratēģiskais mērķis: Uzlabot izglītības un apmācības kvalitāti un efektivitāti		3. stratēģiskais mērķis: Veicināt taisnīgumu, sociālo kohēziju un pilsonisko aktivitāti	
Eiropas Komisija paziņojums "Par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam"	1. dimensija: Kvalitāte			
	2. dimensija: Iekļaušana un dzimumu līdztiesība			
	4. dimensija: Skolotāji un pasniedzēji	3. dimensija: Zaļā un digitālā pārkārtošanās		
	6. dimensija: Ģeopolitiskā dimensija.			5. dimensija: Augstākā izglītība.
Komisijas paziņojums Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.-2027. gadam "Izglītības un apmācības pārveide digitālajam laikmetam"	1. stratēģiskā prioritāte: Augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas attīstības veicināšana			
	2. stratēģiskā prioritāte: Digitālo prasmju un kompetenču uzlabošana digitālās pārveides īstenošanai			
Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam	4.2.1.SAM "Uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošiem un kvalitatīviem pakalpojumiem izglītības, mācību un mūžizglītības jomā, attīstot pieejamu infrastruktūru, tostarp, veicinot noturību izglītošanā un mācībās attālinātā un tiešsaistes režīmā"	4.2.2.SAM "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbalstītu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un mācekļības ieviešanu"		
	4.2.2.SAM "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un	4.2.3.SAM "Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām"		

VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS EKOSISTĒMAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2024. - 2030. GADAM

Politikas plānošanas dokumenti	U1 Attīstīt pieejamu un kvalitatīvu visu līmeņu izglītību, nodrošinot tehniski spēcīgu, modernu un sabalansētu izglītības vidi	U2 Veicināt zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanos, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai	U3 Veicināt nodarbinātību, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū un augstu darba produktivitāti, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā	U4 Veicināt lietišķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.
	<p>ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbalstītu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un mācekļības ieviešanu”</p>		<p>un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas</p>	
	<p>4.2.3.SAM “Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas</p>			
			<p>4.2.4.SAM “Veicināt mūžizglītību, jo īpaši piedāvājot elastīgas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas visiem, ņemot vērā uzņēmējdarbības un digitālās prasmes, labāk prognozējot pārmaiņas un vajadzību pēc jaunām prasmēm, pamatojoties uz darba tirgus vajadzībām, atvieglot karjeras maiņu un sekmējot profesionālo mobilitāti”</p>	
Nacionālais līmenis				
<p>Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam</p>	<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Kvalitatīvas izglītības un bērnu aprūpes pieejamība.</p>			
	<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Izglītības pieejamība un pārmaiņas izglītības procesa organizācijā</p>			
	<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Skola kā sociālā tīklojuma centrs</p>			<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Skola kā sociālā tīklojuma centrs</p>
	<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Kontekstuāla izglītība un skolotāja profesijas maiņa</p>			
	<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: E-skola un informācijas tehnoloģiju izmantošana</p>			
		<p>Prioritārais ilgtermiņa rīcības virziens: Izglītošanās mūža garumā</p>		

VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS EKOSISTĒMAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2024. - 2030. GADAM

Politikas plānošanas dokumenti	U1 Attīstīt pieejamu un kvalitatīvu visu līmeņu izglītību, nodrošinot tehniski spēcīgu, modernu un sabalansētu izglītības vidi	U2 Veicināt zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanos, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai	U3 Veicināt nodarbinātību, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū un augstu darba produktivitāti, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā	U4 Veicināt lietīšķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.
Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (NAP2027)	Rīcības virziens "Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība": "Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība"			
Reģionālās attīstības pamatnostādnes 2021. 2027.	Rīcības virziens "Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība": "Izglītība ekonomikas izaugsmei", "Pieaugušo izglītība"			
Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021. - 2027.	1.1. rīcības virziens. Pedagogu sagatavošana, piesaiste un attīstība		3.1. rīcības virziens. Institucionāli risinājumi atbalsta nodrošināšanai ikviena izaugsmei	3.2. rīcības virziens. Sadarbība ar vietējo kopienu un dalīta atbildība izglītības mērķu sasniegšanai
	2.1. rīcības virziens. Izglītības satura un procesa attīstība			
	2.2. rīcības virziens. Izglītības vides attīstība			
	4.1. rīcības virziens. Izglītības sistēmas un iestāžu efektīvas pārvaldības veidošana			
	4.2. rīcības virziens. Pētniecībā un pierādījumos balstīta, lietotājbūtiska izglītības politika		3.3. rīcības virziens. Pieaugušo izglītības attīstība	
	2.3. rīcības virziens. Izglītības piedāvājuma attīstībai nozīmīgu partnerību veidošana			
Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam	Rīcības virziens 4.1.1. Sabiedrības digitālo prasmju attīstība izglītības procesā			
Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2021. - 2027.	Rīcības virziens 4.1.2. Sabiedrības digitālo prasmju attīstība no pamatprasmēm līdz augsta līmeņa prasmēm			
	4. Rīcības virziens: Darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana			
	5. Rīcības virziens: Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanas veicināšana			

Politikas plānošanas dokumenti	U1 Attīstīt pieejamu un kvalitatīvu visu līmeņu izglītību, nodrošinot tehniski spēcīgu, modernu un sabalansētu izglītības vidi	U2 Veicināt zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanos, talantu izkopšanu un piesaisti uzņēmējdarbībai	U3 Veicināt nodarbinātību, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū un augstu darba produktivitāti, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājumu Valmieras novadā	U4 Veicināt lietīšķās zinātnes attīstību un sasaisti ar uzņēmējdarbību.
Reģionālais līmenis				
Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2022. – 2027.	Prioritāte C1 Pieejama izglītība RV1 Sadarbība izglītības pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā visos izglītības līmeņos	Prioritāte C1 Pieejama izglītība RV2 Izglītības, prasmju un mūžizglītības piedāvājuma atbilstība darba tirgus prasībām un tendencēm		
	Prioritāte C1 RV3 Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības vides attīstība	Prioritāte E1 Inovācijas, zinātne un attīstība ekonomikas izaugsmei RV1 Inovāciju ekosistēmas attīstība		Prioritāte E1 Inovācijas, zinātne un attīstība ekonomikas izaugsmei RV1 Inovāciju ekosistēmas attīstība
	Prioritāte E1 RV2 Industrijas, zinātnes un izglītības sadarbība			

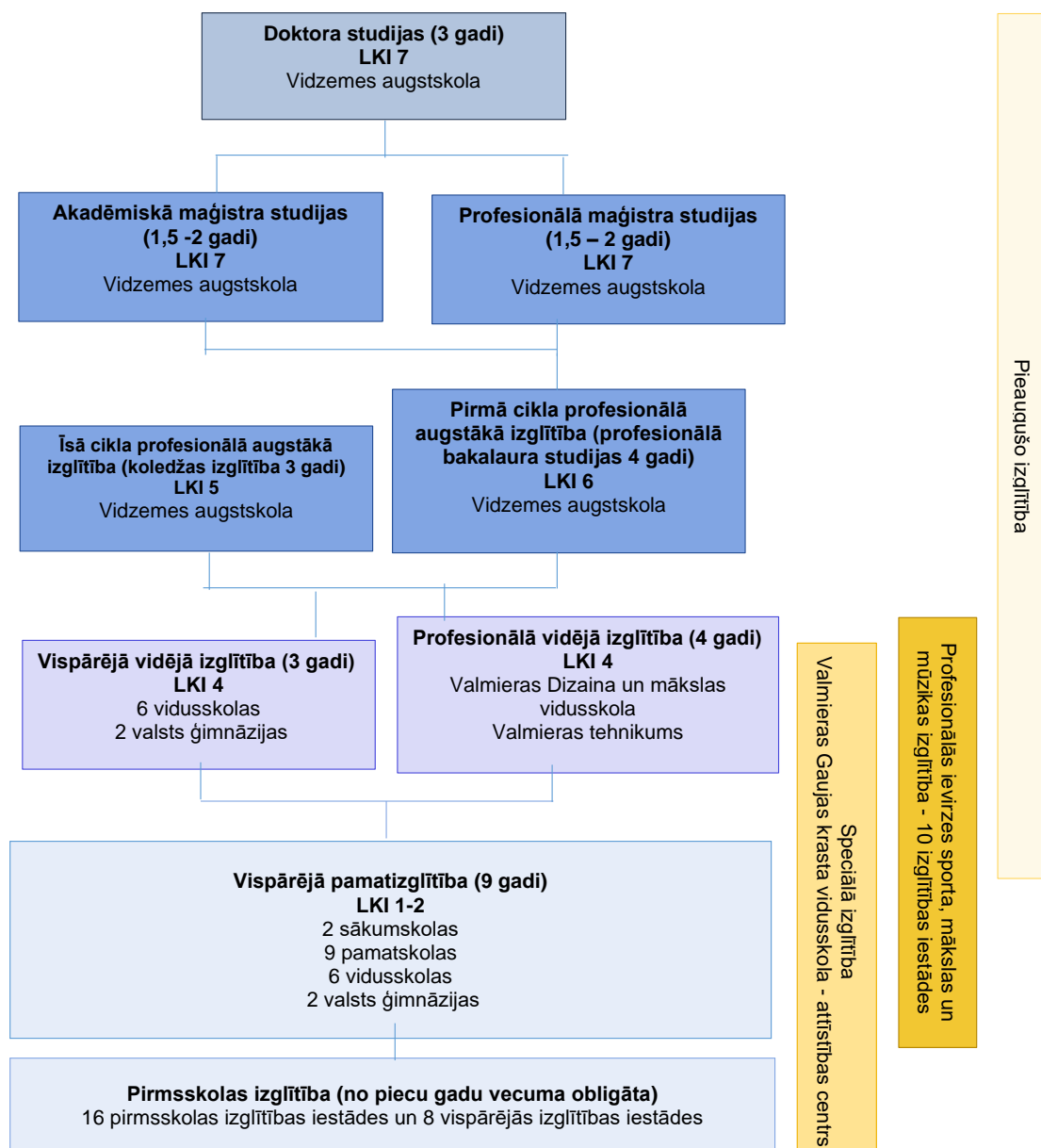
SECINĀJUMI

- ◆ Izglītības nozares attīstība Valmieras novadā tiek plānota saskaņā ar starptautiska, nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem izglītības politikas mērķiem un uzstādījumiem.
- ◆ Valmieras novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam rīcības virziena RV1 Izglītība un nodarbinātība uzdevumi pilnībā atbilst Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021. - 2027. gadam rīcības virzieniem.
- ◆ Valmieras novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam rīcības virziena RV1 Izglītība un nodarbinātība uzdevumos akcentētā izglītības saistība ar uzņēmējdarbību būtiski saistīta ar Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmā 2022. - 2027. gadam izvirzītajiem mērķiem un prioritātēm.

2.3. IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU SEGMENTĀCIJA UN KVALITĀTE

Izglītības piedāvājums Valmieras novadā tiek īstenots visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatzglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visos trīs izglītības veidos (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība). Izglītības pakāpēm un veidiem atbilstošās izglītības programmas īsteno pirmsskolas, vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādes. Pieaugušo izglītības programmas īsteno arī komersanti, nevalstiskās organizācijas u.c.

Attēls 8 – Izglītības pakalpojumu nodrošinājums Valmieras novadā (Avots: Autoru izstrādāts)

Pirmsskolas izglītība

Pirmsskolas izglītības programmas Valmieras novadā piedāvā:

- ◆ 15 pirmsskolas izglītības iestādes: Valmieras PII “Ezītis”, Valmieras PII “Ābelīte”, Valmieras PII “Kārliena”, Valmieras PII “Pienenīte”, Valmieras PII “Vālodzīte”, Valmieras PII “Krācītes”, Valmieras PII “Sprīdītis”, Valmieras PII “Buratino”, Mūrmuižas PII “Pasaciņa”, Valmiermuižas PII “Burtiņš”, Burtnieku PII “Sienāzītis”, Kocēnu PII “Auseklītis”, Mazsalacas PII “Dārziņš”, Rūjienas PII “Vārpiņa”, Strenču PII “Minkāns”;

- ◆ pirmsskolas izglītības grupas astoņās vispārējās izglītības iestādēs: Valmieras 2.vidusskolā, Valmieras Gaujas krasta vidusskolā - attīstības centrā, Naukšēnu vidusskolā, Trikātas pamatskolā, Rencēnu pamatskolā, J.Neikena Dikļu pamatskolā, Matīšu pamatskolā un Rubenes pamatskolā.

Vispārējā izglītība

Valmieras novada vispārējās izglītības iestādes 2023./2024. mācību gadā:

- ◆ divas sākumskolas: Valmieras sākumskola un Valmieras Pārgaujas sākumskola;
- ◆ deviņas pamatskolas: Burtnieku Ausekļa pamatskola, Matīšu pamatskola, Rencēnu pamatskola, Jura Neikena Dikļu pamatskola, Kocēnu pamatskola, Rubenes pamatskola, Trikātas pamatskola, J. Endzelīna Kauguru pamatskola, Strenču pamatskola;
- ◆ sešas vidusskolas: Valmieras 2. vidusskola (īsteno arī neklātienēs/tālmācības izglītības programmas un nodrošina izglītības iegūvi ieslodzījuma vietā), Valmieras 5. vidusskola, Valmieras Viestura vidusskola, Mazsalacas vidusskola (2025. gada 1. augustā Mazsalacas vidusskola tiks reorganizēta par pamatskolu), Naukšēnu vidusskola (2024. gada 1. augustā Naukšēnu vidusskola tiks reorganizēta par pamatskolu), Rūjienas vidusskola;
- ◆ divas valsts ģimnāzijas: Valmieras Valsts ģimnāzija un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija;
- ◆ speciālās izglītības iestāde: Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs.

Profesionālās ievirzes izglītība

Valmieras novadā atrodas četras sporta profesionālās ievirzes skolas: Valmieras Sporta skola, Bertānu Valmieras basketbola skola, Rūjienas Sporta skola un Kocēnu Sporta skola, kā arī sešas mākslas un mūzikas profesionālās ievirzes skolas: Valmieras Mūzikas skola, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola, Rūjienas Mākslas skola, Rūjienas Mūzikas skola, Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola un Strenču Mūzikas skola.

Profesionālā izglītība

2023./2024. mācību gada sākumā Valmieras novadā darbojas šādas profesionālās izglītības iestādes:

- ◆ Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola (no 2023. gada 1. septembra mainīts statuss- Mākslu izglītības kompetences centrs) pašvaldības dibināta izglītības iestāde;
- ◆ Valmieras tehnikums, IZM pakļautības izglītības iestāde.

Vairāk par profesionālo izglītību skatīt 4.1.nodaļā [Profesionālās izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā](#).

Profesionālās izglītības programmas piedāvā arī Valmieras novada speciālās izglītības iestāde, kura īsteno izglītību izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām: **Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs**. Izglītības iestāde saviem audzēkņiem piedāvā apgūt kādu no LKI 2. līmeņa profesionālās izglītības programmām, kas dod iespēju viņiem iesaistīties darba tirgū.

Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs Vaidavas pagastā piedāvā apgūt šādas izglītības programmas:

- ◆ profesionālās pamatizglītības programma “Kokizstrādājumu izgatavošana” – profesionālā kvalifikācija “Koksnes materiālu apstrādātājs”;
- ◆ profesionālās pamatizglītības programma “Komerccinības” – profesionālā kvalifikācija “Pārdevēja palīgs”;
- ◆ profesionālās pamatizglītības programma “Ēdināšanas pakalpojumi” – profesionālā kvalifikācija “Virtuves darbinieks”;
- ◆ Profesionālās pamatizglītības programma “Mājturība” – profesionālā kvalifikācija “Mājkalpotājs”.

Augstākā izglītība

Valmierā atrodas augstākās izglītības iestāde Vidzemes Augstskola, kurā var apgūt 15 dažādas studiju programmas informācijas tehnoloģijās, koka ēku celtniecībā un ekobūvēs, mehatronikā, biznesa vadībā, komunikācijas un sabiedriskajās attiecībās, žurnālistikā un tūrismā.

Vairāk par augstāko izglītību skatīt 4.2. nodaļā [Augstākās izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā](#).

Pieaugušo izglītība

Pieaugušo izglītību Valmieras novadā nodrošina:

- ◆ Valmieras Dizaina un Mākslas vidusskola sadarbībā ar biedrību “Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs”;
- ◆ Valmieras tehnikums;
- ◆ Vidzemes Augstskola: Atvērtā universitāte, Mūžizglītības kursi;
- ◆ YAMAHA mūzikas skola;
- ◆ Profesionālā Skaistuma skola;
- ◆ Mācību centrs BUTS;
- ◆ “Valodu mape”;
- ◆ “Valodu mācību centrs” SIA Valmieras filiāle;
- ◆ Valmieras Attīstības aģentūra;
- ◆ Valmieras Integrētā bibliotēka;
- ◆ Rūjienas novada Tautskola;
- ◆ Valmieras Jaunatnes centrs “Vinda”.

Vairāk par pieaugušo izglītību skatīt 4.3. nodaļā [Pieaugušo izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā](#).

2.3.1. IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU KVALITĀTE

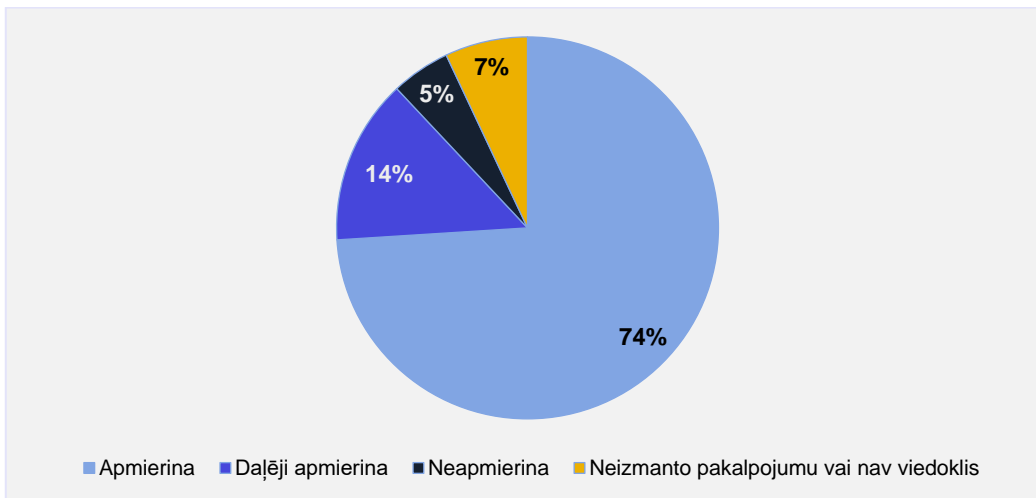
Izglītības kvalitāte – izglītības process, saturs, vide un pārvaldība, kas ikvienam nodrošina iekļaujošu izglītību un iespēju sasniegt augstvērtīgus rezultātus atbilstoši sabiedrības izvirzītajiem un valsts noteiktajiem mērķiem¹⁷.

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. - 2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam izstrādes gaitā 2021. gadā no 23. jūlija līdz 25. augustam tika veikta Valmieras novada iedzīvotāju aptauja. Iedzīvotāju aptaujas ietvaros izglītības joma bija vislabāk novērtētais pakalpojums, kas nozīmē, ka novada iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar izglītības kvalitāti novadā. Tomēr Valmieras novada iedzīvotāju viedoklis šobrīd var mainīties, īstenojot skolu tīkla sakārtošanas pasākumus.

Iedzīvotāju aptaujā pirmsskolas izglītības kvalitāte tika novērtēta visaugstāk – 74% respondentu tā apmierina, 14% daļēji apmierina, 5% neapmierina un 7% pakalpojumu neizmanto vai nav viedoklis.

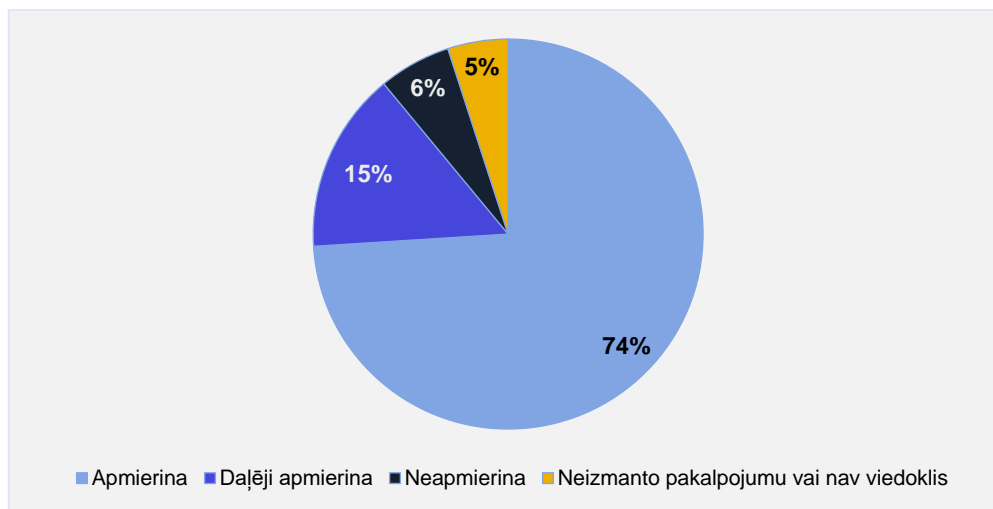
¹⁷ Izglītības likums 1. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitiba-likums>

Attēls 9 – Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Tuvākajā apkārtnē atrodas labas kvalitātes pirmsskolas izglītības iestādes” (Avots: Valmieras novada attīstības plānošanas dokumenti¹⁸)

Tik pat augstu iedzīvotāju aptaujā tika novērtēta vispārējās izglītības kvalitāte – 74% respondentu tā apmierina, 15% daļēji apmierina, 6% neapmierina un 5% pakalpojumu neizmanto vai nav viedokļa.

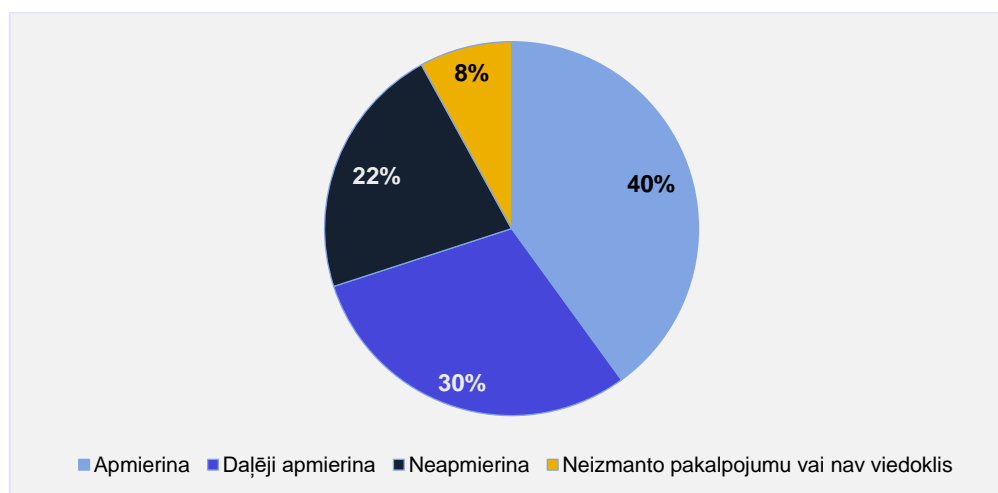
Attēls 10 – Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Tuvākajā apkārtnē atrodas labas kvalitātes vispārējās izglītības iestādes” (Avots: Valmieras novada attīstības plānošanas dokumenti)

Iedzīvotāju aptaujā pieaugušo izglītības un interešu izglītības pakalpojumu kvalitāte tika novērtēta zemāk – 40% respondentu tā apmierina, 30% daļēji apmierina, 22% neapmierina un 8% pakalpojumu neizmanto vai nav viedokļa. Tā kā ¼ no respondentiem pakalpojumu kvalitāte neapmierina, tad šo pakalpojumu nepieciešams padarīt pieejamāku, vairāk informēt un iesaistīt sabiedrību, kā arī uzlabot pieejamo pakalpojumu kvalitāti un daudzveidību, atbilstību vajadzībām (darba tirgū nepieciešamo prasmju apguve u.tml.).

¹⁸ Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2038. gadam un Valmieras novada attīstības programma 2022. - 2028. gadam Esošā situācija, pieejams: https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/11/valmieras_nov_esosa_situacija.pdf (Valmieras novada iedzīvotāju aptauja veikta 2021. gadā no 23. jūlija līdz 25. augustam)

Attēls 11 – Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Tuvākajā apkārtnē var saņemt labas kvalitātes pieaugušo izglītības un interešu izglītības pakalpojumus” (Avots: Valmieras novada attīstības plānošanas dokumenti)

2021. gada 8. aprīlī Latvijas Republikas Saeima pieņēma Grozījumus Izglītības likumā, kuros definēta valsts sistēma izglītības kvalitātes nodrošināšanai kā sistematizēts politikas, vadlīniju, procedūru, darbību un resursu kopums, lai plānotu, sasniegtu, uzturētu, uzraudzītu un pastāvīgi pilnveidotu izglītības kvalitāti. Valsts veido sistēmu izglītības kvalitātes nodrošināšanai un nosaka izglītības iestāžu, to dibinātāju, valsts un pašvaldību iestāžu tiesības un pienākumus, kā arī atbildību par izglītības kvalitāti. Izglītības iestādes dibinātājs un izglītības procesa īstenotājs nodrošina izglītības kvalitāti izglītības iestādē¹⁹.

Izglītības sistēmas mērķis primāri ir kvalitatīvas izglītības nodrošināšana ikvienam izglītojamajam, taču izglītības kvalitātes mērīšanai un sniegto pakalpojumu pieejamības un efektivitātes analīzei ir būtiski izvirzīt kritērijus, kuri visām iesaistītajām pusēm ir saprotami, kuru izpildei ir pieejami dati un kuri kopumā ir jēgpilni.

Izglītības valsts kvalitātes dienesta 2021. gada “Vispārējās un profesionālās izglītības kvalitātes izvērtējumā”²⁰ noteikti galvenie faktori, kas ietekmē izglītības kvalitāti:

- ✓ pārvaldības kvalitāte jeb izglītības iestāžu vadītāju profesionalitāte,
- ✓ pieejamais finansējums no valsts un dibinātāja izglītības iestādes darbībai, aktuālo pārmaiņu ieviešanai un izglītības programmu kvalitatīvai īstenošanai,
- ✓ izglītības iestādes īstenošanās sadarbības kvalitāte ar izglītojamo vecākiem, tajā izmantotās formas un veidi,
- ✓ izvēlēta pieeja mācību diferenciacijai, individualizācijai un personalizācijai, kā arī pieejamais profesionālais atbalsts izglītības iestādei un izglītības iestādē,
- ✓ veids, kā tiek nodrošināta izglītojamo sekmīga personības izaugsme un pilnveide visa piedāvātā izglītības procesa garumā.

Izglītības kvalitātes vērtēšanas struktūra, kas iekļauta Izglītības likumā, izglītības iestāžu akreditācijas kārtībā²¹ un aktuālajā Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmā²² nosaka četras izglītības kvalitātes vērtēšanas jomas un katrā no tām – trīs kritērijus (skat. 12. attēlu).

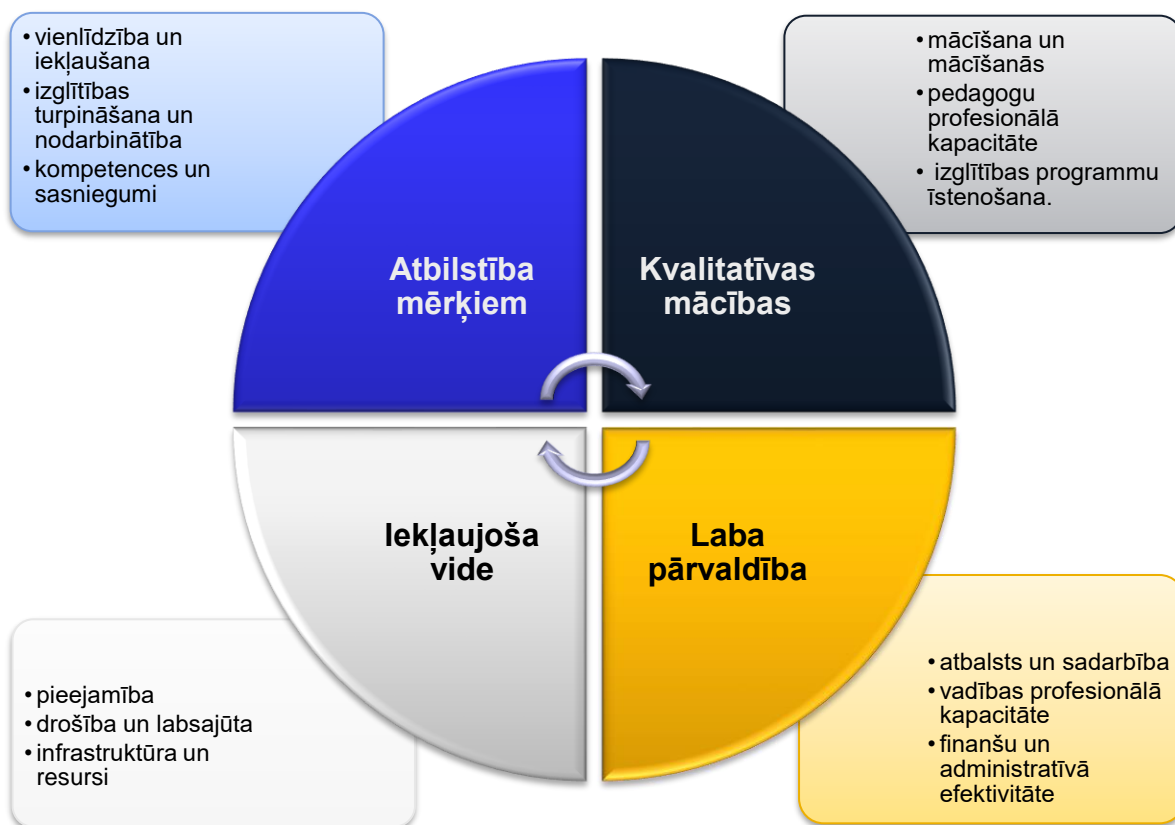
¹⁹ Izglītības likums 4.¹ pants. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>

²⁰ <https://www.izm.gov.lv/lv/media/13734/download?attachment>

²¹ Ministru kabineta noteikumi Nr. 618, Rīgā 2020. gada 6. oktobrī. “Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība”, 26.punkts: <https://likumi.lv/ta/id/317820-izglitibas-iestazu-eksaminacijas-centru-citu-izglitibas-likuma-noteiktu-instituciju-un-izglitibas-programmu-akreditacijas>

²² IZM. Izglītības kvalitātes monitoringa sistēma, infografikas: <https://www.izm.gov.lv/lv/izglitibas-kvalitates-monitoringa-sistema>

Attēls 12 – Izglītības kvalitātes koncepcija (Avots – IZM)

Izglītības kvalitātes novērtēšanai izmanto četras komponentes. Šeit un turpmākajās nodaļās analizēti Valmieras novada izglītības pakalpojumu kvalitātes kritēriji.

1. Atbilstība mērķiem. Izglītības kvalitātes novērtēšanā primāri svarīga ir izglītības procesā izvirzīto individuālo un plašākas sabiedrības mērķu sasniegšana. Mērķu sasniegšana novērtējama, analizējot sasniegtos rezultātus individuāli nozīmīgu kompetenču apgūvē, kas veicina izglītības turpināšanu un integrāciju darba tirgū. Izglītības kvalitātes komponenti “atbilstība mērķiem” veido trīs apakškomponentes – vienlīdzība un iekļaušana, kompetences un sasniegumi, izglītības turpināšana un nodarbinātība. 9. un 12. klašu absolventu turpmākās gaitas analizētas Stratēģijas 2.7. apakšnodaļā [Potenciālo vidusskolu vai ģimnāziju \(10.-12.klase\) izglītojamo interesējošo jomu izpēte](#), speciālās un iekļaujošās izglītības piedāvājums analizēts 3.1. apakšnodaļā [3.1.4. Speciālā un iekļaujošā izglītība](#), centralizēto eksāmenu rezultāti, dalība un rezultāti olimpiādēs, zinātniski pētniecisko darbu un citos konkursos, izglītojamo sekmība analizēta 3.2. apakšnodaļā [Izglītības rezultātu raksturojums](#).

2. Kvalitatīvas mācības. Būtiskākā nozīme augstu izglītības mērķu sasniegšanā ir izglītības procesam. Tam jānodrošina katra izglītojamā vajadzību ievērošana un sasaiste ar personisko pieredzi, ko palīdz īstenot pašvadīta mācīšanās. Izglītības kvalitātes komponenti “kvalitatīvas mācības” veido trīs apakškomponentes – mācīšana un mācīšanās, pedagogu profesionālā kapacitāte un izglītības programmu īstenošana. Izglītojamo skaita tendences un izglītības iestāžu cilvēkresursu raksturojums Valmieras novadā apskatīts attiecīgi Stratēģijas 3.1. [Izglītojamo skaits un tendences](#) un 3.3. apakšnodaļās [Izglītības iestāžu cilvēkresursu raksturojums](#), kā arī 4. nodaļā attiecībā uz profesionālo, augstāko un pieaugušo izglītību [Profesionālās, augstākās un pieaugušo izglītības ieguves iespējas Valmieras novadā](#).

3. Iekļaujoša vide. Ikviens izglītības process tiek organizēts noteiktā vidē, kurai jānodrošina izglītojamo fiziskās un emocionālās vajadzības. Videi jābūt pieejamai, drošai un ikvienu iekļaujošai, kā arī atbilstoši izglītības procesa prasību nodrošināšanai. Izglītības kvalitātes komponenti “iekļaujoša vide” veido trīs

apakškomponentes – pieejamība, drošība un labsajūta, infrastruktūra un resursi. Turpmāk šajā nodaļā detalizētāk apskatīts viens no izglītības kvalitātes komponentes "Iekļaujoša vide" būtiskākajiem kritērijiem – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo un pedagogu labbūtības rādītāji. Savukārt 3.4. apakšnodaļā [Izglītības iestāžu tīkla fiziskā infrastruktūra](#) analizēta Valmieras novada izglītības iestāžu tīkla infrastruktūra un resursi.

4. Laba pārvaldība. Laba izglītības pārvaldība nodrošina nepieciešamo stratēģisko plānošanu un īstenošanu, kas nepieciešama iepriekš minēto izglītības kvalitātes komponentu mērķu sasniegšanai. Šī komponente ir tiešā mērā saistīta ar izglītības procesa dalībnieku atbildību un apraksta potenciālos rīcības virzienus, lai ietekmētu vidi, izglītības procesu un līdz ar to arī atbilstošo mērķu sasniegšanu. Izglītības kvalitātes komponenti "labā pārvaldība" veido trīs apakškomponentes – finanšu un administratīvā efektivitāte, vadības profesionālā kapacitāte, atbalsts un sadarbība. Turpmāk šajā nodaļā, balstoties uz aptauju rezultātiem, apskatīti izglītības iestāžu un izglītojamo vecāku sadarbības jautājumi. 2.5. apakšnodaļa [Izglītības jomas pārvaldības un sadarbības ietvars](#) veltīta izglītības jomas pārvaldības un sadarbības jautājumiem, 2.6. apakšnodaļā [Atbalsta mehānismi izglītībā](#) analizēti atbalsta mehānismi izglītojamajiem, pedagogiem un skolvadībai.

Labbūtības rādītāji Valmieras novada izglītības iestādēs

Izglītība nav tikai mācīšana un mācīšanās, tā ir arī drošas un atbalstošas vides nodrošināšana. Bērni un jaunieši skolā pavada lielāko daļu laika, un tāpēc izglītības iestādēm ir izšķirošana loma viņu labsajūtas veicināšanā un aizsardzībā. Arī pedagogu labbūtība ir svarīga, lai veidotu veselīgu, drošu un atbalstošu mācīšanās vidi.

2022. gada novembrī un decembrī Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs tika veikta Edurio aptauja par izglītojamo un pedagogu labbūtību. Aptaujas būtiskākie rezultāti apkopoti 5. tabulā.

Tabula 5 – EDURIO labbūtības aptaujas rezultāti Valmieras novada izglītības iestādēs (Avots – VNIP)

Izglītojamie	
Vispārējā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 59% izglītojamo skolā kopumā jūtas labi, 33% – viduvēji, 8% – slikti. 32% izglītojamo mācību stundās jūtas ieinteresēti un motivēti, 42% – neitrāli, bet 13% – garlaikoti un 8% – satraukti.
Kopējā slodze	<ul style="list-style-type: none"> 53% izglītojamo vienmēr vai bieži jūtas noguruši no mācībām. 37% izglītojamo darba dienās pavada 1-2 h, pildot mājasdarbus, 20% – vairāk par 3 h. 48% vairāk kā 4 stundas nedēļā velta ārpusstundu nodarbībām, savukārt 19 % izglītojamo neapmeklē ārpusstundu nodarbības. Ārpus skolas un nodarbībām izglītojamie visbiežāk palīdz vecākiem ar darbiem mājās (75%), rūpējas par ģimenes locekļiem (31%), 13% – strādā.
Emocionālā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 36% izglītojamo pēdējo 6 mēnešu laikā skolā vai domājot par skolu bieži ir sajutuši trauksmi vai stresu. Biežākie stresa cēloņi – pārbaudes darbi (53%), gatavošanās pārbaudes darbiem (48%), prezentēšana (39%). Pozitīvas un cieņpilnas attiecības lielākoties ir ārpus skolas – ar draugiem ārpus skolas (69%), ar vecākiem (67%). Pozitīvas un cieņpilnas attiecības skolā – ar atsevišķiem klasesbiedriem (62%), ar atsevišķiem pedagogiem (38%).
Saskarsme ar vardarbību	63% Izglītojamo pēdējo 6 mēnešu laikā skolā nav saskārušies ar regulāriem un apzinātiem pārdarījumiem (emocionāliem, fiziskiem, digitālajā vidē).
Fiziskā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 31% Izglītojamo naktsmiegs darba dienās ir mazāks par 6 stundām. 43% Izglītojamo jūtas noguruši tūlīt pēc piecelšanās. 53% Izglītojamo pēdējā mēneša laikā ir piedzīvojuši galvassāpes, 38 % grūtības iemigt, 31% – muguras sāpes, 31% – vēdera sāpes. 69% izglītojamie katru dienu pavada sociālajos tīklos vairāk kā 2 stundas
Pedagogi vispārējās izglītības iestādēs	
Vispārējā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 91% pedagogu ieteiktu savu skolu citiem pedagogiem kā darba vietu. Pēdējo 6 mēnešu laikā 85% pedagogu nav apsvēruši iespēju mainīt darba vietu uz citu izglītības iestādi, 66% – nav apsvēruši iespēju mainīt profesiju.
Kopējā slodze	<ul style="list-style-type: none"> 53% pedagogu jūtas pārstrādājušies.

	<ul style="list-style-type: none"> 74% pedagogu katru nedēļu pavadā vairāk par 4 stundām, plānojot mācību stundas. 40% pedagogu pavadā vairāk par 4 stundām, labojot Izglītojamo darbus. Faktori, kas visbiežāk negatīvi ietekmē darba slodzi ir mācību materiālu trūkums (64%), pedagogu palīgu trūkums (19%), nepilnīgs tehnoloģiju nodrošinājums (17%).
Emocionālā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 35% pedagogu bieži, atrodoties skolā vai domājot par skolu, sajūt trauksmi vai stresu. 93% pedagogu apliecina, ka skolā starp kolēģiem valda pozitīvas un cieņpilnas savstarpējās attiecības. 90% pedagogu apliecina, ka skolā starp vadību un pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas savstarpējās attiecības. 81% pedagogu apliecina, ka skolā starp izglītojamajiem un pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas attiecības. 82% pedagogu apliecina, ka skolā starp vecākiem un pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas savstarpējās attiecības.
Saskarsme vardarbību	ar <ul style="list-style-type: none"> 74% pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā skolā nav piedzīvojuši pret sevi vērstu vardarbību (emocionālu, fizisku, digitālajā vidē).
Pedagogi pirmsskolas izglītības iestādēs	
Vispārējā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 86% pedagogu ieteiktu savu pirmsskolu citiem pedagogiem kā darba vietu. Pēdējo 6 mēnešu laikā 80 % pirmsskolu pedagogu nav apsvēruši iespēju mainīt darba vietu uz citu izglītības iestādi, 73 % – nav apsvēruši iespēju mainīt profesiju.
Kopējā slodze	<ul style="list-style-type: none"> 26% pirmsskolas pedagogu jūtas pārstrādājušies. 63% pirmsskolas pedagogu katru nedēļu pavadā vairāk par 4 stundām, plānojot nodarbības. Faktori, kas visbiežāk negatīvi ietekmē darba slodzi ir atbalsta personāla trūkums (19%), nepilnīgs tehnoloģiju nodrošinājums (14%), neatbilstošs āra laukumiņu iekārtojums (11%), mācību materiālu un resursu trūkums (10%).
Emocionālā labbūtība	<ul style="list-style-type: none"> 24% pirmsskolas pedagogu bieži, atrodoties pirmsskolā vai domājot par to, sajūt trauksmi vai stresu. 88% pirmsskolas pedagogu apliecina, ka starp kolēģiem, bet 84% – starp vadību un pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas savstarpējās attiecības. 93% pirmsskolas pedagogu norāda, ka starp bērniem un pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas attiecības. 86% pirmsskolas pedagogu norāda, ka starp vecākiem un pirmsskolas pedagogiem valda pozitīvas un cieņpilnas attiecības. 81% pirmsskolas pedagogu norāda, ka bērnu starpā valda pozitīvas un cieņpilnas attiecība
Saskarsme vardarbību	ar <ul style="list-style-type: none"> 78% pirmsskolas pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā skolā nav piedzīvojuši pret sevi vērstu vardarbību (emocionālu, fizisku, digitālajā vidē)

Aptaujas rezultātu apkopojums parāda, ka vairums izglītojamo (59%) skolā kopumā jūtas labi, bet tikai 32% izglītojamo norāda, ka mācību stundās jūtas ieinteresēti un motivēti, savukārt 53% izglītojamo bieži jūtas noguruši no mācībām. 36% izglītojamo skolā vai domājot par skolu bieži ir sajutuši trauksmi vai stresu, norādot, ka lielāko stresu skolā rada pārbaudes darbi, gatavošanās pārbaudes darbiem un prezentēšana. Pozitīvas un cieņpilnas attiecībās izglītojamajiem pamatā veidojas ārpus skolas ar draugiem un vecākiem. Fiziskās labbūtības kritēriju rādītāji liecina, ka 31% izglītojamo ir nepietiekams naktsmiers un 43% izglītojamo jūtas noguruši tūlīt pēc piecelšanās, bet lielai daļai ir fiziskas sūdzības – 53% izglītojamo pēdējā mēneša laikā ir piedzīvojuši galvassāpes, 38% grūtības iemigt, 31% – muguras sāpes, 31% – vēdera sāpes. Nepietiekams naktsmiegs varētu būt saistīts ar neveselīgiem elektronisko mediju lietošanas paradumiem, dažādiem stresoriem skolā un attiecībās, arī brīvā laika pavadīšanas paradumiem, tostarp fizisko aktivitāšu paradumiem u.c.

Arī pedagogi kopumā jūtas apmierināti ar darbu savā izglītības iestādē un labprāt ieteiktu to kā darba vietu arī citiem pedagogiem (91% – skolu pedagogi, 86% – pirmsskolas pedagogi). Skolās starp kolēģiem (93%) un skolas vadību (90%) valda pozitīvas attiecības, arī pedagogu attiecības ar izglītojamajiem (81%) un to vecākiem (82%) lielākoties ir cieņpilnas. Līdzīga situācija ir arī pirmsskolas izglītības iestādēs.

53% skolas pedagogu un salīdzinoši mazāka pirmsskolas pedagogu daļa (26%) jūtas pārstrādājušies. Skolu pedagogu darba slodzi negatīvi ietekmē mācību materiālu trūkums, pedagogu palīgu trūkums un nepilnīgs tehnoloģiju nodrošinājums. Pirmsskolas pedagogu darba slodzi visbiežāk negatīvi ietekmē atbalsta personāla trūkums, nepilnīgs tehnoloģiju nodrošinājums, neatbilstošs āra laukumiņu iekārtojums un mācību materiālu un resursu trūkums.

Izglītības iestāžu un izglītojamo vecāku sadarbība

2023. gada maijā tika veikta izglītojamo vecāku aptauja. Galvenie izglītības iestāžu un vecāku viedokļi par sadarbību apkopoti 6. tabulā.

Tabula 6 – Valmieras novada izglītojamo vecāku un pedagogu EDURIO aptaujas rezultāti (*Avots – VNIP*)

Vecāku viedoklis	
Apmierinātība ar skolas nodrošināto atbalstu sekmju uzlabošanā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% apmierina skolas atbalsts sekmju uzlabošanā. ▪ 33% apmierina daļēji. ▪ 15% neapmierina. ▪ Salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī Valmieras novadā vairāk ir vecāku, kurus daļēji apmierina un mazāk tādu, kurus neapmierina sniegtais atbalsts.
Atbalsta veidu vērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 66% vecāku kā būtiskāko atbalsta veidu atzīmē klases audzinātāja atbalstu un tas ir būtiski atšķirīgs vidējā vērtējuma valstī (55%).
Skolas atbalsts karjeras izglītībā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 34% vecāku atzīst, ka skolas piedāvātie atbalsta pasākumi saistībā ar karjeras izglītību ir palīdzējuši viņu bērniem domāt par savu tālāko izglītību pēc skolas un potenciālo nākotnes profesiju. ▪ 22% vērtē šo atbalstu kā daļēju. ▪ 26% vērtē karjeras izglītības pasākumus kā neefektīvus. ▪ Kopumā Valmieras novada izglītojamo vecāku viedoklis līdzīgs vidējiem vērtējumiem valstī, nedaudz vairāk ir to, kuri atzīst, ka karjeras izglītības pasākumi ir palīdzējuši un nedaudz mazāk to, kuri neatzīst, ka pasākumi ir palīdzējuši karjeras izvēlē.
Sadarbība ar skolas atbalsta speciālistiem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 59% šāda sadarbība nav bijusi. ▪ 14% sadarbojušies ar sociālo pedagogu. ▪ 12% ar medmāsu. ▪ 10% ar logopēdu. ▪ 10% ar psihologu. ▪ Salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī Valmieras novadā vecāki vairāk sadarbojušies ar sociālo pedagogu, mazāk ar medmāsu. Tikai 2% vecāku, līdzīgi kā valstī, ir bijusi sadarbība ar karjeras konsultantu. ▪ Visvairāk vecāki izjūt psihologa trūkumu skolā.
Pedagogu viedoklis	
Vecāku un skolotāju savstarpējās attiecības skolā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 82% pedagogu piekrīt, ka starp vecākiem un pedagogiem skolā valda pozitīvas un cieņpilnas attiecības. ▪ 3% drīzāk nepiekrīt. ▪ Pozitīvo attiecību vērtējums Valmieras novadā ir augstāks nekā vidēji valstī (77%).
Vecāku un pedagogu savstarpējās attiecības pirmsskolā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 86% pedagogu piekrīt, ka starp vecākiem un pedagogiem pirmsskolā valda pozitīvas un cieņpilnas attiecības ▪ 2% nepiekrīt. ▪ Abi rādītāji ir līdzvērtīgi vidējiem vērtējumiem valstī.

SECINĀJUMI

- ◆ Izglītības piedāvājums Valmieras novadā tiek īstenots visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visos trīs izglītības veidos (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība).
- ◆ Valmieras novada ilgspējīgas attīstības stratēģijas 2022. - 2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022. - 2028. gadam izstrādes gaitā veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotāji augstu vērtē pirmsskolas un vispārējās izglītības pakalpojumu kvalitāti, savukārt pieaugušo izglītības un interešu izglītības pakalpojumu kvalitāte tika novērtēta zemāk.
- ◆ Izglītības kvalitātes novērtēšanai izmanto četras komponentes: Atbilstība mērķiem, Kvalitatīvas mācības, Iekļaujoša vide un Laba pārvaldība.
- ◆ 2022. gada novembrī un decembrī veiktās labbūtības aptaujas rezultāti Valmieras novada izglītības iestādēs ir līdzīgi vidējiem rezultātiem valstī.
- ◆ 59% izglītojamo skolā kopumā jūtas labi, 33% — viduvēji, 8% – slikti. Valmieras novadā salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī nedaudz vairāk ir izglītojamo, kuri jūtas ļoti labi un mazāk to, kuri jūtas slikti.

- ◆ 32% izglītojamo norāda, ka mācību stundās jūtas ieinteresēti un motivēti, 42% – neitrāli, bet 13% – garlaikoti un 8% – satraukti. Valmieras novadā salīdzinājumā ar valsts vidējiem vērtējumiem mazāk ir izglītojamo, kuri jūtas garlaikoti.
- ◆ 53% izglītojamo apliecina, ka bieži jūtas noguruši no mācībām, bet salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī nedaudz mazāk velta laiku mājas darbu veikšanai un vairāk laika miegam naktīs.
- ◆ Valmieras novada izglītojamajiem ir mazāk fiziskās veselības sūdzību salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī.
- ◆ 53% skolu un 26% pirmsskolu pedagogu jūtas pārstrādājušies, Skolu pedagogiem šis rādītājs ir augstāks, pirmsskolas pedagogiem – zemāks nekā vidēji valstī.
- ◆ 91% skolu (valstī 89%) un 86% (valstī 90%) pirmsskolas pedagogu ieteiktu savu izglītības iestādi citiem pedagogiem kā darba vietu.
- ◆ 85% (valstī 81%) skolu un 80% (valstī 83%) pirmsskolas pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā nav apsvēruši iespēju mainīt darba vietu uz citu izglītības iestādi.
- ◆ 66% (valstī 64%) skolu un 73% (valstī 75%) pirmsskolas pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā nav apsvēruši iespēju mainīt profesiju.
- ◆ 63% izglītojamo, 74% skolu un 78% pirmsskolas pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā skolā nav saskārušies ar regulāriem un apzinātiem pāridarījumiem vai piedzīvojuši pret sevi vērstu vardarbību (emocionālu, fizisku, digitālajā vidē). Skolu pedagogiem šis rādītājs ir augstāks, pirmsskolas pedagogiem – zemāks nekā vidēji valstī, izglītojamajiem – līdzvērtīgs valsts vidējam rādītājam.
- ◆ 36% izglītojamo, 35% skolu un 26% pirmsskolas pedagogu pēdējo 6 mēnešu laikā esot izglītības iestādē vai domājot par to ir sajutuši trauksmi vai stresu un vērtējumi ir līdzīgi valsts vidējiem rādītājiem.
- ◆ 82% skolu pedagogu un 86% pirmsskolas pedagogu attiecības ar vecākiem vērtē kā pozitīvas un cieņpilnas. Skolās šis rādītājs ir augstāks par valsts vidējo, pirmsskolā – līdzvērtīgs.
- ◆ Izglītojamo vecāki kā būtiskāko atzīst klases audzinātāja atbalstu, maza ir bijusi vecāku sadarbība ar karjeras konsultantiem.

2.4. IEINTERESĒTO UN IESAISTĪTO PUŠU LOMAS

Saskaņā ar izglītības likumu **Pašvaldības izglītības ekosistēma** — sistēma, kuru pašvaldība veido, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes mūža garumā. Pašvaldība attīsta tās vadībā un pārraudzībā mērķtiecīgi strādājošu institūciju kopu, izglītības jomā sadarbojoties ar pašvaldības, privātajām un valsts izglītības iestādēm, darba devējiem, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, citām pašvaldībām un to teritorijās esošām izglītības iestādēm, koordinējot izglītības īstenošanu visās izglītības programmās un pakāpēs.²³

Dažādos informācijas avotos nav sniegta vienota izglītības ekosistēmas definīcija, bet **kopumā izglītības ekosistēmu veido izglītības iestāžu, organizāciju un uzņēmumu tīkls, kā arī pedagogi, izglītības iestāžu vadītāji, IT resursu administratori, vecāki un izglītojamie, kas mijiedarbojas un sadarbojas, lai nodrošinātu mācīšanās iespējas un resursus.** Katrai no šīm pusēm ir atšķirīga un papildinoša loma, tāpat kā dabiskai ekosistēmai. **Izglītības ekosistēmas komponentes ir savstarpēji saistītas un tām jādarbojas saskaņoti, lai radītu efektīvu mācīšanās vidi.**

Vēl izglītības ekosistēma tiek definēta, kā inovatīvs sociālais un izglītības tīkls, kas sastāv no sociālajiem dalībniekiem – organizācijām un privātpersonām, kas vieno formālās un neformālās izglītības iestādes,

²³ Izglītības likums

visus sabiedrības locekļus ar viņu izglītības vajadzībām, dažādus finanšu, mācīšanās un citus resursu avotus un kuru mērķis ir nodrošināt inovatīvu sociālo un ekonomisko attīstību.

Veiksmīgai un visaptverošai izglītības nozares attīstībai ir būtiski pārzināt ieinteresētās puses, kā arī prasmīgi un mērķtiecīgi sadarboties ar tām, cita starpā, iesaistot tās ar nozares attīstību saistītās aktivitātēs. Valmieras novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros tika apzinātas ieinteresētās iesaistītās puses un izvērtēta to **interese par un ietekme uz novada izglītības jomas attīstību.**

Ieinteresētās puses ir iedalītas noteiktos līmeņos pēc to darbības mēroga (starptautiskais, nacionālais līmenis, reģiona un starp-pašvaldību, pašvaldības, izglītības iestāžu līmenis, un citas) un katra līmeņa ietvaros ir noteikti primārie un sekundārie dalībnieki. Primārie dalībnieki ir tieši saistīti ar izglītības nozari un to darbības var ietekmēt izglītības attīstību Valmieras novadā vai arī tie tieši tiek ietekmēti līdz ar Valmieras novada izglītības jomas attīstību. Sekundāro dalībnieku darbība nav tieši saistīta ar izglītības nozari, tomēr izmaiņas Valmieras novada izglītības jomā var ietekmēt šos dalībniekus vai to sadarbību ar izglītības iestādēm Valmieras novadā (kā arī šo dalībnieku lēmumi atstāj netiešu ietekmi uz izglītības jomas attīstību).

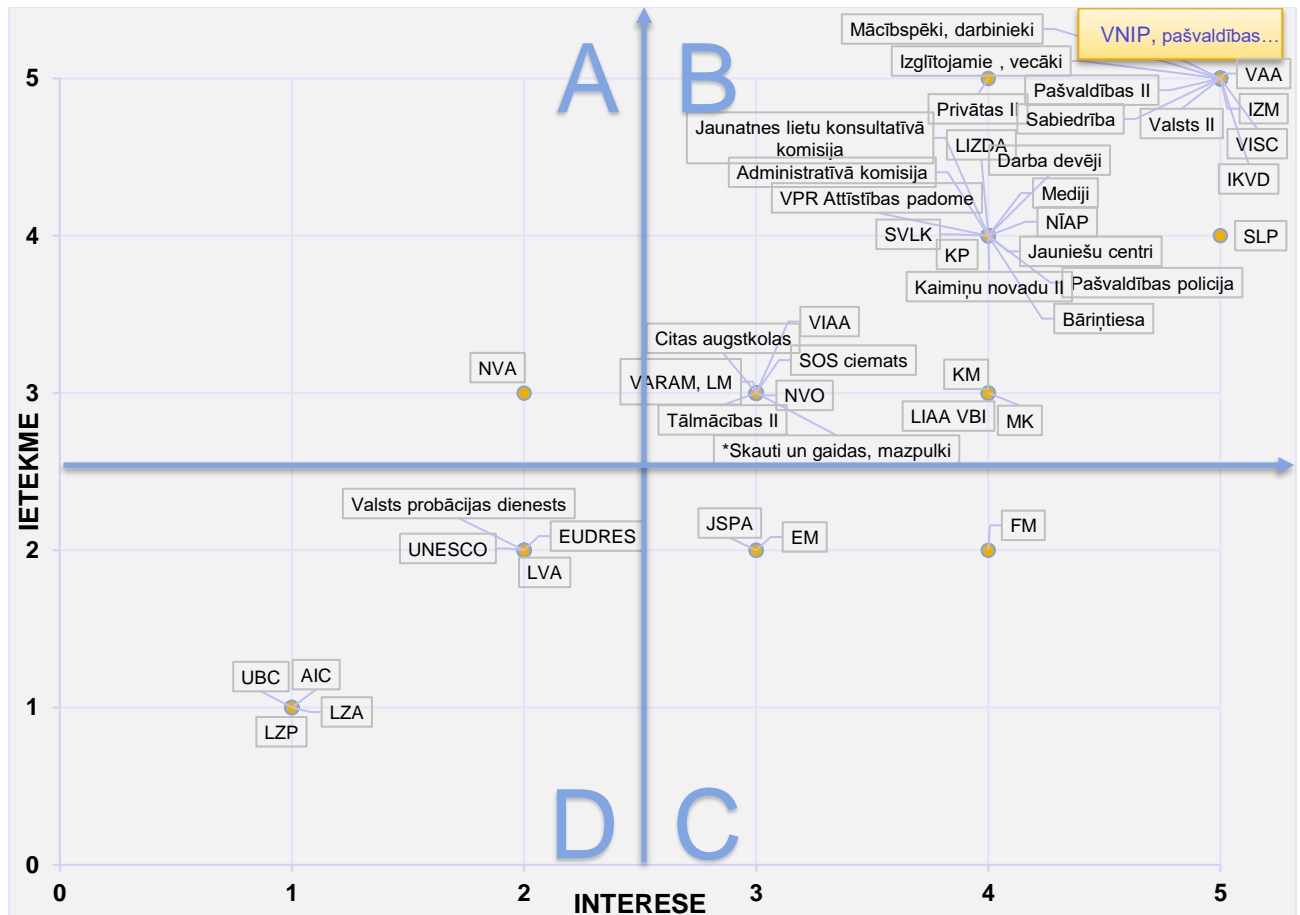
Tabula 7 – Valmieras novada izglītības nozares attīstībā ieinteresēto un iesaistīto pušu iedalījums (Avots: Autoru izstrādāts)

Starptautiskais līmenis	Reģiona un starp-pašvaldību līmenis
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Baltijas Jūras reģiona pilsētu savienība (UBC) ◆ EUDRES tīklojums (Eiropas Universitāšu alianse) ◆ UNESCO (Izglītības pilsētu tīkls / Mūžizglītības institūts) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pašvaldību savienības Izglītības un Kultūras komiteja ◆ Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padome
Nacionālais līmenis	Pašvaldības līmenis
<u>Primārie dalībnieki</u>	<u>Primārie dalībnieki</u>
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) ◆ Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD) ◆ Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA) ◆ Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) ◆ Valsts Izglītības satura centrs (VISC) ◆ Akadēmiskās informācijas centrs (AIC) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Valmieras novada izglītības pārvalde (VNIP) ◆ Izglītības, kultūras un sporta komiteja (IKSK) ◆ Interesu izglītības programmu izvērtēšanas komisija (IPIK) ◆ Vidzemes reģiona leklājuošas izglītības atbalsta centrs (VRIIAC) (VNIP struktūrvienība) ◆ Valmieras Attīstības aģentūra (t.sk. koprades darbnīca DARE)
<u>Sekundārie dalībnieki</u>	<u>Sekundārie dalībnieki</u>
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ministru kabinets (MK) ◆ Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) ◆ Latviešu valodas aģentūra (LVA) ◆ Latvijas Zinātnes padome (LZP) ◆ Nodarbinātības Valsts aģentūra (NVA) ◆ Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) ◆ Ekonomikas ministrija (EM) ◆ Finanšu ministrija (FM) ◆ Kultūras ministrija (KM) ◆ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ◆ Labklājības ministrija (LM) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Valmieras novada Attīstības pārvalde (AP) ◆ Valmieras novada Sporta pārvalde (SP) ◆ Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde (SLP) ◆ Valmieras novada Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pārvalde (NĪAP) ◆ Valmieras novada Kultūras pārvalde ◆ Sociālo un veselības lietu komiteja (SVLK) ◆ Finanšu komiteja (FK) ◆ Valmieras Pedagoģiski medicīniskās komisija ◆ Bērnu tiesību aizsardzības komisija (BTAK) ◆ Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas komisija ◆ Atklāta projektu konkursa "Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska jauniešu iesaiste jaunatnes iniciatīvu projektos" iesniegumu vērtēšanas komisija ◆ Valmieras novada pašvaldības komisija stipendiju piešķiršanai studējošiem, kuri apgūst pedagoģiskās izglītības programmu ◆ Jauniešu projektu konkursu vērtēšanas komisija ◆ Kultūras, sporta un nometņu konkursu vērtēšanas komisija ◆ Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija ◆ Administratīvā komisija ◆ Valmieras novada Bāriņtiesa ◆ Pašvaldības policija ◆ Valsts probācijas dienests

Izglītības iestāžu līmenis	Citas puses
Primārie dalībnieki	Primārie dalībnieki
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pašvaldības dibinātās izglītības iestādes (II) ◆ Valsts dibinātās izglītības iestādes (Valsts II), t.sk. Vidzemes Augstskola, Valmieras tehnikums ◆ Privāti dibinātās izglītības iestādes un filiāles (Privātas II) ◆ Citas augtākās izglītības iestādes (ārpus novada) ◆ Mācībspēki novada izglītības iestādēs ◆ Atbalsta un tehniskais personāls izglītības iestādēs ◆ Metodisko jomu vadītāji ◆ Valmieras novada jauniešu centri ◆ Valmieras jaunatnes centrs "Vinda" ◆ Izglītības iestāžu izglītojamie 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Limbažu, Cēsu, Smiltenes un Valkas novada izglītības iestādes ◆ Tālmācības izglītības iestādes
Sekundārie dalībnieki	Sekundārie dalībnieki
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Izglītojamo vecāki, aizbildņi ◆ SOS ciemats 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Darba devēji, t. sk. uzņēmēji, nozaru ekspertu padomes, uzņēmēju asociācijas u.c. ◆ Nevalstiskās organizācijas (NVO) ◆ *Skautu un gaidu, mazpulku organizācijas ◆ Mediji ◆ LIAA Valmieras biznesa inkubators (LIAA VBI) ◆ Sabiedrība kopumā

Novērtējot iesaistīto un ieinteresēto pušu ietekmi un interesi uz Valmieras novada izglītības jomas attīstību, tika izstrādāts to **kartējums jeb ietekmes-intereses matrica** – katru pusi ievietojot kādā no četriem kvadrantiem (A, B, C un D) atkarībā no tās ietekmes un ieinteresētības līmeņa (skalā no 0 līdz 5). Skatīt 13. attēlu.

Attēls 13 – Valmieras novada izglītības nozares attīstībā ieinteresēto pušu ietekmes-intereses matrica (Avots: Autoru izstrādāts)

Plānojot un īstenojot Valmieras novada izglītības jomas attīstības uzdevumus, ir jāņem vērā dažādās komunikācijas pieejas, kas ir saistītas ar katru no ieinteresētajām pusēm katra kvadranta daļījumā – skat. 8. tabulu. Visnozīmīgākais darbs ir veicams ar tām ieinteresētajām pusēm, kurām ir augsta interese un ietekme (B kvadrants). To intereses ir regulāri jānoskaidro, jānodrošina informācija, jāveido sadarbība un jāveic darbības atbilstoši šo dalībnieku norādēm vai vajadzībām. Vismazākās pūles ieinteresēto pušu vadībā jāpievērš tiem, kuriem ir viszemākā interese un ietekme (D kvadrants).

Tabula 8 – Valmieras novada izglītības nozares attīstībā ieinteresēto pušu pozicionējums

Kvadrants	Ieinteresētās puses	Apraksts un sadarbības pakāpe
A KVADRANTS Iejaukšanās	NVA	<u>Apmierināt vajadzības</u> A kvadranta ietvaros ir dalībnieki ar augstu ietekmes līmeni un zemu ieinteresētības līmeni . Lai celtu to ieinteresētības līmeni, A kvadranta dalībniekiem ir nepieciešama aktīva iesaiste, pārliecinot tos par stratēģiskajiem ieguvumiem un nepieciešamības gadījumā, uzsverot īstermiņa ieguvumus.
B KVADRANTS Līdzdalība	IZM, IKVD, VISC, MK, PS Izglītības un Kultūras komiteja, VPR Attīstības padome IKSK, IPIK, VRIAC, VAA, AP, SP, SLP, NĪAP, FK, Ped-med komisija, BTAK, Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas komisija, Jaunatnes iniciatīvu projektu komisija, Stipendiju komisija, Jauniešu projektu komisija, Kultūras, sporta un nometņu komisija Pašvaldības II, Valsts II, Privātas II, Mācībspēki, Atbalsta un tehniskais personāls, Metodisko jomu vadītāji, Jauniešu centri, Izglītojamie, Izglītojamo vecāki, aizbīdņi Darba devēji Sabiedrība, mediji u.c. puses (skat. attēlu)	<u>Vadīt cieši</u> B kvadranta ietvaros ir dalībnieki ar augstu ietekmes un augstu ieinteresētības līmeni . Ar šo grupu pārstāvjiem ir jāsadarbības regulāri un nepārtraukti, lai nodrošinātu abpusēji vēlamu pārmaiņu rezultātu.
C KVADRANTS Komunikācija	JSPA, FM, EM	<u>Nodrošināt informāciju</u> C kvadranta ietvaros ir ieinteresētās puses ar zemu ietekmes līmeni un augstu ieinteresētības līmeni . Nozīmīgākā pieeja šīs grupas iesaistei izglītības nozares attīstībā ir pastāvīga iesaistīto dalībnieku informēšana un dialoga uzturēšana, kur jāuzsver informācijas pasniegšanas veids.
D KVADRANTS Virzība	UNESCO, EUDRES, UBC LZP, LZA, AIC, LVA Valsts probācijas dienests	<u>Uzraudzīt ar minimālu piepūli</u> D kvadranta dalībniekiem ir zems ieinteresētības un zems ietekmes līmenis novada izglītības nozares attīstībā. D kvadranta iesaistīto pušu darbība nav tieši saistīta ar Valmieras novada izglītības nozari un līdz ar to ieteicamā pieeja sadarbībai ar šo kvadrantu ir novērošana, minimāla iesaiste un komunikācija tikai nepieciešamības gadījumā.

Ieinteresēto pušu analīzes metodika ir relatīvi dinamiska ārējiem un iekšējiem procesiem, kas ietekmē attiecīgos darbības segmentus, līdz ar to laika gaitā ir rekomendējams atkārtoti izvērtēt katras ieinteresētās un iesaistītās puses interesi un ietekmi nozares attīstībā.

SECINĀJUMI

- ◆ Valmieras novada izglītības ekosistēmā ir iesaistītas daudz dažādu līmeņu ieinteresētās un iesaistītās puses, kas kopumā gan katra atsevišķi, gan mijiedarbojoties ietekmē izglītības jomas attīstību novadā.
- ◆ Pašvaldības un ekspertu vērtējumā, lielākā daļa no pusēm atrodas ietekmes-intereses matricas B kvadrantā – līdzdalība, kas nozīmē regulāru un nepārtrauktu sadarbību ar šiem dalībniekiem, nodrošinot vēlamo pārmaiņu sasniegšanu izglītības nozarē.
- ◆ Rekomendējams veikt iesaistīto pušu ietekmes un intereses izvērtējumu atkārtoti, aktualizējot to lomas un plānojot sadarbības aktivitātes konkrētu izglītības jomas projektu un plānu attīstībā.

2.5. IZGLĪTĪBAS JOMAS PĀRVALDĪBAS UN SADARBĪBAS IETVARŠ

Saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām"²⁴, Valmieras novada pašvaldības autonomās funkcijas ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību un veikt darbu ar jaunatni.

2.5.1. KOMITEJAS UN KOMISIJAS

Valmieras novada domē darbojas piecas pastāvīgās komitejas. Ar izglītības jautājumiem saistītas galvenokārt trīs – **Izglītības, kultūras un sporta komiteja**, **Sociālo un veselības lietu komiteja**, katrā darbojas septiņi domes deputāti, un **Finanšu komiteja**, kurā darbojas 11 deputāti.

Izglītības, kultūras un sporta komitejas kompetence:

- ◆ izskata, sagatavo, virza un koordinē jautājumus par izglītības, kultūras un sporta jomu izskatīšanai Domes sēdē;
- ◆ sniedz atzinumus par lēmumu projektiem, kas attiecas uz izglītības, kultūras un sporta jomu Pašvaldībā;
- ◆ izskata jautājumus un sniedz priekšlikumus par izglītības, kultūras un sporta iestāžu tīklu un attiecīgo iestāžu attīstību, darbības nodrošināšanu;
- ◆ sagatavo un iesniedz Finanšu komitejai priekšlikumus par izglītības, kultūras un sporta attīstības perspektīvo un ikgadējo programmu budžetu projektiem;
- ◆ risina ar izglītības, kultūras, kultūrizglītības un sporta iestādēm saistītos jautājumus, izskata reliģisko konfesiju un draudžu iesniegumus un priekšlikumus;
- ◆ sagatavo priekšlikumus līdzekļu piešķiršanai no budžeta nesadalītajiem līdzekļiem savas sfēras kompetences ietvaros;
- ◆ kontrolē izglītības, kultūras un sporta jautājumu risināšanai piešķirto līdzekļu izlietojumu;
- ◆ apstiprina Pašvaldības iestāžu izstrādātos izglītības, kultūras un sporta pasākumu gada plānus;
- ◆ izstrādā īstermiņa un ilgtermiņa plānus un attīstības pamatprincipus, izglītības, kultūras un sporta jautājumu risināšanai Pašvaldībā;
- ◆ savas kompetences ietvaros pārrauga Pašvaldības komisiju darbu un sniedz priekšlikumus par komisiju izveidi un likvidēšanu;
- ◆ veic citus normatīvajos aktos, Domes lēmumos un šajā nolikumā noteiktos pienākumus.

Sociālo un veselības lietu komiteja sniedz atzinumus par lēmumu projektiem, kas attiecas uz Valmieras novada pašvaldības administratīvajā teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju sociālajiem un veselības jautājumiem,

²⁴ <https://likumi.lv/ta/id/57255-par-pasvaldibam>

sadarbojas ar sociālo un veselības jomu saistītām institūcijām, komisijām un nevalstiskajam organizācijām, sniedz priekšlikumus sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un materiālā atbalsta nodrošināšanai Valmieras novada pašvaldības iedzīvotājiem, sniedz priekšlikumus īstermiņa un ilgtermiņa attīstībai sociālo un veselības jautājumu risināšanai un bezdarba līmeņa samazināšanai Valmieras novada pašvaldībā.

Finanšu komiteja izskata Valmieras novada pašvaldības iestāžu un struktūrvienību budžetu ieņēmumu un izdevumu tāmju projektus un pašvaldības budžeta projektu, sniedz atzinumus par Domes lēmumu projektiem, kas attiecas uz pašvaldības finansiālām vai materiālām saistībām vai paredz līdzekļu piešķiršanu, sniedz atzinumus par pašvaldības budžeta grozījumu projektiem, kā arī līdzekļu sadalījuma prioritātēm, izskata un lemj par pašvaldības iesaistīšanos projektos, kuros ir nepieciešams līdzfinansējums, savas kompetences ietvaros pārrauga pašvaldības komisiju darbu un sniedz priekšlikumus par komisiju izveidi un likvidēšanu, izskata pašvaldības iestāžu, kapitālsabiedrību un komisiju budžeta līdzekļu pieprasījumus un projektus.

Domes priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sporta jautājumos koordinē izglītības nozares attīstību novadā, tai skaitā attīstības stratēģiju un rīcības plāna ieviešanu Valmieras novada pašvaldībā, pedagoģisko darbinieku tālākizglītību un izglītības metodisko darbu, kā arī veido sadarbību ar profesionālās un augstākās izglītības mācību iestādēm, koordinē bērnu un jauniešu iesaistīšanu interešu izglītībā un saturīga brīvā laika pavadīšanā, koordinē kultūras jomas un radošo industriju attīstību, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un sporta nozares, sporta infrastruktūras attīstību pašvaldībā, kā arī sniedz priekšlikumus par komisiju vai darba grupu izveidi, iesaistot tajās pašvaldības iestāžu un kapitālsabiedrību vadītājus, pieaicinātos un speciālistus un pašvaldības teritorijas iedzīvotājus.

Savas darbības nodrošināšanai Valmieras novada pašvaldība izveido komisijas un izglītības nozares kontekstā būtiskākās ir:

- ◆ Interešu izglītības programmu izvērtēšanas komisija;
- ◆ Valmieras Pedagoģiski medicīniskā komisija;
- ◆ Atklāta projektu konkursa "Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska jauniešu iesaiste jaunatnes iniciatīvu projektos" iesniegumu vērtēšanas komisija;
- ◆ Bērnu tiesību aizsardzības komisija;
- ◆ Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas komisija;
- ◆ Valmieras novada pašvaldības komisija stipendiju piešķiršanai studējošiem, kuri apgūst pedagoģiskās izglītības programmu;
- ◆ Jauniešu projektu konkursu vērtēšanas komisija;
- ◆ Kultūras, sporta un nometņu konkursu vērtēšanas komisija;
- ◆ Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija;
- ◆ Administratīvā komisija.

2.5.2. PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, STRUKTŪRVIENĪBAS UN INSTITŪCIJAS

Izglītības jomas pārvaldībai Valmieras novada dome ir izveidojusi **Valmieras novada izglītības pārvaldi**. Sociālo lietu pārvalde un Attīstības pārvalde ir saistīta ar konkrētu izglītības jomas jautājumu un attīstības nodrošināšanu.

Valmieras novada Izglītības pārvalde, Sociālo lietu pārvalde un Attīstības pārvalde atrodas vienotā Valmieras novada pašvaldības izpildvaras vietnieka – Attīstības pārvaldes vadītāja pārraudzībā. Izglītības pārvaldes darbu koordinē Valmieras novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sporta jautājumos (Valmieras novada izglītības jomas pārvaldības organizatoriskās struktūras shēmu skatīt 3. pielikumā.)

Izglītības pārvaldes funkcijas saskaņā ar Valmieras novada Izglītības pārvaldes nolikumu ir:

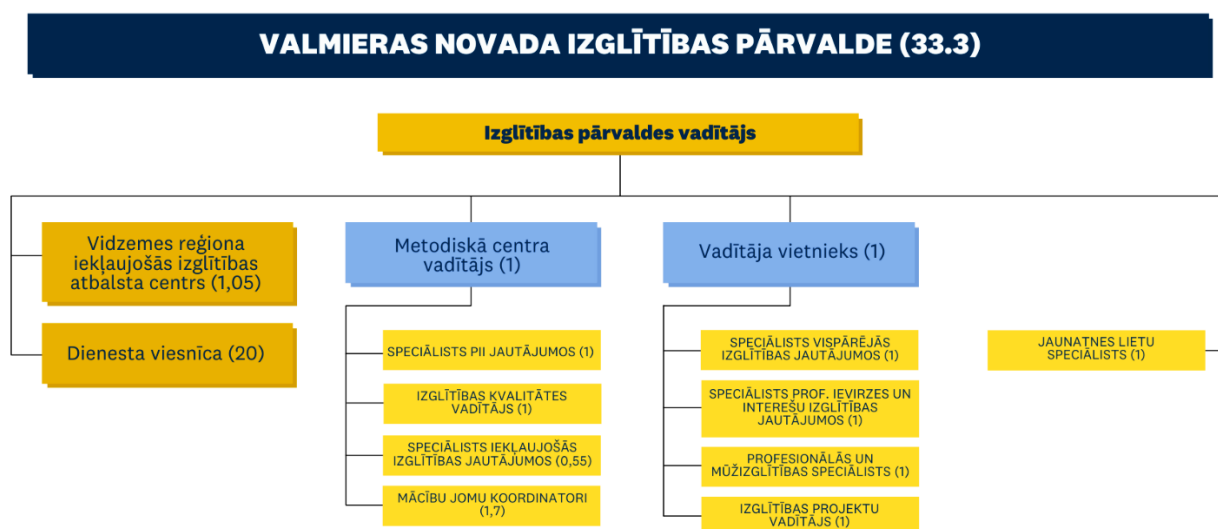
- ◆ nodrošināt Pašvaldības teritorijā dzīvojošiem bērniem un jauniešiem iespēju iegūt pirmsskolas izglītību, pamatizglītību, vidējo izglītību;
- ◆ nodrošināt izglītības satura un programmu kvalitatīvu īstenošanu izglītības iestādēs;
- ◆ sekmēt profesionālās ievirzes, interešu izglītības, karjeras un pieaugušo neformālās izglītības pieejamību;
- ◆ izstrādāt un realizēt Pašvaldības stratēģisko un politikas plānošanas dokumentus izglītības jomā;
- ◆ veicināt izglītības kvalitātes paaugstināšanu Valmieras novada izglītības iestādēs;
- ◆ veikt citus uzdevumus atbilstoši Pārvaldes kompetencei, Pašvaldības domes lēmumiem, Pašvaldības domes priekšsēdētāja vai viņa vietnieku, Pašvaldības izpilddirektora un viņa vietnieku rīkojumiem.

Valmieras novada izglītības pārvaldei ir divas struktūrvienības:

- ◆ „Vidzemes reģiona iekļaujošās izglītības atbalsta centrs” (VRIIAC) - kas darbojas atbilstoši Eiropas Sociālā fonda projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” (Vienošanās Nr.2010/0330/1DP/1.2.2.4.1./10/IPIA/VIAA/001) noteikumiem un kuras darbu organizē un vada VRIIAC vadītājs, saskaņojot ar Pārvaldes vadītāju.
- ◆ „Dienesta viesnīca” - Valmieras novada pašvaldības izveidota un tās padotībā esoša struktūrvienība, kuras darbības mērķis ir nodrošināt izglītības iestāžu audzēkņus ar dzīvošanai piemērotām telpām, inventāru un iekārtām mācību laikā.

Valmieras novada izglītības pārvaldes organizatoriskā struktūra shematiski atspoguļota 14. attēlā.

Attēls 14 – Valmieras novada izglītības pārvaldes organizatoriskā struktūra

Sociālo lietu pārvaldes funkcijas, kas saistītas ar izglītības jomu, ietver:

- ◆ stratēģisko plānošanu sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības, veselības aprūpes, veselības veicināšanas un sabiedrības integrācijas jomā;
- ◆ sociālās vides izpēti, problēmu diagnosticēšanu, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības koncepciju izstrādāšanu, mērķprogrammu un jaunu pakalpojumu ieviešanu, piedalīšanos pašvaldības attīstības plānu izstrādē;
- ◆ datu apkopojumu un analīzi par nepieciešamo sociālā darba, sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu, veselības aprūpes un veselības veicināšanas pakalpojumu attīstību, tam nepieciešamā finansējuma plānošanu;
- ◆ līdzdarbību ES un citu finanšu instrumentu finansējuma piesaistē un apguvē;
- ◆ metodoloģisko vadīšanu un konsultatīvu atbalstu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējiem;
- ◆ bērnu tiesību aizsardzību atbilstoši kompetencei;

- ◆ ģimeņu atbalsta sistēmas pilnveidošanu un koordināciju pašvaldībā;
- ◆ sociālo pakalpojumu deleģēšanas nepieciešamības izvērtēšanu un deleģēto funkciju uzraudzību;
- ◆ sadarbību ar sociālās jomas nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem uzņēmumiem;
- ◆ iedzīvotāju informēšanu par sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu, sociālā darba, veselības veicināšanas un veselības aprūpes jautājumiem.

Attīstības pārvaldes pienākumos ir piesaistīt finansējumu izglītības jomas attīstības redzējumam un vajadzībām. Pārvaldes darbs saistīts ar projektu un piedāvājumu izstrādi, kas veicina uzņēmējdarbību novadā, sasaista uzņēmēju interesi ar izglītības programmām Valmieras novadā, piedāvā aktivitātes jauniešiem.

2.5.3. METODISKĀ DARBA ORGANIZĒŠANA

Metodiskā darba organizēšanu Valmieras novada pašvaldībā nodrošina **Valmieras novada Izglītības pārvaldes Metodiskais dienests**. Metodiskā dienesta vadītāja pakļautībā strādā speciālists pirmsskolas izglītības jautājumos, izglītības kvalitātes vadītājs, speciālists iekļaujošās izglītības jautājumos un mācību jomu koordinatori.

Metodiskā dienesta darba funkcijas/uzdevumi:

- ◆ izzināt Valmieras novada pedagogu profesionālās kompetences pilnveides vajadzības;
- ◆ plānot un īstenot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides pasākumus;
- ◆ nodrošināt metodisko atbalstu Valmieras novada izglītības iestāžu pedagogiem inovatīva izglītības procesa organizēšanai un ieviešanai;
- ◆ nodrošināt mācību priekšmetu/ metodisko jomu koordinatoru sadarbību ar izglītības iestāžu mācību jomu koordinatoriem;
- ◆ koordinēt aktuālā metodisko jautājumu satura apriti pašvaldības skolu tīklā un veicināt pedagogu profesionālo sadarbību dažādos līmeņos;
- ◆ aktualizēt Valmieras novada mācīšanās koordinatoru/ekspertu lomu;
- ◆ organizēt savstarpējas pieredzes apmaiņas pasākumus;
- ◆ nodrošināt ieviesto risinājumu un sasniegto rezultātu uzraudzību.

Valmieras novada Izglītības pārvaldē ir izvērtēta metodiskā darba organizācija, secinot, ka nepieciešams metodisko darbu organizēt mācību priekšmetu līmenī. Valmieras novada izglītības pārvaldes metodiskā darba organizēšanas jaunā kārtība stājās spēkā 2023. gada 1. septembrī. Saskaņā ar šo kārtību pašvaldības līmenī **mācību priekšmetu/metodisko jomu koordinatori vada metodisko darbību atbilstošās jomas mācību priekšmetā:**

- ◆ dabaszinātņu mācību joma: dabaszinības, ķīmija un bioloģija, ģeogrāfija, fizika un inženierzinības;
- ◆ tehnoloģiju mācību joma: dizains un tehnoloģijas, datorika;
- ◆ matemātikas mācību joma: matemātika;
- ◆ veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma: sports un veselība;
- ◆ valodu mācību, Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma: latviešu valoda un literatūra, svešvalodas, mūzika, vizuālā māksla, teātra māksla;
- ◆ sociālā un pilsoniskā mācību joma: sociālās zinības, Latvijas un pasaules vēsture;
- ◆ iekļaujošās izglītības atbalsta joma: speciālie pedagogi, sociālie pedagogi, logopēdi, psihologi;
- ◆ sākumskolas metodiskā joma: sākumskolas joma;
- ◆ pirmsskolas metodiskā joma: pirmsskolas joma;
- ◆ vērtībizglītības metodiskā joma: audzināšanas darbība, klasvadība.

Mācību metodisko jomu koordinatorus ievēl reizi trijos gados konkrētās jomas izglītības iestāžu koordinatori aizklātā balsošanā tekošā mācību gada sākumā. Mācību priekšmetu metodisko jomu darbību izvērtē divas reizes gadā – kalendārā gada beigās un mācību gada noslēgumā.

Izglītības pārvaldes Metodiskais dienests īsteno sadarbību ar trīs novada metodisko centru metodiķiem – Valmieras Valsts ģimnāzijā, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā un Valmieras Gaujas krasta vidusskolā — attīstības centrā. Metodisko pasākumu plānošana notiek kopīgi, reizi mēnesī tiek organizētas kopīgas sanāksmes.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 518 “Kārtība, kādā tiek piešķirts un anulēts valsts ģimnāzijas statuss”, nosaka, ka valsts ģimnāzijas statusu piešķir izglītības iestādei, kas vismaz pēdējos trīs mācību gadus pēc kārtas:

- ◆ gada laikā ir īstenojusi ne mazāk kā trīs meistarklases citu izglītības iestāžu, tostarp valsts ģimnāziju, pedagogiem un elektroniskajā vidē publicējusi attiecīgo mācību stundu mācību materiālus ar metodiskiem ieteikumiem to izmantošanai;
- ◆ ir organizēta un tiek īstenota izglītības iestāžu pedagogu radoša sadarbība ar citu vispārējās izglītības iestāžu, tostarp valsts ģimnāziju, un augstākās izglītības iestāžu pedagogiem jautājumos, kas saistīti ar mācību saturu un mācību metodiķu.

Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā izveidots metodiskais centrs organizē un pārrauga metodisko darbu skolā un sadarbojas ar Valmieras Izglītības pārvaldes Metodisko dienestu. Metodisko darbu skolā vada izglītības metodiķi, mācību jomu koordinatori. Metodiskais centrs piedāvā mācības un atbalstu pedagogu profesionālajā pilnveidē un skolu vadībai pārmaiņu īstenošanā arī citām Valmieras novada skolām:

Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas metodiskā centra profesionālās pilnveides mācības:

- ◆ Efektīva stunda,
- ◆ Mācību stundas struktūra un elementi- izpratne un lietojums,
- ◆ Pašvadīta mācīšanās,
- ◆ Skolotājs, kurš vada mācīšanos,
- ◆ Kā kopīgi analizēt stundu,
- ◆ Vērtēšana mācību stundā,
- ◆ Sasniedzamais rezultāts izglītojamajam,
- ◆ Pārbaudes darbu uzdevumu analīze un pilnveide,
- ◆ Skolu vadība kā atbalsts satura un pārmaiņu ieviešanā,
- ◆ Dati. To izmantošana skolas attīstībā,
- ◆ Kā inovāciju skolā veidot par sistēmu,
- ◆ Skolas vadības loma pārmaiņās,
- ◆ Skolas kā organizācijas attīstība,
- ◆ Jaunu darba formu meklējumi mācību procesa organizācijā.

Valmieras Valsts ģimnāzijas metodiskais un tālākizglītības centrs organizē un pārrauga metodisko darbu ģimnāzijā, kā arī sadarbojas ar Valmieras Izglītības pārvaldi, veicot Reģionālā metodiskā centra funkcijas un piedaloties pedagogu tālākizglītības veikšanā. Metodiskā centra darbu vada izglītības metodiķis.

Skolā darbojas šādas mācību jomu metodiskās grupas:

- ◆ dabaszinātņu mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ matemātikas mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ dizaina un tehnoloģiju mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ informācijas tehnoloģiju mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ latviešu valodas mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ svešvalodu mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ sociālās un pilsoniskās mācību jomas metodiskā grupa;
- ◆ kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas metodiskā grupa.

Papildus mācību jomu metodiskajām grupām skolā darbojas savstarpējās mācīšanās grupas.

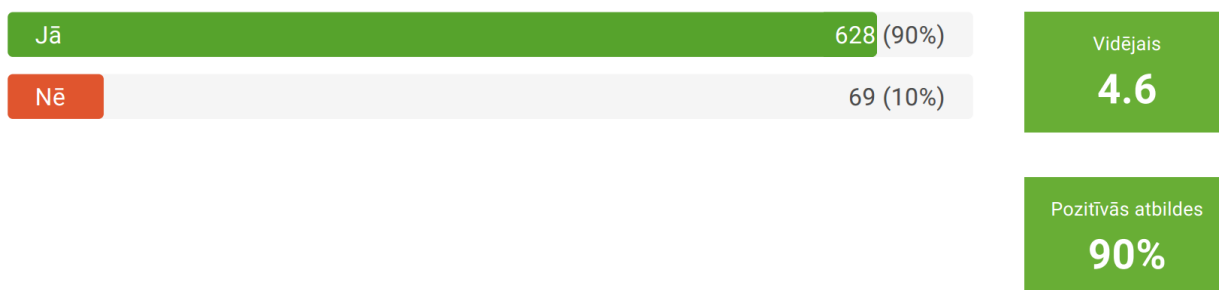
Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs, kurā darbojas attīstības centrs, kas atbilstoši iestādes specializācijai nodrošina konsultatīvo un metodisko atbalstu iekļaujošās un speciālās izglītības jomā saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka speciālās izglītības attīstības centra funkcijas un darbību.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 187 “Noteikumi par kritērijiem un kārtību, kādā speciālās izglītības iestādei piešķir speciālās izglītības attīstības centra statusu” nosaka, ka attīstības centrs:

- ◆ mācību gadā nodrošina individuālu metodisku un pedagoģisku palīdzību ne mazāk kā 50 plānošanas reģiona teritorijā esošo citu izglītības iestāžu pedagogiem jautājumos par atbalsta pasākumu piemērošanu, individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un mācību sasniegumu dinamikas izvērtējumu izglītojamam ar speciālām vajadzībām;
- ◆ mācību gadā izstrādā ne mazāk kā divus mācību vai metodiskos atbalsta materiālus, lai veicinātu izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrēšanu izglītības apguves procesā, un publisko tos speciālās izglītības iestādes tīmekļvietnē vai citos publiski pieejamos informācijas nesējos;
- ◆ mācību gada laikā nodrošina individuālas konsultācijas ne mazāk kā 50 citu izglītības iestāžu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām vai viņu likumiskajiem pārstāvjiem neatkarīgi no izglītojamo izglītības ieguves vietas;
- ◆ kalendāra gada laikā organizē vismaz divus informatīvi izglītojošus pasākumus par iekļaujošo izglītību un palīdzības iespējām izglītojamiem ar speciālām vajadzībām;
- ◆ regulāri publisko speciālās izglītības iestādes tīmekļvietnē vai citos publiski pieejamos informācijas nesējos informāciju par speciālās izglītības iestādes organizētajiem pasākumiem un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides specifisko piedāvājumu.

Valmieras novada pedagogu aptaujas rezultāti par metodisko darbu Valmieras novadā 2023. gada maijā liecina, ka 90% pedagogu saņem metodisko atbalstu (skat. 15. attēlu).

Attēls 15 – Valmieras novada pedagogu atbildes uz jautājumu: “Vai Jums ir iespēja saņemt nepieciešamo metodisko atbalstu?” (Avots: EDURIO aptauja, 2023. gada maijs)

Tomēr 69 no 697 respondentiem ir atbildējuši noliedzoši un komentāros ir piebildes, ka atbalsts nav pietiekams, vai arī to sniedz kolēģi, nevis formālā metodiskā atbalsta sistēma.

Savukārt 2022. gada februārī veiktās Valmieras novada IP jomu koordinatore un metodisko centru vadītāju aptaujas rezultāti liecina, ka jomu koordinatori un metodisko centru vadītājiem pildot pienākumus lielāko gandarījumu sniedz iespēja pašam uzzināt un mācīties jaunas lietas (82%), iespēja palīdzēt un sniegt atbalstu saviem kolēģiem (76%), iespēja iegūt jaunus profesionālos kontaktus (35%). Aptaujātos maz interesē karjeras attīstība un atzinība no skolas vadības un kolēģiem. Kopumā 59% jomu koordinatore un metodisko centru vadītāju ir pozitīvas sajūtas pildot savus pienākumus, 29% – neitrālas, 12% – drīzāk negatīvas. Kā galveno, kas nepieciešams, lai labāk pildītu savus pienākumus, aptaujātie norādījuši lielākus laika resursus sadarbībai ar kolēģiem (56%), tālākizglītības piedāvājumu izpētei (25%), sadarbībai ar kolēģiem skolā (19%), pamatdarba veikšanai skolā (19%) un lielāks atbalsts no Skola 2030 ekspertiem (50%). Aptaujātie ir gatavi dalīties ar darba materiāliem (63%), piedalīties konferencēs (44%) un pieredzes apmaiņā (44%).

Karjeras izglītības metodiskā darba organizēšana

Laika posmā no 2017.gada aprīļa līdz septembrim Valmieras Attīstības aģentūra un Valmieras pilsētas pašvaldības Izglītības pārvalde izstrādāja Karjeras attīstības atbalsta stratēģiju 2018.- 2022. gadam. Stratēģijas izstrādē tika iesaistīti vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības iestāžu pārstāvji, tai skaitā izglītības iestāžu direktori, karjeras speciālisti un konsultanti, kā arī uzņēmēji, vecāki un jaunieši.

2020.gada 29. oktobrī Valmierā tika atklāts karjeras materiālu resurss www.karjerasmateriali.lv. Tiešsaistes resurss ir dažādu materiālu, metožu, ideju apkopojums, kas ir noderīgs ikvienam, kam aktuāli karjeras jautājumi. Karjerasmateriali.lv apkopo ļoti plaša spektra informāciju. Resursā speciālisti, pedagogi, vecāki un jaunieši var atrast materiālus darbam stundās un tematiskajās nodarbībās, materiālus profesiju un darba tirgus iepazīšanai, metodiskos materiālus karjeras attīstībai un testus par karjeras izvēli, personību, interesēm. Resurss karjerasmateriali.lv ir atvērts to pastāvīgai papildināšanai.

Karjeras izglītības metodisko darbu šobrīd organizē Valmieras novada Izglītības pārvalde, sadarbībā ar Valmieras Attīstības aģentūru. Pilnas slodzes karjeras konsultantu nav nevienā Valmieras novada skolā.

2.5.4. SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS AR CITĀM IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM NOVADĀ, TAI SKAITĀ PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBĀ UN CITĀM IESAISTĪTAJĀM PUSĒM (PRIVĀTIE, NVO)

Valmieras novada Attīstības programmā 2022. - 2028. gadam izglītības jomā noteikto uzdevumu izpilde nav iespējama bez daudzpusīgas izglītības procesos iesaistīto pušu sadarbības, zināšanu līmeņa (īpaši STEM disciplīnās) paaugstināšanas, talantu izkopšanas un piesaistes uzņēmējdarbībai, iedzīvotāju konkurētspējas darba tirgū, augsti kvalificētu speciālistu nodrošinājuma un lietišķās zinātnes attīstības un sasaistes ar uzņēmējdarbību veicināšanas. Šajā procesā ir iesaistītas gan valsts un pašvaldības iestādes, gan nevalstiskās organizācijas un uzņēmumi.

Lielu ieguldījumu izglītības jomas attīstībā Valmieras novada pašvaldībā nodrošina **biedrība “Valmieras Attīstības aģentūra”**, kuras mērķis ir sekmēt pašvaldības, uzņēmumu un izglītības iestāžu pastāvīgu un efektīvu savstarpējo sadarbību un partnerību un veidot labvēlīgu vidi uzņēmējdarbības attīstībai. Nozīmīgākie biedrības uzdevumi ir pasākumu un aktivitāšu ieviešana uzņēmējdarbības vides veicināšanai un atbalstam, īpaši rūpniecības nozaru, radošo industriju un sociālās uzņēmējdarbības jomās, kā arī tirgus un industrijas vajadzībām atbilstošu profesionālās, augstākās, mūžizglītības, profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu īstenošanas veicināšana.

Valmieras novadā pastāvīgi tiek īstenotas plašas uzņēmēju atbalsta un uzņēmējdarbības vides veicināšanas aktivitātes. 2019. gadā tika izstrādāta un pastāvīgi tiek īstenota Valmieras industriālo teritoriju attīstības koncepcija. Valmieras industriālā parka projekta mērķis ir palielināt privāto (ārvalstu un vietējo) investīciju apjomu Valmieras novada pašvaldībā, veicot ieguldījumus komercdarbības attīstībai nepieciešamajā publiskajā infrastruktūrā, kā rezultātā tiek izveidota pilnvērtīgi un neatkarīgi darboties spējīga industriālā teritorija Stratēģijā definētās teritorijas tiek attīstītas, un tām tiek piesaistīti nomnieki. Pēc Valmieras Industriālā parka izveides ar kvalifikāciju, izglītību un nodarbinātību saistīto atbalstu īsteno biedrība “Valmieras Attīstības aģentūra”.

2021. gadā Valmieras pilsētas pašvaldība, biedrība “Valmieras Attīstības aģentūra” un **biedrība “Valmieras uzņēmēju klubs”** parakstīja trīspusēju sadarbības līgumu, lai nodrošinātu saskaņotu, iedzīvotāju, komersantu un uzņēmēju interesēm atbilstošu ekonomisko un sociālo jautājumu risināšanu pašvaldībā, kā arī lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību Vidzemes reģionā. 1999. gadā dibinātā biedrība “Valmieras uzņēmēju klubs” ir apvienojusi esošos un bijušos uzņēmējus no visa Valmieras novada. Galvenie sadarbības virzieni ir uzņēmēju interešu pārstāvēšana un dialoga veicināšana pašvaldībā un valsts iestādēs, savstarpējas informācijas apmaiņas nodrošināšana, daloties ar gūtajām pieredzēm un labas prakses piemēriem, kā arī sadarbība ar citām organizācijām, esošiem un potenciāliem visu pušu sadarbības partneriem, uzņēmējdarbības atbalsta organizācijām un izglītības iestādēm. Ar noslēgto trīspusēju sadarbības līgumu uzņēmēji vēlas sniegt atbalstu dažādu pašvaldības izaicinājumu risināšanā jautājumos, kas saistīti ar uzņēmējdarbības vides attīstību un izglītības – īpaši profesionālās un uzņēmējdarbības izglītības – veicināšanu un attīstību novada skolās.

Būtiska loma nodarbinātības jomā Valmieras novadā ir pašvaldības **Kapitāla pārvaldības un uzņēmējdarbības atbalsta nodaļai**, kas atbild par uzņēmējdarbības veicināšanas atbalstu esošiem komersantiem un investoru piesaistē.

Novadā tiek īstenotas arī dažādas atbalsta programmas uzņēmumiem un biznesa ideju autoriem, īpaši programmas ZĪLE inovācijām un ZĪLE startam, kā arī **LIAA** biznesa inkubācijas un pirmsinkubācijas programmas.

Valmiera ir starptautiskā **UNESCO Izglītības pilsētu sadarbības tīkla** dalībniece (UNESCO Global Network of Learning Cities), kā arī pilsēta iesaistījusi **Baltijas pilsētu savienības** (UBC) izglītības pilsētu darba grupā, kas atbalsta jauniešu nodarbinātību un labklājību. Līdz ar to izglītības sistēma ir Valmieras novada inovāciju un uzņēmējdarbības pamatā. Valmieras novada pašvaldība aktīvi sadarbojas ar tās teritorijā izvietotajām visa līmeņa izglītības iestādēm savā ziņā veidojot lokālu inovācijas un zināšanu platformu, kas jau patreiz sekmē ciešāku ikdienas sadarbību starp vidējās profesionālās izglītības iestādēm **Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolu, Valmieras tehnikumu un Vidzemes Augstskolu** un tās zinātnisko struktūrvienību **Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtu** (HESPI). Šāda sadarbība veicina zināšanu un tehnoloģiju pārnesi starp profesionālās izglītības, augstākās izglītības un pētniecības institūcijām un industriju, un sekmē pašvaldības reģiona ekonomiskās specializācijas attīstību, kā arī sniedz atbalstu uzņēmējiem investīciju projektu sagatavošanā un ieviešanā, lai palīdzētu tiem piekļūt pētniecības un inovācijas resursiem un infrastruktūrai, kā arī iekļauties nacionālos, starptautiskos inovāciju tīklos (klasteros), veicina darba tirgus un izglītības ciešāku sasaisti, pielāgojot izglītības, tai skaitā pieaugušo izglītības un profesionālās izglītības piedāvājumu tautsaimniecības pieprasījumam un aktuālajām nodarbinātības tendencēm.

STEM izglītības jomas attīstībai izstrādāts **Vidzemes STEAM centra pilotprojekts**, kas konceptuāli sastāv no trīs aktivitāšu blokiem, kas gan secīgi, gan visaptveroši viens otru papildina:

- ◆ vispusīga STEAM interešu un karjeras izglītība,
- ◆ profesionālās ievirzes STEAM (inženierzinātņu) skola,
- ◆ inženierzinātņu un STEAM klases ģimnāzijās un vidusskolās.

Centra izveides aktivitāšu īstenošanā plānots iesaistīt vairākus sadarbības partnerus – Vidzemes augstskolu, **Rīgas Tehniskā universitāti**, Valmieras tehnikumu, Valmieras dizaina un mākslas vidusskolu, Valmieras Valsts ģimnāziju, industrijas pārstāvjus u.c.

Kopš 2020. gada Valmieras novadā Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas telpās darbojas **koprades darbnīca "DARE"**, kas uzņēmējiem, jaunuzņēmējiem, mājražotājiem, mācību firmām, biznesa ideju autoriem un entuziastiem piedāvā prototipēšanas pakalpojumus un citas aktivitātes. Starp tām ir laika īre pie iekārtām, apmācības darbam ar iekārtām, konsultācijas, radošās darbnīcas, DAREs kopienas tīklošanās un sarunu pasākumi, ekskursijas izglītojamo un citām grupām, korporatīvie pasākumi u.c. Darbnīcu izveidoja Valmieras Attīstības aģentūra sadarbībā ar Valmieras pilsētas pašvaldību un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolu. Valmieras koprades darbnīcas "DARE" izveidi 80% apmērā līdzfinansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds iniciatīvas "Pilsētu inovatīvās darbības" ietvaros. Pārējos līdzekļus piešķīra Valmieras pilsētas pašvaldība, Valmieras Attīstības aģentūra un SIA "Intellitech".

Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola sadarbojas ar uzņēmumiem kvalifikācijas darbu ietvaros, prakšu nodrošināšanā, kā arī mācību procesa nodrošināšanā. Sadarbībā ar **biedrību "Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs"** tiek īstenotas licencētas neformālās izglītības programmas pieaugušajiem.

No 2022. gada rudens Valmieras Attīstības aģentūra kļuvusi par **Eiropas Digitālā inovācijas centra reģionālo kontaktpunktu** (EDIC), kas Valmieras un Vidzemes uzņēmumos veiks digitalizācijas auditus un izstrādās digitalizācijas ceļa kartes, piedāvās digitalizācijas apmācības uzņēmumu darbiniekiem, piesaistīs finansējumu digitalizācijas inovāciju īstenošanai uzņēmumos un strādās pie digitālās transformācijas ekosistēmas izveides.

Plašas iespējas ir sadarbībai ar **Valmieras tehnikumu**:

- ◆ laboratoriju, iekārtu īre,
- ◆ eksperimentālo izstrādājumu partiju izgatavošana,
- ◆ telpu noma pasākumiem,
- ◆ pieaugušo izglītība, piedāvājot gan moduļu programmas, gan mācību programmu izveidi sadarbībā ar uzņēmumiem,
- ◆ ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana, profesionālās kvalifikācijas piešķiršanai,
- ◆ darba vidē balstītu mācību, darba devēju vadīto praktisko mācību un mācību prakšu īstenošana,
- ◆ naktsmītnes dienesta viesnīcā.

Vidzemes Augstskola pārstāv Latviju Eiropas universitāšu aliansē projektā E³UDRES². Eiropas Universitāte E³UDRES² ir Eiropā izvietotu augstākās izglītības iestāžu tīkls, kas nolēmušas sadarboties pētniecības, mācību, inovāciju u.c. jomās, lai rastu risinājumus reģiona nākotnes izaicinājumiem. ViA E³UDRES² darbojas no 2020. gada. ViA ir viena deviņām partneraugstskolām, kas darbojas E³UDRES², un vienīgā profesionālā augstākā izglītības iestāde no Latvijas. Savukārt Vidzemes Augstskolas **Atvērtā universitāte** ikvienam interesentam piedāvā iespēju pieteikties kādam no ViA studiju kursiem. Atvērtā universitāte ir mūsdienīga iespēja apgūt augstākā līmeņa zināšanas sev interesējošajās tēmās, apmeklējot lekcijas tāpat kā studentam augstskolā. Viens no veiksmīgas ViA un uzņēmumu sadarbības piemēriem ir programma “**Vidzemes inovāciju programma studentiem**”²⁵), kurā izveidota sistēma, lai uzņēmēji un organizācijas varētu piesaistīt sev svarīgo jautājumu risināšanā studējošos.

Izglītības iestāžu sadarbība ar uzņēmumiem veiksmīgi tiek īstenota karjeras izglītības ietvaros, tomēr karjeras izglītības pasākumus vairāk var raksturot, kā teorētiskus un nepieciešams veidot praksē balstītu karjeras izglītības sistēmu – vasaras nodarbinātība, reālu uzņēmumu problēmu risināšana, projektu darbu izstrādi saistībā ar uzņēmumiem, kā arī veidot integrācijas programmu speciālo izglītības programmu absolventu iesaistei darba tirgū.

SECINĀJUMI

- ◆ Izglītības jomas pārvaldībā Valmieras novadā iesaistītas trīs no piecām pastāvīgajām komitejām – Izglītības, kultūras un sporta komiteja, Sociālo un veselības lietu komiteja, un Finanšu komiteja un vismaz desmit no 33 komisijām, kā arī vairākas izglītības, sporta, kultūras un sociālajā jomā darbojošās institūcijas.
- ◆ Izglītības jomas pārvaldību Valmieras novadā nodrošina Valmieras novada Izglītības pārvalde sadarbībā ar Sociālo lietu pārvaldi un Attīstības pārvaldi konkrētu izglītības jomas jautājumu risināšanā.
- ◆ Valmieras novadā ir izveidota vienota metodiskā darba organizatoriskā sistēma. Metodiskajā darbā ir iesaistītas vairākas iestādes, ir viena koordinējošās institūcija – Valmieras novada Izglītības pārvaldes Metodiskais dienests.
- ◆ Izveidotā metodiskā darba organizatoriskā sistēma nesasniedz vismaz 10% no Valmieras novada pedagogiem.
- ◆ Mācību metodisko jomu attīstībā liela nozīme ir konkrētās jomas koordinatora personībai.
- ◆ Kopumā 59% jomu koordinatoru un metodisko centru vadītāju ir pozitīvas sajūtas pildot savus pienākumus.
- ◆ Laika resursi ir galvenie, kas nepieciešami, lai labāk pildītu jomu koordinatoru un metodisko centru vadītāju pienākumus.

²⁵ Vairāk informācijas: <https://vips.va.lv/>

- ◆ Valmieras novadā pastāv veiksmīgi sadarbības piemēri starp pašvaldību, izglītības iestādēm, nevalstisko un privāto sektoru, kā arī iesaistītās puses saredz potenciālās sadarbības iespējas, kuru īstenošanai nepieciešama aktīva rīcība.
- ◆ Kvalificētu, mūsdienu prasībām atbilstošus speciālistu sagatavošanai vietējam Valmieras novada darba tirgum nepieciešama ciešāka izglītības iestāžu un darba devēju sadarbība.
- ◆ Karjeras izglītības ietvaros ir izveidojusies laba izglītības iestāžu un uzņēmumu sadarbība, tomēr Valmieras novadā nepieciešams veidot praksē balstītu karjeras izglītības sistēmu ar aktīvu izglītības iestāžu un uzņēmumu iesaisti.

2.6. ATBALSTA MEHĀNISMI IZGLĪTĪBĀ

Valmieras novadā pašvaldība sniedz virkni atbalsta mehānismu galvenajiem izglītības procesā iesaistītajiem – izglītojamajiem un pedagogiem.

2.6.1. ATBALSTA MEHĀNISMI IZGLĪTOJAMAJIEM

Atvieglojumi ēdināšanas maksai:

- ◆ Piemēram, bezmaksas pusdienas tiek nodrošinātas gan obligātās pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem, gan 1.-6. klašu izglītojamajiem²⁶;
- ◆ Atvieglojumus 50-100% apmērā ir tiesības saņemt izglītojamajiem, kuri pašvaldības administratīvajā teritorijā privātajā izglītības iestādē klātienē apgūst pirmsskolas izglītības, pamatzglītības, vidējās izglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmu²⁷.

Sabiedriskā transporta biļešu maksas atvieglojumi:

- ◆ Tiesības braukt bez maksas Valmieras valstspilsētas nozīmes maršrutu tīklā²⁸;
- ◆ Bērniem, kuri nav uzsākuši pamatzglītības apguvi;
- ◆ Valmieras novada administratīvajā teritorijā esošo vispārīglītojošo, profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās izglītības iestāžu izglītojamajiem, uzrādot attiecīgās izglītības iestādes izsniegto skolēnu apliecību.
- ◆ Valmieras novada pašvaldība no sava budžeta sedz sabiedriskā transporta izdevumus reģionālās nozīmes maršrutu tīklos vispārējās pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās vidējās un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu izglītojamajiem²⁹;
- ◆ Braukšanas izdevumu kompensāciju 100% apmērā ir tiesības saņemt ārpus Valmieras valstspilsētas teritorijas dzīvojošajiem izglītojamajiem par braucieniem mācību gada laikā no dzīvesvietas līdz izglītības iestādei un atpakaļ, ja tie izmanto sabiedrisko transportu, kas pārvadā pasažierus reģionālās nozīmes maršrutu tīklos.

²⁶ Valmieras novada pašvaldības domes 26.08.2021. saistošie noteikumi Nr. 11 (protokols Nr.9, 76.§) "Par ēdināšanas maksas atvieglojumiem Valmieras novada pašvaldības dibinātajās izglītības iestādēs": <https://likumi.lv/ta/id/325869-par-edinasanas-maksas-atvieglajumiem-valmieras-novada-pasvaldibas-dibinatajas-izglitibas-iestades>

²⁷ Valmieras novada pašvaldības domes 29.06.2023. saistošie noteikumi Nr. 98 (protokols Nr.9, 5.§) "Kārtība, kādā Valmieras novada pašvaldība piešķir ēdināšanas maksas atvieglojumus izglītojamajiem privātajā izglītības iestādē": <https://likumi.lv/ta/id/344003-kartiba-kada-valmieras-novada-pasvaldiba-pieskir-edinasanas-maksas-atvieglajumus-izglitajamajiem-privataja-izglitibas>

²⁸ Valmieras novada pašvaldības domes 13.12.2021. saistošie noteikumi Nr. 12 (protokols Nr. 17, 11.§) "Par braukšanas maksas atvieglojumiem Valmieras valstspilsētas nozīmes maršrutu tīklā": <https://likumi.lv/ta/id/328872-par-brauksanas-maksas-atvieglajumiem-valmieras-valstspilsetas-nozimes-marsrutu-tikla>

²⁹ Valmieras novada pašvaldības domes 28.07.2022. saistošie noteikumi Nr. 64 (protokols Nr.14, 43.§) "Kārtība, kādā Valmieras novada pašvaldība kompensē vispārējās pamatzglītības, vidējās izglītības, profesionālās vidējās un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu izglītojamajiem braukšanas izdevumus par sabiedriskā transporta izmantošanu": <https://likumi.lv/ta/id/334758-kartiba-kada-valmieras-novada-pasvaldiba-kompense-visparejas-pamatzglitibas-videjas-izglitibas-profesionalas>

Vecāku līdzfinansējuma kompensācija profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu īstenošanā:

- ◆ Izglītojamo vecāku līdzfinansējuma maksai piemēro atlaides 50% vai 100% apmērā³⁰.

Skolēnu nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā Valmieras novada administratīvajā teritorijā:

- ◆ Skolēnu nodarbinātības pasākumu mērķis vasaras brīvlaikā – radīt iespēju jauniešiem vecumā no 13 līdz 19 gadiem, kuri mācās vispārējās, profesionālās un speciālās izglītības iestādēs, apgūt nepieciešamās darba pamatprasmes un iemaņas, iegūt darba pieredzi³¹.

Dienesta viesnīca izglītojamajiem³²:

- ◆ Valmieras novada Izglītības pārvaldes struktūrvienības „Dienesta viesnīca” darbības mērķis ir nodrošināt izglītības iestāžu audzēkņus ar dzīvošanai piemērotām telpām, inventāru un iekārtām mācību laikā. Viesnīca ir paredzēta Valmieras valstspilsētas izglītības iestāžu izglītojamajiem un izglītības iestādes „Valmieras Bērnu sporta skola” izglītības audzēkņiem, kuru deklarētā dzīvesvieta nav Valmieras valstspilsētas administratīvā teritorijā.

Apbalvojumi izglītojamajiem³³:

- ◆ “Par sasniegumiem interešu, profesionālās ievirzes un profesionālajā izglītībā” (naudas balva) – reizi gadā;
- ◆ “Par sasniegumiem mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātniski pētniecisko darbu lasījumos” (naudas balva) – reizi gadā;
- ◆ “Par teicamām sekmēm mācību darbā” (naudas balva 4.- 12. klases izglītojamajiem) – divas reizes gadā.

2.6.2. ATBALSTA MEHĀNISMI PEDAGOGIEM UN SKOLVADĪBAI

Visiem pedagogiem, tāpat kā visiem pašvaldības darbiniekiem, ir **veselības apdrošināšanas polises**.

Materiāls atbalsts pedagogu studijām, kas saistītas ar profesiju³⁴:

- ◆ Stipendijas 300 EUR mēnesī pilna laika vai 200 EUR mēnesī nepilna laika studējošajiem;
- ◆ Pašvaldība katru gadu līdz 1. jūnijam nosaka akadēmiskajā gadā stipendiju piešķiršanai atbalstāmās pedagoģisko studiju programmas;
- ◆ Stipendiju piešķir no 2. studiju gada uz visu atlikušo studiju programmas apguves laiku, ja students pilda līguma par stipendijas izmaksu nosacījumus;
- ◆ Stipendijas piešķir atklāta konkursa kārtībā, pašvaldības dome ikgadējā budžetā paredz finansējumu stipendiju izmaksai un nosaka maksimālo stipendiātu skaitu konkrētajā budžeta gadā, ņemot vērā nepieciešamo pedagogu skaitu atbalstāmajās studiju programmās.

³⁰ Valmieras novada pašvaldības domes 31.03.2022. saistošie noteikumi Nr. 44 (protokols Nr.7, 25.§) “Par līdzfinansējuma samaksas kārtību Valmieras novada izglītības iestāžu profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu īstenošanā”:

<https://likumi.lv/ta/id/332506-par-lidzfinansejuma-samaksas-kartibu-valmieras-novada-izglitiba-iestazu-profesionalas-ievirzes-un-interesu-izglitiba>

³¹ Pielikums Valmieras novada pašvaldības domes 31.03.2022. lēmumam Nr. 235 (protokols Nr.7, 26.§). Valmieras novada pašvaldības noteikumi “Par skolēnu nodarbinātību vasaras brīvlaikā Valmieras novadā”:

<https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-pasvaldibas-noteikumipar-skolenu-nodarbinatibu-vasaras-brivlaika-valmieras-novada/>

³² https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2021/03/Dienesta_viesnicas_NOLIKUMS17_lab1.pdf

³³ Valmieras novada pašvaldības domes 29.09.2022. lēmums Nr.619 (protokols Nr.18, 45.§) Valmieras novada pašvaldības nolikums “Par Valmieras novada pašvaldības apbalvojumiem”:

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2023/06/234_lem_Pielikums_NOLIKUMS.pdf

³⁴ Valmieras novada pašvaldības domes 24.08.2022. saistošie noteikumi Nr.65 (protokols Nr.16, 41.§) “Par pašvaldības stipendijas piešķiršanu studējošiem, kuri apgūst pedagoģiskās izglītības programmu”: <https://likumi.lv/ta/id/337775-par-pasvaldibas-stipendijas-pieskirsanu-studejosiem-kuri-apgust-pedagoiskas-izglitiba-programmu>

Valmieras novada Izglītības pārvaldes **Metodiskais dienests palīdz, atbalsta un koordinē pedagogu tālākizglītību**. Metodiskā dienesta atbalsta funkcijas ietver šādus pasākumus:

- ◆ izzināt Valmieras novada pedagogu profesionālās kompetences pilnveides vajadzības;
- ◆ plānot un īstenot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides pasākumus;
- ◆ nodrošināt metodisko atbalstu Valmieras novada izglītības iestāžu pedagogiem inovatīva izglītības procesa organizēšanai un ieviešanai;
- ◆ organizēt savstarpējas pieredzes apmaiņas pasākumus.

Apbalvojumi izglītības iestāžu pedagogiem un darbiniekiem³⁵:

- ◆ "Balva izglītībā" Valmieras novada labākajiem pedagogiem (apliecinājuma raksts, pildspalvu komplekts ar īpašu gravējumu un naudas balva) – reizi gadā īpašā Pašvaldības organizētā pasākumā;
- ◆ Apbalvojums izglītības iestāžu tehniskajiem darbiniekiem (naudas balva un apliecinājuma raksts);
- ◆ "Gada sporta skolotājs" (simboliska balva un/vai naudas balva);
- ◆ Apbalvojums pedagoģiskajiem darbiniekiem "Par sasniegumiem interešu, profesionālās ievirzes un profesionālajā izglītībā" (naudas balva) – reizi gadā;
- ◆ Apbalvojums pedagogiem "Par sasniegumiem mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātniski pētniecisko darbu lasījumos" (naudas balva) – reizi gadā.

Atbalsta mehānismi skolvadībai:

- ◆ Piemaksas pašvaldības dibināto izglītības iestāžu vadītājiem – Valmieras novada pašvaldības dibināto vispārējās izglītības, interešu izglītības, profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās izglītības iestāžu, kā arī pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem noteikta profesionālās darbības kvalitātes vērtēšanas kārtība un kritēriji³⁶. Vadītāja profesionālo darbību novērtē vienu reizi gadā un pēc novērtēšanas procesā iegūtajiem rezultātiem tiek noteikta izglītības iestādes vadītāja mēneša darba alga (atbilstoši vērtējumam iespēja saņemt pašvaldības algas paaugstinājumu);
- ◆ Profesionālās pilnveides kursi;
- ◆ Jauno direktoru apmācība sadarbībā ar "Iespējamās misijas" programmu;
- ◆ "Balva izglītībā" – katru gadu izglītības iestādes izvirza pretendētus balvas saņemšanai;
- ◆ Pieredzes apmaiņas braucieni;
- ◆ Veselības apdrošināšanas polises;
- ◆ Dienesta dzīvokļi (iespēju robežās);
- ◆ Dalība konferencēs.

SECINĀJUMI

- ◆ Valmieras novada pašvaldība sniedz atbalstu dažādām izglītojamo grupām. Atbalsts saistīts gan ar dažādu ikdienas vajadzību apmierināšanu (ēdināšana un sabiedriskais transports, dienesta viesnīca), gan ar izglītojamo interesēm atbilstošu prasmju apguvi (interesu izglītība, nodarbinātība vasaras brīvlaika periodā). Par labu sniegumu izglītojamie tiek apbalvoti.
- ◆ Pedagogiem tiek nodrošinātas profesionālās pilnveides tālākizglītības iespējas un metodiskais atbalsts, kā arī tiek sniegts atbalsts pedagoģiskās izglītības ieguvei. Tiek apbalvoti un godināti sekmīgākie pedagogi.
- ◆ Atbalsts skolvadībai ietver gan ikgadēju izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanu un algas apmēra noteikšanu atkarībā no novērtēšanas rezultātiem, gan dažādus profesionālās pilnveides pasākumus un citus atbalsta mehānismus.

³⁵ Valmieras novada pašvaldības domes 29.09.2022. lēmums Nr. 619 (protokols Nr.18, 45.§) Valmieras novada pašvaldības nolikums "Par Valmieras novada pašvaldības apbalvojumiem":

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2023/06/234_lem_Pielikums_NOLIKUMS.pdf

³⁶ Valmieras novada pašvaldības domes 26.05.2022. noteikumi "Valmieras novada pašvaldības dibināto izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība" (protokols Nr.11, 18.§):

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/09/575_lem_Konsolideta-versija_335_lem.pdf

2.7. POTENCIĀLO VIDUSSKOLU VAI ĢIMNĀZIJU (10.-12.KLASE) IZGLĪTOJAMO INTERESĒJOŠO JOMU IZPĒTE

2.7.1. PĒDĒJO TRĪS MĀCĪBU GADU 9. KLAŠU ABSOLVENTU GAITU ANALĪZE

Pētījuma ietvaros atsevišķi tika vērtētas Valmieras novada pamatskolu un vidusskolu/ģimnāziju 9. klašu absolventu turpmākās gaitas, analizējot tendences pēdējo trīs mācību gadu posmā (2020./2021.m.g. – 2022./2023.m.g.).

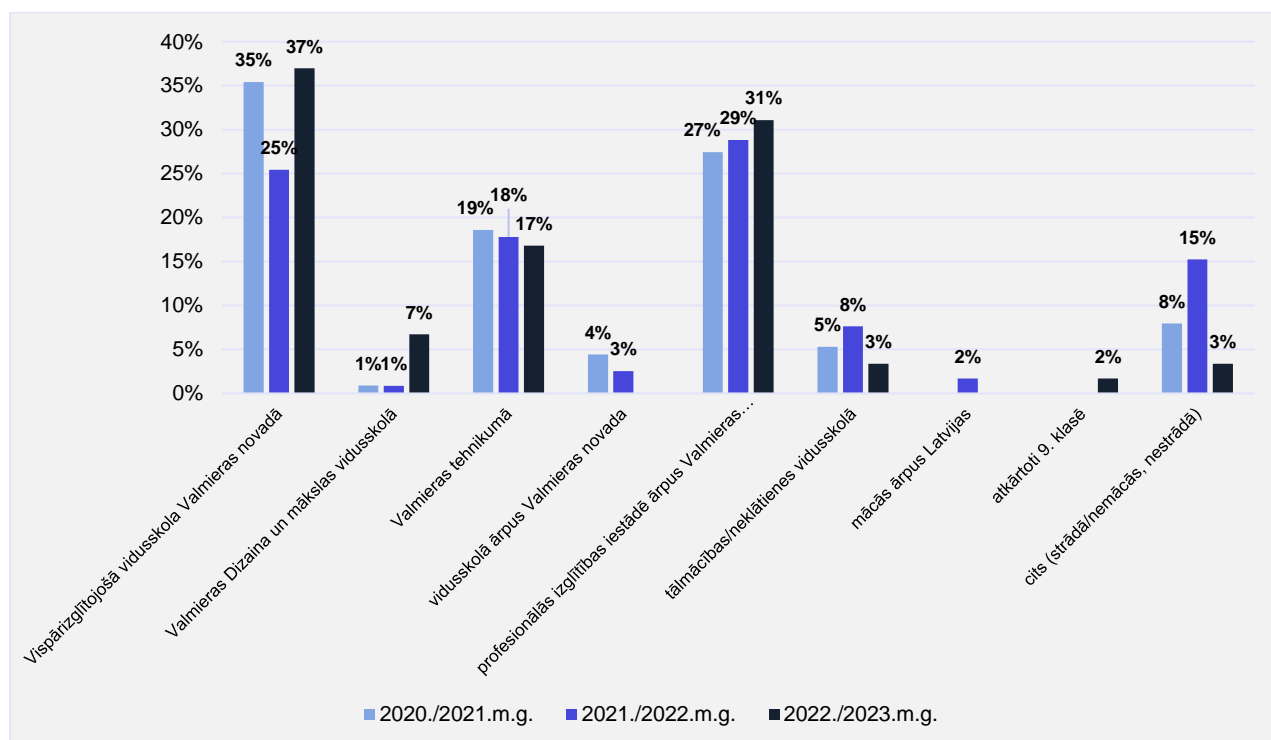
Absolventu izvēles tika grupētas – pēc turpmāko gaitu izvēles:

- ◆ Vispārizglītojošajā vidusskolā Valmieras novadā;
- ◆ Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā (turpmāk – VDMV);
- ◆ Valmieras tehnikumā (turpmāk – VT);
- ◆ vidusskolā ārpus Valmieras novada;
- ◆ profesionālās izglītības iestādē ārpus Valmieras novada;
- ◆ tālmācības/neklātienas vidusskolā;
- ◆ izglītības iestādē ārpus Latvijas;
- ◆ atkārtoti 9. klasē
- ◆ cits (strādā/nemācās, nestrādā)

Populārākā Valmieras novada pamatskolu 9. klašu absolventu turpmāko gaitu izvēle ir mācīties kādā no Valmieras novada vidusskolām, VT vai profesionālās izglītības iestādē ārpus Valmieras novada (skat. 16. attēlu).

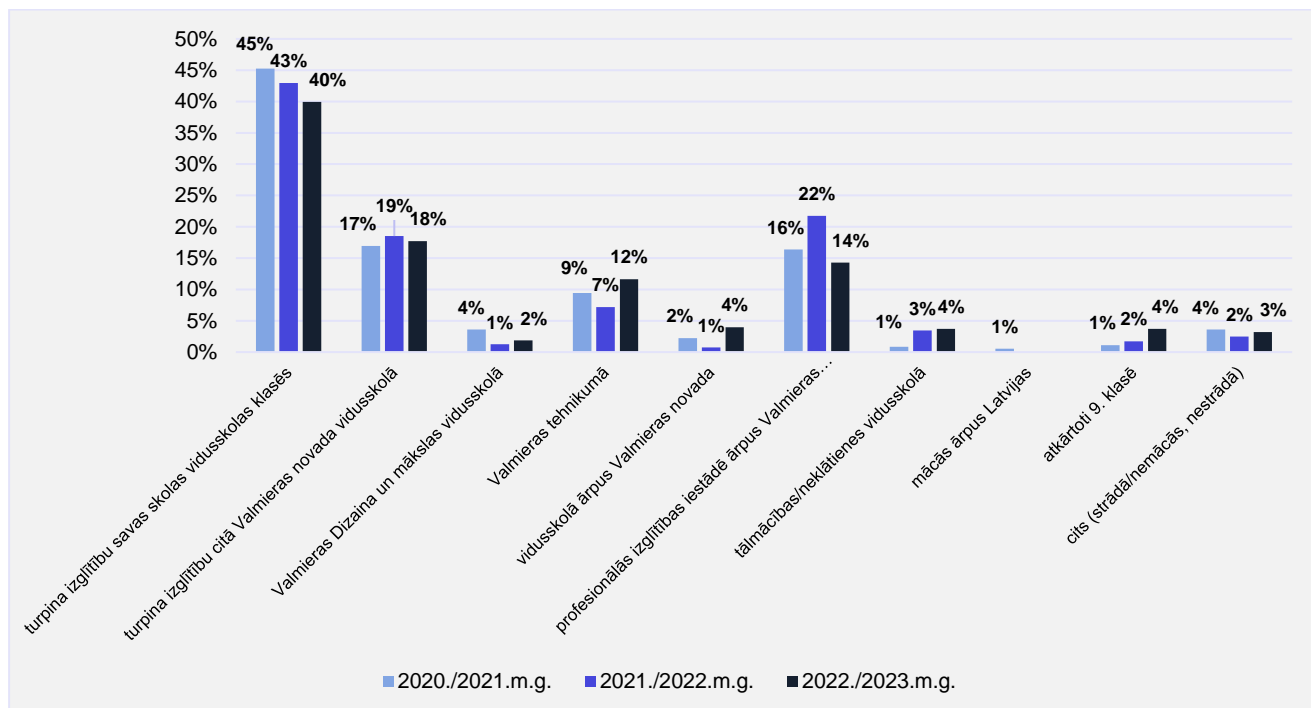
Pamatskolu 9. klašu absolventu gaitas pēc absolvēšanas pēdējo trīs gadu laikā kopumā ir mainījušās nedaudz, tomēr iezīmējas šādas tendences: pakāpeniski pieaug to absolventu īpatsvars, kuri izvēlas mācības turpināt profesionālajās izglītības iestādēs ārpus Valmieras novada un samazinās to absolventu īpatsvars, kuri izvēlas turpināt izglītību VT.

Attēls 16 – Valmieras novada pamatskolu 9. klašu absolventu turpmākās gaitas, % no kopējā absolventu skaita, 2020./2021.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada Izglītības pārvalde)

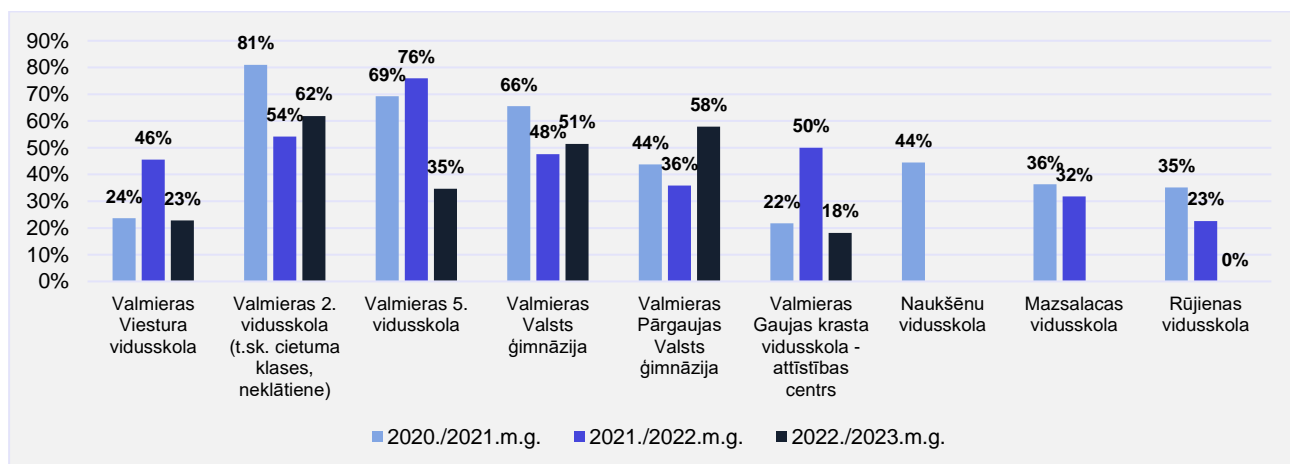
Valmieras novada vidusskolu un ģimnāziju 9. klašu absolventiem ir iespēja turpināt izglītību savā skolā (skat. 17. attēlu). Vērojams, ka pakāpeniski samazinās to 9. klašu absolventu skaits, kuri turpina izglīties, pārejot uz savas skolas vidusskolas klasēm. Pēdējo trīs gadu laikā aptuveni trešdaļa 9. klašu absolventu, kuriem būtu iespēja turpināt izglītību savā skolā, dod priekšroku profesionālajai izglītībai VT, VDMV vai izglītības iestādē ārpus Valmieras novada atbilstoši savām interesēm. Pēdējo trīs gadu laikā pieaug absolventu skaits, kuri izvēlās turpināt izglītību tālmācības vai neklātienēs formā. Pieaug to izglītojamo skaits, kuri atkārtoti mācās 9. klasē.

Attēls 17 – Valmieras novada vidusskolu un ģimnāziju 9. klašu absolventu turpmākās gaitas, % no kopējā absolventu skaita, 2020./2021.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības pārvalde)

9. klašu absolventu izvēle turpināt izglītību savā skolā ir svārstīga, tomēr visuzticīgākie savai skolai ir bijuši Valmieras 2. vidusskolas un Valmieras 5. vidusskolas 9. klašu absolventi, lai gan 2022./2023.m.g. Valmieras 5. vidusskolā šī tendence samazinājusies, savukārt pieaugusi Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas absolventu izvēle turpināt izglītību savā skolā (skat. 18. attēlu).

Attēls 18 – Valmieras novada vidusskolu un ģimnāziju 9. klašu absolventu īpatsvars, kuri, turpina izglītību savā skolā 2020./2021.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības pārvalde)

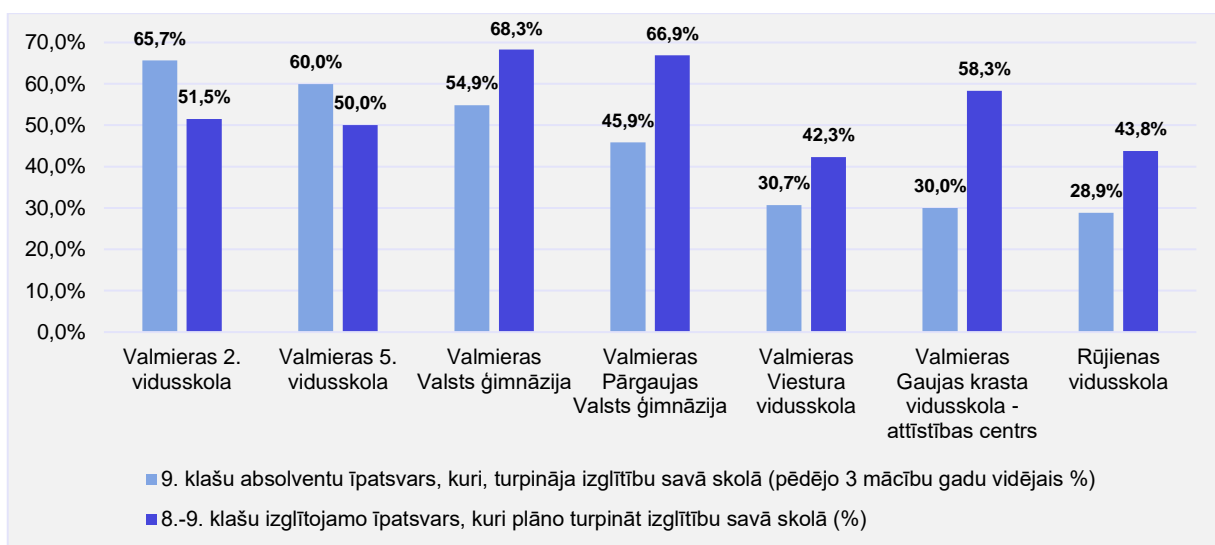

*Mazsalacas vidusskola 2025. gada 1. augustā tiks reorganizēta par pamatskolu) un Naukšēnu vidusskola 2024. gada 1. augustā tiks reorganizēta par pamatskolu, tāpēc pakāpeniski vairs nenotiek 10. klašu uzņemšana

Izpētes gaitā tika salīdzināti Valmieras novada vidusskolu un ģimnāziju 8. – 9. klašu izglītojamo aptaujas³⁷ rezultāti attiecībā uz plāniem turpināt izglītību savas izglītības iestādes vidējās izglītības programmās ar pēdējo trīs gadu statistiku par izglītojamo īpatsvaru, kuri turpināja mācīties tajā pašā izglītības iestādē.

9. klašu absolventu izvēle turpināt izglītību savā skolā 2020./2021. – 2022./2023.m.g. periodā bija svārstīga, bet vislielākais šādu izglītojamo vidējais īpatsvars bija Valmieras 2. vidusskolā (65,7%) un Valmieras 5. vidusskolā (60,0%), vismazākais – Valmieras Gaujas krasta vidusskolā - attīstības centrā (30%) un Rūjienas vidusskolā (28,9%). Savukārt aptaujas dati liecina, ka Valmieras 2. vidusskolā un Valmieras 5. vidusskolā šādu izglītojamo īpatsvars potenciāli samazināsies, bet Valmieras Valsts ģimnāzijā, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā, Valmieras Viestura vidusskolā, Valmieras Gaujas krasta vidusskolā - attīstības centrā un Rūjienas vidusskolā – palielināsies (skat. 19. attēlu).

Attēls 19 – 9. klašu absolventu īpatsvars, kuri turpināja izglītību savā skolā, pēdējo trīs mācību gadu vidējais, % un 2023./2024.m.g. 8.-9. klašu izglītojamo īpatsvars, kuri plāno turpināt izglītību savā skolā, % (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes, Izglītojamo aptaujas dati)

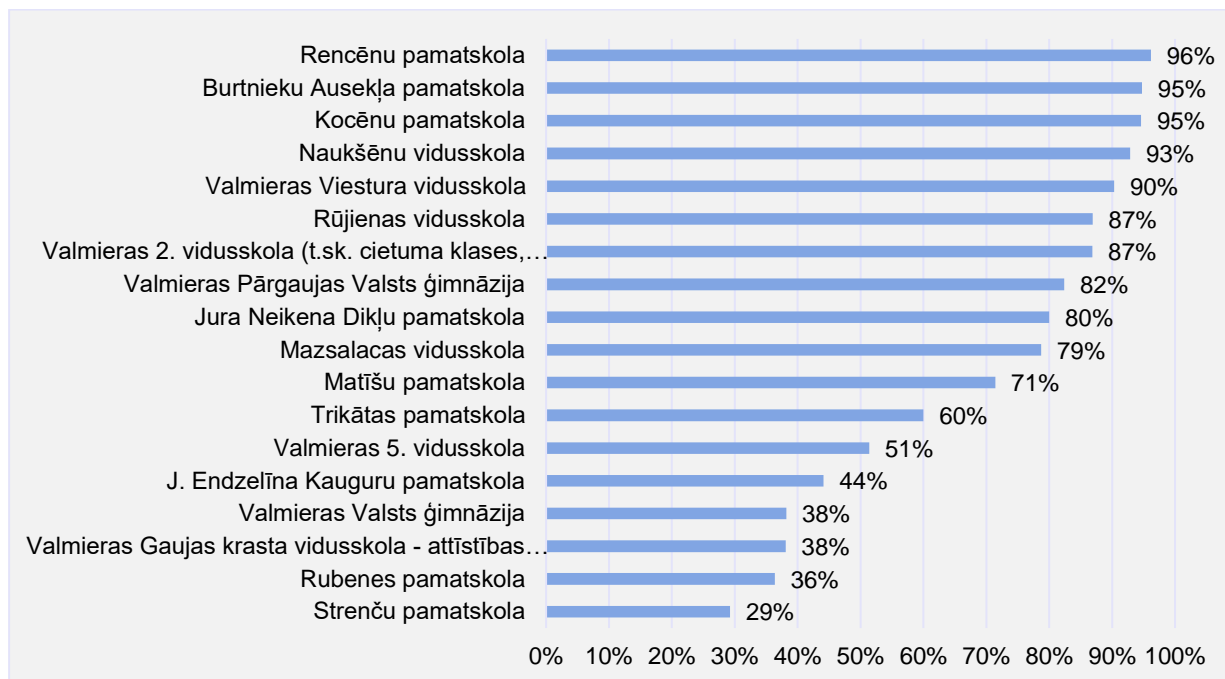

2.7.2. 8. UN 9. KLAŠU IZGLĪTOJAMO APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

Stratēģijas izstrādes ietvaros laikā no 2023. gada 20. septembra līdz 9. oktobrim tikai veikta Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 8. un 9. klašu izglītojamo aptauja ar mērķi apzināt potenciālo pieprasījumu pēc vidējās izglītības pakalpojumiem nākotnē Valmieras novadā. Aptaujas anketu skatīt 4.pielikumā.

Aptaujā piedalījās visas tvērumā iekļautās vispārējās izglītības iestādes, tika saņemtas 785 aizpildītas aptaujas anketas. Kopumā tika aptaujāti 394 8. klases izglītojamie un 391 9. klases izglītojamais. Visaktīvāk aptaujas anketas aizpildīja Rencēnu pamatskolas izglītojamie – 96% no visiem 8. un 9. klašu izglītojamajiem 2023./2024.m.g. Viszemākā izglītojamo aktivitāte bija Valmieras Valsts ģimnāzijā (38%), Valmieras Gaujas krasta vidusskolā – attīstības centrā (38%), Rubenes pamatskolā (36%) un Strenču pamatskolā (29%) (skat. 20. attēlu).

³⁷ Informāciju par veikto aptauju un rezultātiem skat. nākamajā nodaļā – 2.7.2. [8. un 9. klašu izglītojamo aptaujas rezultātu analīze](#)

Attēls 20 – Aptaujas respondentu dalījums Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs (respondentu īpatsvars % no kopējā izglītojamo skaita 8. un 9. klasē 2023./2024.m.g.) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

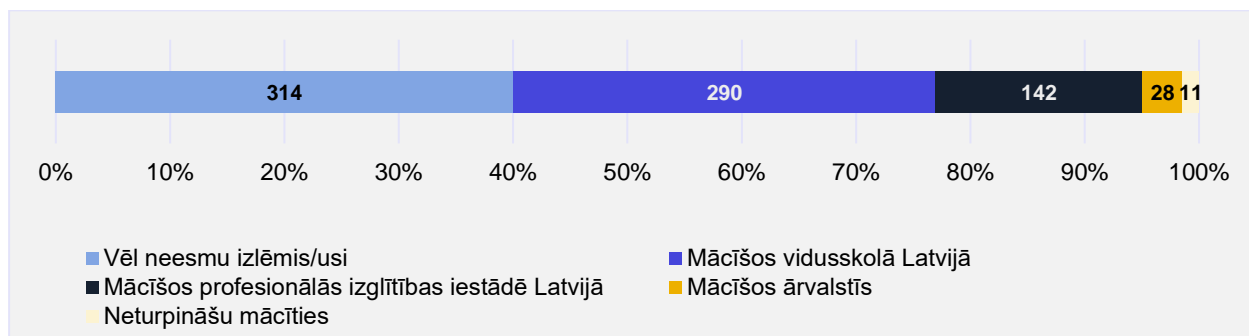
Kā redzams 9. tabulā, lielāko ietekmi uz aptaujas rezultātiem atstāja Valmieras Viestura vidusskolas un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas 8. un 9. klašu izglītojamo atbildes – kas kopumā veidoja 37% no respondentu skaita.

Tabula 9 – Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 8. un 9. klašu aptaujāto izglītojamo skaits un īpatsvars (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Izglītības iestāde	Respondentu skaits	Īpatsvars visu respondentu vidū
Valmieras Viestura vidusskola	149	19,0%
Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija	145	18,5%
Rūjienas vidusskola	73	9,3%
Kocēnu pamatskola	70	8,9%
Valmieras Valsts ģimnāzija	63	8,0%
Valmieras 5. vidusskola	46	5,9%
Mazsalacas vidusskola	37	4,7%
Valmieras 2. vidusskola	33	4,2%
Naukšēnu vidusskola	26	3,3%
Rencēnu pamatskola	25	3,2%
Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs	24	3,1%
Burtnieku Ausekļa pamatskola	18	2,3%
Jura Neikena Dikļu pamatskola	16	2,0%
J. Endzelīna Kauguru pamatskola	15	1,9%
Trikātas pamatskola	15	1,9%
Strenču pamatskola	12	1,5%
Matīšu pamatskola	10	1,3%
Rubenes pamatskola	8	1,0%
Kopā	785	100.0%

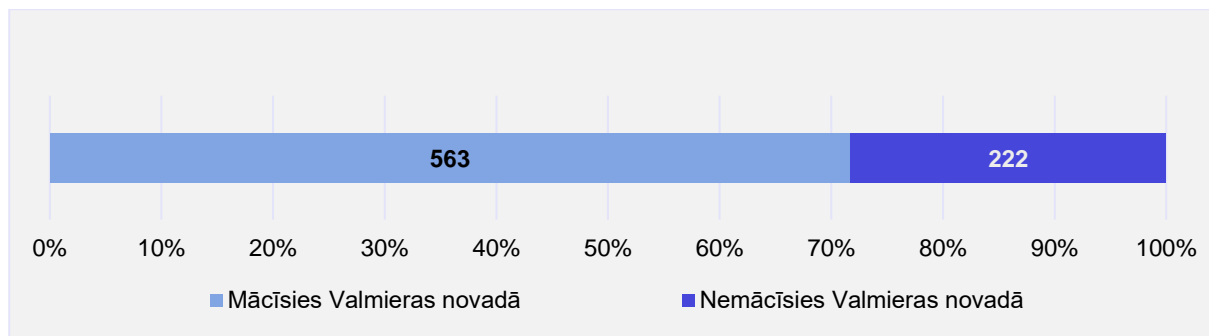
No aptaujātajiem izglītojamajiem 40% norādījuši, ka vēl nav izlēmuši par turpmākajiem plāniem pēc pamatizglītības iegūšanas, 36,9% pēc pamatskolas pabeigšanas vēlas turpināt mācīties vidusskolā Latvijā, 18,1% vēlas turpināt mācības kādā no profesionālās izglītības iestādēm, 3,6% norādīja, ka nākotnē plāno mācīties ārvalstīs, bet 1,4% izglītojamo norādīja, ka pēc pamatskolas pabeigšanas nevēlas turpināt mācības, kā galvenos iemeslus minot vēlmi strādāt vai arī to, ka turpmākai izglītībai neredz jēgu (skat. 21. attēlu). Savukārt tie, kuri plāno mācīties ārvalstīs, kā galvenos iemeslus norāda, ka pēc izglītības iegūšanas vēlas dzīvot un strādāt ārzemēs, citā valstī iegūs labāku izglītību nekā Latvijā, vēlmi iepazīt citu valstu kultūru, iegūt pieredzi ārzemēs. Pēc izglītības iegūšanas ārzemēs 43% norādīja, ka plāno atgriezties Latvijā, bet 57% savas turpmākās dzīves gaitas saista ar dzīvi ārzemēs. No tiem respondentiem, kuri nav izlēmuši par turpmākajām gaitām 55% ir 8. klašu izglītojamie, 45% - 9. klašu izglītojamie.

Attēls 21 – 8. un 9. klases izglītojamo nākotnes plāni pēc pamatizglītības iegūšanas (skaits un īpatsvars %)
(Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

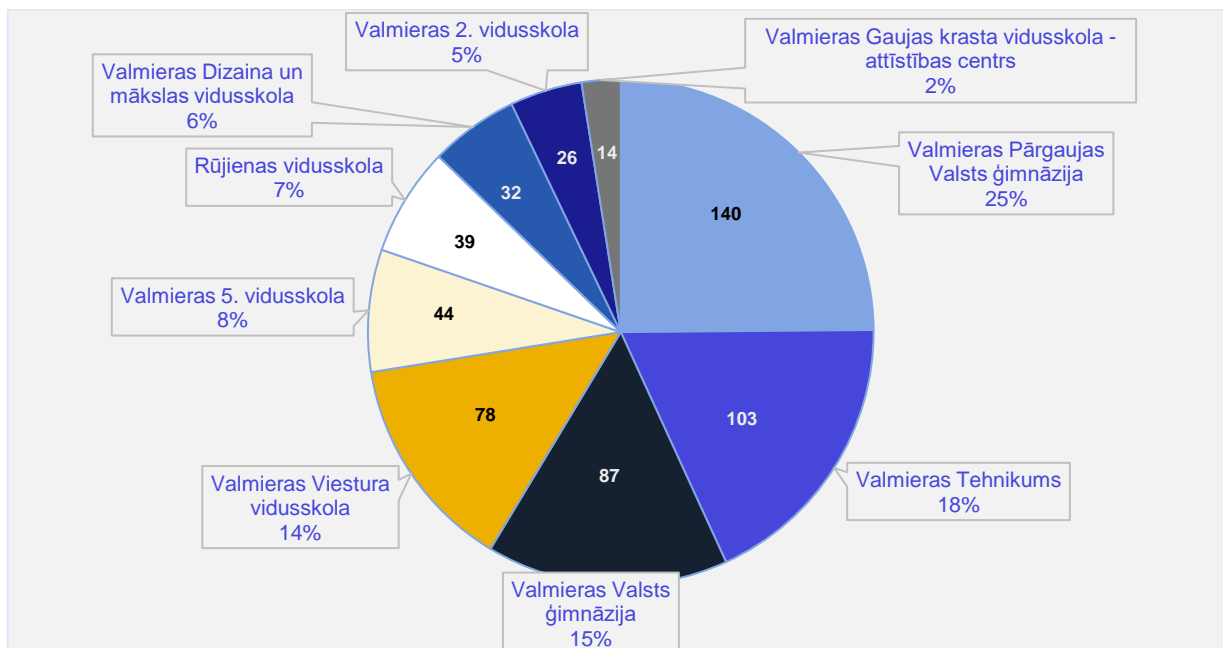
Neskatoties uz to, ka 40% no aptaujātajiem izglītojamajiem vēl nav izlēmuši par turpmākajām gaitām, 71,7% norādīja, ka turpinās mācīties Valmieras novadā (skat. 22. attēlu).

Attēls 22 – 8. un 9. klašu izglītojamo skaits un īpatsvars (%), kuri plāno turpināt izglītību Valmieras novadā
(Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

No 563 izglītojamajiem, kuri plāno turpināt izglītību Valmieras novadā, lielākā daļa (72%) vidējās izglītības iegūšanai norādīja šādas izglītības iestādes: Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija (25%), VT (18%), Valmieras Valsts ģimnāzija (15%), Valmieras Viestura vidusskola (14%); citas izglītības iestādes norādītas zemākā īpatsvarā (skat. 23. attēlu).

Attēls 23 – 8. un 9. klašu izglītojamo turpmākās izglītības izvēle Valmieras novadā (īpatsvars, % un skaits)
(Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Kopumā 50,7% no izglītojamajiem, kuri pašlaik mācās izglītības iestādēs ar vidējās izglītības programmu piedāvājumu, vēlas vidējo izglītību turpināt iegūt tajā pašā izglītības iestādē. Visvairāk tādu izglītojamo ir Valmieras Valsts ģimnāzijā (68,3%) un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā (66,9%) (skat. 10. tabulu).

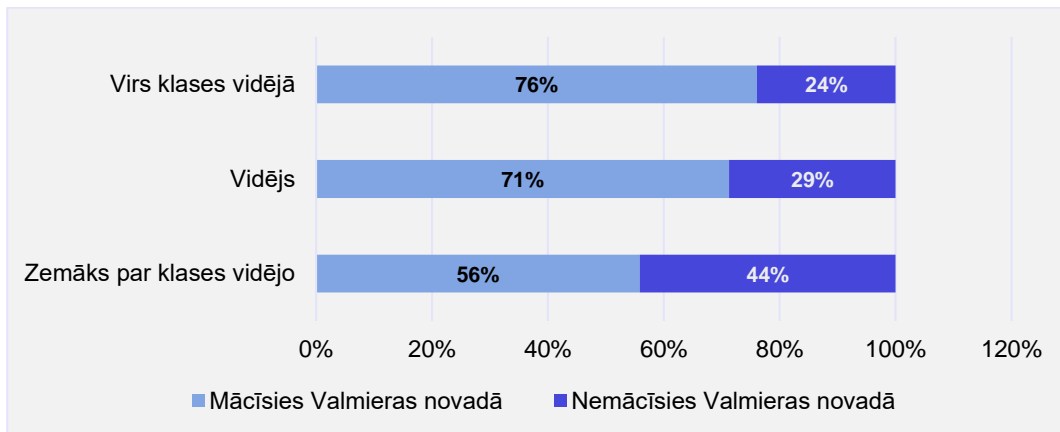
Tabula 10 – Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 8. un 9. klašu aptaujāto izglītojamo skaits un īpatsvars, kuri plāno mācīties tajā pašā izglītības iestādē, kurā pašlaik iegūst izglītību (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Izglītības iestāde	Šobrīd mācās	Paliks mācīties turpat	Īpatsvars
Valmieras Valsts ģimnāzija	63	43	68,3%
Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija	145	97	66,9%
Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs	24	14	58,3%
Valmieras 2. vidusskola	33	17	51,5%
Valmieras 5. vidusskola	46	23	50,0%
Rūjienas vidusskola	73	32	43,8%
Valmieras Viestura vidusskola	149	63	42,3%
Mazsalacas vidusskola ³⁸	37	0	0,0%
KOPĀ	570	289	50,7%

76% no aptaujātajiem izglītojamajiem, kuri savas sekmes vērtē virs klases vidējām, plāno turpināt izglītību Valmieras novadā, savukārt, starp tiem, kuri savas sekmes vērtē zemāk par klases vidējām, tādi ir 56%.

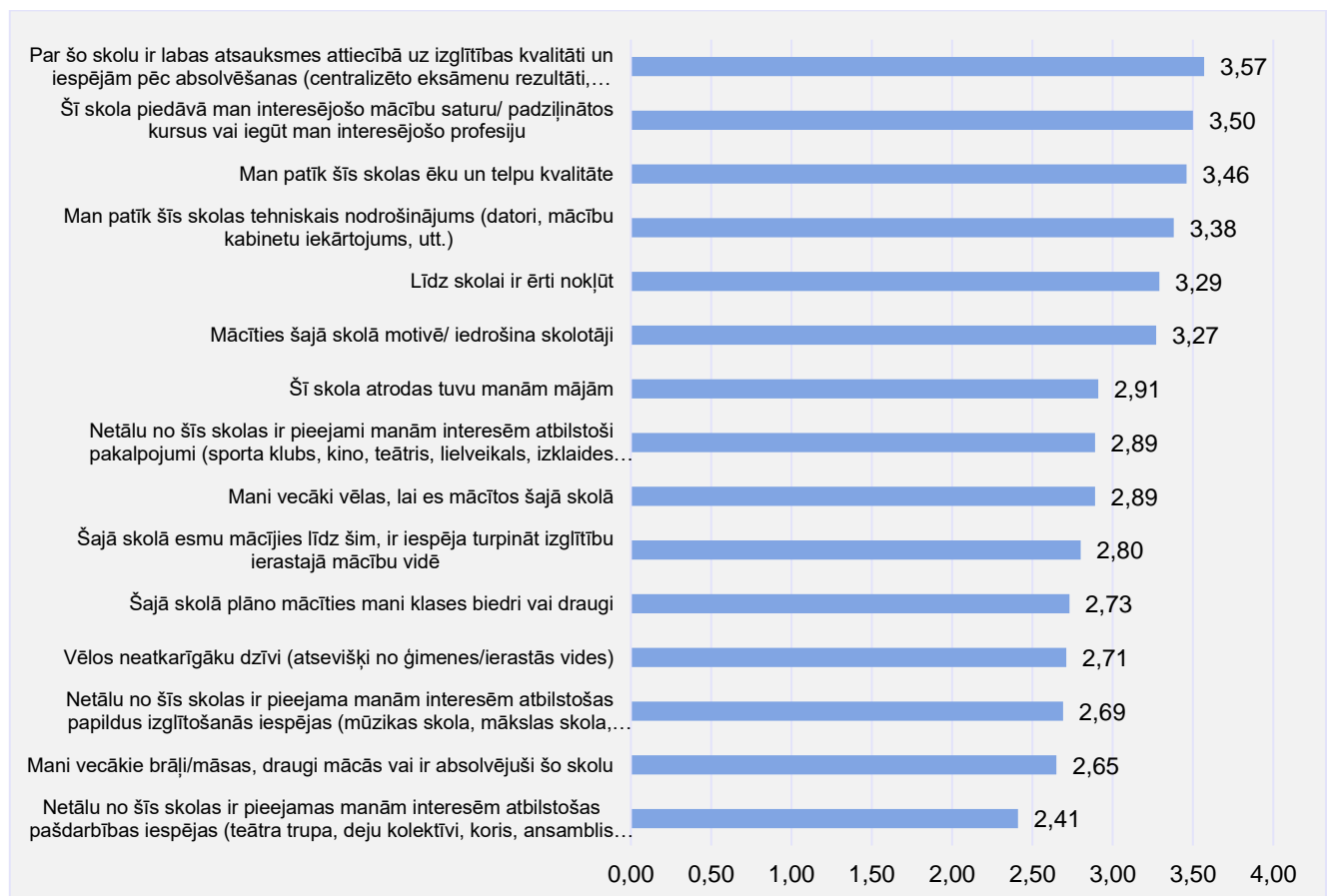
³⁸ Mazsalacas vidusskola 2025. gada 1. augustā tiks reorganizēta par pamatskolu, un jau neuzņem izglītojamos 10. klasē.

Attēls 24 – 8. un 9. klašu izglītojamo sekmju pašvērtējuma un turpmākās izglītības izvēles saistība (īpatsvars %) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

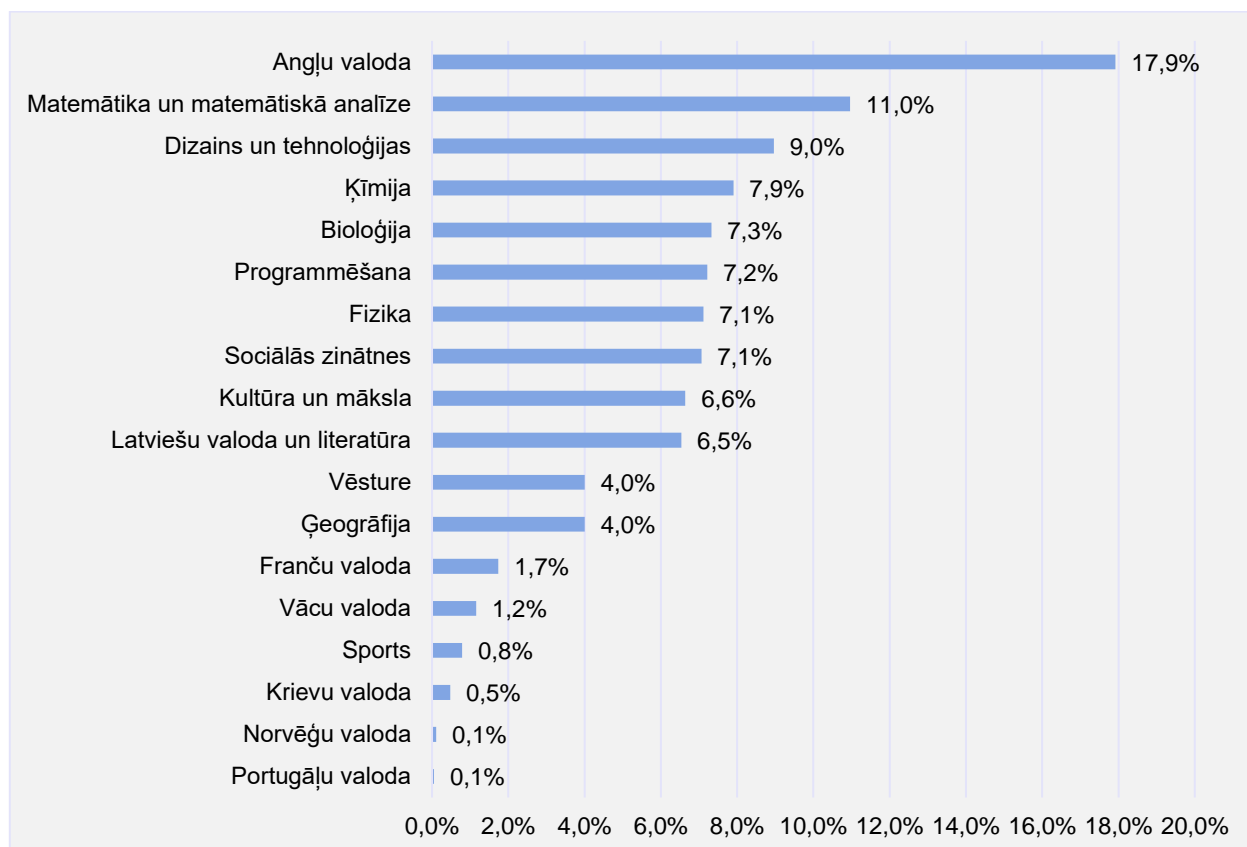
Izglītojamajiem aptaujā bija jāvērtē arī galvenie turpmākās izglītības iestādes izvēles kritēriji. Visu piedāvāto kritēriju vērtējums izglītojamo skatījumā apkopots 25. attēlā. Kā trīs svarīgākie kritēriji tika minēti, ka par šo skolu ir labas atsauksmes attiecībā uz izglītības kvalitāti un iespējām pēc absolvēšanas (centralizēto eksāmenu rezultāti, olimpiāžu rezultāti, pedagogu kvalitāte, skolu reitingi u.c.), skola piedāvā interesējošo mācību saturu/ padziļinātos kursus vai iespēju apgūt interesējošo profesiju un skolas ēku un telpu kvalitāte.

Attēls 25 – Izglītojamo vērtējums par dažādu faktoru nozīmīgumu, izvēloties nākotnes izglītības iestādi (vidējais vērtējums 5 punktu skalā) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

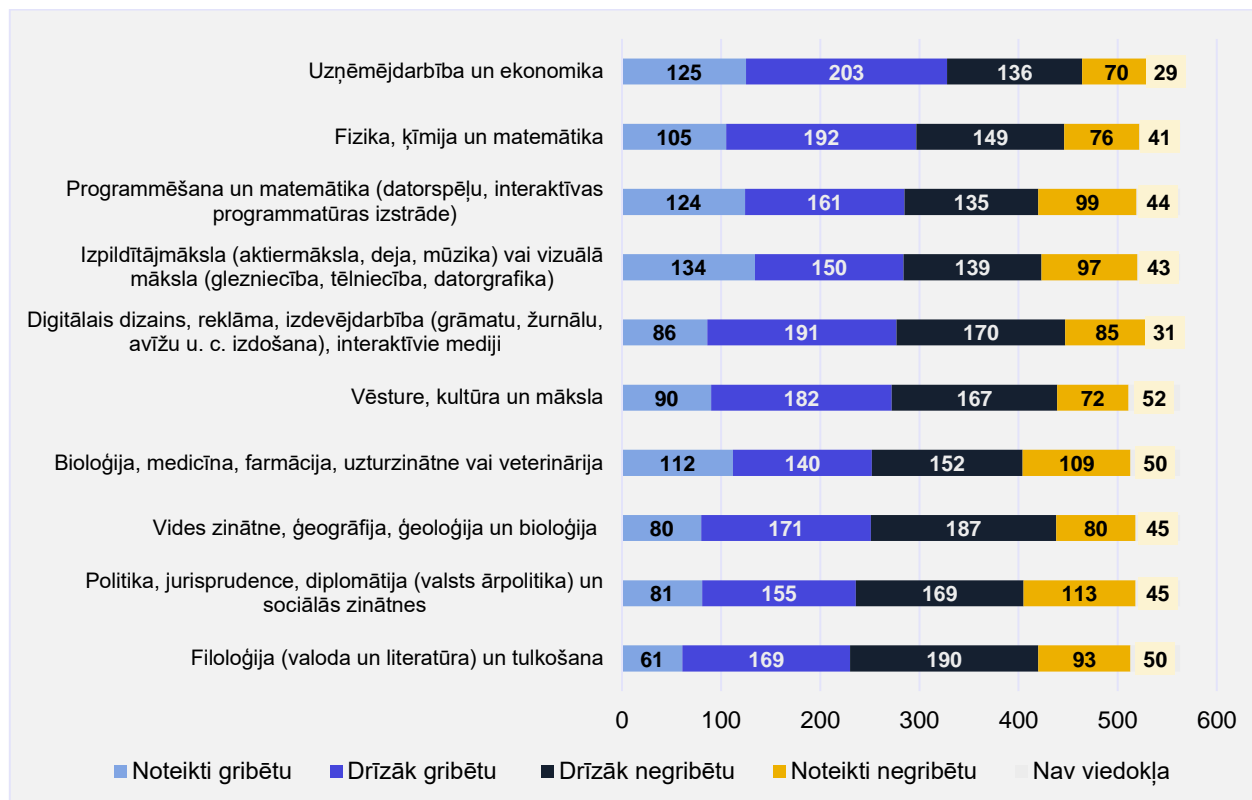

Tā kā viens no svarīgākajiem turpmākās izglītības iestādes izvēles kritērijiem tika minēts, ka skola piedāvā interesējošo mācību saturu / padziļinātos kursus vai iespēju apgūt interesējošo profesiju, svarīgi bija noskaidrot mācību priekšmetus, kurus izglītojamie vēlas padziļināti apgūt turpmākās izglītības posmā. Izglītojamie atzīmēja 3 – 5 mācību priekšmetus no piedāvātā saraksta, kā arī tika dota iespēja šo sarakstu papildināt. Izglītojamo intereses ir dažādas, bet nav būtiskas vērtējumu atšķirības starp visiem respondentiem un tiem, kuri turpinās izglītību Valmieras novadā. Visbiežāk tiek minēta angļu valoda, matemātika un dizains un tehnoloģijas.

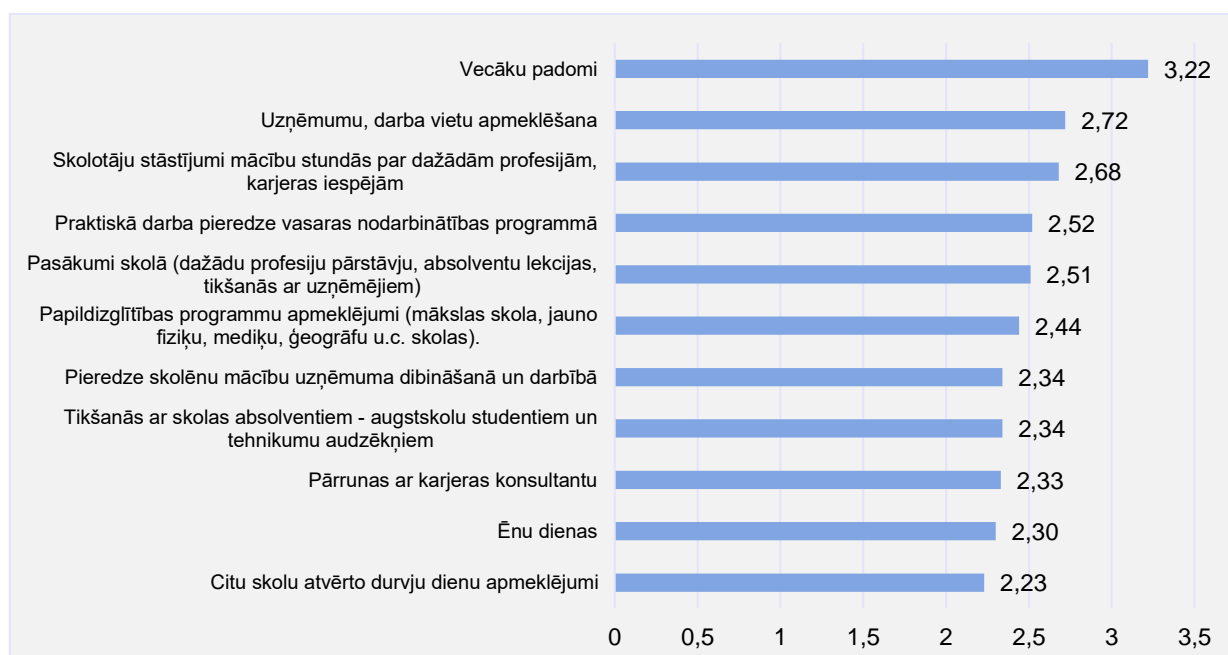
Attēls 26 – Mācību priekšmeti, kurus izglītojamie vēlas apgūt padziļināti vidējās izglītības posmā Valmieras novadā (minēšanas biežums %) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Savukārt, domājot par nākotnes nodarbošanos un karjeru, izglītojamie visbiežāk minējuši vēlmi vidusskolas posmā padziļināti apgūt uzņēmējdarbības un ekonomikas, fizikas, ķīmijas un matemātikas, programmēšanas un matemātikas (datorspēļu, interaktīvas programmatūras izstrāde) nozares. Izglītojamo interesējošās nozares apkopotas 27. attēlā, kurā atbildes sakārtotas pēc "Noteikti gribētu" un "Drīzāk gribētu" summas. Nav būtisku nozaru vērtējuma atšķirību starp respondentiem kopumā un tiem, kuri turpinās izglītību Valmieras novadā.

Attēls 27 – Nozares, kuras izglītojamie vēlas apgūt padziļināti vidējās izglītības posmā Valmieras novadā (minēšanas biežums %) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Kā būtiskākos pasākumus, kas ietekmējuši turpmākās izglītības un karjeras ceļa izvēli, izglītojamie minējuši vecāku padomus, uzņēmumu, darba vietu apmeklēšanu, skolotāju stāstījumi mācību stundās par dažādām profesijām, karjeras iespējām. Kā maznozīmīgāki tiek vērtēti citu skolu atvērto durvju dienu apmeklējumi, ēnu dienas un pārrunas ar karjeras konsultantu (skat. 28. attēlu).

Attēls 28 – Izglītojamo vērtējums par dažādu pasākumu ietekmi uz izglītības un karjeras ceļa izvēli (vidējie vērtējumi skalā no 1 – “nav ietekmējuši” līdz 5 – “būtiski ietekmējuši”) (Avots: Izglītojamo aptaujas dati)

Aptaujā visi respondenti (ne tikai tie, kas vēlas iegūt izglītību profesionālās izglītības iestādē pēc pamatskolas) tika lūgti norādīt, ar kādu profesiju saista savu nākotni pēc izglītības iegūšanas. Starp biežāk minētajām profesijām sastopams programmētājs, ārsts, automehāniķis, uzņēmuma vadītājs, psihologs, frizieris, arhitekts, veterinārs, mākslinieks, skolotājs, interjera dizainers / dizainers, aktieris, sportists, mežsargs, inženieris, policists.

2.7.3. ABSOLVENTU TURPMĀKĀS GAITAS PĒC 12. KLASES

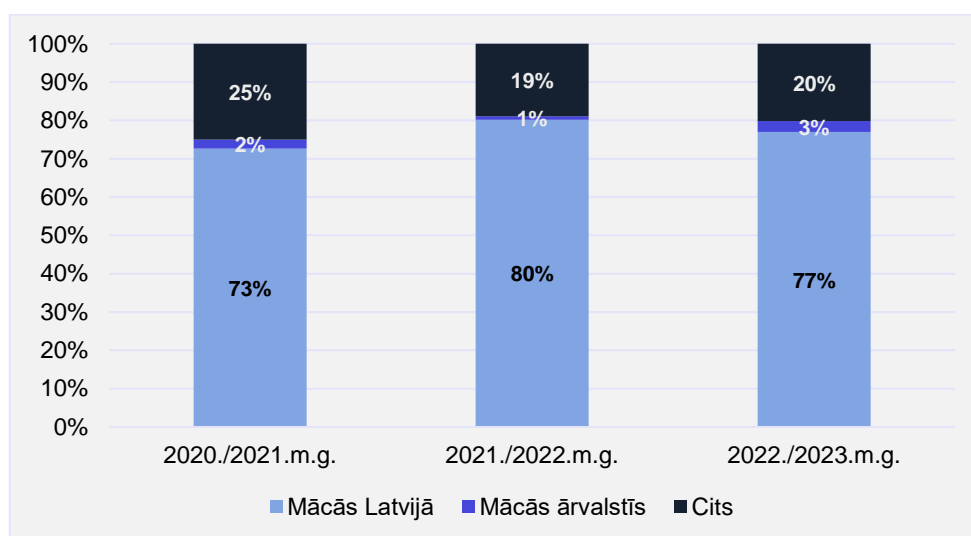
Iepriekšējās nodaļās tika analizēta vēsturiskā un potenciālā nākotnes 9. klašu absolventu izvēle, pētījuma ietvaros tika apskatītas arī līdzšinējās tendences vidusskolu 12. klašu absolventu gaitās.

Divpadsmito klašu absolventu izvēles tika grupētas:

- ◆ mācās Latvijā;
- ◆ mācās ārvalstīs;
- ◆ cits (strādā Latvijā / strādā ārpus Latvijas / dienests / nemācās, nestrādā / bērna kopšanas atvaļinājumā).

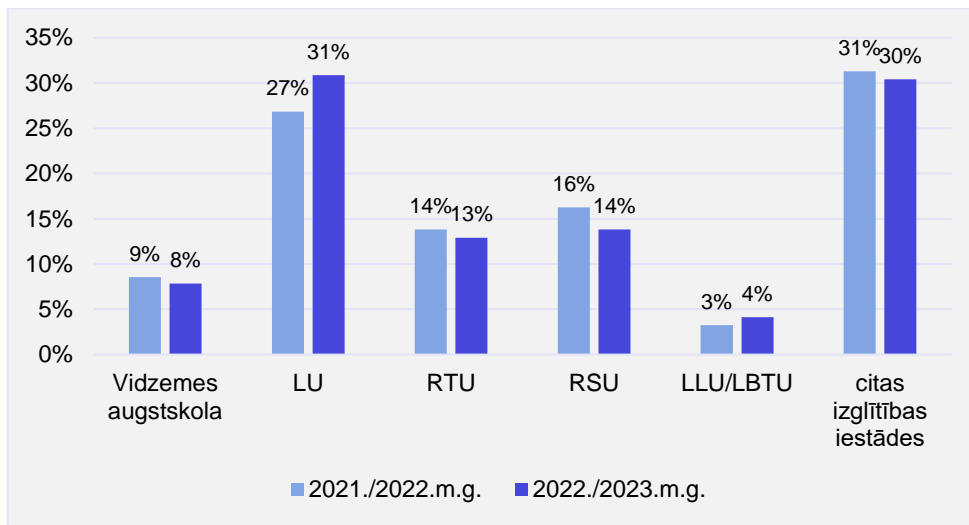
Mācības Latvijā ietver gan studijas augstskolās, gan kvalifikācijas iegūvi vidējās profesionālās izglītības iestādēs. 2021./2022.m.g. un 2022./2023.m.g. ir palielinājies absolventu īpatsvars, kuri turpina izglītību, bet kopējā tendence ir nemainīga (skat. 29. attēlu).

Attēls 29 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu 12. klases absolventu turpmākās gaitas, % no kopējā absolventu skaita, 2020./2021.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

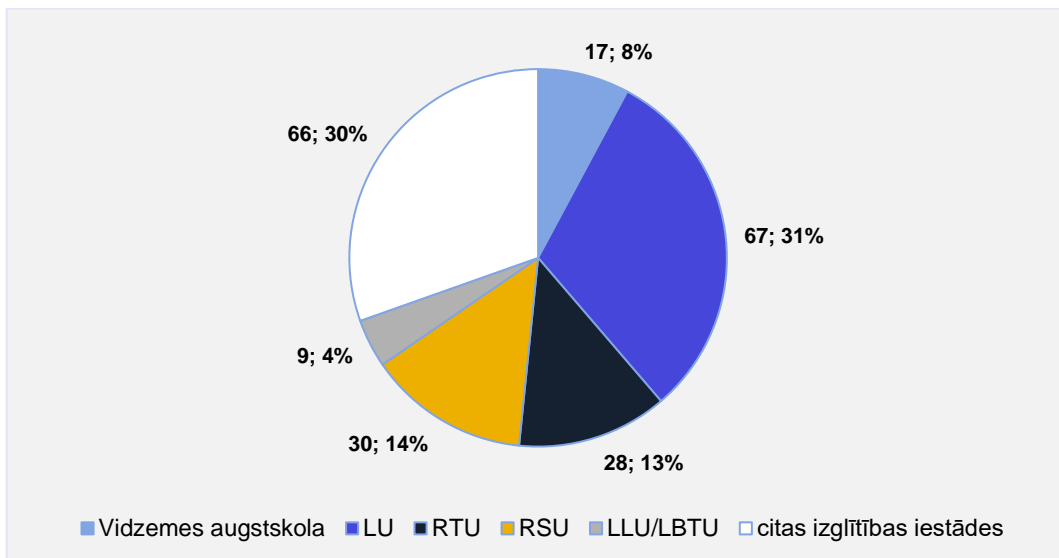
Valmieras novada 2021./2022.m.g. un 2022./2023.m.g. absolventu augstskolu izvēle pēdējo divu gadu periodā saglabājās relatīvi nemainīga (skat. 30. attēlu). Lielāko īpatsvaru veido Latvijas Universitāte (LU), Rīgas Stradiņa universitāte (RSU), Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) un Vidzemes augstskola. Aptuveni 30% no absolventiem izvēlējās citas izglītības iestādes, atbilstoši savām interesēm, iespējām un vēlmei veidot karjeru.

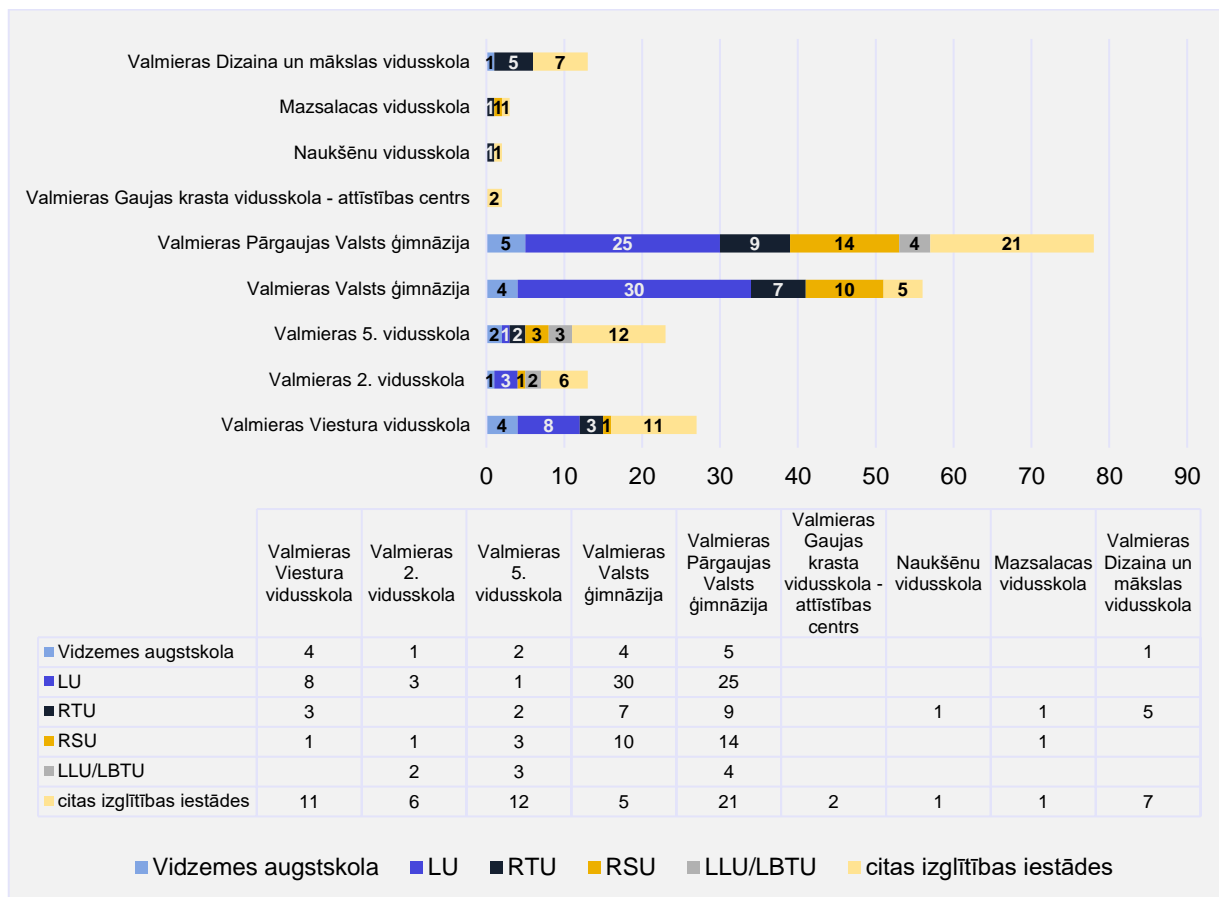
Attēls 30 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu 12. klases absolventu izvēlētās augstākās izglītības iestādes, % no kopējā absolventu skaita, 2021./2022.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

2022./2023.m.g. izglītību Latvijā turpināja 217 Valmieras novada vidusskolu un ģimnāziju 12. klašu un VDMV absolventi. 31% absolventu turpmākajām studijām izvēlējās LU, lielākā daļa no tiem Valmieras Valsts ģimnāzijas un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas absolventi (skat. 31. un 32. attēlus). Otrā populārākā izvēle bija Rīgas Stradiņa universitāte (RSU) (14%), trešā – Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) (13%). Vidzemes augstskolā studēt izvēlējās 8% no absolventiem, kuri turpināja izglītību Latvijā. Līdzīgs izvēles sadalījums bija arī divos iepriekšējos gados.

Attēls 31 – Valmieras novada 12. klašu absolventu izvēlētās izglītības iestādes, skaits un % no absolventu skaita, kuri turpina izglītību 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

Attēls 32 – Valmieras novada izglītības iestāžu 2022./2023.m.g. 12.klases absolventu izvēlētās izglītības iestādes, skaits (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

SECINĀJUMI

- ◆ Populārākās Valmieras novada pamatskolu 9. klašu absolventu turpmāko gaitu izvēles pēdējo trīs mācību gadu laikā bija mācīties kādā no Valmieras novada vidusskolām, VT vai profesionālās izglītības iestādē ārpus Valmieras novada.
- ◆ Pakāpeniski samazinās to 9. klašu absolventu skaits, kuri turpina izglītoties, pārejot uz savas skolas vidusskolas klasēm.
- ◆ Ir stabilizējusies izglītojamo izvēle turpināt mācības profesionālās izglītības iestādēs, bet šie rādītāji vēl nav pietiekami, lai sasniegtu valsts mēroga plānošanas dokumentos noteiktos mērķus.
- ◆ Salīdzinot 9. klašu absolventu izvēli turpināt izglītību savā skolā vidējās izglītības programmās pēdējo trīs gadu periodā ar 8. un 9. klašu aptaujas rezultātiem var secināt, ka Valmieras 2. vidusskolā un Valmieras 5. vidusskolā šādu izglītojamo īpatsvars potenciāli samazināsies, bet Valmieras Valsts ģimnāzijā, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā, Valmieras Viestura vidusskolā, Valmieras Gaujas krasta vidusskolā – attīstības centrā un Rūjienas vidusskolā – palielināsies
- ◆ Lielākā daļa (71,7%) aptaujāto 8. un 9. klašu izglītojamo pēc pamatzglītības iegūšanas vēlas turpināt mācības Valmieras novadā.
- ◆ Salīdzinoši daudz (40%) vēl nav izlēmuši, ko vēlas darīt pēc pamatzglītības iegūšanas.
- ◆ 18,1% aptaujāto vēlas turpināt mācības kādā no profesionālās izglītības iestādēm.
- ◆ Neliels izglītojamo skaits pēc pamatzglītības iegūšanas nevēlas turpināt mācības. Salīdzinoši neliela daļa plāno mācīties ārvalstīs.

- ◆ Aptaujātie izglītojamie ar augstāku sekmju pašvērtējumu pārsvarā plāno turpināt izglītību Valmieras novadā.
- ◆ Puse no izglītojamajiem, kuri mācās izglītības iestādēs, kuras piedāvā vidējās izglītības programmas, vēlas vidusskolas posmā turpināt mācīties tajā pašā izglītības iestādē.
- ◆ Kā vissvarīgākos kritērijus izglītības iestāžu izvēlē pēc pamatizglītības iegūšanas izglītojamie norādījuši labas atsauksmes attiecībā uz izglītības kvalitāti un iespējām pēc absolvēšanas (centralizēto eksāmenu rezultāti, olimpiāžu rezultāti, pedagogu kvalitāte, skolu reitingi u.c.), interesējošā mācību satura / padziļināto kursu piedāvājumu vai iespēju apgūt interesējošo profesiju un skolas ēku un telpu kvalitāti.
- ◆ Valmieras novada 8. – 9. klašu izglītojamajiem ir vēlme padziļināti apgūt angļu valodu un STEM mācību priekšmetus.
- ◆ Izglītojamajos visvairāk interesē uzņēmējdarbības un ekonomikas, fizikas, ķīmijas un matemātikas, programmēšanas un matemātikas (datospēju, interaktīvas programmatūras izstrāde) nozares.
- ◆ Karjeras izvēlē būtiskākais ir vecāku padomi, maza ietekme ir pārrunām ar karjeras konsultantu.
- ◆ Valmieras novada 12. klašu absolventu īpatsvars, kuri turpina izglītību pēdējo trīs gadu periodā ir relatīvi nemainīgs (ap 80%).
- ◆ Valmieras novada 12. klašu absolventu populārākās turpmāko studiju izvēles ir LU, RSU un RTU.
- ◆ Maza daļa Valmieras novada 12. klašu absolventu (mazāk nekā 10%) turpmākām studijām izvēlas Vidzemes augstskolu.
- ◆ Detalizētas informācijas neesamība Valmieras novada vidējās izglītības iestādēs par 12. klašu absolventu turpmākās izglītības gaitām (studiju programmas, budžeta vai maksas, pilna laika vai nepilna laika, klātienē vai neklātienē studijas) liedz izdarīt detalizētus vai analītiskus secinājumus par sasaisti ar padziļināto kursu izvēli vidējās izglītības posmā.
- ◆ Lai novērtētu un pilnveidotu izglītības programmu piedāvājuma atbilstību darba tirgus pieprasījumam, Valmieras novada vidējās izglītības iestādēs nepieciešama detalizēta absolventu turpmāko gaitu monitoringa sistēma.

3. PĀRSKATS PAR PAŠVALDĪBAI PAKĻAUTAJĀM IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM VALMIERAS NOVADĀ

Šīs nodaļas ietvaros tiks apskatītas Valmieras novada izglītības iestāžu tendences, t. sk. izglītojamo skaita izmaiņas pēdējo sešu gadu periodā (2018./2019.m.g. – 2023./2024.m.g.) un kopumā analizēta situācija par izglītības pakalpojumu nodrošinājumu Valmieras novadā.

Valmieras novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģijas izstrādes laikā, 2023.gadā (uz 1. septembri), novadā pirmsskolas izglītību nodrošina 15 pašvaldības izglītības iestādes un pirmsskolas izglītības grupas astoņās vispārējās izglītības iestādēs, sākumskolas izglītību – divas izglītības iestādes, pamatizglītību – 18 izglītības iestādes, vidējo izglītību – deviņas izglītības iestādes, tostarp divas valsts ģimnāzijas, profesionālās ievirzes izglītību – deviņas pašvaldības iestādes un profesionālo vidējo izglītību – viena pašvaldības izglītības iestāde – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola, kas īsteno arī profesionālās ievirzes izglītības programmas.

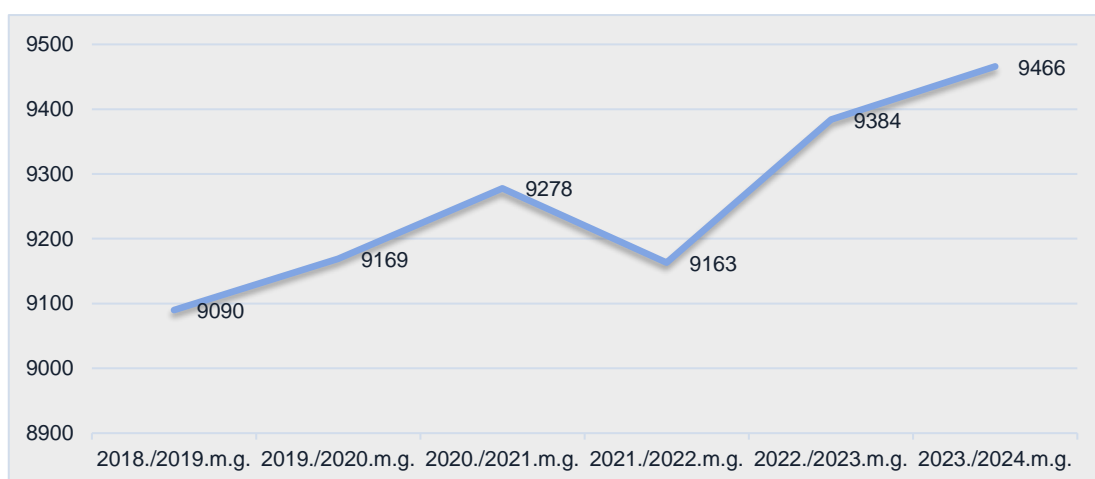
3.1. IZGLĪTOJAMO SKAITS UN TENDENCES

Šajā nodaļā ir apskatītas izglītojamo skaita tendences Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs, kā arī dati par izglītojamajiem, kuri nav deklarēti Valmieras novadā, bet izmanto novadā sniegtos izglītības pakalpojumus, un par Valmieras novadā deklarēto bērnu un jauniešu skaitu, kuri mācās citās pašvaldībās un sniegts pārskats par izglītojamo mācību sasniegumiem.

3.1.1. IZGLĪTOJAMO SKAITS PIRMSSKOLAS, VISPĀRĒJĀS UN PROFESIONĀLĀS VIDĒJĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Kopējais izglītojamo skaits Valmieras novadā³⁹ (pašvaldības pirmsskolas, vispārējās un profesionālās vidējās izglītības iestādēs) laika posmā no 2018./2019.m.g. līdz 2023./2024.m.g. 1. septembrim pieauga par 4%. Taču piecu gadu periodā pieaugums nav bijis vienmērīgs – 2021./2022.m.g. izglītojamo skaits samazinājās par 1,2% pret 2020./2021.m.g.

Attēls 33 – Izglītojamo skaita izmaiņas 2018./2019.m.g. - 2023./2024.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Kopējais pirmsskolas izglītības programmu izglītojamo skaits sešu gadu laikā ir samazinājies par 1,6%, bet obligātai sagatavošanās pamatizglītības ieguvei no 5 gadu vecuma – bērnu skaits ir palielinājies par 6,2%.

³⁹ Izglītības iestādes (t.sk., izglītojamo skaits), kas atrodas pēc ATR izveidotajā Valmieras novadā

Izglītojamo skaits vispārējās izglītības programmās pieaudzis par 5,4%, bet pašvaldības vienīgajā profesionālās izglītības iestādē pieaudzis teju par pusi – 47,2%.

Valmieras novadā pirmsskolas un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības pakalpojumus 2023./2024.m.g. sniedza 36 pašvaldības izglītības iestādes.

Valmieras novadā no 2020.gada līdz 2023. gadam reorganizētas vairākas izglītības iestādes, pievienojot tās citām izglītības iestādēm, mainot īstenoto izglītības pakāpi vai slēdzot izglītības iestādes, kā arī dibinot jaunas izglītības iestādes.

Tabula 11 – Valmieras novada izglītības iestāžu reorganizācija 2020.-2023.gadā (Avots: IZM dati)

Gads	Izglītības iestāde	Reorganizācijas forma	Rezultāts
2020.	Strenču novada vidusskola	Reorganizācija, mainot pakāpi	Strenču pamatskola
2020.	Ēveles pamatskola	Likvidācija	-
2022.	Valmieras PII „Ezītis”	Reorganizācija, izveidojot atsevišķas izglītības iestādes	Dibināta Valmieras PII „Ābelīte”
2022.	Valmieras PII „Kārliena”	Reorganizācija, izveidojot atsevišķas izglītības iestādes	Dibināta Valmieras PII „Pienenīte”
2022.	Valmieras PII „Vālodzīte”	Reorganizācija, izveidojot atsevišķas izglītības iestādes	Dibināta Valmieras PII „Krācītes”
2022.	Naukšēnu vidusskola	Maina īstenoto izglītības pakāpi	Naukšēnu pamatskola
2023.	Mazsalacas vidusskola	Maina īstenoto izglītības pakāpi	Mazsalacas pamatskola
2023.	Brenguļu sākumskola	Likvidē, pievienojot citai izglītības iestādei	Pievieno Trikātas pamatskolai
2023.	Matīšu PII "Namiņš"	Likvidē, pievienojot citai izglītības iestādei	Pievieno Matīšu pamatskolai
2023.	Ziemeļvidzemes pamatskola	Likvidē, pievienojot citai izglītības iestādei	Pievieno Valmieras Gaujas krasta vidusskolai

Pēc izglītojamo skaita lielākās pirmsskolas izglītības iestādes Valmieras novadā ir Valmieras PII “Buratino” (257 izglītojamie), Valmieras PII “Sprīdītis” (233) un Rūjienas PII “Vārpiņa” (214), bet mazākā no pirmsskolas izglītības iestādēm – Burtnieku PII “Sienāzītis” (35 izglītojamie).

Pēc izglītojamo skaita lielākās vispārējās iestādes Valmieras novadā ir Valmieras valstpilsētas izglītības iestādes – Valmieras Viestura vidusskola (2023./2024.m.g. – 880 izglītojamie) un Valmieras Pārgaujas sākumskola (643 izglītojamie). Savukārt pēc izglītojamo skaita mazākās izglītības iestādes – Matīšu pamatskola (70 izglītojamie) un Burtnieku Ausekļa pamatskola (90 izglītojamie).

Tabula 12 – Izglītojamo skaits Valmieras novada izglītības iestādēs 2022./2023.m.g. un tā izmaiņas kopš 2018./2019.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības pārvalde, IZM dati)

Nr.p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES NOSAUKUMS	IZGLĪTOJAMO SKAITS 2023./2024.M.G.	IZMAIŅAS KOPŠ 2018./2019.M.G., %
1.	Valmieras PII “Ezītis”	211	+4,1**
2.	Valmieras PII “Ābelīte”	118	
3.	Valmieras PII “Kārliena”	164	+2,5**
4.	Valmieras PII “Pienenīte”	110	
5.	Valmieras PII “Vālodzīte”	107	+15,8**
6.	Valmieras PII “Krācītes”	106	

Nr.p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES NOSAUKUMS	IZGLĪTOJAMO SKAITS 2023./2024.M.G.	IZMAIŅAS KOPŠ 2018./2019.M.G., %
7.	Valmieras PII "Sprīdītis"	233	-2,1
8.	Valmieras PII "Buratino"	257	+9,3
9.	Mūrmuižas PII "Pasaciņa"	73	-8,2
10.	Valmiermuižas PII "Burtiņš"	201	+8,0
11.	Matīšu PII "Namiņš"	53	-5,7
12.	Burtnieku PII "Sienāzītis"	35	-17,1
13.	Kocēnu PII "Auseklītis"	171	-47,4
14.	Mazsalacas PII "Dārziņš"	122	+9,8
15.	Rūjienas PII "Vārpiņa"	214	-10,3
16.	Strenču PII "Minkāns"	103	+8,7
17.	Valmieras Pārgaujas sākumskola	643	+1,2
18.	Valmieras sākumskola	573	+4,0
19.	Valmieras Viestura vidusskola	880	+5,1
20.	Valmieras 2. vidusskola*	755	+26,2
21.	Valmieras 5. vidusskola	5292	+27,0
22.	Valmieras Valsts ģimnāzija	433	+11,1
23.	Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija	527	-8,7
24.	Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs* (t.sk., Ziemeļvidzemes pamatskola)	306	-12,4
25.	Matīšu pamatskola	72	-10,0
26.	Rubenes pamatskola*	176	+ 43,8
27.	J. Endzelīna Kauguru pamatskola	124	-0,8
28.	Rencēnu pamatskola*	155	+ 14,1
29.	Kocēnu pamatskola	308	+ 21,9
30.	Jura Neikena Dikļu pamatskola*	181	+ 8,7
31.	Trikātas pamatskola* (t.sk., Brenguļu sākumskola)	137	+ 30,0
32.	Burtnieku Ausekļa pamatskola	84	+6,7
33.	Strenču pamatskola	199	+ 8,0
34.	Naukšēnu vidusskola*	202	-42,4
35.	Rūjienas vidusskola	402	-5,4
36.	Mazsalacas vidusskola	243	-2,0
37.	Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	158	+ 47,2

*- tai skaitā pirmsskolas izglītības grupas

** - vidēji pa abām iestādēm kopā

Straujākais izglītojamo skaita pieaugums pirmsskolas izglītībā pēdējo piecu gadu laikā bija Mazsalacas PII "Dārziņš", bet straujākais kritums – Kocēnu PII "Auseklītis".

Lielākās **pamatizglītības, t.sk. sākumskolas** pakalpojumu sniedzējas ir Valmieras Pārgaujas sākumskola (2023./2024.m.g. pamatskolas klasēs bija 643 izglītojamie), Valmieras sākumskola (573 izglītojamie) un Valmieras Viestura vidusskola (729 izglītojamie). Straujākais izglītojamo skaita pieaugums

sākumskolas/pamatskolas klasēs pēdējo piecu gadu laikā bija Valmieras 5.vidusskolā, Trikātas pamatskolā un Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrā. Krasākais izglītojamo skaita sarukums 1.-6.klašu posmā bija Naukšēnu vidusskolā.

Vispārējās vidējās izglītības jomā lielākās pakalpojumu sniedzējas Valmieras novadā ir Valmieras 2. vidusskola (2023./2024.m.g. vidusskolas klasēs bija 282 izglītojamie) un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija (271 izglītojamais). Straujākais izglītojamo skaita pieaugums vidusskolas klasēs pēdējo piecu gadu laikā bija Valmieras Gaujas krasta vidusskolā - attīstības centrā un Valmieras 2.vidusskolā, bet straujākais kritums Valmieras Viestura vidusskolā un Rūjienas un Mazsalacas vidusskolās, kā arī reorganizētajā Naukšēnu vidusskolā, kas skaidrojams ar šīs izglītības iestādes mainīto izglītības pakāpi – pamatskolas pakāpi.

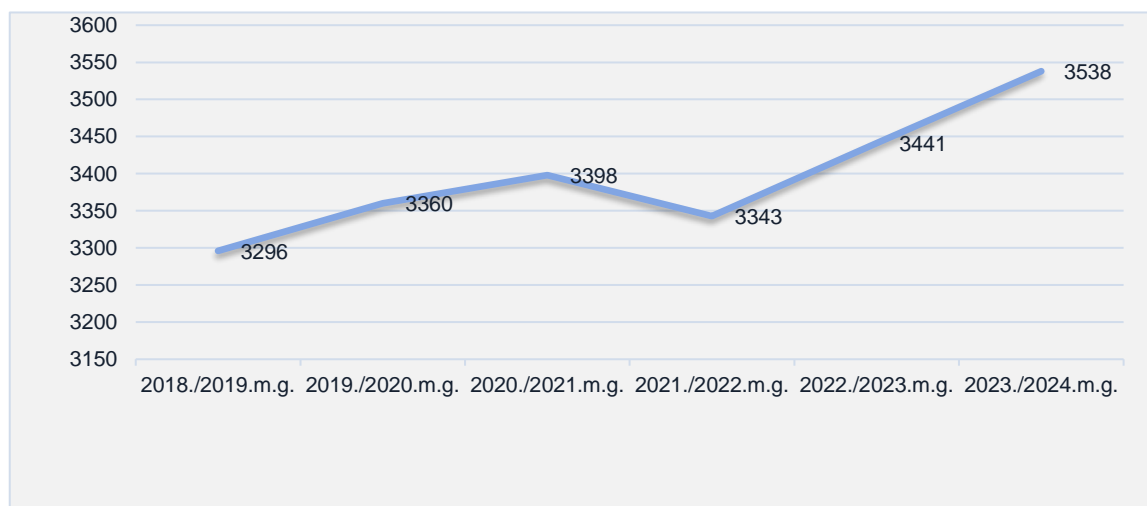
Profesionālās vidējās izglītības iestādē – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā – ir novērojams vislielākais izglītojamo skaita pieaugums (+47,2%) salīdzinot ar visām vidējās izglītības iestādēm Valmieras novadā.

Vērtējot izglītojamo skaitu pa klasēm, tika iekļautas visas Valmieras novada vispārīzglītojošās skolas un izglītojamo skaits vērtēts šādā dalījumā: a) 1.-6.klase (pamatizglītības 1.posms), b) 7.-9.klase (pamatizglītības 2.posms), c) 10.-12.klase (vispārējā vidējā izglītība). Izglītojamo kopējais skaits dalījumā pa klasēm ir pakļauts kopējām demogrāfiskajām tendencēm.

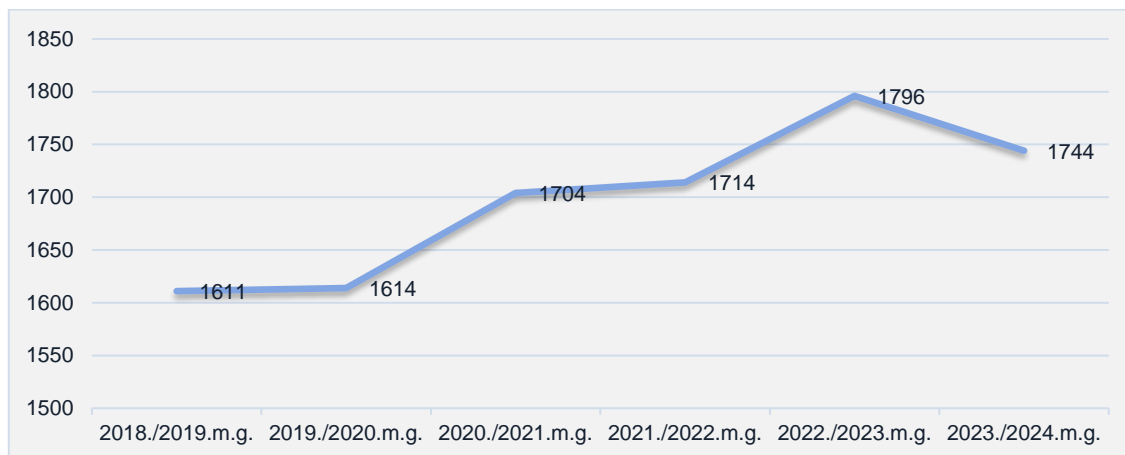
Pirmo sešu klašu grupā izglītojamo skaits kopumā ir pieaudzis: t.i., ja 2018./2019.m.g. 1.-6.klasē Valmieras novadā mācījās 3296 izglītojamie, tad 2023./2024.m.g. – 3538 jeb par 6,8% vairāk.

1.-6. klašu audzēkņu skaits pēdējo sešu gadu laikā ir svārstījies līdzīgi kā kopējais izglītojamo skaits pirmsskolas un vispārējās izglītībā kopā.

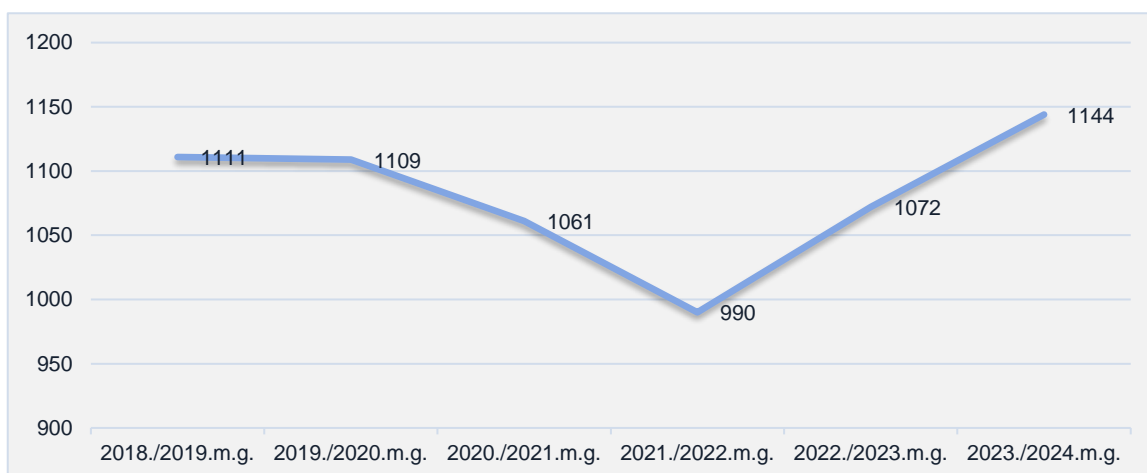
Attēls 34 – Izglītojamo skaits 1.-6.klasē, 2018./2019.m.g. - 2023./2024.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības, IZM dati)

7.-9.klašu grupā izglītojamo skaits sešu gadu periodā ir pieaudzis visstraujāk – par 7,6%. Līdz 2022./2023.m.g. bija novērojams pakāpeniski vienmērīgs pieaugums, taču 2023./2024.m.g. salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu šī posma izglītojamo skaits ir samazinājies par 2,9%.

Attēls 35 – Izglītojamo skaits 7.-9.klasē, 2018./2019.m.g. - 2023./2024.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības, IZM dati)

Vispārējās vidējās izglītības posmā izglītojamo skaits no 2018./2019.m.g. līdz 2021./2022.m.g. katru gadu samazinājās (kopā samazinoties par 10,9%), bet pēc tam atkal ir vērojams izglītojamo skaita pieaugums, 2023./2024.m.g. palielinoties par 15,6%, pārsniedzot 2018./2019.m.g. izglītojamo skaitu.

Attēls 36 – Izglītojamo skaits 10.-12.klasē, 2018./2019.m.g. - 2023./2024.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības, IZM dati)

Apkopojot iepriekš analizētās bērnu skaita dinamikas tendences, var prognozēt potenciālo izglītojamo skaitu, kuri turpmākajos septiņos gados (līdz 2029./2030.m.g.) **izvēlētos mācīties** Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs. Ja tiks saglabāta un paaugstināta Valmieras novada izglītības pakalpojumu kvalitāte un pieejamība un līdzšinējo bērnu skaita dinamiku neietekmēs kādi citi būtiski faktori, paredzams, ka izglītojamo skaits paliks nemainīgs, salīdzinot ar 2023. gada 1. septembri.

Prognozējot izglītojamo skaitu vispārējās izglītības iestādēs Valmieras novadā uz 2029./2030.m.g., izveidots bāzes modelis – piesardzīgi optimistiskais scenārijs – ar šādiem pieņēmumiem:

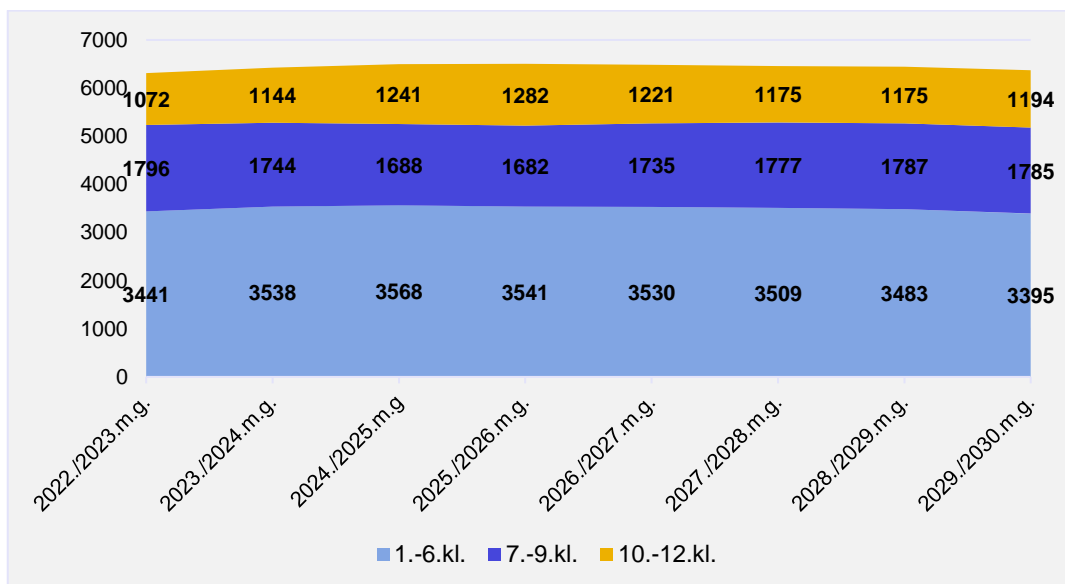
- ◆ saglabāsies stabils dzimstības rādītājs (pēc Centrālās statistikas pārvaldes vēsturiskajiem datiem (2013.-2022.g.) – vidēji 544 jaundzimušie gadā);
- ◆ saglabāsies stabila iedzīvotāju ieplūšana novadā vai saglabāsies iedzīvotāju neaizplūšana (pozitīvs migrācijas saldo);

- ◆ 1. klasē skolas gaitas uzsāks par 4% vairāk izglītojamo nekā attiecīgajā gadā dzimušo (vidēji 7 g.v. sasniegušo bērnu) skaits Valmieras novadā (pēc izglītības iestāžu vēsturiskajiem datiem – vidēji par 4,7% vairāk uzsāk gaitas 1. klasē, bet ņemot vērā, ka bērni, kas dzimuši attiecīgā gada beigās, skolas gaitas var uzsākt nākamajā gadā, aprēķinu pieņēmums – 4%.

Piemērs: 2024./2025.m.g. skolas gaitas uzsāks bērni, kas dzimuši 2017. gadā. 2017. gadā Valmieras novadā piedzima 568 bērni, un pēc pieņēmuma, ka par 4% vairāk uzsāk skolas gaitas – tad 2024./2025.m.g. 1. klasē ies 591 izglītojama. Savukārt, par gadiem, kur nav vēl informācijas par dzimušo skaitu (sākot no 2023.gada), tiek ņemts vērā pieņēmums, ka vidēji gadā piedzimst 544 jaundzimušie un skolas gaitas uzsāks par 4% vairāk – 566 izglītojamie).

- ◆ 7. klasē izglītības ieguvu Valmieras novadā turpinās par 1,7% izglītojamo vairāk nekā attiecīgajā gadā 6. klašu absolventi (pēc izglītības iestāžu vēsturiskajiem datiem – Valmieras novada izglītības iestādēs 7. klasēs ir bijis vidēji par 1,7% vairāk izglītojamo, nekā iepriekšējā gadā 6. klašu beidzēju). Šis izglītojamo skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka 7. klasē izglītojamie no apkārtējiem novadiem turpina mācības Valmieras novada izglītības iestāžu 7. klasē, jo a) iepriekš mācījušies sākumskolā, kur nav pilna cikla pamatzglītības klases; 2) mācības izvēlas turpināt Valmieras valstspilsētas proģimnāzijas klasēs, kur tiek nodrošināta kvalitatīvāka izglītība / lielākas iespējas iekļūt ģimnāzijā pēc pamatskolas absolvēšanas.
- ◆ saglabāsies nemainīga proporcija 9. klašu absolventu izvēlē starp vispārējās vidējās izglītības ieguvu Valmieras novadā, citu administratīvo teritoriju vidējās izglītības iestādēs un profesionālajā izglītībā (pēc izglītības iestāžu vēsturiskajiem datiem – Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs 10. klasēs ir bijis vidēji par 30% mazāk izglītojamo, nekā iepriekšējā gadā 9. klašu beidzēju).

Attēls 37 – 1.-12. klašu izglītojamo skaita aprēķins piesardzīgi optimistiskā scenārija gadījumā Valmieras novadā (Avots: Vēsturiskie dati un prognoze pēc SIA “AC Konsultācijas” novērtējuma)

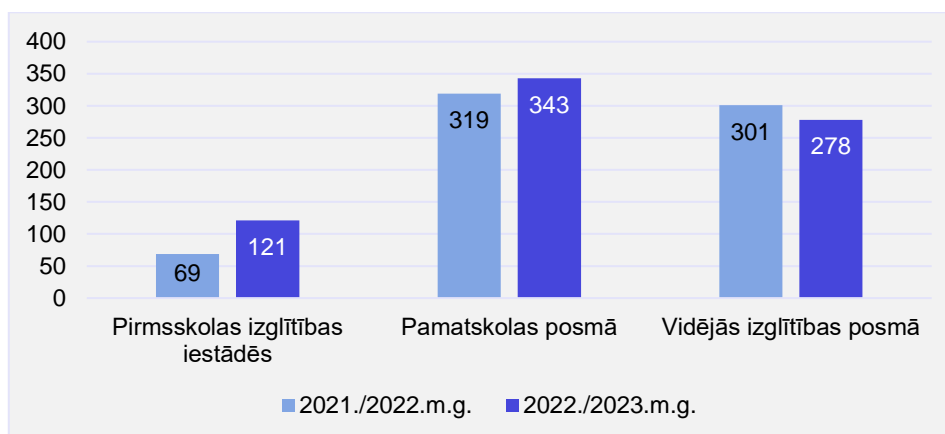
Lai arī demogrāfiskās situācijas attīstības tendences neuzrāda, ka kopējais novada iedzīvotāju skaits pieaugtu, Valmieras pašvaldībai realizējot mērķtiecīgu atbalsta politiku jauno ģimeņu piesaistei, var prognozēt, ka iedzīvotāju skaits novada attīstības centros un ap tiem saglabāsies esošajā līmenī vai pat nedaudz pieaugs. Sākot ar 2024. gadu sāktu samazināties bērnu skaits vecumā no 1 līdz 6 gadiem, un tas turpinātu negatīvi ietekmēt arī citas vecuma grupas turpmākajos gados. Izglītojamo skaits 1.-6. klašu grupā pieaugtu līdz 2025. gadam, vēlāk samazinātos, savukārt 7.-9. klašu grupā pieaugtu pēc 2026. gada. Vidusskolas vecuma grupā skaits līdz 2025. gadam augtu, bet vēlāk samazinātos, 2029. gadā sasniedzot 2022. gada līmeni.

3.1.2. VALMIERAS NOVADĀ NEDEKLARĒTO IZGLĪTOJAMO SKAITS

Citās pašvaldībās deklarēto izglītojamo skaits Valmieras novada pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs laika posmā no 2021./2022.m.g. līdz 2022./2023.m.g. ir pieaudzis par 7,1%.

Straujāk šādu izglītojamo skaits ir pieaudzis pirmsskolas izglītības iestādēs (par 43%). Vispārējās izglītības iestādēs pamatizglītības posmā tas ir pieaudzis par 7,1%, bet vidējās izglītības posmā krities par 8,3%.

Attēls 38 – Valmieras novadā nedeclarēto izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs, 2021./2022.m.g. - 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

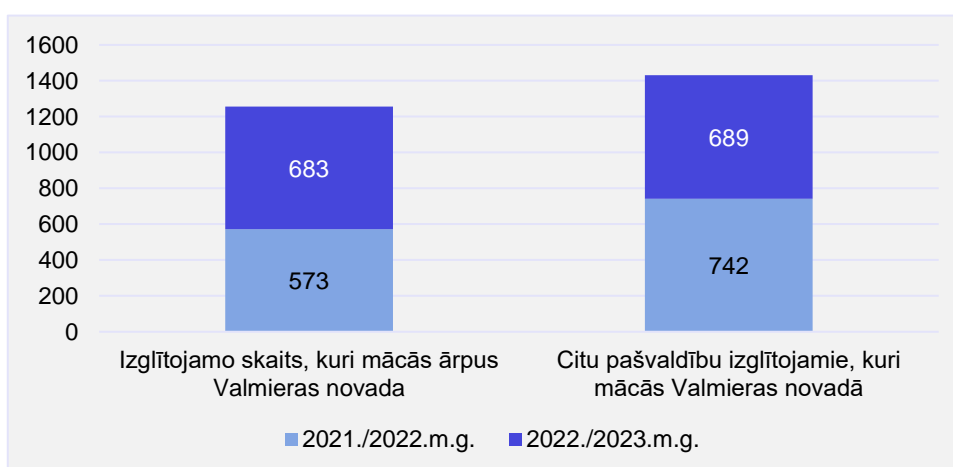

Šajā laika posmā Valmieras novada izglītības iestādēs ir mācījušies izglītojamie no 34 citām pašvaldībām, taču lielākais skaits nācis no kaimiņu pašvaldībām (Cēsu, Limbažu, Smiltenes un Valkas novadiem), kā arī no Rīgas.

3.1.3. VALMIERAS NOVADA BĒRNI UN JAUNIEŠI, KURI IZGLĪTOJAS CITĀS PAŠVALDĪBĀS

Valmieras novadā deklarēto izglītojamo skaits, kuri mācās ārpus novada, pēdējo divu mācību gadu laikā ir pieaudzis par 16,1%, tomēr 2022./2023.m.g. Valmieras novada izglītības iestādēs mācījās nenozīmīgi lielāks skaits izglītojamo no citām pašvaldībām, salīdzinot ar to izglītojamo skaitu, kuri deklarēti novadā, bet mācās ārpus tā.

Attēls 39 – Ārpus Valmieras novada izglītojamā skaita attiecība pret citu pašvaldību izglītojamo skaitu Valmieras novadā, 2021./2022.m.g. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Skaitliski ievērojamākais novadā deklarēto izglītojamo skaits mācās Rīgā (220 izglītojamie), kā arī novadam pieguļošajās teritorijās – Smiltenes novadā – 75 izglītojamie un Cēsu novadā – 74 izglītojamie. Bauskas novadā mācās 106 izglītojamie (no tiem 74,4% vidējā izglītības posmā), kas pamatojams ar to, ka Valmieras novada izglītojamie izmanto Bauskas novadā reģistrēto tālmācības un neklātienes izglītības iestāžu izglītības programmas, kas nav pieejamas novadā.

3.1.4. SPECIĀLĀ UN IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA

Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs ir nacionāla mēroga izglītības iestāde – lielākā speciālās izglītības iestāde Vidzemē un otra lielākā šāda veida izglītības iestāde Latvijā, kas nodrošina pirmsskolas izglītības ieguvu izglītojamiem ar redzes, dzirdes un garīgās attīstības un veselības traucējumiem, pamatizglītības un vidējās izglītības ieguvu izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem un pamatizglītības ieguvu izglītojamiem ar garīgās un smagiem garīgās attīstības traucējumiem. Speciālās izglītības iestāde Valmieras novadā līdz 2022./2023.m.g. bija arī Ziemeļvidzemes pamatskola, kas ar 2023./2024.m.g. ir pievienota Valmieras Gaujas krasta vidusskolai - attīstības centram, saglabājot izglītības programmu īstenošanas vietu bērniem ar speciālām vajadzībām. Pēdējo piecu gadu posmā audzēkņu skaits šajās izglītības iestādēs ir pieaudzis par 16,6%.

Valmieras novada izglītības iestādēs ir pieejams dažādu speciālās un iekļaujošās izglītības programmu klāsts. 2023./2024.m.g. speciālās izglītības programmas ir pieejamas 13 izglītības iestādēs, kas nodrošina pirmsskolas izglītības ieguvu, bet sākumskolas un pamatskolas līmenī speciālās izglītības pakalpojumus Valmieras novadā sniedz 16 izglītības iestādes, vidējās izglītības līmenī - Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs.

Valmieras novada pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs kopā 2022./2023.m.g. mācījās 882 izglītojamie ar speciālām vajadzībām, kas veidoja 9,6% īpatsvaru visu izglītojamo vidū. Pirmsskolas posmā mācījās 295 izglītojamie ar speciālajām vajadzībām (10,2% no visiem pirmsskolas posma audzēkņiem novadā). Sākumskolas pakāpē (1.-6.klase) mācījās 361 izglītojamo ar speciālajām vajadzībām (10,5% no visiem novada sākumskolēniem), pamata izglītības pakāpē – 208 izglītojamie ar speciālām vajadzībām (11,6% no visiem pamatskolēniem) un vidējās izglītības pakāpē – 18 izglītojamie (1,7% no visiem vidusskolēniem).

Tabula 13 – Izglītojamo ar speciālām vajadzībām (SV) skaits un īpatsvars Valmieras novada izglītības iestādēs, 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Pirmsskola		Sākumskola (1.-6.klase)		Pamatskola (7.-9.klase)		Vidējā izglītība		Kopā	
Izglītojamo ar SV skaits	Izglītojamo ar SV Īpatsvars	Izglītojamo ar SV skaits	Izglītojamo ar SV Īpatsvars	Izglītojamo ar SV skaits	Izglītojamo ar SV Īpatsvars	Izglītojamo ar SV skaits	Izglītojamo ar SV Īpatsvars	Izglītojamo ar SV skaits	Izglītojamo ar SV Īpatsvars
295	10,2%	361	10,5%	208	11,6%	18	1,7%	882	9,6%

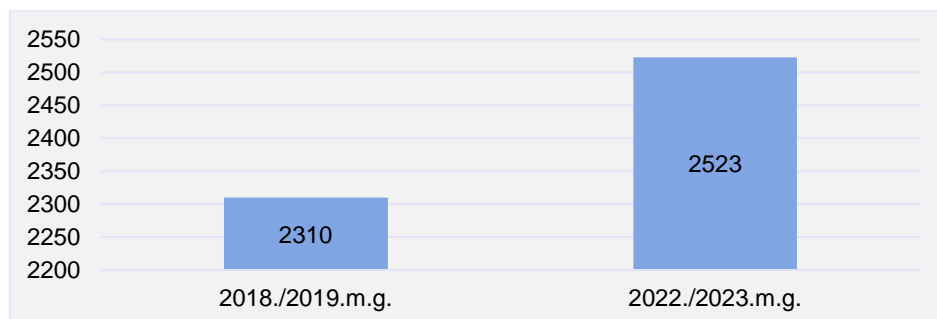
Izglītojamo ar speciālām vajadzībām īpatsvars un skaits dažādās novada izglītības iestādēs ievērojami atšķīrās un bija mainīgs pēdējo piecu gadu periodā, ar tendenci palielināties. 2022./2023.m.g. tas ir palielinājies par 24,7% salīdzinot ar 2018./2019.m.g.

3.1.5. IZGLĪTOJAMO SKAITS PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Valmieras novadā profesionālās ievirzes izglītību īsteno deviņas profesionālās ievirzes pašvaldības iestādes un viena profesionālās vidējās izglītības iestāde – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola.

Profesionālās ievirzes izglītības programmās kopējais izglītojamo skaits piecu gadu periodā pieaudzis par 8,4%.

Attēls 40 – Izglītojamo skaita izmaiņas profesionālās ievirzes izglītības programmās, 2018./2019.m.g. - 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Taču ne visās Valmieras novada **profesionālās ievirzes izglītības iestādēs** izglītojamo skaits pieauga. Lielākais izglītojamo skaits ir Valmieras sporta skolā (1080), taču pieaugums ir tikai par 1,9%. Visstraujākais izglītojamo skaita pieaugums ir bijis Kocēnu sporta skolā (43%), bet straujākais kritums – Rūjienas Mākslas skolā.

Tabula 14 – Izglītojamo skaits Valmieras novada profesionālās ievirzes izglītības iestādēs 2022./2023.m.g. un tā izmaiņas kopš 2018./2019.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Nr.p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES NOSAUKUMS	IZGLĪTOJAMO SKAITS 2022./2023.M.G.	IZMAIŅAS KOPŠ 2018./2019.M.G., %
1.	Valmieras Sporta skola	1080	+1.9
2.	Valmieras Mūzikas skola	233	+33.9
3.	Kocēnu Sporta skola	224	+43.3
4.	Rūjienas Sporta skola	228	-18.4
5.	Rūjienas Mākslas skola	59	-44.1
6.	Rūjienas Mūzikas skola	52	-13.5
7.	Strenču Mūzikas skola	72	-1.4
8.	Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola	80	-27.5
9.	Bertānu Valmieras basketbola skola	0	+23.8*
10.	Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	180	-23,3

*Salīdzinot ar 2020./2021.m.g., kad tika izveidota izglītības iestāde

3.1.6. IZGLĪTOJAMO SKAITS INTEREŠU IZGLĪTĪBĀ

Valmieras novadā interešu izglītību piedāvā gan pašvaldības izglītības iestādes (pirmsskolas izglītības iestādes, vispārējās izglītības iestādes, profesionālās ievirzes izglītības iestādes, profesionālās vidējās izglītības iestāde VDMV un Valmieras jaunatnes centrs "Vinda"), gan privātās izglītības iestādes – Valmieras YAMAHA mūzikas skola, privātā pamatskola "Valmieras Zaļā skola" un Universum mūzikas un mākslas vidusskolas. Valmieras novada bērniem un jauniešiem ir iespēja darboties arī dažādos interešu izglītības pulciņos, kurus piedāvā licencētu interešu izglītības programmu īstenotāji.

Pašvaldības nodrošinātajās interešu izglītības programmās izglītojamo skaits pēdējo piecu gadu periodā samazinājies par 2,2%. Novērtējot interešu izglītības programmu daudzveidību Valmieras novadā,

secināts, ka vislielākais īpatsvars ir programmām, kas nodrošina Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu, un sporta programmām. Pēdējos gados pakāpeniski sāk attīstīties tehniskās jaunrades programmu piedāvājums, līdz ar to pieaug arī audzēkņu skaits tajās.

Tabula 15 – Dažādās interešu izglītības jomās iesaistīto audzēkņu skaits 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Izglītības iestādes	Kultūr-izglītība	Sporta izglītība	Tehniskā jaunrade	Vides izglītība	Citas programmas
Valmieras PII Kārliena	-	-	-	-	34
Valmieras PII Pienenīte	-	-	-	-	31
Valmiermuižas PII Burtiņš	-	200	-	-	-
Valmieras Pārgaujas sākumskola	386	220	60	-	57
Valmieras sākumskola	238	-	9	-	116
Valmieras Viestura vidusskola	79	5	5	-	24
Valmieras 2. vidusskola	182	90	-	12	-
Valmieras 5. vidusskola	263	13	-	16	-
Valmieras Valsts ģimnāzija	307	10	19	-	8
Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija	220	-	17	-	35
Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs	26	50	-	-	34
Brenguļu sākumskola	22	-	-	-	-
Matīšu pamatskola	66	57	13	-	20
Rubenes pamatskola	94	25	6	-	-
J. Endzelīna Kauguru pamatskola	125	25	-	-	10
Rencēnu pamatskola	63	58	-	27	39
Kocēnu pamatskola	48	78	11	7	-
Jura Neikena Diķu pamatskola	95	84	-	-	14
Trikātas pamatskola	71	6	19	35	15
Burtnieku Ausekļa pamatskola	112	97	24	-	7
Strenču pamatskola	72	99	8	5	-
Naukšēnu vidusskola	216	23	32	-	17
Rūjienas vidusskola	133	34	40	5	45
Mazsalacas vidusskola	115	65	59	-	-
Ziemeļvidzemes pamatskola	27	12	12	-	-
Valmieras jaunatnes centrs "Vinda"	379	86	179	8	-
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	156	-	-	-	-
Valmieras Sporta skola	-	124	-	-	-
Valmieras Mūzikas skola	30	-	-	-	-
Kocēnu Sporta skola	-	53	-	-	-
Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola	38	-	-	-	-
Kopā	3563	1514	513	115	506

SECINĀJUMI

- ◆ Kopējais izglītojamo skaits Valmieras novadā laika posmā no 2018./2019.m.g. līdz 2023./2024.m.g. ir pieaudzis par 4%.
- ◆ Pārskata periodā Valmieras novadā izglītojamo skaits pirmsskolas izglītības programmās samazinājies par 1,6%, pamatizglītības programmās pieaudzis par 7,1%, vidējās izglītības programmās pieaudzis par 6,3%, profesionālās ievirzes izglītības programmās pieaudzis par 8,4% un interešu izglītības programmās samazinājies par 1,2%.
- ◆ Pašvaldības izglītības pakalpojumus Valmieras novadā sniedz 37 izglītības iestādes. Pirmsskolas izglītības pakalpojumus sniedz 23 izglītības iestādes, pamatizglītības pakalpojumus 20 izglītības iestādes, vispārējās vidējās izglītības pakalpojumus – deviņas izglītības iestādes un pašvaldības nodrošinātus profesionālās vidējās izglītības pakalpojumus – viena iestāde.
- ◆ Izglītojamo skaits un īpatsvars no citām pašvaldībām Valmieras novada izglītības iestādēs pieaug, jo īpaši pirmsskolas izglītības iestādēs. To Valmieras novada izglītojamo skaits, kuri mācās ārpus Valmieras novada, nav īpaši mainījies. Tomēr kopumā Valmieras novadā mācās nenozīmīgi vairāk izglītojamo no citām pašvaldībām, nekā Valmieras novada izglītojamie mācās citās administratīvajās teritorijās.
- ◆ Lielākais skaits citu pašvaldību izglītojamo nāk no Valmieras novada pieguļošajiem kaimiņu novadiem un Rīgas – tomēr šo izglītojamo skaits 2022./2023.m.g. bija līdzīgs to Valmieras novada izglītojamo skaitam, kuri mācās ārpus Valmieras novada.
- ◆ Valmieras novada 13 pirmsskolas izglītības iestādes un 16 vispārējās izglītības iestādes izglītības iestādēs īsteno speciālās izglītības programmas.
- ◆ Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs ir nacionāla mēroga izglītības iestāde - lielākā speciālās izglītības iestāde Vidzemē un otra lielākā šāda veida izglītības iestāde Latvijā.
- ◆ Izglītojamo ar speciālām vajadzībām īpatsvars un skaits ir ar tendenci palielināties - 2022./2023.m.g. tas ir palielinājies par 24,7% salīdzinot ar 2018./2019.m.g.
- ◆ Valmieras novadā darbojas deviņas profesionālās ievirzes izglītības iestādes un viena profesionālās vidējās izglītības iestādē, kura īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmu; izglītojamo skaits pārskata periodā kopumā nedaudz pieauga (izņemot dažas izglītības iestādes, kur tas ievērojami samazinājās).
- ◆ Izglītības iestādēs īstenotais interešu izglītības piedāvājums ir plašs, tomēr tradicionāli visvairāk interešu izglītības nodarbības tiek īstenotas kultūrizglītības un sporta jomās, mazāk tehniskajā jaunradē un vides izglītībā.
- ◆ Valmieras novadā 2028./2029.m.g. izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs saglabāsies 2023./2024.m.g. līmenī.

3.2. IZGLĪTĪBAS REZULTĀTU RAKSTUROJUMS**3.2.1. CENTRALIZĒTO EKSĀMENU REZULTĀTI****Pamatskolas pārbaudes darbu un centralizēto eksāmenu rezultāti**

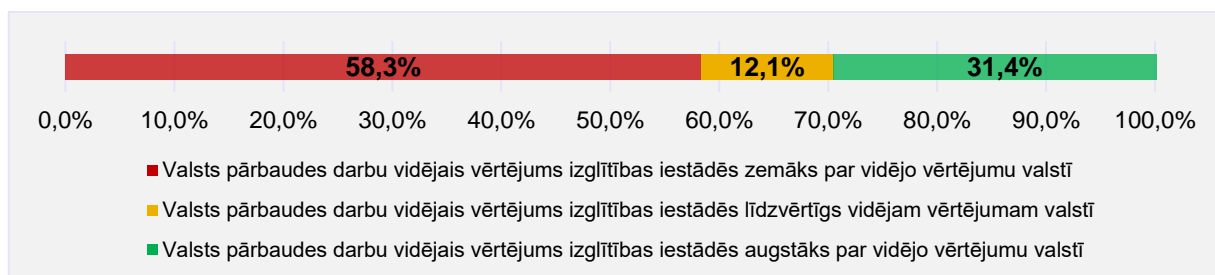
2022./2023. mācību gadā 9.klases noslēgumā izglītojamie pirmo reizi kārtoja centralizētos eksāmenus latviešu valodā, svešvalodā un matemātikā. Pirmo reizi 9. klašu eksāmenos vērtējums tika izteikts procentos. Lai saņemtu sertifikātu, izglītojamajam bija jāiegūst vismaz 10%. Tos vērtēja centralizēti un rezultāti starp dažādām skolām ir salīdzināmi. Rezultātus salīdzināt ar iepriekšējo gadu sniegumu tiešā veidā nevar. Iepriekšējo piecu mācību gadu laikā (2018./2019. – 2021./2022.m.g.) Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 9.klašu izglītojamie kārtājuši valsts pārbaudes darbus latviešu valodā, matemātikā, Latvijas vēsturē, angļu valodā, krievu valodā un mazākumtautību (krievu) valodā. Viss pārbaudes darbu rezultātu izvērtējumi Valmieras novada izglītības iestādēs veikti salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī.

2019. – 2023. gada 9. klašu valsts pārbaudes darbu rezultātu tendences

Pēdējo piecu mācību gadu laikā valsts pārbaudes darbu norisi valstī un attiecīgi arī novadā ietekmēja COVID-19 pandēmijas izraisītās ārkārtējās situācijas ierobežojumi, kuru dēļ 2019./2020.m.g. noslēgumā 9.klašu valsts pārbaudes darbi tika atcelti, savukārt 2020./2021.m.g. noslēgumā 9.klašu izglītojamajiem bija jāveic tikai divi obligātie diagnosticējošie darbi – matemātikā un latviešu valodā.

Salīdzinot ar valsts vidējiem rādītājiem, Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo valsts pārbaudes darbu rezultāti ir bijuši ļoti atšķirīgi, bet kopumā piecu gadu periodā 31,4% gadījumu tie bija augstāki, bet 58,3% gadījumu – zemāki par vidējiem vērtējumiem valstī, 12,1% gadījumos – līdzvērtīgi vidējiem vērtējumam valstī.

Attēls 41 – Valmieras novada izglītības iestāžu 9. klašu izglītojamo vidējais valsts pārbaudes darbu rezultātu salīdzinājums ar vidējiem vērtējumiem valstī, 2018./2019. – 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada Izglītības pārvaldes dati)

Augstākie rezultāti 9. klašu valsts pārbaudes darbos un centralizētajos eksāmenos salīdzinājumā ar vidējiem valstī 2018./2019. – 2022./2023.m.g. bija Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamajiem, zemākie – Valmieras 2. vidusskolā. Kopējais Valmieras novada izglītības iestāžu 9. klašu valsts pārbaudes darbu pārskats sniegts 16. tabulā.

Tabula 16 – Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu 9. klašu izglītojamo valsts pārbaudes darbu rezultāti un salīdzinājums ar vidējiem vērtējumiem valstī, 2018./2019.-2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada Izglītības pārvaldes dati)

Mācību gads	Latviešu valoda	Matemātika	Angļu valoda	Latvijas vēsture	Krievu valoda	Mazākumtautību (krievu) valoda
Vidējie vērtējumi valstī						
2018./2019.	64,71	55,83	70,77	53,65	74,32	67,71
2019./2020.*	-	-	-	-	-	-
2020./2021.**	59,43	59,86	75,88	64,57	76,72	-
2021./2022.	65,49	51,54	74,19	61,61	82,86	68,02
2022./2023.	58,1	50,5	66,1			
Valmieras Viestura vidusskola						
2018./2019.	66,27	51,14	76,25	68,05	61	NEKĀRTO
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	52,5	30,32	-	-	-	-
2021./2022.	65,99	51,62	82,36	58,84	78,5	-
2022./2023.	63,8	46,7	78,9	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Valmieras 2. vidusskola (t.sk. klātie un neklātie)						
2018./2019.	51,56	44,84	59,25	57,92	64,8	62,68
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	-	41,22	60,75	50,1	-	-
2021./2022.	53,88	45,65	58,7	60,9	88,17	69,71
2022./2023.	47,8	39,2	52	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
neklātie	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Valmieras 5. vidusskola						
2018./2019.	68,13	45,93	65,75	52,71	66	NEKĀRTO
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	53,36	21,9	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
2021./2022.	62,38	46	76,38	58,56	64,5	-
2022./2023.	56,2	35,4	68,5	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Valmieras Valsts ģimnāzija						
2018./2019.	70,72	67,72	82,02	72,12	64	NEKĀRTO
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO

VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS EKOSISTĒMAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2024. - 2030. GADAM

Mācību gads	Latviešu valoda	Matemātika	Angļu valoda	Latvijas vēsture	Krievu valoda	Mazākumtautību (krievu) valoda
2020./2021.	61,31	55,85	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2021./2022.	68,14	65,98	85,72	68,66	91,5	-
2022./2023.	66,2	58,8	79,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija						
2018./2019.	66,89	59,86	71,77	59,78	62,22	NEKĀRTO
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	57,65	43,54	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
2021./2022.	67,32	51,95	75,03	56,73	84,15	-
2022./2023.	68,7	64,7	82,1	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Matīšu pamatskola						
2018./2019.	66,18	47,2	75,8	65,41	70,2	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	60,91	52,67	-	-	-	-
2021./2022.	54,55	44,59	56,25	49,67	70,1	-
2022./2023.	68,8	46,2	64,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Rubenes pamatskola						
2018./2019.	65,64	54,53	71,3	55,76	-	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	50,27	29,67	-	-	-	-
2021./2022.	61,67	46,89	69,67	56,27	NEKĀRTO	-
2022./2023.	50,6	39,6	62,2	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
J. Endzelīna Kauguru pamatskola						
2018./2019.	63,94	46,11	63,5	54,9	72,75	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	66,58	57,8	65,61	-	65,25	-
2021./2022.	71,01	55,9	80	61,54	80,5	-
2022./2023.	52,7	38,3	65,9	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Rencēnu pamatskola						
2018./2019.	72,73	77,78	62,67	77,65	-	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	50,66	40,97	62,56	-	65,83	-
2021./2022.	60,2	37,78	71,75	63,01	55,67	-
2022./2023.	59,6	62,3	71,1	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Kocēnu pamatskola						
2018./2019.	65,89	54,84	76,83	63,02	71,4	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	63,79	42,33	78,21	-	69,83	-
2021./2022.	65,74	54,44	77,5	64,85	71,67	-
2022./2023.	68,3	49,7	73,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Jura Neikena Dikļu pamatskola						
2018./2019.	60,23	45	65,17	57,35	81,5	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	51,31	47,56	-	-	-	-
2021./2022.	55,27	33,2	50,8	54,38	72,88	-
2022./2023.	50,1	29	59,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Trikātas pamatskola						
2018./2019.	70,78	41,33	65,4	53,45	56,5	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	56,77	42,22	65,44	-	41,5	-
2021./2022.	71,82	45,33	62,86	73,45	NEKĀRTO	-
2022./2023.	52,2	41	62,7	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Burtnieku Ausekļa pamatskola						
2018./2019.	51,21	48,44	57,25	64,12	77,5	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	59,09	42,93	66,75	61,06	-	-
2021./2022.	63,98	48,5	59,69	57,06	NEKĀRTO	-
2022./2023.	56,7	58,9	67,3	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Strenču pamatskola						
2018./2019.	62,94	58,61	59,22	62,56	84	68,73
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	45,3	33,63	77,64	-	78	-
2021./2022.	56,52	30,55	62,69	59,25	82,83	57,64
2022./2023.	58,2	40,3	53,3	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
Naukšēnu vidusskola						
2018./2019.	57,27	44,42	67,07	47,13	62,5	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	43,05	29,84	70,00	-	66,17	-
2021./2022.	52,65	47,22	67,71	46,74	NEKĀRTO	-
2022./2023.	58,6	56,7	72,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-

Mācību gads	Latviešu valoda	Matemātika	Angļu valoda	Latvijas vēsture	Krievu valoda	Mazākumtautību (krievu) valoda
Rūjienas vidusskola						
2018./2019.	64,17	56,67	73,5	63,82	62	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	57,29	51,96	-	-	-	-
2021./2022.	67,21	54,25	80,32	59,51	65,5	-
2022./2023.	62,6	46,7	68,6	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-
Mazsalacas vidusskola						
2018./2019.	59,47	41,26	64,6	50,03	73,75	-
2019./2020.	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO	NEKĀRTO
2020./2021.	56,56	40,08	83,35	-	79,75	-
2021./2022.	60,67	47,2	76,61	55,53	90	-
2022./2023.	61,1	43,3	64,8	NEKĀRTO	NEKĀRTO	-

*Ārkārtējās situācijas dēļ 9. klases izglītojamajiem valsts pārbaudes bija darbi atcelti

**Ārkārtējās situācijas dēļ 9. klases izglītojamajiem bija jāveic divi obligātie diagnosticējošie darbi matemātikā un latviešu valodā

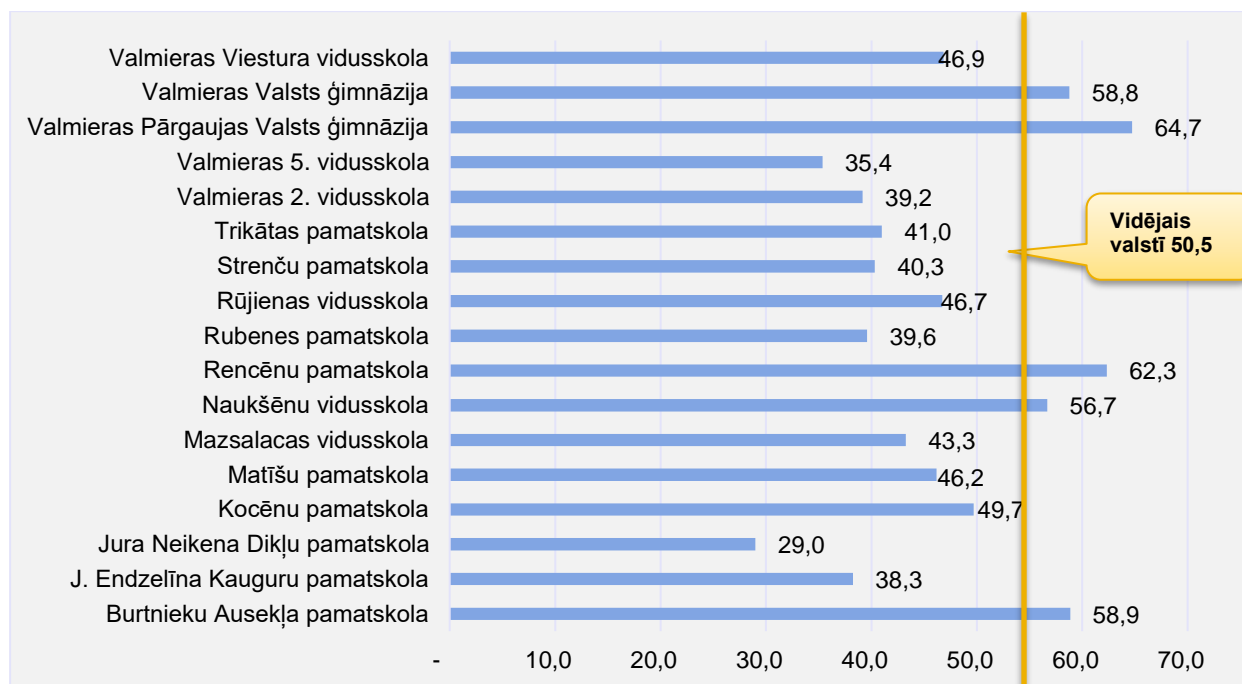
2022./2023. Mācību gada 9. klašu centralizēto eksāmenu rezultāti

Matemātikas eksāmens

Valmieras novadā matemātikas eksāmenu kārtoja 504 izglītojamie un tikai piecās skolās, kurās 2022./2023. mācību gadā piedāvāja pamatizglītības programmas, vidējie matemātikas eksāmena rezultāti bija augstāki nekā vidējie valstī – 50,5% (Valmieras Valsts ģimnāzijā, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā, Rencēnu pamatskolā, Naukšēnu vidusskolā, Burtnieku Ausekļa pamatskolā) (skat. 42. attēlu). Visaugstākais vidējais matemātikas eksāmena vērtējums Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā (64,7%), viszemākais – Jura Neikena Dikļu pamatskolā (29,0%).

Valmieras novadā 15 izglītojamajiem matemātikas eksāmena darba izpildes līmenis bija zemāks par 10%. Seši no tiem Valmieras 2. vidusskolas izglītojamie, trīs Valmieras 5. vidusskolas izglītojamie, divi Matīšu pamatskolas izglītojamie un pa vienam izglītojamajam J. Endzelīna Kauguru pamatskolā, Rencēnu pamatskolā, Rubenes pamatskolā un Valmieras Valsts ģimnāzijā.

Attēls 42 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo vidējais vērtējums (izpildes %) 9. klases matemātikas CE 2023. gadā (Avots: VISC statistika)⁴⁰

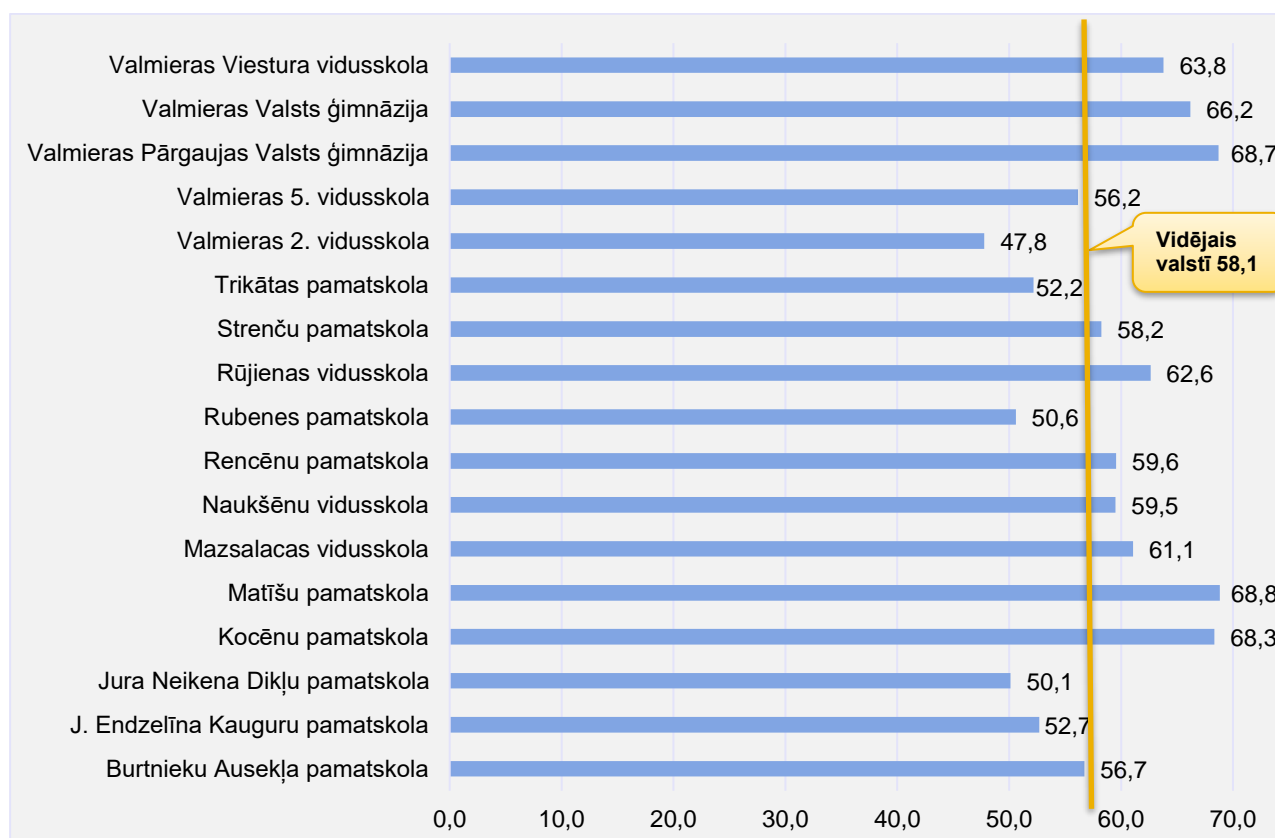

⁴⁰ <https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbi-statistika>

Latviešu valodas eksāmens

Valmieras novadā latviešu valodas eksāmenu kārtoja 506 izglītojamie. 10 Valmieras novada izglītības iestādēs no 17, kurās 9. klašu izglītojamie kārtoja latviešu valodas eksāmenu, vidējais vērtējums ir augstāks, nekā vidējais valstī (58,1%) (skat. 43. attēlu). Augstākais vērtējums bija Matīšu pamatskolā (68,8%), kur eksāmenu kārtoja seši izglītojamie. Augsti vidējie vērtējumi bija arī Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā (68,7%), Kocēnu pamatskolā (68,3%) un Valmieras Valsts ģimnāzijā (66,2%). Viszemākais vērtējums latviešu valodas eksāmenā bija Valmieras 2. vidusskolā (47,8%). Latviešu valodas eksāmenu nokārtoja visi 9. klašu izglītojamie, kuri kārtoja eksāmenu.

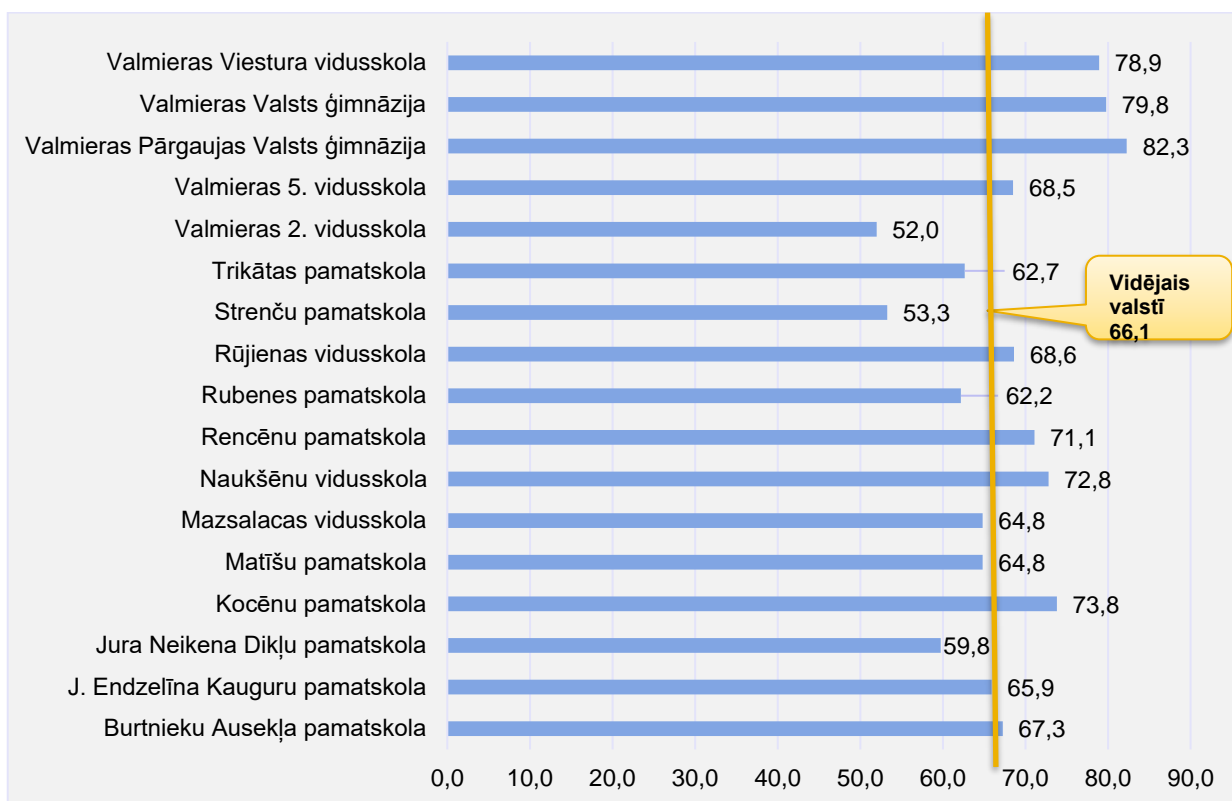
Attēls 43 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo vidējais vērtējums (izpildes %) 9. klases latviešu valodas CE 2023. gadā (Avots: VISC statistika)⁴¹

Angļu valodas eksāmens

Valmieras novadā angļu valodas eksāmenu kārtoja 506 izglītojamie. 9 Valmieras novada izglītības iestādēs no 17, kurās 9. klašu izglītojamie kārtoja angļu valodas eksāmenu, vidējais vērtējums bija augstāks, nekā vidējais valstī (66,1%) (skat. 44. attēlu). Augstākais vidējais vērtējums bija Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā (82,3%), zemākais – Valmieras 2. vidusskolā (52,0%). Nepietiekams vērtējums (< 10%) – diviem izglītojamajiem Valmieras 2. vidusskolā.

⁴¹ <https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbi-statistika>

Attēls 44 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo vidējais vērtējums (izpildes %) 9. klases angļu valodas CE 2023. gadā (Avots: VISC statistika)⁴²

Centralizēto eksāmenu par vispārējo vidējo izglītību rezultāti

Viens no izglītības kvalitātes rādītājiem ir centralizēto eksāmenu rezultāti. **Laika posmā no 2018. līdz 2022. gadam mainījās centralizēto eksāmenu kārtības kārtība**, lai iegūtu atestātu par vispārējo vidējo izglītību. 2021./2022.m.g. vidusskolā dažādi izglītojamie kārtoja atšķirīgus eksāmenus – vienlaicīgi vienā mācību priekšmetā notika dažāda līmeņa eksāmeni – optimālajā un augstākajā līmenī Piemēram, 2021./2022.m.g. izglītojamie, kuri sākuši mācības atbilstoši iepriekšējam standartam, pēdējo reizi kārtoja eksāmenus atbilstoši iepriekšējiem standartiem. Šos eksāmenus kārtoja tikai 12. klašu vai 3. kursa un 4. kursa audzēkņi profesionālās izglītības iestādēs. Vienlaikus šis bija pirmais mācību gads, kad 11. klases izglītojamie vai 2. kursa audzēkņi varēja kārtot eksāmenus saskaņā ar jauno vispārējās vidējās izglītības standartu. Otrs iemesls centralizēto eksāmenu norises kārtības maiņai bija COVID-19 pandēmijas epidemioloģiskās drošības pasākumi. Piemēram, beidzot 12. klasi 2021./2022.m.g. bija jākārt trīs obligātie eksāmeni: latviešu valodā, vienā svešvalodā un matemātikā. Ceturtais eksāmens nebija obligāts, bet kārtojams pēc izvēles, ja tas nepieciešams, lai iestātos augstākās izglītības iestādē. Līdz ar to, salīdzināt var tikai obligāto eksāmenu rezultātus.

Savukārt, no 2022./2023.m.g. ieviesta jauna CE vērtēšanas kārtība – lai iegūtu atestātu par vispārējo vidējos izglītību, izglītojamajiem bija jākārt trīs CE vismaz optimālajā mācību satura apguves līmenī (latviešu valodā, matemātikā un svešvalodā (angļu, vācu vai franču), kā arī vismaz divi CE augstākajā mācību satura apguves līmenī, tie var būt arī iepriekš minētajos mācībuursos. Izglītojamie, kuri no 10. klases mācās saskaņā ar jauno standartu, varēja kārtot optimālā līmeņa valsts pārbaudes darbus, ja viņi līdz 11. klases beigām bija pabeiguši apgūt attiecīgo priekšmetu optimālā līmeņa kursus – “Latviešu valoda I”, “Svešvaloda I” un “Matemātika I”. Ja latviešu valodu, svešvalodu, matemātiku izglītojamais mācās

⁴² <https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbi-statistika>

optimālajā vai augstākajā līmenī, valsts pārbaudes darbs bija jākārto tikai vienreiz – optimālajā vai augstākajā līmenī. Valsts pārbaudes darbā vērtējums netika iegūts, ja darba kopvērtējums 2022./2023.m.g. bija mazāks nekā 10%.

Ņemot vērā augstāk minētās izmaiņas, 2022./2023.m.g. CE rezultātus nav iespējams salīdzināt ar iepriekšējo mācību gadu rezultātiem, var novērtēt izglītības iestāžu izglītojamo konkrētā eksāmena vidējo sniegumu salīdzinājumā ar vidējo vērtējumu valstī. Tāpēc turpinājumā rezultāti apskatīti atsevišķi – salīdzinot tendences 2018. - 2022.gadā un analizējot CE rezultātus pēc jaunās kārtības ieviešanas 2023.gadā.

2018. – 2022. gada CE rezultātu tendences⁴³

Matemātikas eksāmens

Visaugstākie matemātikas CE rezultāti bija Valmieras Valsts ģimnāzijā un Valmieras Pārgaujas ģimnāzijā, abās ģimnāzijās rezultātiem bija tendence paaugstināties, īpaši Valmieras Valsts ģimnāzijā. Rūjienas vidusskolā un Valmieras Viestura vidusskolā rezultāti aplūkojamajā periodā paaugstinājās un sasniedza vidējos vērtējumus valstī. Mazsalacas vidusskolā, Naukšēnu vidusskolā, Valmieras 2. vidusskolā, Valmieras 5. vidusskolā, VDMV matemātikas eksāmena rezultāti bija zemāki par vidējiem vērtējumiem valstī un tiem ir tendence svārstīties. Viszemākie vērtējumi matemātikas eksāmenā ar nelielu tendenci uzlaboties ir VT izglītojamajiem⁴⁴.

Tabula 17 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo CE rezultāti matemātikā 12.klasē un salīdzinājums ar valsts vidējo rādītāju, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

Izglītības iestāde / gads	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Mazsalacas vidusskola	32,4	35,5	35,6	25,6	30,3
Naukšēnu vidusskola	26,4	31	18,8	23,9	21,0
Rūjienas vidusskola	29,2	35,8	39,5	35,5	41,4
Valmieras 2. vidusskola	32,7	20,8	35,2	24,5	20,4
Valmieras 5. vidusskola	23,1	24,7	22,4	21,7	27,3
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	26,3	29,7	29,5	22,8	27,8
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	42,3	42,6	50,7	51,4	49,9
Valmieras tehnikums	15,8	17,2	16,0	16,7	20,8
Valmieras Valsts ģimnāzija	48,3	54,4	52,8	65,4	59,8
Valmieras Viestura vidusskola	32,8	28,6	34,5	37,8	37,8
Vidējais valstī	34,6	32,7	35,4	36,10	37,6

Latviešu valodas eksāmens

Latviešu valodas CE periodā no 2018. līdz 2022. gadam labi rezultāti ar nelielu tendenci paaugstināties bija Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas un Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamajiem. Labs sniegums salīdzinājumā ar vidējiem rezultātiem valstī bija arī Mazsalacas vidusskolas, Rūjienas vidusskolas un Valmieras Viestura vidusskolas izglītojamajiem, tomēr šajās skolās eksāmenu rezultātiem bija tendence pazemināties. Piecu gadu periodā būtiski pazeminājās Naukšēnu vidusskolas izglītojamo sniegums latviešu valodas eksāmenā, zems sniegums bija Valmieras 2. vidusskolā (no 2020. gada kopējos 2. vidusskolas vērtējumos nav iekļauti neklātienē izglītojamo vērtējumi). Valmieras 5. vidusskolas izglītojamo

⁴³ CE rezultātu attēlojumu grafikos skatīt A.DAĻAS 5. pielikumā.

⁴⁴ Šeit un turpmāk salīdzinājumam atspoguļoti abu Valmieras novadā esošo profesionālās izglītības iestāžu – VDMV un VT – CE rezultāti un to salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī. VDMV un VT CE rezultātu salīdzinājumu ar vidējo vērtējumu profesionālo un mākslas skolu grupā skatīt 4.1.3. nodaļā.

eksāmena rezultāti svārstīgi un līdzvērtīgi vidējiem vērtējumiem valstī. VT izglītojamo vidējie vērtējumi latviešu valodas eksāmenā bija stabili zemāki par vidējiem vērtējumiem valstī, savukārt VDMV izglītojamo sniegums arī bija svārstīgs, bet kopumā nedaudz augstāks par vidējiem vērtējumiem valstī (skatīt 18. tabulu).

Tabula 18 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo CE rezultāti latviešu valodā 12.klasē un salīdzinājums ar valsts vidējo rādītāju, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

Izglītības iestāde / gads	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Mazsalacas vidusskola	68,4	75,8	64,6	59,1	58,0
Naukšēnu vidusskola	58,1	52,5	42,4	46,4	43,7
Rūjienas vidusskola	64,4	69,7	64,9	65,0	62,4
Valmieras 2. vidusskola	47,9	31,9	43,8	40,4	43,7
Valmieras 5. vidusskola	51,4	45,1	52,5	48,3	51,7
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	55,6	52,6	62,7	52,7	58,2
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	71,1	72,4	74,9	70,6	75,0
Valmieras tehnikums	44,8	48,3	46,0	43,9	46,3
Valmieras Valsts ģimnāzija	68,4	69,4	67,9	71,0	71,5
Valmieras Viestura vidusskola	67,4	56,4	65,1	63,8	63,6
Vidējais valstī	52,6	49,9	52,9	51,2	52,2

Angļu valodas eksāmens

Vērtējot angļu valodas CE rezultātus piecu gadu periodā no 2018. līdz 2022. gadam, jāatzīmē, ka šajā periodā ir audzis arī vidējais vērtējums valstī. Šāda tendence vērojama arī Valmieras Valsts ģimnāzijā, Valmieras Pārgaujas ģimnāzijā, Rūjienas vidusskolā, VDMV. Rezultāti paaugstinājušies arī VT, tomēr tie nerasniedza vidējos vērtējumus valstī, līdzīga situācija Valmieras 5. vidusskolā. Valmieras 2. vidusskolā un Mazsalacas vidusskolā vērojama vidējo vērtējumu pasliktināšanās. Valmieras Viestura vidusskolas izglītojamo sniegums bija augstāks par vidējiem vērtējumiem valstī, bet no 2020. gada vērojama rezultātu pazemināšanās. Naukšēnu vidusskolā aplūkojamajā periodā saglabājās zemi vidējie vērtējumi angļu valodas eksāmenā.

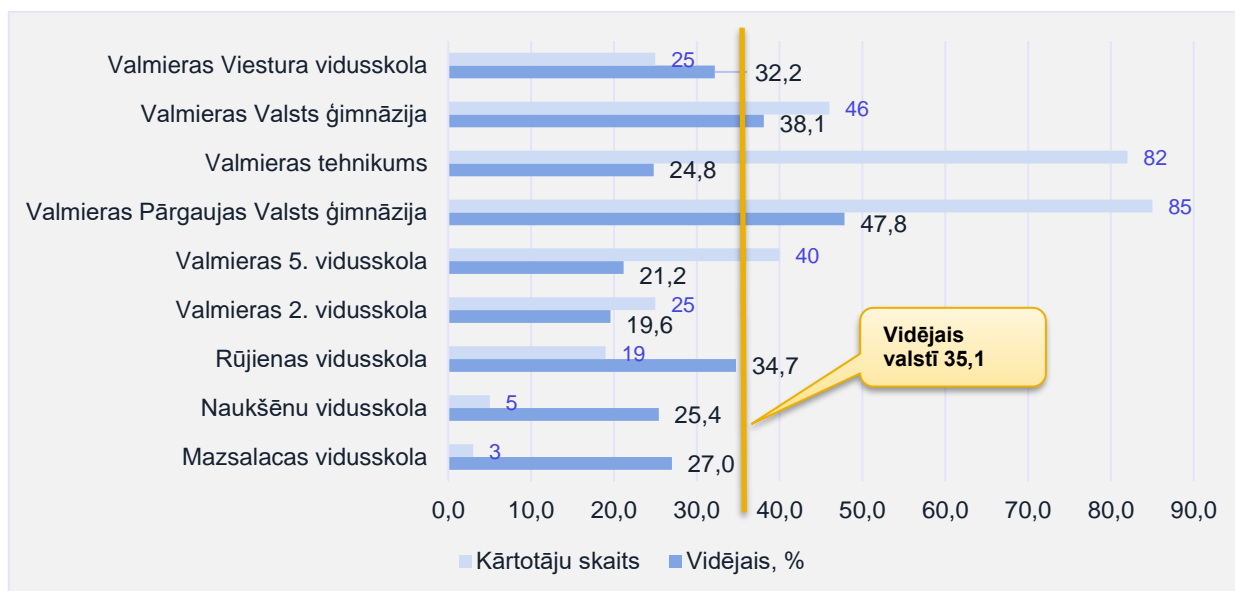
Tabula 19 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo CE rezultāti angļu valodā 12.klasē un salīdzinājums ar valsts vidējo rādītāju, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

Izglītības iestāde / gads	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Mazsalacas vidusskola	71,6	63,4	74,7	67,1	54,9
Naukšēnu vidusskola	54,3	54,5	54,7	60,6	56,8
Rūjienas vidusskola	69,1	77,9	80,6	69,0	79,5
Valmieras 2. vidusskola	51,5	49,9	65,8	59,7	56,8
Valmieras 5. vidusskola	53,3	58,1	61,4	56,9	60,9
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	58,0	67,8	66,0	69,4	72,5
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	74,8	74,4	81,7	76,5	80,5
Valmieras tehnikums	45,9	51,3	59,3	58,3	60,7
Valmieras Valsts ģimnāzija	77,1	78,3	81,5	77,1	82,5
Valmieras Viestura vidusskola	70,1	68,5	78,6	75,8	72,8
Vidējais valstī	61,9	62,7	70,0	66,6	69,0

2023. gada CE rezultātu analīze

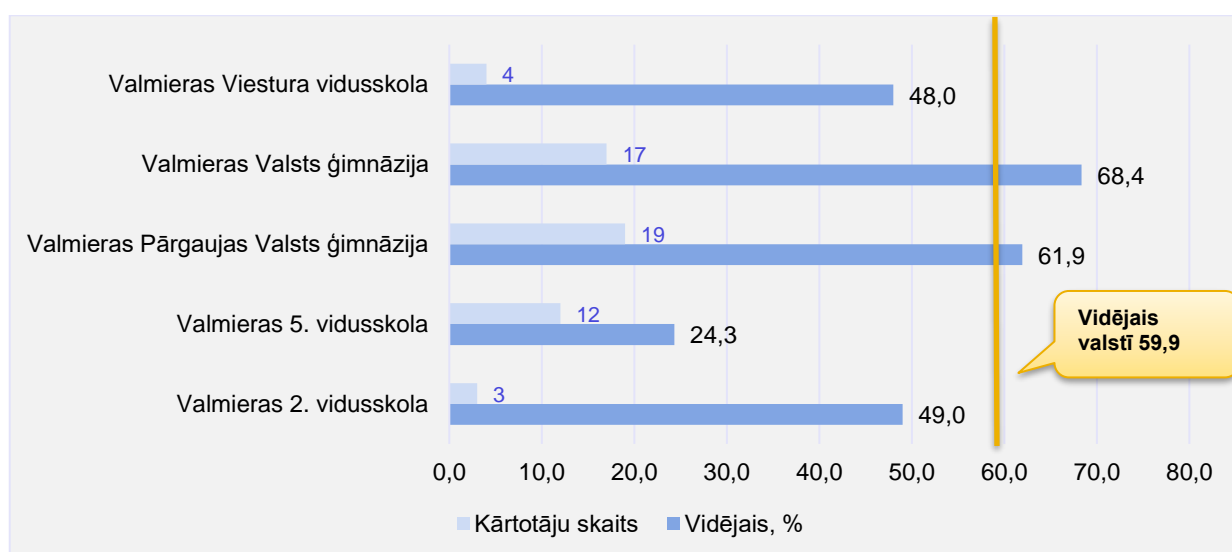
Matemātikas eksāmenu optimālajā līmenī Valmieras novadā 2022./2023.m.g. noslēgumā kārtoja 330 izglītojamie un tikai divu izglītības iestāžu – Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas un Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamo sniegums šajā eksāmenā ir augstāks par vidējo vērtējumu valstī (45. attēls). Viszemākais vidējais vērtējums bija Valmieras 2. vidusskolas izglītojamajiem (19,6%).

Attēls 45 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE matemātikā optimālajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

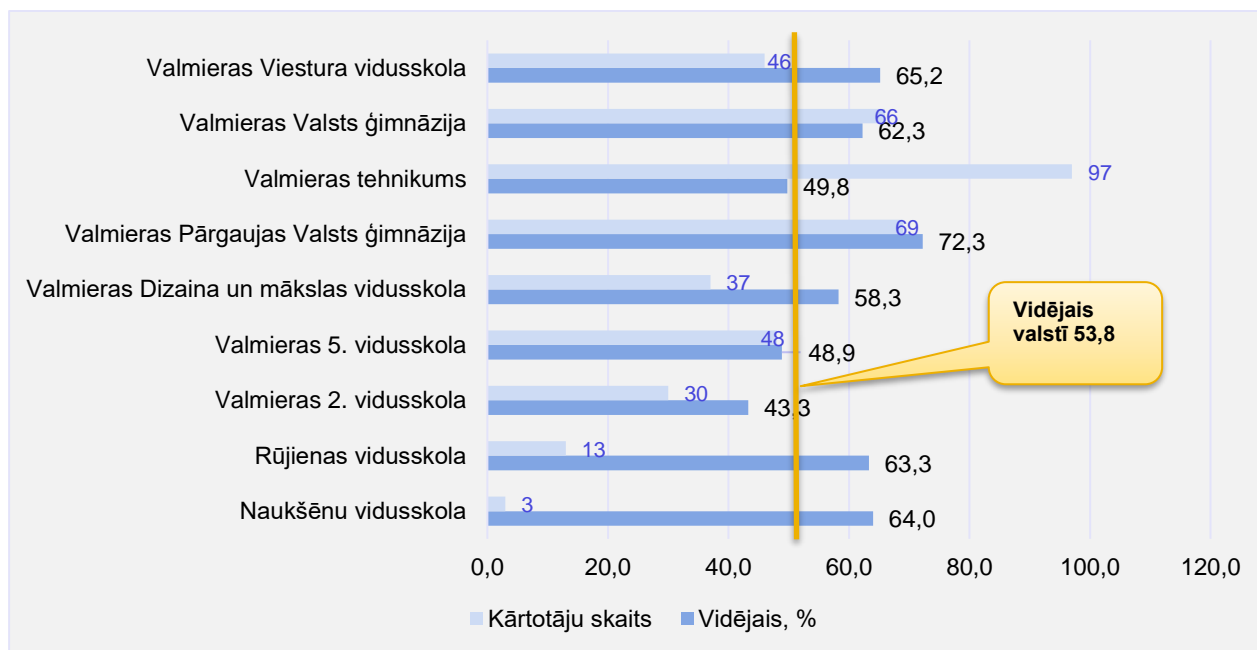
Matemātikas eksāmenu augstākajā līmenī Valmieras novada izglītības iestādēs kārtoja 55 izglītojamie. Arī augstākajā līmenī matemātikas eksāmenā augstākus vērtējumus nekā vidēji valstī spēja parādīt Valmieras Valsts ģimnāzijas un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie. Viszemākais vidējais vērtējums – Valmieras 5. vidusskolas 12 izglītojamajiem, kuri kārtoja matemātikas eksāmenu augstākajā līmenī (46. attēls). Matemātikas eksāmenu optimālajā līmenī nenokārtoja pieci Valmieras 2. vidusskolas izglītojamie, pieci VT audzēkņi, trīs Valmieras 5. vidusskolas izglītojamie un viens Valmieras Viestura vidusskolas izglītojamais.

Attēls 46 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE matemātikā augstākajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

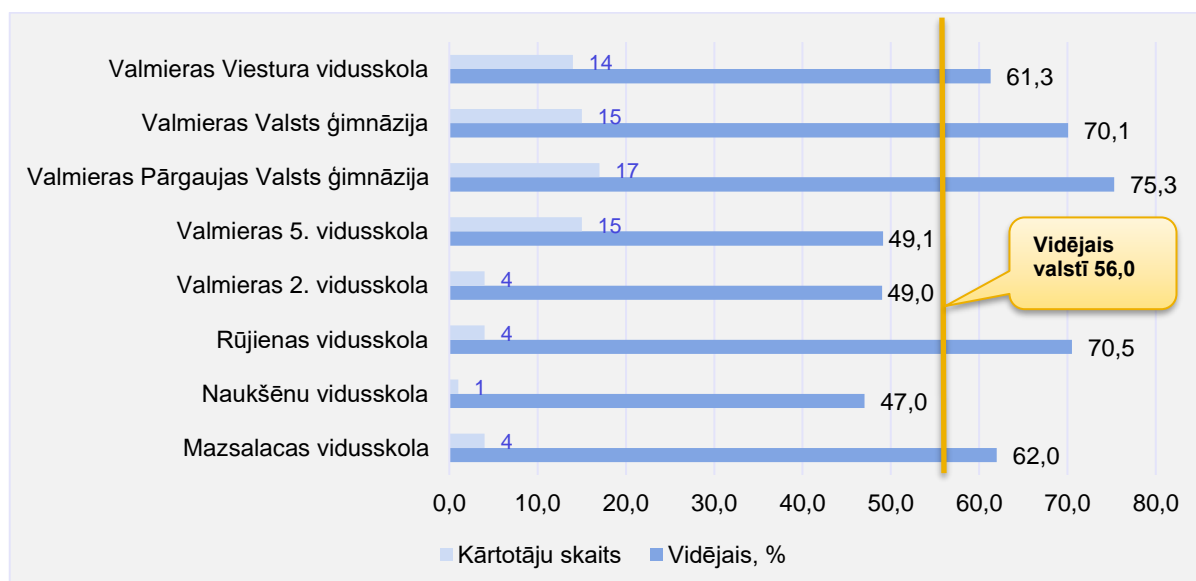
Latviešu valodas eksāmenu optimālajā līmenī Valmieras novada izglītības iestādēs kārtoja 409 izglītojamie un augstāko sniegumu parādīja Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie, kuru vidējais vērtējums (72,3%) būtiski pārsniedz vidējo vērtējumu valstī. Zemāku vidējo vērtējumu nekā valstī kopumā demonstrēja tikai VT, Valmieras 5. vidusskolas un Valmieras 2. vidusskolas izglītojamie (47. attēls).

Attēls 47 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE latviešu valodā optimālajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

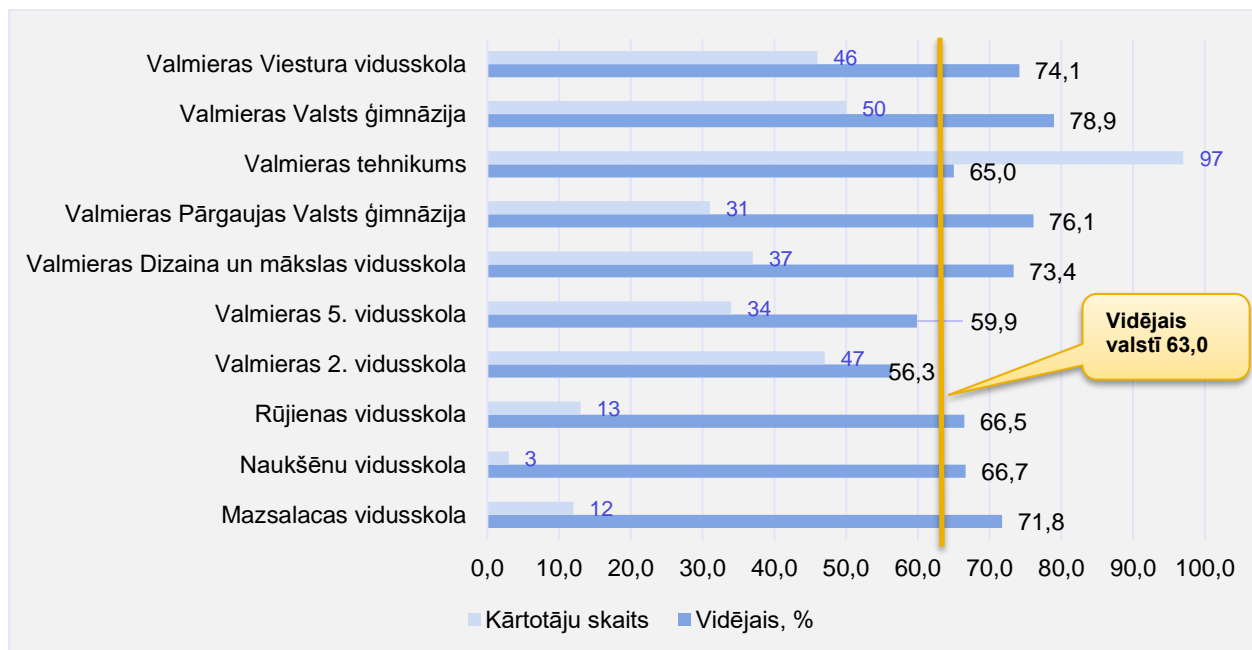
Eksāmenu latviešu valodā un literatūrā augstākajā mācību satura apguves līmenī Valmieras novada izglītības iestādēs kārtoja 74 izglītojamie. Piecās izglītības iestādēs no astoņām izglītojamo sniegums bija augstāks nekā vidējais vērtējums valstī. Zemāku sniegumu nekā vidēji valstī parādīja Valmieras 5. vidusskolas un Valmieras 2. vidusskolas izglītojamie un vienīgais Naukšēnu vidusskolas izglītojamais, kurš kārtoja eksāmenu augstākajā līmenī (48. attēls).

Attēls 48 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE latviešu valodā un literatūrā augstākajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

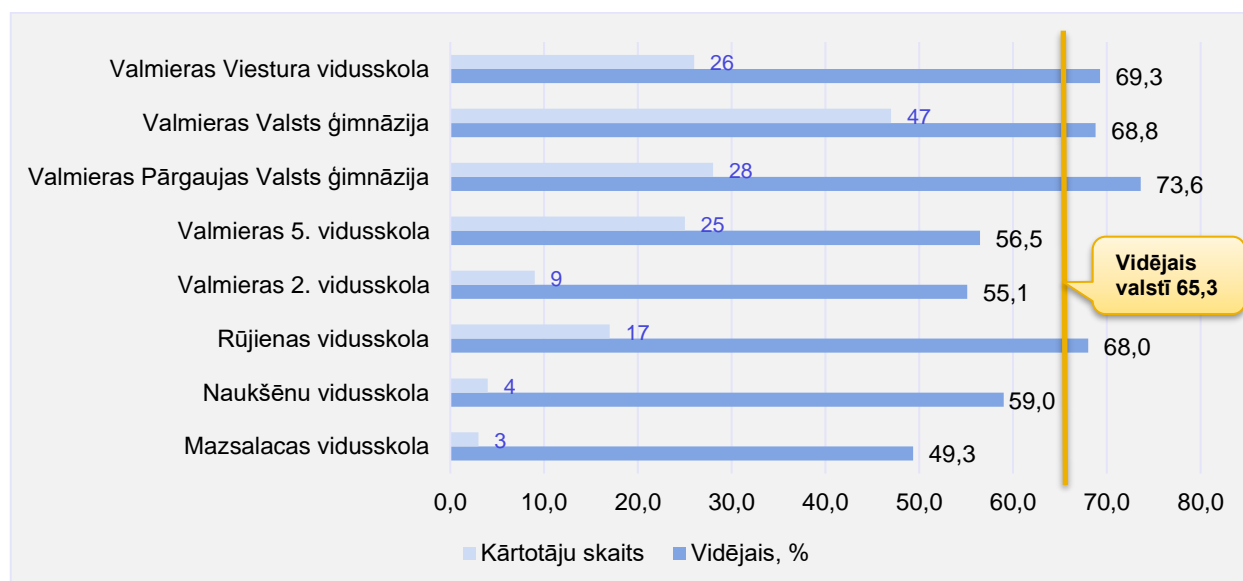
Eksāmenu angļu valodā optimālajā mācību satura apguves līmenī Valmieras novadā kārtoja 370 izglītojamie. Vidējais vērtējums valstī bija 63,0% un zemāks vērtējums ir tikai Valmieras 5. vidusskolā un Valmieras 2. vidusskolā. Augstākais vērtējums – Valmieras Valsts ģimnāzijā (78,9%), no kuras nedaudz atpaliek Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija (76,1%) (49. attēls).

Attēls 49 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE angļu valodā optimālajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

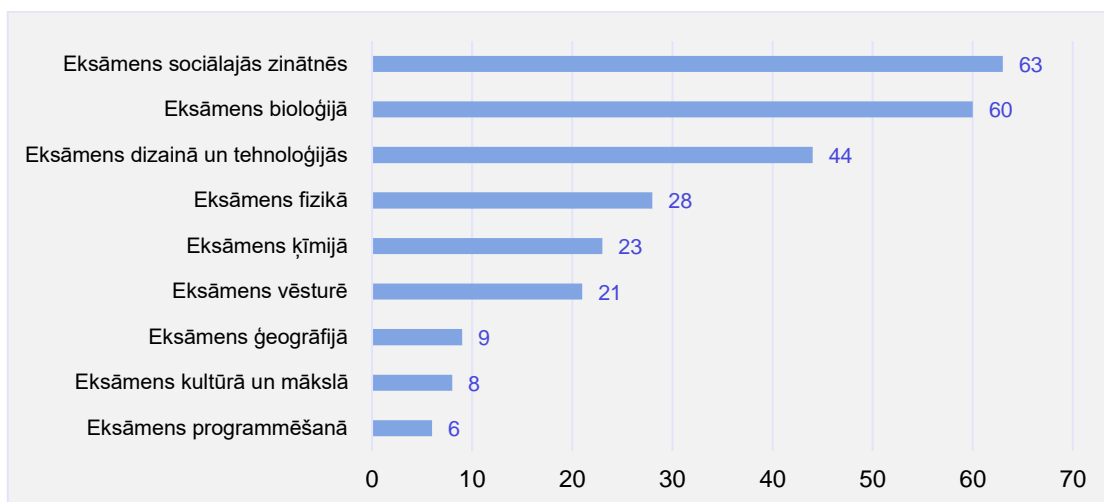
Eksāmenu angļu valodā augstākajā mācību satura apguves līmenī Valmieras novadā kārtoja 159 izglītojamie. Augstāko sniegumu demonstrēja Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie (73,6%). Augstākus vērtējumus par vidējo valstī (65,3%) spēja sasniegt arī Valmieras Viestura vidusskolas, Valmieras valsts ģimnāzijas un Rūjienas vidusskolas izglītojamie. Bet četrās novada izglītības iestādēs – Valmieras 2. vidusskolā, Valmieras 5. vidusskolā, Naukšēnu vidusskolā un Mazsalacas vidusskolā vidējie vērtējumi bija zemāki par vidējo vērtējumu valstī (50. attēls).

Attēls 50 – Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamo CE angļu valodā augstākajā līmenī vidējie vērtējumi (izpildes %) 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

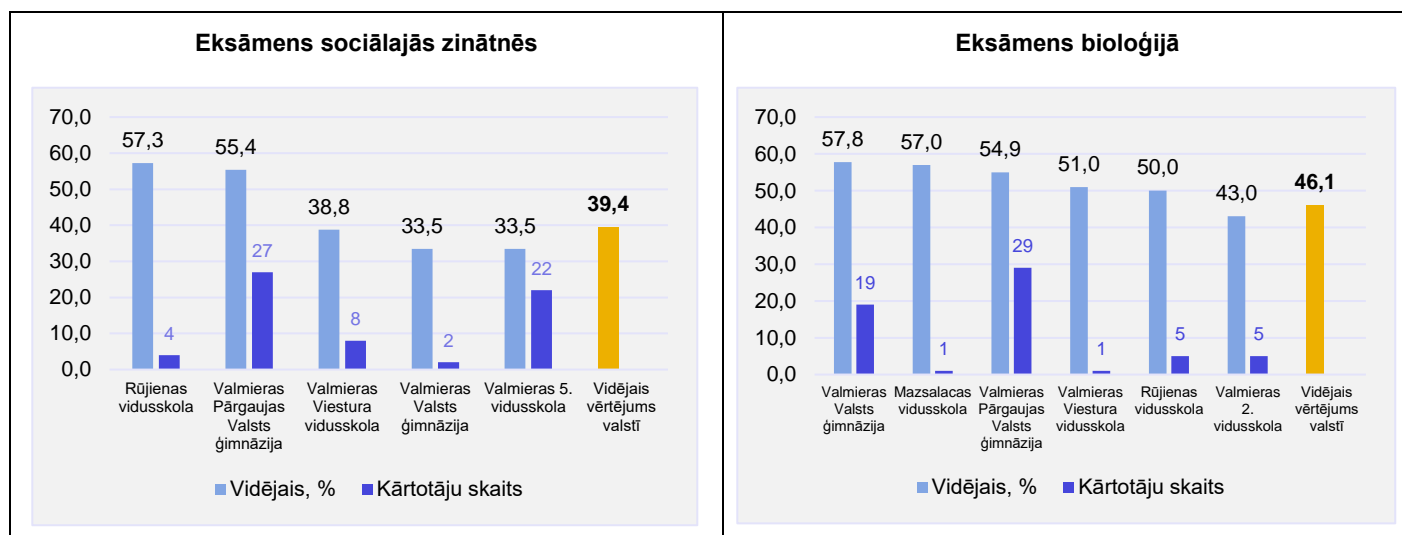
Visvairāk eksāmenus pēc savas izvēles augstākajā mācību satura apguves līmenī Valmieras novadā 2022./2023.m.g. izglītojamie kārtoja sociālajās zinātnēs (63), bioloģijā (60) un dizainā un tehnoloģijās (44). Neliels izglītojamo skaits izvēlējās kārtot eksāmenus ģeogrāfijā (9), kultūrā un mākslā (8), programmēšanā (6).

Attēls 51 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo izvēles eksāmenu augstākajā mācību satura apguves līmenī kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

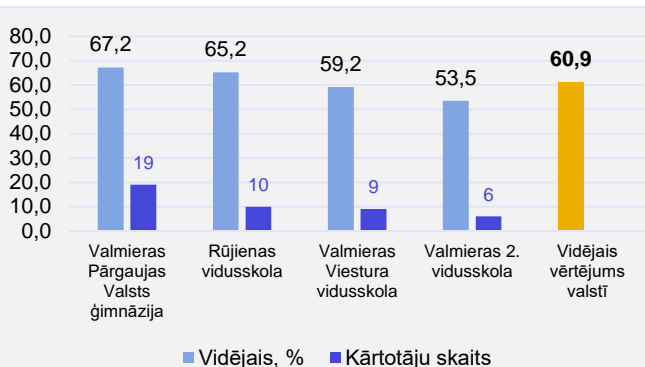

Izvēles eksāmenu rezultāti Valmieras novada izglītības iestādēs ir ļoti atšķirīgi (52. attēls). Vidējie rezultāti sociālo zinātņu eksāmenā tikai Rūjienas vidusskolā un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā ir augstāki vidējo vērtējumu valstī. Savukārt bioloģijas eksāmenā tikai Valmieras 2. vidusskolas izglītojamo vidējais vērtējums ir zemāks par vidējo vērtējumu valstī. Dizaina un tehnoloģiju eksāmena rezultāti būtiski neatšķiras no vidējiem valstī. Fizikas eksāmenu kārtoja tikai abu ģimnāziju izglītojamie un augstāku sniegumu par vidējo valstī spēja demonstrēt tikai Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamie. Arī ķīmijas eksāmenā tikai Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamie parādīja labāku sniegumu nekā vidēji valstī, tāpat kā vēstures un ģeogrāfijas eksāmenā. Viens Valmieras 2. vidusskolas izglītojamais vēstures eksāmenu nenokārtoja. Kultūras un mākslas eksāmenā vidējo valsts vērtējumu pārsniedza Valmieras Viestura vidusskolas izglītojamie. Programmēšanas eksāmenā būtiski augstāku sniegumu (75,5%) par vidējo valstī (45,8%) parādīja divi Valmieras Pārgaujas vidusskolas izglītojamie.

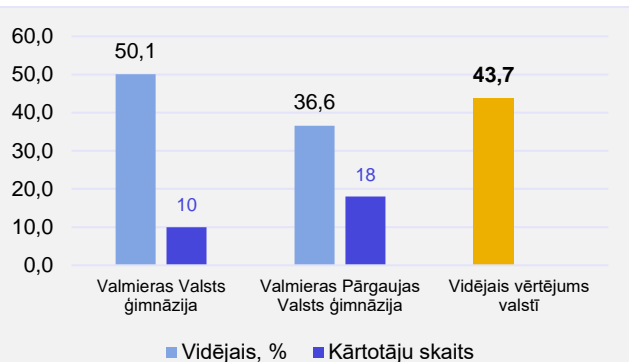
Attēls 52 – Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo izvēles eksāmenu augstākajā mācību satura apguves līmenī vidējie rezultāti un kārtotāju skaits 2022./2023.m.g. (Avots: VISC)

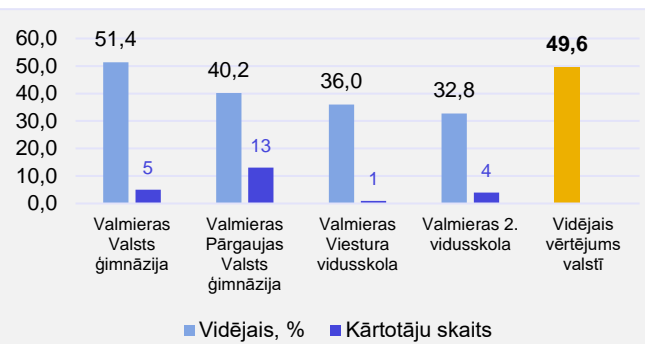
Eksāmens dizainā un tehnoloģijās

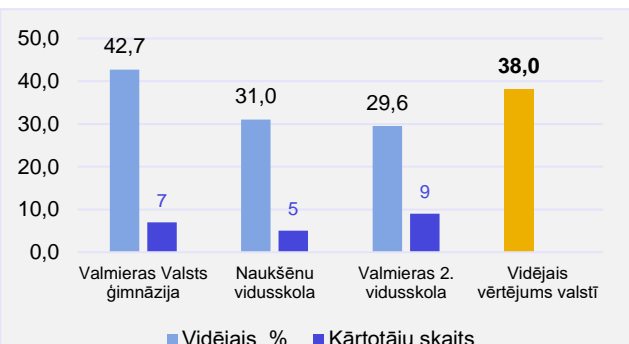
Eksāmens fizikā

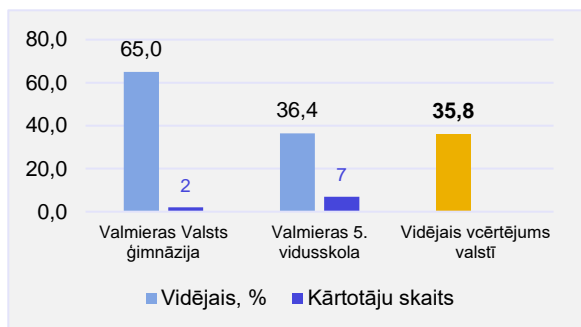
Eksāmens ķīmijā

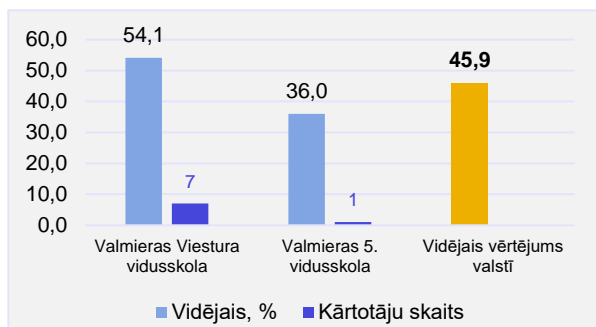
Eksāmens vēsturē

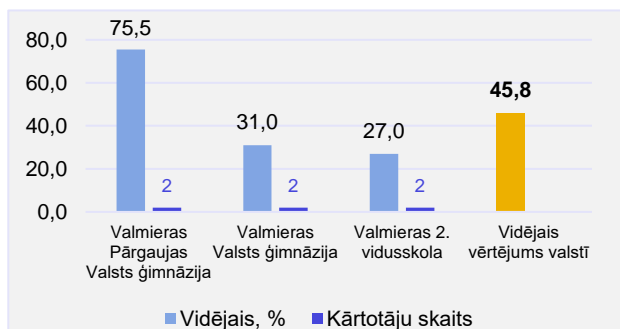
Eksāmens ģeogrāfijā

Eksāmens kultūrā un mākslā

Eksāmens programmēšanā

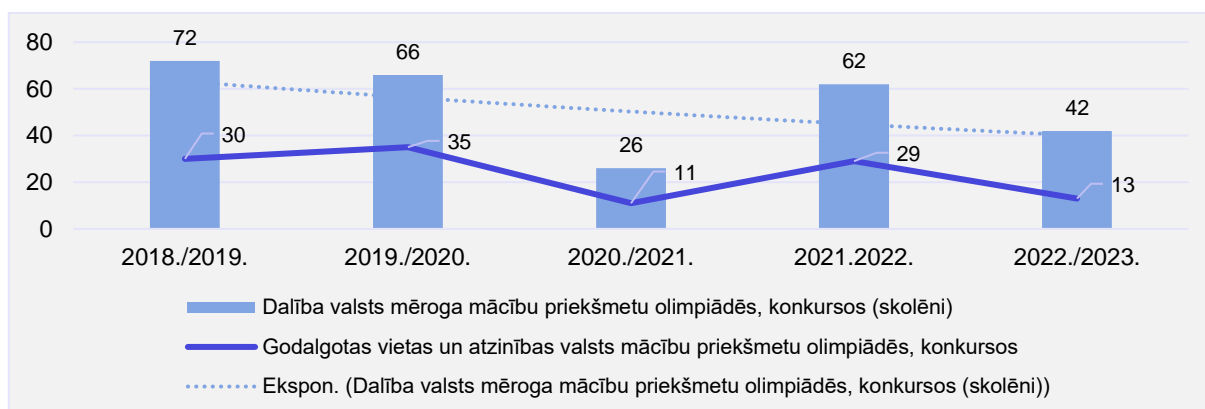

3.2.2. SASNIEGUMI OLIMPIĀDĒS, KONKURSOŠ UN ZINĀTNISKI PĒTNIECISKO DARBU LASĪJUMOS

Pēc izglītības iestāžu un VNIP sniegtās informācijas pēdējo piecu mācību gadu laikā (no 2018./2019.m.g. līdz 2022./2023.m.g.) Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu izglītojamie 337 reizes ir piedalījušies novada, reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga olimpiādēs, konkursos un zinātniski pētniecisko darbu lasījumos.

Lielāko īpatsvaru veido dalība valsts mācību priekšmetu olimpiādēs – 268 reizes, kur 118 jeb 44% no olimpiāžu dalībniekiem ieņēma godalgotas vietas vai atzinības rakstus. Tomēr pēdējo piecu gadu laikā olimpiāžu dalībnieku skaits ir samazinājies, vienlaikus, apbalvoto izglītojamo īpatsvars saglabājās relatīvi nemainīgs – vidēji 43%, izņemot 2022./2023.m.g., kad apbalvoto izglītojamo īpatsvars samazinājās līdz 31%. COVID-19 pandēmijas ietekmē šie mācību gadi ir bijuši izaicinājumiem pilni – olimpiādes norisinājās tiešsaistes platformās, atsevišķi posmi notika arī klātienē, un kopumā valstī mācību priekšmetu olimpiādēs un konkursos dalībnieku skaits būtiski samazinājās.

Attēls 53 – Valsts mācību priekšmetu olimpiāžu un konkursu dalībnieku un apbalvoto izglītojamo skaits Valmieras novadā, 2018./2019. – 2021./2022.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

Zinātniski pētniecisko darbu konferencēs un lasījumos pēdējo piecu mācību gadu laikā Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu izglītojamie piedalījušies 27 reizes. Visaktīvākie šajā ziņā bijuši:

- ◆ Valmieras 2. vidusskolas izglītojamie, kuri piedalījušies 11 starptautiska līmeņa zinātniski pētniecisko darbu lasījumos;
- ◆ Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie – piedalījušies septiņos Vidzemes reģiona un divos valsts un starptautiskajos zinātniski pētniecisko darbu lasījumos;
- ◆ Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamie – piedalījušies četros Vidzemes reģiona un četros valsts un starptautiskajos zinātniski pētniecisko darbu lasījumos.

Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamie septiņas reizes piedalījušies starptautiskās olimpiādēs, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamais – pasaules bioloģijas olimpiādē.

Valmieras novada vispārējās izglītības iestāžu aktivitāte dalībai olimpiādēs un konkursos un izvirzīšanas rezultāti uz nākamo kārtu ir ļoti atšķirīgi. Laika posmā no 2018./2019.m.g. līdz 2022./2023.m.g. nevienu reizi valsts olimpiādēs vai konkursos nepiedalījās šo skolu izglītojamie:

- ◆ Burtnieku Ausekļa pamatskola;
- ◆ Jura Neikena Dikļu pamatskola;
- ◆ Kocēnu pamatskola;
- ◆ Matīšu pamatskola.
- ◆ Naukšēnu vidusskola;
- ◆ Rencēnu pamatskola;
- ◆ Strenču pamatskola;

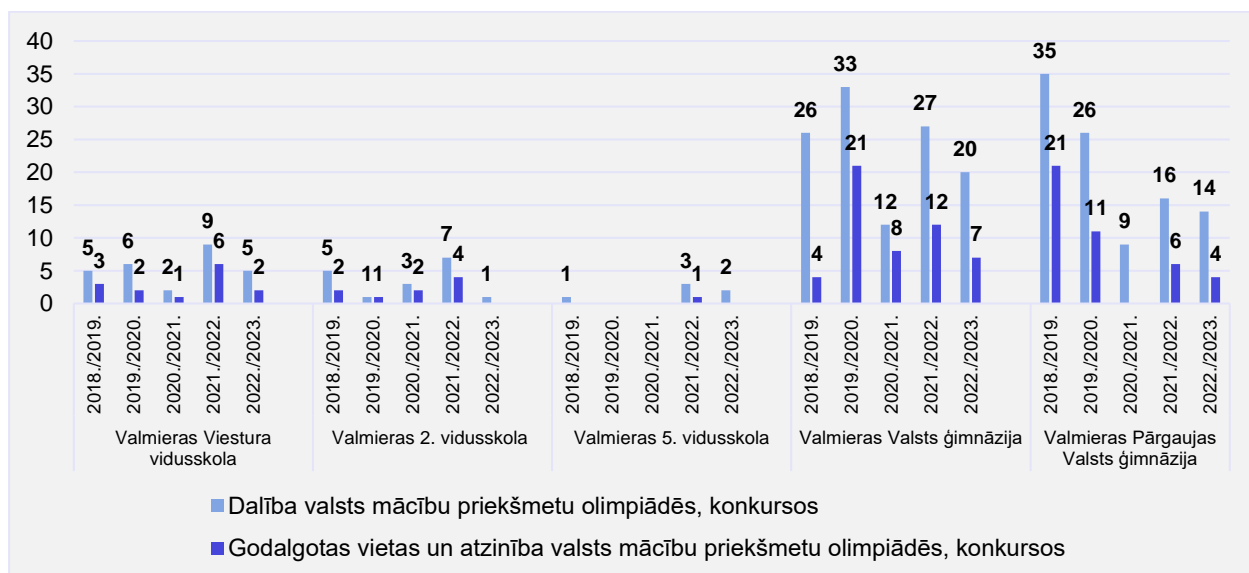
- ◆ Trikātas pamatskola;
- ◆ Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs;
- ◆ Valmieras Pārgaujas sākumskola;
- ◆ Ziemeļvidzemes pamatskola.

Maz panākumu valsts olimpiādēs un konkursos bija:

- ◆ Rūjienas vidusskola – dalība četras reizes, no tiem trīs apbalvojumi;
- ◆ Naukšēnu vidusskola – dalība divas reizes un divi apbalvojumi;
- ◆ Rubenes pamatskola – dalība divas reizes un divi apbalvojumi;
- ◆ J. Endzelīna Kauguru pamatskola – dalība divas reizes;
- ◆ Mazsalacas vidusskola – dalība tikai vienu reizi un atzinība.

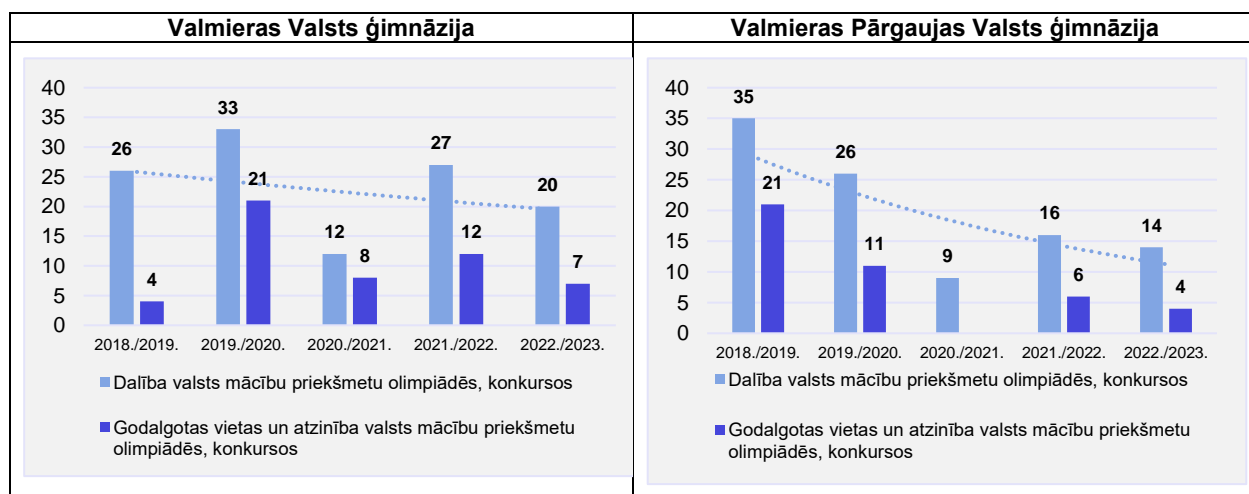
Visaktīvākās dalībai valsts konkursos un olimpiādēs ir Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija un Valmieras Valsts ģimnāzija (skat. 54. attēlu).

Attēls 54 – Valsts mācību priekšmetu olimpiāžu un konkursu dalībnieku un apbalvoto izglītojamo skaits Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs, 2018./2019. – 2021./2022.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

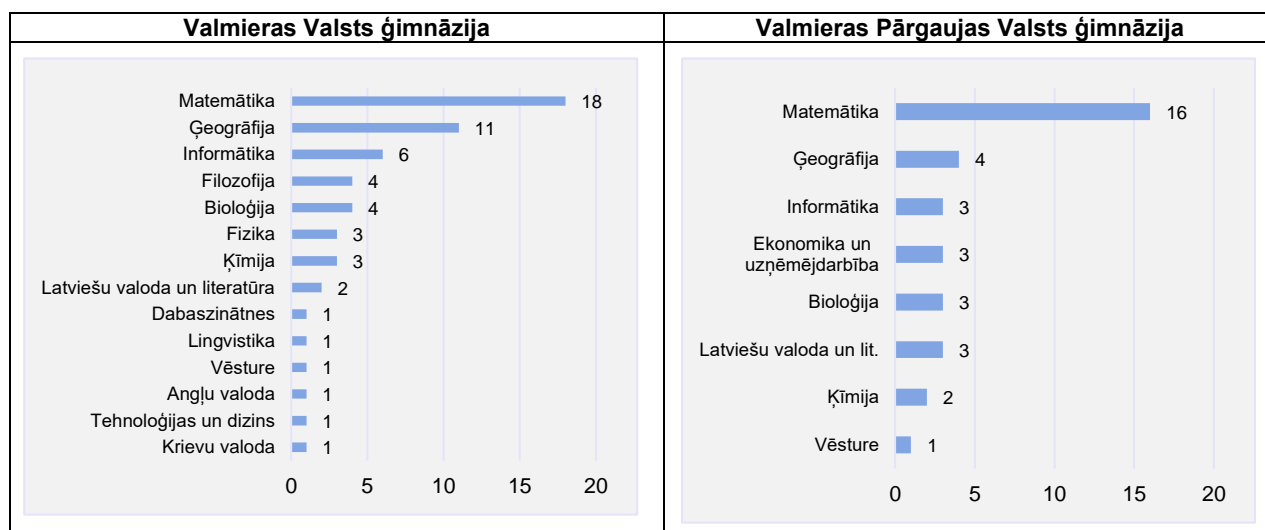
Tomēr arī abu Valsts ģimnāziju aktivitātei ir tendence samazināties (55. attēls).

Attēls 55 – Valsts mācību priekšmetu olimpiāžu un konkursu dalībnieku un apbalvoto izglītojamo skaits Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā un Valmieras Valsts ģimnāzijā, 2018./2019. – 2021./2022.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

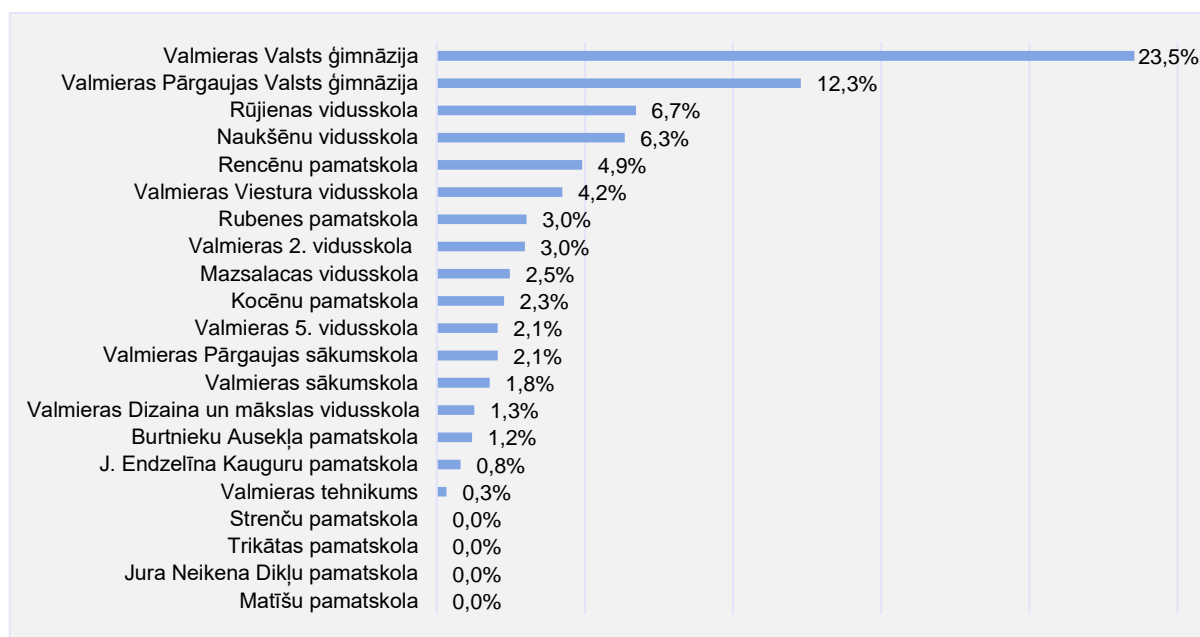
Valmieras Valsts ģimnāzija izglītojamie visrezultatīvāk pēdējo piecu mācību gadu periodā piedalījušies matemātikas, ģeogrāfijas un informātikas valsts mēroga olimpiādēs un konkursos (skat. 56. attēlu). Arī Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie vissekmīgāk piedalījušies matemātikas olimpiādēs.

Attēls 56 – Valsts olimpiādēs un konkursos apbalvoto izglītojamo skaits mācību jomās Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā un Valmieras Valsts ģimnāzijā, 2018./2019. – 2021./2022.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

2022./2023. mācību gadā kopumā novada olimpiādēs tika godalgoti 178, atzinību ieguva 113 izglītojamie. Saglabājās iepriekšējā tendence un labākais sniegums novada olimpiādēs bija Valmieras Valsts ģimnāzijas un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamajiem (skat. 57. attēlu). Godalgotas vietas vai atzinību novada olimpiādēs neieguva Matīšu pamatskolas, Jura Neikena Dikļu pamatskolas, Trikātas pamatskolas un Strenču pamatskolas izglītojamie.

Attēls 57 – Novada mācību priekšmetu olimpiāžu godalgotie un atzinības saņēmušie izglītojamie Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs (% no kopējā izglītojamo skaita), 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada izglītības iestādes)

Pēdējo trīs mācību gadu laikā (no 2020./2021.m.g. līdz 2022./2023.m.g.) VDMV izglītojamie 45 reizes ar panākumiem piedalījušies reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga konkursos, saņemot atzinības un ieņemot godalgotas vietas.

VDMV izglītojamie nacionālajā jauno profesionāļu meistarības konkursā "Skills Latvia 2021" un "Skills Latvia 2022" ieņēma godalgotas vietas nominācijās "Tērpu dizains" un "Grafikas dizains".

VDMV izglītojamie veiksmīgi piedalās "Junior Achievement Latvia" rīkotajos skolēnu mācību uzņēmumu reģionāla un valsts mēroga pasākumos.

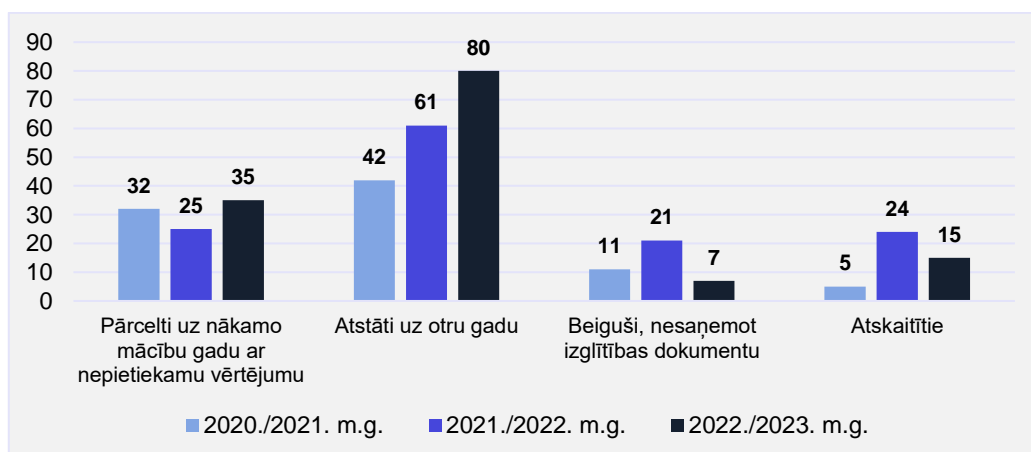
3.2.3. NESEKMĪGIE IZGLĪTOJAMIE

Vērtējot izglītojamo nesekmību, ir izmantoti dati par to izglītojamo skaitu kuri:

- ◆ pārcelti uz nākamo mācību gadu ar nepietiekamu vērtējumu,
- ◆ atstāti uz otru gadu,
- ◆ beiguši, nesaņemot izglītības dokumentu,
- ◆ atskaitīti.

Kopējais nesekmīgo izglītojamo skaits Valmieras novadā pēdējo trīs mācību gadu periodā bija 358, pa gadiem: 2020./2021.m.g. – 90, 2021./2022.m.g. – 131, 2022./2023.m.g. – 137, tātad nesekmīgo izglītojamo skaitam ir tendence pieaugt. 57. attēlā apkopti dati par šo izglītojamo skaita dinamiku.

Attēls 58 – Izglītojamo ar nepietiekamu vērtējumu, uz otru gadu atstāto, ar licību beigušo un atskaitīto izglītojamo skaits Valmieras novada izglītības iestādēs 2020./2021. - 2022./2023.m.g. (Avots: Valmieras novada Izglītības pārvaldes dati)

Lielāko īpatsvaru veido uz otro gadu atstāto izglītojamo skaits un šādu izglītojamo skaitam ir tendence palielināties. Otra būtiska nesekmīgo izglītojamo grupa ir tie, kuri pārcelti uz nākamo mācību gadu ar nepietiekamu vērtējumu, vidēji mācību gadā bija 30 šādi izglītojamie. Arī to izglītojamo skaits, kuri beiguši izglītības iestādi, nesaņemot izglītības dokumentu vai tika atskaitīti pa gadiem svārstās, bet vidēji gadā attiecīgi bija 13 un 15.

Vislielākais nesekmīgo izglītojamo skaits trīs mācību gadu periodā bija Valmieras Viestura vidusskolā (52), Rūjienas vidusskolā (44), Mazsalacas vidusskolā (39) un Valmieras 2.vidusskolā (35). Vismazākais - Brenguļu sākumskolā (1), Trikātas pamatskolā (2), Valmieras sākumskolā (2), Valmieras Pārgaujas sākumskolā (3) un Burtnieku Ausekļa pamatskolā (3).

SECINĀJUMI

- ◆ Tikai sešās Valmieras novada skolās, kurās 2022./2023. mācību gadā piedāvāja pamatizglītības programmas, vidējie matemātikas eksāmena rezultāti bija augstāki nekā vidējie valstī.

- ◆ 12 Valmieras novada izglītības iestādēs no 19, kurās 9. klašu skolēni kārtoja latviešu valodas eksāmenu, vidējais vērtējums ir augstāks, nekā vidējais valstī.
- ◆ 11 Valmieras novada izglītības iestādēs no 19, kurās 9. klašu skolēni kārtoja angļu valodas eksāmenu, vidējais vērtējums ir augstāks, nekā vidējais valstī.
- ◆ Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas un Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamajiem ir augsti vidējie CE rezultāti tiem ir tendence uzlaboties.
- ◆ Visaugstākie rezultāti kopumā Valmieras novada izglītības iestādēs bija angļu valodas CE.
- ◆ Kopumā viszemākie rezultāti Valmieras novada izglītības iestādēs bija matemātikas CE un visām izglītības iestādēm, izņemot Valmieras Pārgaujas ģimnāziju un Valmieras Valsts ģimnāziju, tie svārstījās ap vidējiem vērtējumiem valstī, vai arī bija būtiski zemāki par tiem.
- ◆ Tikai divu Valmieras novada izglītības iestāžu – Valmieras Valsts ģimnāzijas un Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamo vidējie vērtējumi vidusskolas matemātikas eksāmenā 2022./2023.m.g. ir augstāki nekā vidēji valstī.
- ◆ Kopumā 18 Valmieras novada izglītības iestāžu izglītojamie nenokārtoja vidējas izglītības matemātikas eksāmenus, no tiem astoņi – VT audzēkņi.
- ◆ Būtiski augstāku sniegumu par vidējo vērtējumu valstī vidējās izglītības CE latviešu valodā demonstrēja Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas izglītojamie, labi rezultāti bija arī citās Valmieras novada izglītības iestādēs.
- ◆ Tikai divās novada izglītības iestādēs vidējās izglītības angļu valodas CE optimālajā līmenī vērtējumi ir nedaudz zemāki, nekā vidēji valstī.
- ◆ Visvairāk vidējās izglītības eksāmenus pēc savas izvēles augstākajā mācību satura apguves līmenī Valmieras novadā 2022./2023.m.g. izglītojamie kārtoja sociālajās zinātnēs, bioloģijā un dizainā un tehnoloģijās. Vismazāk – ģeogrāfijā, kultūrā un mākslā, programmēšanā.
- ◆ Pēc pārmaiņu ieviešanas CE kārtošanas sistēmā rezultātu tendence Valmieras novada izglītības iestādēs salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī ir saglabājusies.
- ◆ Laikā no 2018./2019.m.g. līdz 2022./2023.m.g. Valmieras novadā dalībnieku skaitam valsts olimpiādēs, konkursos un ZPD lasījumos bija tendence samazināties.
- ◆ Valmieras novada izglītības iestāžu aktivitāte dalībai novada un valsts olimpiādēs, konkursos un ZPD lasījumos bija ļoti atšķirīga. Visaktīvākās bija Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija un Valmieras Valsts ģimnāzija.
- ◆ Abām Valmieras novada Valsts ģimnāzijām vislabākie panākumi bija matemātikas olimpiādēs.
- ◆ VDMV izglītojamie ar panākumiem piedalās reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga konkursos.
- ◆ Nesekmīgo izglītojamo skaits gadā Valmieras novadā 2020./2021. - 2022./2023.m.g. periodā palielinājies, visvairāk pieaudzis uz otro gadu atstāto izglītojamo skaits – gandrīz par 50% pēdējo trīs mācību gadu laikā – sasniedzot 80 izglītojamus.

3.3. IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU CILVĒKRESURSU RAKSTUROJUMS

3.3.1. PEDAGOGU UN SLODŽU SKAITS

Kopumā Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs uz 2023./2024.m.g. septembri pēc Valsts izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – VIIS) datiem ir nodarbināti 1453 pedagogi, t.sk. atbalsta personāls. No tiem 337 – pirmsskolas izglītības iestādēs, 908 – vispārējās izglītības iestādēs, 161 – profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādēs un 47 – VDMV.

Vidējā pedagoģisko likmju un pedagogu skaita attiecība Valmieras novada pirmsskolas izglītības iestādes ir 95%, vispārējās izglītības iestādēs – 96%, profesionālās izglītības iestādē – 101% un profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādēs 73%.

Pirmsskolas izglītības iestādēs 72,3% no pedagogiem ir nodarbināti 40 stundas nedēļā, t.sk. 36 darba stundas ar izglītojamiem un 4 darba stundas – nodarbību sagatavošanai. Pirmsskolas izglītības iestādēs lielākā maksimālā slodzes likme (1,333) ir atbalsta personālam – skolotājiem logopēdiem, izglītības psihologam un speciālajam pedagogam. 10,1% no visiem pirmsskolas pedagogiem slodze nepārsniedz 0,5 likmes (pirmsskolas izglītības mūzikas skolotājiem, interešu izglītības skolotājiem un atbalsta personālam).

No 2023. gada 1. septembra stājusies spēkā **vispārējās izglītības** skolotāju (sākumizglītības skolotājs, speciālās izglītības skolotājs, vispārējās pamatizglītības skolotājs, vispārējās vidējās izglītības skolotājs) amatu likmes maiņa no 30h nedēļā uz 36 h nedēļā, mācību stundu/nodarbību vadīšanai atvēlot ne vairāk kā 65%.

Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs **izglītojamo skaits uz vienu pedagogu un uz vienu pedagoģisko** likmi ir līdzīgs Latvijas vidējiem rādītājiem, tomēr atsevišķās izglītības iestādēs ir vērojamas atšķirības šajos rādītājos. Novadā uz vienu pedagogu ir vidēji 8,13 izglītojamie (vidēji Latvijā – 9 izglītojamie), savukārt izglītojamo skaita attiecība pret vienu pedagoģisko likmi Valmieras novadā ir 11,9 (vidējais rādītājs Latvijā – 12). Taču tajā pašā laikā Valmieras novadā ir izglītības iestādes (Matīšu pamatskola un Naukšēnu vidusskola), kurās uz vienu pedagogu ir vidēji tikai 4 izglītojamie, kas ir uz pusi mazāk nekā vidēji novadā un valstī, un zemāka izglītojamo un pedagoģiskās likmes proporcija ir Matīšu pamatskolā un Burtnieku Ausekļa pamatskolā – zem 8.

Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs ir izteikti lielāks īpatsvars pedagogu, kas strādā uz vairāk kā vienu likmi (44,7%). 20,7% no visiem vispārējās izglītības pedagogiem slodze nepārsniedz 0,5 likmes (interesu izglītības skolotāji, atbalsta personāls, bibliotekāri, koncertmeistari, izglītības metodiķi, pagarinātās dienas grupas skolotāji).

Tabula 20 – Pedagogu īpatsvars (% no kopskaita) dalījumā pa slodzēm Valmieras novada pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs, 2023.g. septembris (Avots: VIIS dati)

Slodze	Pirmsskolas izglītības iestādēs	Vispārējās izglītības iestādēs
>0,49	9,8	20,7
0,50-0,79	8,4	10,8
0,80-1,00	75,8	23,9
<1,01	6,1	44,7

Viens no izglītības kvalitātes rādītājiem ir pedagogu labbūtība. Pēc 2022.gada nogalē veiktās Edurio aptaujas secināts, ka Valmieras novada izglītības iestādēs tiek atbalstītas un veicinātas pedagogu daudzpusīgas izaugsmes iespējas, veidota droša un emocionāli atbalstoša vide, saglabātas cieņpilnas savstarpējās attiecības un stiprināta pedagogu labbūtība.

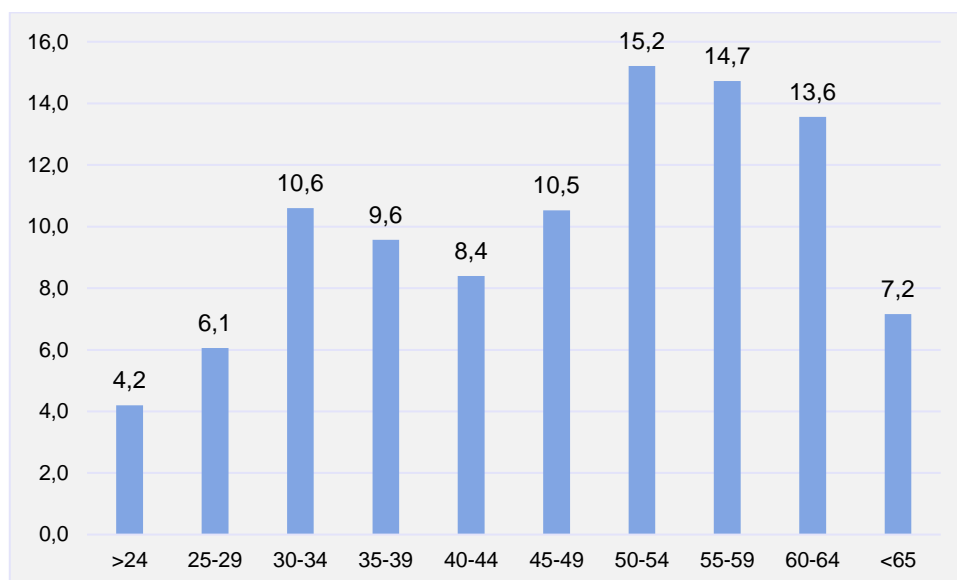
Tomēr pedagogi piemin lielo slodzi un atzīst, ka viņu darba slodze nav samērīga — 53% VII pedagogu un 26% PII pedagogu jūtas regulāri pārstrādājušies. Lai gan Valmieras novada pedagogi ir savas profesijas patrioti un 91% VII un 86% PII pedagogu ieteiktu savu skolu kā labu darba vietu arī citiem, trešdaļa aptaujāto jūtas demotivēti un skeptiski raugās uz savu turpmāko karjeru šajā profesijā un kā galvenos iemeslus tam pedagogi min nemītīgās pārmaiņas un izdegšanu.

3.3.2. PEDAGOGU VECUMS UN DZIMUMS

Viena no aktuālākajām problēmām izglītības jomā ir pedagoģiskā personāla novecošanās, kas rada riskus izglītības iestāžu cilvēkresursu pēctecībai un ilgtspējai. Vidējais pedagogu vecums Latvijā ir 48 gadi,

Valmieras novadā – 47,7 gadi. Vienlaikus, tikai 4,2% Valmieras novada pedagogu ir vecumā līdz 24 gadiem (salīdzinājumam – Latvijā vidēji šo pedagogu īpatsvars veido 4,7%). Labāki rādītāji novadā ir pedagogu skaitam līdz 34 gadu vecumam – ja Latvijā vidēji tie ir 18,1%, tad Valmieras novadā – 20,6%.

Attēls 59 – Pedagogu vecuma grupu sadalījums (%) Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs, 2023./2024.m.g. (Avots: VIIS dati)

Dalījumā pa piecu gadu intervāla vecuma grupām lielākais īpatsvars pedagogu ir 50-54 gadu veci (15,2%) un 55-59 gadus veci (14,7%). Savukārt pirmspensijas vecuma pedagogi (60-64 gadi) ir 13,6%, bet 7,2% ir pedagogi pensijas vecumā.

Izteikti lielākā daļa (87,6%) pedagogu Valmieras novadā ir sievietes. Pirmsskolas izglītības iestādēs par pedagogiem strādā tikai divi vīrieši (sporta skolotāji), savukārt lielākais vīriešu – pedagogu īpatsvars (46%) ir profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādēs, kur vīrieši – sporta treneri – ir nodarbināti Valmieras novada sporta skolās.

Attēls 60 – Pedagogu skaits (%) dalījumā pa dzimumiem, 2023./2024.m.g. (Avots: VIIS dati)

3.3.3. PEDAGOGU IZGLĪTĪBA UN DARBA STĀŽS

Lielākā daļa (90%) Valmieras novada pirmsskolas izglītības, vispārējās izglītības, profesionālās ievirzes un VDMV pedagogu ir ar augstāko izglītību (pirmsskolas izglītības iestādēs – 83,7%, vispārējās izglītības iestādēs – 93,3%; profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādē – 85,7% un VDMV – 87,2% pedagogu).

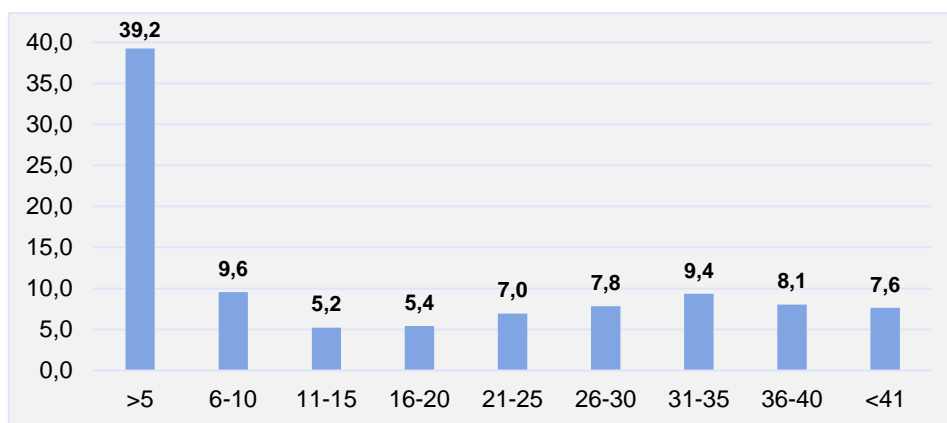
Vidējā pedagogiskā un vidējā profesionālā izglītība ir 5,9% pedagogu. Izglītības iestādēs strādā 4,1% pedagogu ar vidējo vispārējo izglītību, kuri šobrīd studē, lai iegūtu augstāko izglītību.

Attēls 61 – Pedagogu izglītība (%) dalījumā pa izglītības iestāžu veidiem, 2023./2024.m.g. (Avots: VIIS un Valmieras novada pašvaldības dati)

Liels īpatsvars (39,2%) Valmieras novada izglītības iestāžu pedagogu izglītības iestādēs strādā līdz 5 gadiem, kas varētu liecināt, ka Valmieras novadā notiek pedagogu ataudze, taču tajā pašā laikā ar 6 līdz 10 gadu stāžu ir tikai 9,6% pedagogu, kas nozīmē, ka jaunie pedagogi, kas ienāk izglītības iestādēs pirmajos gados sastopas ar stresu, profesionālo izdegšanu un atbalsta nesaņemšanu.

Attēls 62 – Pedagogu dalījums (%) pa pēc izglītības iestādēs nostrādātā darba stāža gados, 2023./2024.m.g. (Avots: VIIS dati)

3.3.4. ATBALSTA PERSONĀLS

Izglītības iestāžu atbalsta personālā ietilpst izglītības iestādes bibliotekārs, skolotājs logopēds, izglītības psihologs, speciālais pedagogs, pedagogs karjeras konsultants, pedagoga palīgs un visās Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs tiek nodrošināts kāds no atbalsta personāla veidiem.

Visvairāk izglītības iestādes ir nodrošinātas ar skolotāja logopēda (13 no 15 pirmsskolas izglītības iestādēs un 17 no 20 vispārējās izglītības iestādēs) un sociālā pedagoga (12 no 15 pirmsskolas izglītības iestādēs un 17 no 20 vispārējās izglītības iestādēs) atbalstu. Pedagoģis karjeras konsultants kā specifisks atbalsta personāls pieejams 17 no 20 vispārējās izglītības iestādēs, un trīs izglītības iestādēs, kurās šobrīd nav pedagoģis karjeras konsultants, ir vakances uz šo amata vietu.

Tikai ar vienu atbalsta personālu nodrošinātas Burtnieku PII "Sienāzītis" (skolotājs logopēds) un Mazsalacas PII "Dārziņš" (speciālais pedagogs), bet visu veidu atbalsta personāls pieejams Valmieras PII "Kārliena", Valmieras PII "Vālodzīte", Valmieras PII "Buratino" un Valmiermuižas PII "Burtiņš".

No vispārējās izglītības iestādēm un profesionālās vidējās izglītības iestādēm mazāk ar atbalsta personālu ir nodrošinātas VDMV un Burtnieku Ausekļa pamatskola, savukārt ar visu veidu atbalsta personālu - Valmieras Pārgaujas sākumskola, Valmieras Viestura vidusskola, Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs, Kocēnu pamatskola un Strenču pamatskola.

Izglītības psihologs tiek nodrošināts tikai četrās no 15 pirmsskolas izglītības iestādēm un 12 no 20 vispārējās izglītības iestādēm. Skolotājs logopēds nav tikai divās pirmsskolas izglītības iestādēs (Valmieras PII "Krācītes" un Mazsalacas PII "Dārziņš") un no vispārējās izglītības iestādēm – abās valsts ģimnāzijās un Rūjienas vidusskolā. Pedagoģa palīgi nav četrās no 20 vispārējās izglītības iestādēm un izglītības iestādes bibliotekāri ir nodrošināti gandrīz visās vispārējās izglītības iestādēs (izņemot J.Endzelīna Kauguru pamatskolu), savukārt VDMV no atbalsta personāla ir tikai pedagoģis karjeras konsultants un izglītības iestādes bibliotekārs.

Tabula 21 – Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu atbalsta personāla nodrošinājums 2023./2024.m.g. (Avots: VIIS un Valmieras novada pašvaldības dati)

Izglītības iestādes nosaukums	Izglītības psihologs	Sociālais pedagogs	Speciālais pedagogs	Skolotājs logopēds	Pedagoģa palīgs	Bibliotekārs	Pedagoģis karjeras konsultants
Pirmsskolas izglītības iestādes							
Valmieras PII "Ezītis"	-	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Ābelīte"	-	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Kārliena"	v	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Pienuīte"	-	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Vālodzīte"	v	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Krācītes"	-	v	v	-	-	-	-
Valmieras PII "Sprīdītis"	-	v	v	v	-	-	-
Valmieras PII "Buratino"	v	v	v	v	-	-	-
Mūrmuižas PII "Pasaciņa"	-	-	v	v	-	-	-
Valmiermuižas PII "Burtiņš"	v	v	v	v	-	-	-
Burtnieku PII "Sienāzītis"	-	-	-	v	-	-	-
Kocēnu PII "Auseklītis"	-	v	v	v	-	-	-
Mazsalacas PII "Dārziņš"	-	-	v	-	-	-	-
Rūjienas PII "Vārpiņa"	-	v	-	v	-	-	--
Strenču PII "Minkāns"	-	v	-	v	-	-	-
Vispārējās izglītības iestādes							
Valmieras Pārgaujas sākumskola	v	v	v	v	v	v	v
Valmieras sākumskola	v	v	v	v	-	v	v

Izglītības iestādes nosaukums	Izglītības psihologs	Sociālais pedagogs	Speciālais pedagogs	Skolotājs logopēds	Pedagoga palīgs	Bibliotekārs	Pedagogs karjeras konsultants
Valmieras Viestura vidusskola	v	v	v	v	v	v	v
Valmieras 2. vidusskola	v	v	-	v	v	v	-
Valmieras 5. vidusskola	v	v	v	v	v	v	v
Valmieras Valsts ģimnāzija	v	v	-	-	-	v	v
Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija	v	v	-	-	v	v	v
Valmieras Gaujas krasta vidusskola - attīstības centrs	v	v	v	v	v	v	v
Matīšu pamatskola	-	-	v	v	v	v	v
Rubenes pamatskola	-	v	v	v	v	v	v
J. Endzelīna Kauguru pamatskola	-	v	v	v	v	-	v
Rencēnu pamatskola	-	v	v	v	v	v	v
Kocēnu pamatskola	v	v	v	v	v	v	v
Jura Neikena Dikļu pamatskola	-	-	v	v	-	v	-
Trikātas pamatskola	v	v	-	v	v	v	v
Burtnieku Ausekļa pamatskola	-	-	-	v	v	v	-
Strenču pamatskola	v	v	v	v	v	v	v
Naukšēnu vidusskola	-	v	v	v	v	v	v
Rūjienas vidusskola	v	v	-	-	v	v	v
Mazsalacas vidusskola	v	v	-	v	v	v	v
Profesionālās vidējās izglītības iestāde							
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	-	-	-	-	-	v	v

SECINĀJUMI

- ◆ Vispārējās izglītības iestādēs Valmieras novadā uz vienu pedagogu ir vidēji 8,13 izglītojamie, kas ir nedaudz mazāk nekā Latvijā vidēji (9), taču tajā pašā laikā Valmieras novadā ir izglītības iestādes (Matīšu pamatskola un Naukšēnu vidusskola), kurās uz vienu pedagogu ir vidēji tikai 4 izglītojamie, kas ir uz pusi mazāk nekā vidēji novadā un valstī.
- ◆ Savukārt izglītojamo skaita attiecība pret vienu pedagoģisko likmi ir 11,9, kas ir ļoti tuvu Latvijas vidējam rādītājam (12) un liecina par pedagogu slodžu sabalansēšanu (zemāki rādītāji ir Matīšu pamatskolai un Burtnieku Ausekļa pamatskolai – zem 8).
- ◆ 87,6% pedagogu ir sievietes. Lielākais vīriešu – pedagogu īpatsvars ir profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādēs (46%).
- ◆ 90% pedagogu ir augstākā izglītība, 5,9% - vidējā pedagoģiskā un vidējā profesionālā izglītība un 4,1% pedagogu ir ar vidējo vispārējo izglītību, kuri šobrīd studē, lai iegūtu augstāko izglītību.
- ◆ Liels īpatsvars (39,2%) Valmieras novada izglītības iestāžu pedagogu izglītības iestādēs strādā līdz 5 gadiem.
- ◆ Valmieras novada izglītības iestādēs tiek atbalstīta un stiprināta pedagogu labbūtība, tomēr trešdaļa pedagogu sajūt stresu un trauksmi.
- ◆ Visās Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs tiek nodrošināts vairāk kā viens atbalsta personāls (izņemot Burtnieku PII "Sienāzītis", kur atbalstu sniedz tikai skolotājs logopēds un

Mazsalacas PII "Dārziņš", kur atbalstu sniedz speciālais pedagogs), lai sekmētu izglītojamo labbūtību, atbalsta saņemšanu un iekļaušanu izglītības procesā.

- ◆ Visvairāk izglītības iestādes ir nodrošinātas ar skolotāja logopēda un sociālā pedagoga atbalstu.
- ◆ Slodžu skaita ziņā Valmieras novadā vismazāk slodžu ir pedagogam karjeras konsultantam.

3.4. IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU TĪKLA FIZISKĀ INFRASTRUKTŪRA

Nodaļas ietvaros apkopota informācija par pašvaldības pārziņā esošo izglītības iestāžu ēku kapacitāti un infrastruktūru, t.sk., pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem, sporta infrastruktūru, dabaszinātņu kabinetiem, kā arī veiktajām investīcijām izglītības iestāžu attīstībā.

3.4.1. TELPU KAPACITĀTE

Vērtējot novada **pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras** atbilstību normatīvo aktu prasībām⁴⁵, secināms, ka šo iestāžu ēkas kopumā ir atbilstošas prasībām un ir piemērotas pirmsskolas vecuma bērnu intelektuālai, fiziskai un emocionālai izglītošanai un attīstīšanai. Tomēr trešā daļa pirmsskolas izglītības iestāžu telpas attiecībā uz pieļaujamo telpu minimālo platību neatbilst MK noteikumos noteiktajam kvadrātmetru skaitam uz vienu izglītojamo⁴⁶.

Novada pirmsskolas izglītības iestādēs nav vērojama būtiska telpu kapacitātes pārslodze. Salīdzinot pret maksimālo izglītojamo skaita kapacitāti, grupu telpas vidēji ir noslogotas par 84,6%. Tajās izglītības iestādes, kurās tiek pārsniegts maksimālais izglītojamo skaits (Kocēnu PII "Auseklītis" (gan Kocēnos, gan Bērzainē) un Strenču PII "Minkāns" Rīgas ielā 13, Strenčos), telpas vidēji ir noslogotas par 121,6%. Daļā pirmsskolas izglītības iestāžu telpu piepildījums ir ievērojami mazāks, nekā atļauj to maksimālā kapacitāte: Rencēnu pirmsskolas izglītības infrastruktūra Valmieras ielā 23, Rencēnos ir noslogota par 18,9% un puse vai nedaudz vairāk kā puse maksimālās telpu kapacitātes tiek noslogota Matīšu PII "Namiņš" (50%), Strenču PII "Minkāns" Skolas laukumā 2, Sedā (51,1%) un Jura Neikena Dikļu pamatskolas pirmsskolas izglītības infrastruktūra Kultūras ielā 1, Zilaiskalnā (51,5%).

Vērtējot novada **vispārējās izglītības iestāžu infrastruktūras** atbilstību normatīvo aktu prasībām⁴⁷, secināms, ka 85% ēkās ir atbilstoša platība uz vienu izglītojamo mācību darbam (aprēķinos nav ņemtas vērā tās izglītības iestādes, par kuru telpu platību nebija datu). Savukārt, vērtējot optimālo ēkas kopējo platību uz vienu izglītojamo⁴⁸, 40% ēkās netiek sasniegts optimālais līmenis uz vienu izglītojamo.

Vidējā telpu noslodze pret maksimālo izglītojamo skaita kapacitāti ievērojami atšķiras starp Valmieras novada vispārējām izglītības iestādēm. Pieņemot, ka maksimālā telpu noslodze ir 100%, mācību telpas vidēji ir noslogotas par 71% un noslogojums variē no 22% Strenču pamatskolā Sedā līdz 123% Rubenes pamatskolā. Optimāli (tuvu vai nedaudz virs 100%) telpas ir noslogotas Valmieras Viestura vidusskolā, Valmieras 5.vidusskolā, Valmieras sākumskolā, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā, Trikātas pamatskolā un Kocēnu pamatskolā (63. attēls – izglītības iestādes sakārtotas secīgi, sākot no lielākā telpu piepildījuma, līdz mazākajam (%)). Ņemot vērā, ka VDMV telpas izmanto gan profesionālās vidējās

⁴⁵ 2013.gada 17.septembra MK noteikumi Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu"

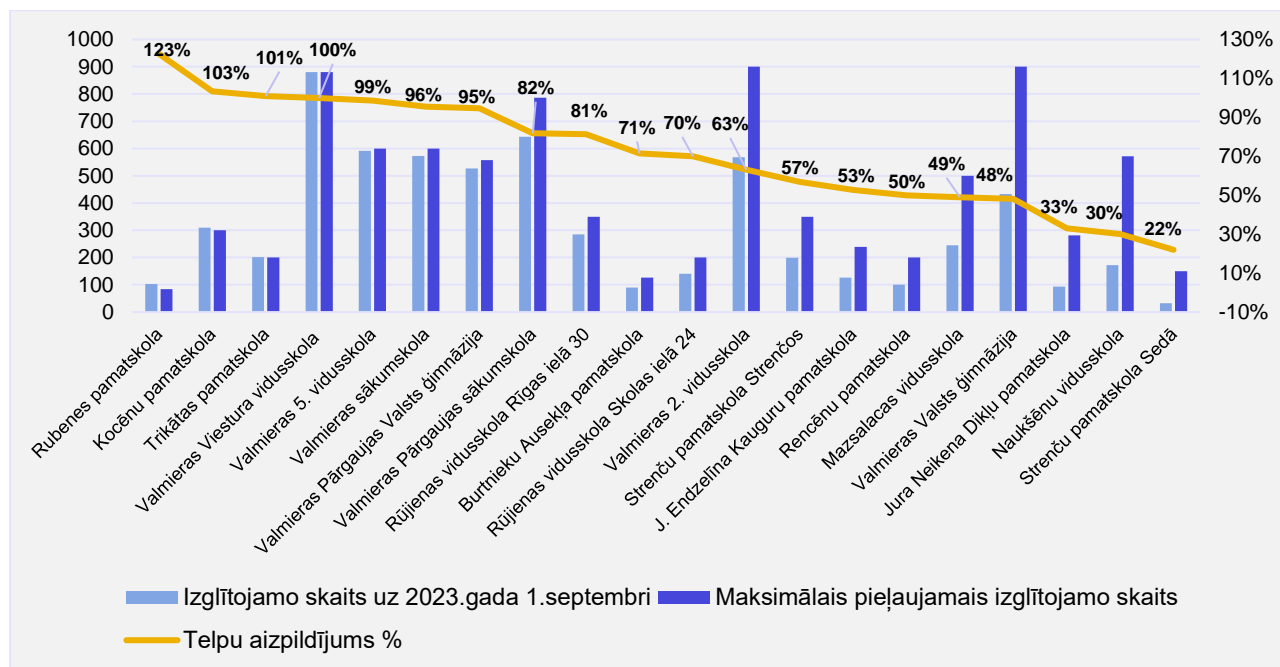
⁴⁶ Bērniem vecumā līdz 3 gadiem – grupas telpa 2,5 m² uz bērnu, vecumā virs 3 gadiem – grupas telpa 3,0 m² uz bērnu (~ aprēķini pēc MK noteikumos noteiktajām platībām)

⁴⁷ 2002. gada 27. decembra MK noteikumi Nr. 610 „Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm” paredz ap 3 m² optimālo platību uz vienu izglītojamo mācību darbam

⁴⁸ Ņemot vērā 21. gadsimta sākumā projektētās un ekspluatācijā nodotās vispārējās izglītības iestāžu ēkas, kas ir projektētas atbilstoši spēkā esošajām normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā ievērojot higiēnas prasības, optimālais līmenis ir ap 15 m² ēkas kopējās platības uz 1 izglītojamo

izglītības, gan profesionālās ievirzes, gan interešu izglītības izglītojamie, izglītības iestādes infrastruktūra ir optimāli noslogota.

Attēls 63 – Izglītības iestāžu piepildījums⁴⁹ salīdzinājumā ar maksimāli pieļaujamo izglītojamo skaita kapacitāti infrastruktūrā 2023./2024.m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības un izglītības iestāžu dati)*

*Attēlā atspoguļota informācija par tām izglītības iestādēm, par kurām ir pieejami dati, atbilstoši izglītības iestāžu sniegtajai informācijai par maksimālo izglītojamo skaita kapacitāti

3.4.2. TELPU ATBILSTĪBA UN PIEEJAMĪBA PERSONĀM AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

Iekļaujošas izglītības pieejas ieviešanas mērķis vērsts uz pieejamības, drošības un veselīgas vides veicināšanu, kā arī izglītībai nepieciešamo resursu salāgošanu, lai nodrošinātu ikviena izglītojamā fiziskās un emocionālās vajadzības izglītības procesā. Viena no iekļaujošas izglītības sistēmas komponentēm ir pielāgota vide. 22. tabulā sniegts apkopojums par iekļaujošas vides nodrošinājumu izglītojamajiem ar kustību traucējumiem Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs sadalījumā pa izglītības infrastruktūras veidiem un procentuāli no maksimāli iespējamā nodrošinājuma. Detalizētu katras izglītības iestādes fiziskās vides piekļūstamības nodrošinājumu skatīt 6. pielikumā.

Tabula 22 – Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu fiziskās vides piekļūstamības nodrošinājums personām ar kustību traucējumiem 2023./2024. m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Nr.p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES INFRASTRUKTŪRAS VEIDS	Iespēja iekļūt ēkā ar ratiņkrēsli	Pielāgota WC personām ar kustību traucējumiem	Lifts	Pielāgotas durvis personām ar kustību traucējumiem	Zemi sliekšņi personu pārvietošanai ar kustību ierobežojumiem
1.	Pirmsskolas izglītības iestādes	42.9%	30.4%	8.9%	8.9%	51.8%
2.	Vispārējās izglītības iestādes	60.0%	23.3%	16.7%	26.7%	43.3%

⁴⁹ Tām vispārējās izglītības iestādēm, kuru infrastruktūrā tiek īstenotas arī pirmsskolas izglītības programmas, ir ņemts vērā arī pirmsskolas izglītības programmas audzēkņu skaits

3.	Profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes	55.6%	38.9%	27.8%	25.0%	50.0%
----	---	-------	-------	-------	-------	-------

Kopumā situācija vides pieejamības jomā Valmieras novadā ir vērtējama kā nepilnīga, tā ir jāuzlabo, jo tikai trešdaļa jeb 33,3% infrastruktūras ir pilnībā vai ir daļēji pieejama personām ar kustību traucējumiem.

Visi vides pieejamības elementi 100% apjomā ir nodrošināti sešās izglītības iestāžu infrastruktūrās - Valmieras 2.vidusskolas PII "Varavīksne", Valmieras Viestura vidusskolā (ēkā, kas paredzēta 5.-12.klašu izglītojamiem), Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijā, Valmieras Sporta skolā (Raiņa ielā 11 un Zvaigžņu ielā 4) un Valmieras Mūzikas skolā. Salīdzinoši laba vides pieejamība Valmieras sākumskolā un VDMS. Pārējās izglītības iestādēs vides pieejamības nodrošinājums ir nepilnīgs, un ir secināms, ka tās ēkas, kas celtas 21.gadsimtā no jauna vai kam veikta rekonstrukcija, ir ar labāku pieejamību personām ar kustību traucējumiem.

3.4.3. SPORTA INFRASTRUKTŪRA

Novada iedzīvotāju sporta aktivitātes koncentrējas galvenokārt Valmierā, kur atrodas Valmieras olimpiskais centrs, Valmieras peldbaseins, Māra Štromberga BMX trase "Valmiera", Jāņa Daliņa stadions un vieglatlētikas manēža, Valmieras bērnu sporta skola, Bertānu Valmieras basketbola skola un sporta un aktīvās atpūtas parks "Mežs". Sporta aktivitātes norisinās arī pie novada izglītības iestādēm, Rūjienas novada sporta skolā, Kocēnu sporta skolā, sporta centrā "Baiji" u.c. vietās, ko piedāvā gan pašvaldība, gan privātie uzņēmēji.

Lai organizētu sporta aktivitātes izglītības iestādēs, popularizētu sporta nozīmi un veicinātu sabiedrības veselību, liela nozīme ir sporta infrastruktūras pieejamībai izglītības iestādēs. Datu apkopojums rāda, ka 14,2% novada pirmsskolas izglītības iestādēm nav sava sporta zāle, taču ir atbilstoša infrastruktūra (piem., svētku, mūzikas, deju zāles) un materiāltehniskais nodrošinājums, lai īstenotu sporta un rotaļu nodarbības un iespēja izmantot tuvumā esošo citu izglītības iestāžu sporta infrastruktūru. Tikai vienai Valmieras novada vispārējās izglītības iestādei (Kocēnu pamatskolai) nav sava sporta zāle, taču, lai īstenotu mācību priekšmetu "Sports un veselība" ir pieeja Kocēnu Sporta skolas sporta infrastruktūrai. Trešdaļa Valmieras valstpilsētas vispārējās izglītības iestādes izmanto arī Vidzemes olimpiskā centra infrastruktūru – ledus halli un peldbaseinu.

Pēc Valmieras novada sporta nozares attīstības stratēģijas 2023.-2028. gadam⁵⁰ analīzes secināms, ka pašvaldības izglītības iestādēs sporta zāļu stāvoklis lielākoties ir apmierinošs vai labs, kas ļauj pilnvērtīgi vadīt sporta stundas un interešu izglītības programmas.

No pieejamās informācijas secināms, ka divām trešdaļām pirmsskolas izglītības iestāžu un 74,1% vispārējās izglītības iestāžu ir pieejamas sporta zonas ārā teritorijā, tomēr analizējot pašvaldības sniegtos skaidrojumus secināms, ka izglītības iestādes pielāgo ēkām pieguļošās teritorijas sporta nodarbībām vai arī īsteno tās sporta laukumos, kas nav izglītības iestāžu teritorijā vai zālajos, kurus izmanto sporta aktivitātēm, kā arī izmanto netālu esošo citu izglītības iestāžu ārā sporta laukumus.

Tajā pašā laikā, atbilstoši Valmieras novada sporta nozares attīstības stratēģijas 2023.-2028. gadam analīzei secināms, ka galvenie infrastruktūras objekti, kam nepieciešami uzlabojumi un/vai pārbūve, ir pašvaldības izglītības iestāžu sporta ārā laukumi. Izglītības procesu šajos laukumos var īstenot, bet tie ir morāli un tehniski novecojuši, kas neveicina to apmeklēšanu no iedzīvotāju puses, kā arī neveicina lokālu sporta pasākumu un sporta spēļu turnīru organizēšanu tajos.

⁵⁰ Valmieras novada sporta nozares attīstības stratēģija 2023.-2028. gadam, pieejams: <https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2023/11/VN-sporta-jomas-attistibas-strategija.pdf>

Tabulā zemāk sniegts apkopojums par sporta infrastruktūras nodrošinājumu Valmieras novada pašvaldības pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs. Detalizētu katras izglītības iestādes sporta infrastruktūras nodrošinājumu skatīt 7. pielikumā.

Tabula 23 – Valmieras novada sporta infrastruktūras nodrošinājums pašvaldības izglītības iestādēs 2023./2024. m.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Nr.p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES INFRASTRUKTŪRAS VEIDS	Sporta zāle iekšējās nodrošinājums	Sporta zona ārā teritorijā nodrošinājums
1.	Pirmsskolas izglītības iestādes	85,7%	67,9%
2.	Vispārējās izglītības iestādes, t.sk., profesionālā izglītības iestāde	96,3%	74,1%

Valmieras novada sporta nozares attīstības stratēģijas 2023.-2028. gadam *Mērķis 4* ir sporta infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana Valmieras novadā, kur definēti šādi uzdevumi: Valmieras Valsts ģimnāzijas, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas, Valmieras 2.vidusskolas, Valmieras 5.vidusskolas, Valmieras Viestura vidusskolas, Kocēnu pamatskolas pārbūves projektu īstenošana, kas iekļauj iekšēlu sporta zāļu pārbūvi un/vai ārā sporta laukumu uzlabošanu; ārā sporta laukumu atjaunošana un attīstīšana Burtnieku Ausekļa un Matīšu pamatskolās; brīvpieejas ārā sporta laukumu un sporta infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana pie visām Valmieras novada izglītības iestādēm un Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra sporta zāles būvniecības projekta īstenošana.

Valmieras novada visās trijās sporta skolās sporta infrastruktūra ir vērtējama kā laba, atsevišķos sporta veidos teicama. **Valmieras Sporta skolā** vieglatlētikas attīstībai pilsētas, novada un valsts mērogā tiek izmantots Jāņa Daliņa stadiona komplekss ar stadionu un manēžu. 2018. gadā atklātais Valmieras peldbaseins ir lieliska bāze Skolas peldēšanas nodaļai un 2019. gadā atklātā Māra Štromberga BMX trase, ir lieliska bāze BMX riteņbraucējiem vasaras sezonā. 2020. gadā airēšanas bāzē "Krāču" teritorijā veikta divu pludmales volejbola un pludmales futbola laukumu ierīkošana. **Kocēnu Sporta skolā** ir pieejama multifunkcionāla zāle, kur var īstenot profesionālās ievirzes izglītības programmas Florbols un Teniss, kā arī rīkot dažādas sacensības un aizvadīt iekšēlu treniņus, un izmantot treniņzāli. **Rūjienas Sporta skola**, kas pazīstama ar vēsturiskām basketbola tradīcijām, īsteno Basketbola un Vieglatlētikas profesionālās ievirzes izglītības programmas. Skolā ir divi volejbola laukumi, basketbola laukums, zāles futbola laukums, hokeja laukums, ārā futbola un basketbola laukums, kā arī skrejceļš. **Bertānu Valmieras basketbola skola** dibināta 2020. gadā, apvienojot resursus, zināšanas un ambīcijas Dairim un Dāvim Bertāniem, Valmieras novada pašvaldībai un basketbola klubam "Valmiera Glass/Vidzemes Augstskola", lai Valmieru nostiprinātu kā Vidzemes basketbola centru.

3.4.4. IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU MATERIĀLTEHNISKĀ BĀZE

Valmieras novada izglītības iestāžu telpas un materiāli tehniskais nodrošinājums ir atbilstošs visu licencēto izglītības programmu realizēšanai un izglītojamo skaitam. Izglītības iestādes nodrošina izglītojamos ar mācību grāmatām un mācību materiāliem. Mācību grāmatu fonda paplašināšana un atjaunošana tiek plānota izglītības iestāžu metodiskajās komisijās. Mācību literatūras, metodisko materiālu un digitālo mācību līdzekļu papildināšana notiek sadarbībā ar iestāžu bibliotekāriem un pedagoģisko personālu. Izglītības iestādēs ir telpu, iekārtu, IT resursu pietiekamība, daudzveidība un atbilstība izglītības standartu un programmu īstenošanai. Ar pašvaldības atbalstu tiek turpināts pilnveidot un atjaunot mācību materiāltehnisko bāzi atbilstoši mūsdienu prasībām.

Valmieras pašvaldība ir sniegusi informāciju par vispārējo izglītības iestāžu rīcībā esošo aprīkoto **dabaszinātņu kabinetu** skaitu (8. pielikums). No pieejamās informācijas secināms, ka dabaszinātņu kabineti pilnībā vai daļēji ir aprīkoti tikai 68,2% Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs, kas nodrošina pamata un vidējo izglītību.

Izvērtējot Valmieras novada pašvaldības sniegto informāciju par investīcijām **Valmieras novada izglītības iestāžu IKT attīstībā** (datori, interaktīvās tāfeles u.c. IKT aprīkojums, digitalizācija, datorklases u.tml.) (24. tabula), secināms, ka kopā pašvaldības izglītības iestādēs lielākie ieguldījumi IKT attīstībā veikti 2022. un 2021. gadā, attiecīgi 331,1 tūkst. EUR un 241,5 tūkst. EUR, savukārt vismazākie 2020. gadā, kad IKT attīstībā ieguldīti 32,7 tūkst. EUR. Lielākie ieguldījumi piecu gadu periodā veikti Valmieras sākumskolā, savukārt 14,6% pašvaldības izglītības iestādēs nav veikti nekādi ieguldījumi IKT attīstībā pēdējo piecu gadu laikā.

Tabulā zemāk sniegts apkopojums par investīcijām IKT attīstībā Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs. Detalizētu pārskatu par investīcijām IKT katrā izglītības iestādē skatīt 9. pielikumā.

Tabula 24 – Valmieras novada pašvaldības ieguldījumi izglītības iestāžu IKT attīstībā (EUR/gadā), 2018. - 2022.g (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Nr. p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES INFRASTRUKTŪRAS VEIDS	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Kopā
1.	Pirmsskolas izglītības iestādēs	13 208	6 728	6 708	20 085	46 068	92 797
2.	Vispārējās izglītības iestādēs	39 823	26 552	11 115	178 401	246 594	502 485
3.	Profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs	5 308	5 399	14 843	43 049	38 438	107 037
	Kopā	58 339	38 679	32 666	241 535	331 100	702 320

Savukārt Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs piecu gadu periodā ir saņēmusi valsts finansējumu IKT attīstībā – 97,1 tūkst. EUR apjomā.

Tikai nedaudzas izglītības iestādes ir spējušas piesaistīt citus finanšu līdzekļus IKT attīstībā piecu gadu periodā – Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija (234,4 tūkst. EUR), Valmieras Valsts ģimnāzija (141,7 tūkst. EUR), Valmieras Viestura vidusskola (12,9 tūkst. EUR) un līdz 5 tūkst. EUR – Valmieras Gaujas krasta vidusskola un Valmieras jaunatnes centrs "Vinda".

3.4.5. VEIKTĀS INVESTĪCIJAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU TĪKLA ATTĪSTĪBĀ

Lielākā daļa ēku, kurās šobrīd atrodas pašvaldības izglītības iestādes, ir celtas izglītības vai tās atbalsta funkciju īstenošanas vajadzībām, izņemot Mazsalacas PII "Dārziņš" ēku, kas celta kā slimnīca, J.Endzelīna Kauguru pamatskolas veco korpusu, kas sākotnēji bija saiets nams, Kocēnu pamatskolu, kas celta kā Kokmuižas barona pils un Valmieras mūzikas skolu, kas celta kā pirts – visas šīs būves vēlāk pielāgotas izglītības iestāžu funkcijai. Vecākā novada skolas ēka ir Jura Neikena Dikļu pamatskola, kas celta 1876. gadā, bet jaunākā – 2014. gadā atvērtais Valmiermuižas PII "Burtiņš". 62% novada izglītības iestāžu ēkas ir nodotas ekspluatācijā laika periodā līdz 1973. gadam, tātad ir vecākas par 50 gadiem.

Laikā no 2018. gada līdz 2022. gadam Valmieras novada pašvaldības, valsts budžeta un Eiropas Savienības fondu ieguldījumi pašvaldības izglītības iestāžu energoefektivitātes paaugstināšanā, rekonstrukcijā (t.sk. telpu remontdarbos) un infrastruktūras attīstībā (t.sk. teritoriju labiekārtošanā) kopumā bija 13,5 miljoni EUR (8 milj. – pašvaldības; 1,5 milj. – valsts; 4 milj. – citu finanšu instrumentu).

Izvērtējot Valmieras novada pašvaldības sniegto informāciju par ieguldīto finansējumu izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā, secināms, ka kopā pašvaldības izglītības iestādēs lielākie ieguldījumi veikti 2022. un 2019. gadā, attiecīgi 4,7 milj. EUR un 3,9 milj. EUR, savukārt vismazākie 2018. gadā, kad infrastruktūras attīstībā ieguldīts 1 milj. EUR. Lielākie ieguldījumi infrastruktūras attīstībā piecu gadu periodā veikti Valmieras Viestura vidusskolā, (6,2 milj.). Tomēr 45,8% izglītības iestāžu ēkām pēdējo piecu gadu laikā nav veikti remontdarbi, t.sk. energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, kas ietver siltināšanas darbus, jumta rekonstrukciju, kā arī logu un durvju nomaiņu.

Tabulā zemāk sniegts apkopojums par ieguldīto finansējumu izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs. Detalizētu pārskatu par investīcijām infrastruktūrā katrā izglītības iestādē skatīt 10. pielikumā.

Tabula 25 – leguldītais finansējums izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā (energoefektivitātes paaugstināšanā, ēku rekonstrukcijā un infrastruktūras attīstībā (t.sk. teritoriju labiekārtošanā), EUR/gadā, 2018. - 2022.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Nr. p.k.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDES INFRASTRUKTŪRAS VEIDS	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Kopā
1.	Pirmsskolas izglītības iestādēs	291 599	22 892	129 029	416 080	1 207 469	2 067 069
2.	Vispārējās izglītības iestādēs	739 183	3 934 546	1 755 314	1 348 812	3 514 785	11 292 640
3.	Profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs	0	0	0	100 008	31 308	131 316
	Kopā	1 030 782	3 957 438	1 884 343	1 864 899	4 753 562	13 491 025

Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā lielākie projekti 2021. un 2022. gadā pamatkapitāla veidošanai bija:

- ♦ SAM 4.2.2. projekts “Dienesta viesnīcas Ausekļa ielā 25B energoefektivitātes paaugstināšana” (Projekta kopējās attiecināmās izmaksas 1 001 278,88 EUR, ERAF finansējums - 381 066,00 EUR, pašvaldības līdzfinansējums - 465 164,85 EUR, valsts budžeta finansējums - 155 048,03 EUR);
- ♦ SAM 8.1.2. projekts “Valmieras Valsts ģimnāzijas mācību vides uzlabošana un dienesta viesnīcas Ausekļa ielā pārbūve”, Dienesta viesnīcas 25B pārbūve; (Projekta kopējās attiecināmās izmaksas 2 759 787,85 EUR, ERAF finansējums - 1 671 103,13 EUR, pašvaldības līdzfinansējums - 793 784,17 EUR, valsts budžeta finansējums - 294 900,55 EUR);
- ♦ SAM 8.1.2. projekta “Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas un Valmieras Viestura vidusskolas mācību vides uzlabošana un Dienesta viesnīcas Ausekļa ielā pārbūve” dienesta viesnīcas pārbūves pabeigšanai (Projekta kopējās attiecināmās izmaksas 5 327 519,97 EUR, ERAF finansējums - 1 358 517,59 EUR, pašvaldības līdzfinansējums - 3 729 263,98 EUR, valsts budžeta finansējums - 239 738,40 EUR);

SECINĀJUMI

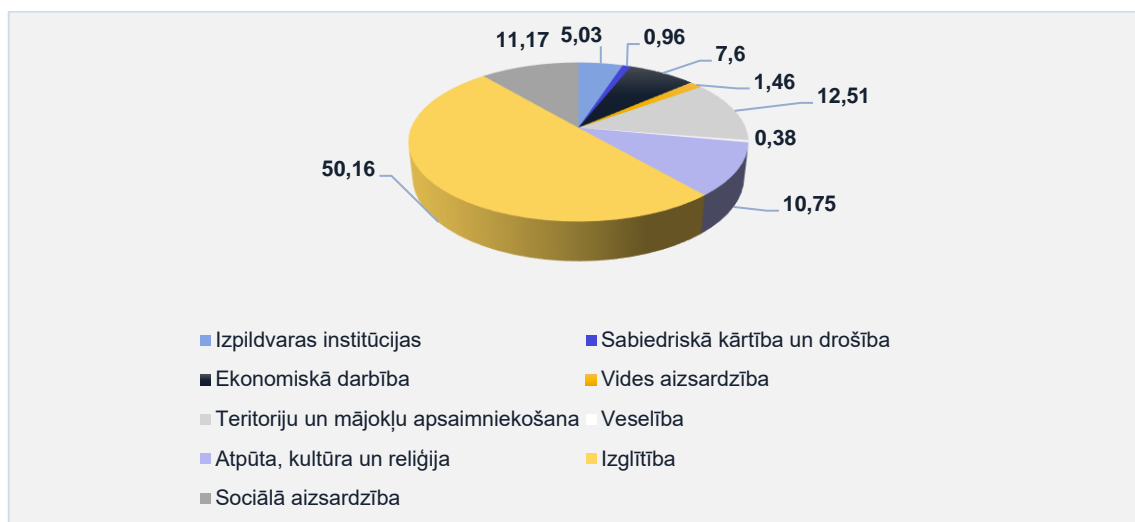
- ♦ Pirmsskolas izglītības grupu telpas vidēji ir noslogotas par 84,6% no maksimālās kapacitātes, vispārējās izglītības iestāžu mācību telpas – 71%.
- ♦ Optimāli (tuvu vai nedaudz virs 100%) mācību telpas vispārējās izglītības iestādēs ir noslogotas pamatā tieši Valmieras pilsētā esošajās izglītības iestādēs, kā arī Kocēnu un Trikātas pamatskolās.
- ♦ Kopumā situācija vides pieejamības jomā Valmieras novadā ir vērtējama kā ne visai apmierinoša, tā ir jāuzlabo, jo tikai trešdaļa infrastruktūras ir vai ir daļēji pieejamas personām ar kustību traucējumiem.
- ♦ 91% Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu infrastruktūrās ir sava sporta zāle, un 71% - sporta zona āra teritorijā, kā arī aktīvi tiek izmantota pašvaldības pārziņā esošā sporta infrastruktūra.
- ♦ Valmieras novada sporta nozares attīstības stratēģijā 2023.-2028.gadam izglītības iestāžu sporta āra laukumu stāvoklis novērtēts kā morāli un tehniski novecojis, un ir nepieciešami un plānoti virknei izglītības iestāžu iekštelpu sporta zāļu pārbūve un/vai āra sporta laukumu uzlabošana, kā arī āra sporta laukumu atjaunošana un attīstīšana.

- ◆ Dabaszinātņu kabineti pilnībā vai daļēji ir aprīkoti divās trešdaļās jeb 68,2% Valmieras novada vispārējās izglītības iestādēs, kas nodrošina pamata un vidējo izglītību.
- ◆ Valmieras novada izglītības iestāžu IKT nodrošinājums ir vērtējams pozitīvi, taču 14,6% pašvaldības izglītības iestādēs ieguldījumi IKT attīstībā pēdējo piecu gadu laikā nav vispār veikti.
- ◆ 45,8% izglītības iestāžu ēkām pēdējo piecu gadu laikā nav veikti remontdarbi, t.sk. energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, kas ietver siltināšanas darbus, jumta rekonstrukciju, kā arī logu un durvju nomaiņu.

3.5. VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU FINANŠU RESURSU DINAMIKA UN EFEKTIVITĀTE

2022. gadā Valmieras novada pašvaldības budžeta pedagog bija 100,7 milj. EUR, no kuriem izdevumi izglītībai veidoja lielāko īpatsvaru – 50,2% jeb 50,5 milj. EUR (skat. 64. attēlu). Salīdzinot 2021. un 2022. gadu Valmieras novada pašvaldības izdevumi izglītībai ir palielinājušies par 22,2% jeb par 11,2 milj. EUR.

Attēls 64 – Valmieras novada pašvaldības 2022. gada pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām, % (Avots: Valmieras novada 2022.gada publiskais pārskats)

Salīdzinot ar apkārtējām četrām pašvaldībām, Valmieras novada pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu iedzīvotāju 2022. gadā ir bijuši augstākie (936 EUR), bet 2021.gadā – otri augstākie aiz Smiltenes novada.

Tabula 26 – Valmieras novada un kaimiņu pašvaldību izdevumi izglītībai 2021. un 2022. gadā (Avots: Pašvaldību publiskie pārskati un mājaslapas)

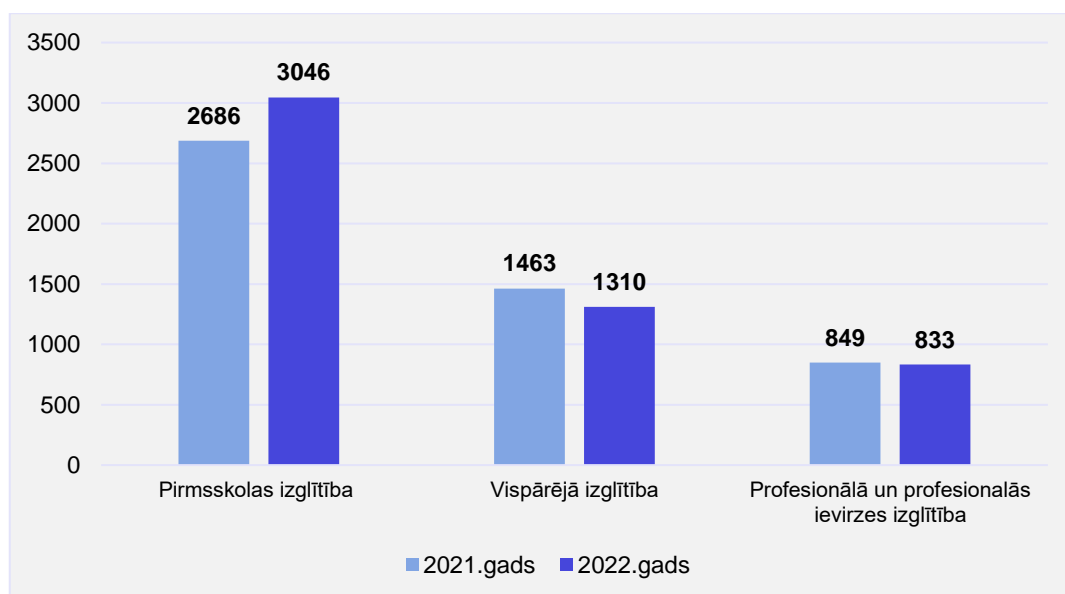
Pašvaldība	2021.gads			2022.gads		
	Izdevumi izglītībai, milj. EUR	Izglītības izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos, %	Izglītības izdevumi uz 1 iedzīvotāju, EUR	Izdevumi izglītībai, milj. EUR	Izglītības izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos, %	Izglītības izdevumi uz 1 iedzīvotāju, EUR
Valmieras novada pašvaldība	39,3	43,3	726	50,5	50,2	936
Limbažu novada pašvaldība	15,7	38,1	528	17,6	40,0	594
Cēsu novada pašvaldība	32,3	39,5	722	40,8	42,3	910
Smiltenes novada pašvaldība	15,1	46,2	795	15,3	44,9	810
Valkas novada pašvaldība	4,1	30,1	478	5,3	26,9	623

Tāpat izglītības izdevumu īpatsvars kopējos pašvaldības budžeta izdevumos, salīdzinot ar kaimiņu pašvaldībām, Valmieras novadu 2022. gadā ierindo 1. vietā, bet 2021. gadā – 2. vietā no piecām apskatītajām pašvaldībām.

Kopējie finanšu ieguldījumi attiecībā pret izglītojamo skaitu pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs nav savstarpēji salīdzināmi, jo savstarpēji atšķiras to finansēšanas modeļi, piemēram, skolu pedagogu atalgojumu pilnībā sedz valsts budžeta mērķdotācijas, savukārt pirmsskolas pedagogu atalgojumu valsts sedz tikai daļēji. Tādejādi finanšu ieguldījumi attiecībā pret izglītojamo skaitu šīs analīzes ietvaros tiek izmantoti, lai noskaidrotu kopējo izdevumu palielināšanos vai samazināšanos attiecībā pret izglītojamo skaitu 2021. un 2022. gadā.

Kopējie izdevumi uz vienu izglītojamo gadā ir bijuši svārstīgi, tomēr kopumā pirmsskolas izglītībā tie ir pieauguši vidēji par 11,8%, savukārt viena izglītojamā izmaksas 2022. gadā ir samazinājušās vispārējās izglītības iestādēs (vidēji par -11,6%) un profesionālajā izglītībā un profesionālās ievirzes izglītībā (vidēji par -3,3%).

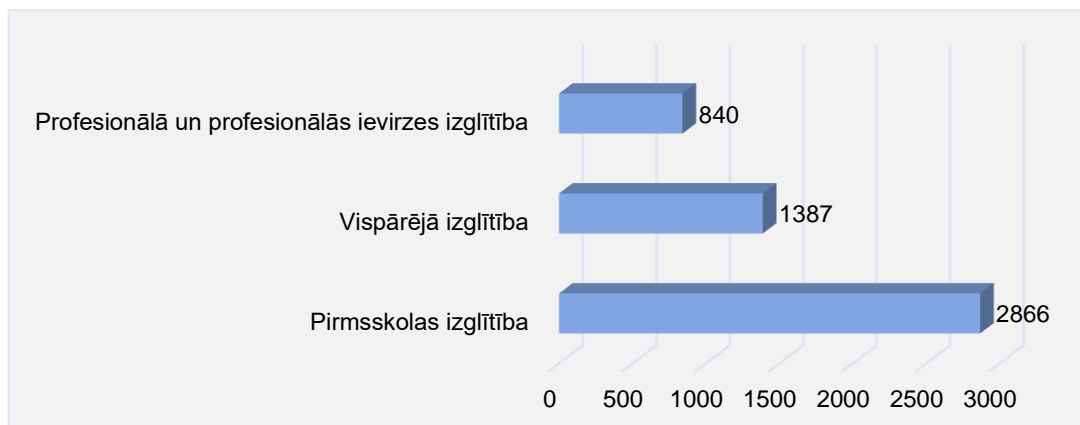
Attēls 65 – Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu vidējās viena izglītojamā izmaksas pa izglītības veidiem (EUR/gadā), 2021. un 2022.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Visstraujāk viena izglītojamā izmaksas 2022. gadā pirmsskolas izglītībā ir palielinājušās Naukšēnu vidusskolas pirmsskolas izglītības grupās (+64,2%), savukārt vispārējā izglītībā – Valmieras Viestura vidusskolai (+26,7%). Visstraujākais kritums 2022. gadā gan pirmsskolas izglītības ciklā (-17%), gan vispārējā izglītībā (-49,6%) ir Trikātas pamatskolā, bet profesionālās ievirzes izglītībā Kocēnu sporta skolai (-45,8%) un Strenču Mūzikas skolai (-42,9%).

Likumsakarīgi, ka Valmieras novada pašvaldībai vidēji viena audzēkņa izmaksas 2021. un 2022. gadā ir bijušas visaugstākās tieši pirmsskolas izglītībā. Visaugstākās izmaksas pirmsskolas izglītības posmā bija Brenguļu pirmsskolas izglītības audzēkņiem, kā arī vispārējās izglītības posmā Brenguļu sākumskolas izglītojamajiem, attiecīgi 4 572 EUR un 4 097 EUR. Savukārt profesionālās ievirzes izglītībā – Kocēnu Sporta skolas audzēkņiem – 1 311 EUR.

Attēls 66 – Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu vidējās viena izglītojamā izmaksas pa izglītības veidiem (EUR/gadā), vidēji 2021. un 2022.g. (Avots: Valmieras novada pašvaldības dati)

Pārskatu par katras Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādes viena izglītojamā izmaksām (EUR/gadā) skatīt 11. pielikumā.

Izdevumu apjoms, kuru Valmieras novada pašvaldība 2022.gadā maksāja citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu sniegšanu sastādīja 325 944 EUR, kas veidoja 0,65% no kopējā pašvaldības izglītības budžeta. Savukārt izdevumu apjoms, kuru citas pašvaldības maksā Valmieras novadam par izglītības pakalpojumu sniegšanu, 2022.gadā bija 587 118 EUR.

SECINĀJUMI

- ◆ Laikā no 2021. gada līdz 2022. gadam Valmieras novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi ir palielinājušies par 10,0%, bet izdevumi izglītībai ir palielinājušies par 22,2%.
- ◆ Valmieras novada pašvaldības ieguldījumi izglītībā, pārrēķinot uz vienu iedzīvotāju, 2022.gadā bija EUR 936, kas ir augstākais rādītājs starp kaimiņu novada pašvaldībām.
- ◆ Salīdzinoši 2022. gadā pret 2021. gadu pašvaldības ikgadējās uzturēšanas nodrošināšanas izmaksas uz vienu izglītojamo gadā ir bijušas svārstīgas, tomēr kopumā pirmsskolas izglītībā tās ir pieaugušas vidēji par 11,8%, savukārt viena izglītojamā izmaksas 2022. gadā ir samazinājušās vispārējās izglītības iestādēs (vidēji par -11,6%) un profesionālajā izglītībā un profesionālās ievirzes izglītībā (vidēji par -3,3%).
- ◆ 2022.gadā Valmieras novada pašvaldības budžeta ieņēmumi no citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu sniegšanu ir par 44,5% lielāki nekā pašvaldības maksājumiem citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu sniegšanu Valmieras novadā deklarētajiem izglītojamiem.

4. PROFESIONĀLĀS, AUGSTĀKĀS UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS IEGUVES IESPĒJAS VALMIERAS NOVADĀ

4.1. PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS IEGUVES IESPĒJAS VALMIERAS NOVADĀ

Valmieras novadā profesionālo izglītību iespējams iegūt divās profesionālās izglītības iestādēs – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā (VDMV, pašvaldības dibināta izglītības iestāde) un Valmieras tehnikumā (VT, valsts pārraudzībā esoša izglītības iestāde). Turpinājumā sniegts pārskats par VDMV un VT izglītības programmu piedāvājumu, izglītojamo skaita dinamiku, eksāmenu rezultātiem un infrastruktūras nodrošinājumu.

4.1.1. IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU PIEDĀVĀJUMS

Saskaņā ar Profesionālās izglītības likumu **VDMV (No 2023. gada 1. septembra mainīts statuss – Mākslu izglītības kompetences centrs) darbības mērķi** atbilstoši tās dibinātāja apstiprinātai attīstības stratēģijai ir šādi:

- ◆ īstenot izglītības programmas stratēģiskās specializācijas virzienos, kas nodrošina tautsaimniecības vajadzībām nepieciešamos speciālistus, kā arī veicināt izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmi par uzņēmīgiem, radošiem, atbildīgiem un konkurētspējīgiem sabiedrības locekļiem;
- ◆ sadarbībā ar nozares uzņēmumiem nodrošināt prakses iespējas profesionālās izglītības programmas apguvē;
- ◆ profesionālajai vidusskolai, kura īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas izglītības tematiskajā jomā "Mākslas", papildus veikt metodisko darbu izglītības tematiskajā jomā "Mākslas" reģiona profesionālās ievirzes izglītības iestādēm.⁵¹

VDMV piedāvā šādas izglītības programmas:

- ◆ "Interjera dizains" – kvalifikācija "Interjera dizainera asistents";
- ◆ "Komunikācijas dizains" – kvalifikācijas "Grafikas dizainera asistents" un "Audiovizuālās komunikācijas dizainera asistents";
- ◆ "Apģērbu dizains" – kvalifikācija "Apģērbu dizainera asistents";
- ◆ 2024./2025. m.g. ir plānots īstenot programmu "Produktu dizains" – kvalifikācija "Produktu dizainera asistents".

VDMV metodiskā darba prioritātes 2023./2024.m.g.

- ◆ atbalstīt skolotāju savstarpējās pieredzes apmaiņu, akcentējot savstarpēji vērotās vispārīgājošo un profesionālo mācību priekšmetu stundas;
- ◆ stiprināt izpratni par vienotu pieeju mācību satura plānošanu un īstenošanu;
- ◆ dalīties pieredzē un izvērtēt produktīvas mācīšanās pieejas īstenošanu;
- ◆ nodrošināt profesionālās ievirzes pedagogu profesionālo pilnveidi, balstoties uz jauno profesionālās ievirzes standartu;
- ◆ nodrošināt pieaugušo izglītības iespējas Vidzemes reģionā.

Profesionālās izglītības likums nosaka, ka pašvaldības piedalās profesionālās izglītības īstenošanā, sekmē komercdarbības attīstību savā teritorijā, sadarbojas ar darba devēju organizācijām, piedalās to jautājumu risināšanā, kas saistīti ar prakses vietu nodrošināšanu izglītojamiem attiecīgās pašvaldības teritorijā. Valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestādēs, kuras īsteno profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmas, izveido koleģiālu padomdevēju institūciju – konventu, kura mērķis ir veicināt profesionālās izglītības iestādes attīstību atbilstoši darba tirgus prasībām. VDMV

⁵¹ Profesionālās izglītības likuma 16⁴ pants

konventa sastāvā ir septiņi padomnieki - pašvaldības pārstāvji, nozaru eksperti un KM pārstāvji. Konvents darbojas atbilstoši profesionālās izglītības likumam un saskaņā ar konventa nolikumu.

VDMV ir izveidota padome, lai nodrošinātu sadarbību starp iestādi, vecākiem un sabiedrību. Padomes sastāvā atbilstoši Izglītības likumam un padomes nolikumam iekļauj VDMV pedagogu, izglītojamo un vecāku deleģētus pārstāvjus.

VDMV ir ilggadēja sadarbība ar biznesa izglītības biedrību "Junior Achievement Latvia" par praktiskās biznesa izglītības programmu īstenošanu. Sadarbības līgums noslēgts līdz 2024. gada 31. augustam. Kopš 2020. gada uzsākta sadarbība ar Vidzemes Augstskolu (ViA), kurā izglītojamiem ir iespēja iegūt praktisku pieredzi, darbojoties kādā no ViA laboratorijām un izstrādājot produktus, apgūt ViA piedāvātās digitālās mācību stundas, izmantot ViA zinātnisko bibliotēku. Kopš 2021.gada 24. februāra izglītības iestāde sadarbojas ar biedrību "Valmieras Attīstības aģentūra" par koprades darbnīcas "DARE" darbības nodrošināšanu, uzturēšanu un koprades kultūras veidošanu Valmierā un projektu izstrādē un īstenošanā.⁵²

Saskaņā ar Profesionālās izglītības likumu **VT darbības mērķi** atbilstoši tā dibinātāja apstiprinātai stratēģijai ir šādi:

- ◆ attīstīt un īstenot izglītības programmas stratēģiskās specializācijas virzienos, kas nodrošina tautsaimniecības, valsts un sabiedrības attīstības nākotnes vajadzībām nepieciešamos speciālistus, kā arī veicināt izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmi par uzņēmīgiem, radošiem, atbildīgiem un konkurētspējīgiem sabiedrības locekļiem;
- ◆ sadarbībā ar nozares uzņēmumiem īstenot darba vidē balstītas mācības;
- ◆ reģiona vai nozares ietvaros īstenot metodisko darbu, nodrošināt citām profesionālās izglītības iestādēm metodisko atbalstu un pedagogu tālākizglītību;
- ◆ organizēt profesionālās kvalifikācijas eksāmenus, lai novērtētu ārpus formālās izglītības sistēmas iegūto profesionālo kompetenci tajās profesionālajās kvalifikācijās, kurās tehnikums īsteno atbilstošas profesionālās izglītības programmas.⁵³

VT 2023./2024.m.g. piedāvā šādas profesionālās vidējās izglītības programmas:

- ◆ "Mehatronika" – profesionālā kvalifikācija "Mehatronisku sistēmu tehniķis";
- ◆ "Inženiermehānika" – profesionālā kvalifikācija "Rūpniecisko iekārtu mehāniķis";
- ◆ "Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūves tehnoloģija" – profesionālā kvalifikācija "Mašīnbūves tehniķis";
- ◆ "Metālapstrāde" – profesionālā kvalifikācija "Programm vadības metālapstrādes darbgaldu iestatītājs";
- ◆ "Enerģētika un elektrotehnika" – profesionālā kvalifikācija "Atjaunojamās enerģētikas tehniķis";
- ◆ "Loģistika" – profesionālā kvalifikācija "Loģistikas darbinieks";
- ◆ "Programmēšana" – profesionālā kvalifikācija "Programmēšanas tehniķis";
- ◆ "Pārtikas produktu tehnoloģija" – profesionālā kvalifikācija "Pārtikas produktu ražošanas tehniķis";
- ◆ "Ēdināšanas pakalpojumi" – profesionālā kvalifikācija "Pavārs";
- ◆ "Restorānu pakalpojumi" – profesionālā kvalifikācija "Viesmīlis";
- ◆ "Grāmatvedība" – profesionālā kvalifikācija "Uzskaites grāmatvedis";
- ◆ "Administratīvie un sekretāra pakalpojumi" – profesionālā kvalifikācija "Klientu apkalpošanas speciālists".

VT metodiskās virsvadības un līdzatbildības jomas apkopotas 27. tabulā.

⁵² Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas pašnovērtējuma ziņojums 31.10.2022

⁵³ Profesionālās izglītības likuma 16²pants

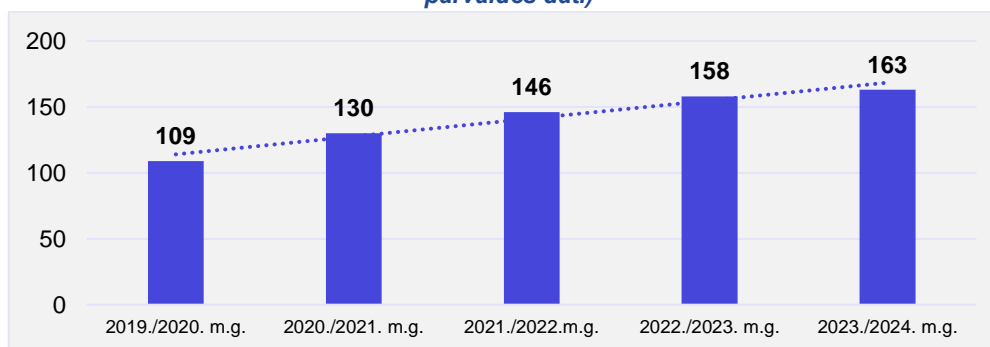
Tabula 27 – Valmieras tehnikuma metodiskā darba atbildības jomas (Avots: IZM rīkojums⁵⁴)

Metodiskā darba joma	Metodiskā darba virsvadība	Līdzatbildība metodiskā darba veikšanā	
		Profesionālā kvalifikācija atbilstoši nozaru kvalifikācijas sistēmai	
Komerczinības un administrēšana	Finanšu darbinieks Grāmatvedis	Komercdarbinieks ar specializācijām: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mazumtirdzniecības komercdarbinieks ◆ Reklāmas pakalpojumu komercdarbinieks ◆ Rūpniecības komercdarbinieks ◆ Agrārā sektora komercdarbinieks Pārdevējs Pārdevēja palīgs	
Inženierzinātnes tehnoloģijas (Mehatronika)	Mehatronisku sistēmu tehniķis	-	
Inženierzinātnes tehnoloģijas (Metālapstrāde)	-	Programmavodības metālapstrādes darbgaldu iestatītājs Programmavodības metālapstrādes darbgaldu operators	
Inženierzinātnes tehnoloģijas (Metālapstrāde)	-	Rokas lokmetinātājs (MMA/111) Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG/135) Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG/131) Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG/141) Gāzmetinātājs (OAW/311)	
Inženierzinātnes tehnoloģijas (Mašīnbūve)	-	Mašīnbūves tehniķis Virpotājs Frēzētājs Atslēdznieks Montāžas darbu atslēdznieks Rūpniecisko iekārtu mehāniķis ar specializāciju: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ķīmisko un biotehnoloģisko iekārtu mehāniķis 	
Ražošana pārstrāde	-	Pārtikas produktu ražošanas tehniķis ar specializācijām: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Gaļas un gaļas produktu ražošanas tehniķis ◆ Zivju produktu ražošanas tehniķis ◆ Piena un piena produktu ražošanas tehniķis ◆ Augļu un dārzeņu pārstrādes ražošanas tehniķis ◆ Dzērienu ražošanas tehniķis ◆ Maizes un miltu produktu ražošanas tehniķis ◆ Saldumu un šokolādes ražošanas tehniķis Pārtikas produktu ražošanas operators Pārtikas produktu ražošanas strādnieks	

4.1.2. IZGLĪTOJAMO SKAITA DINAMIKA

Izglītojamo skaits VDMV profesionālās vidējās izglītības programmās pēdējo piecu gadu laikā ir audzis (skat. 67. attēlu).

Attēls 67 – Izglītojamo skaits Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā (Avots: Valmieras novada Izglītības pārvaldes dati)

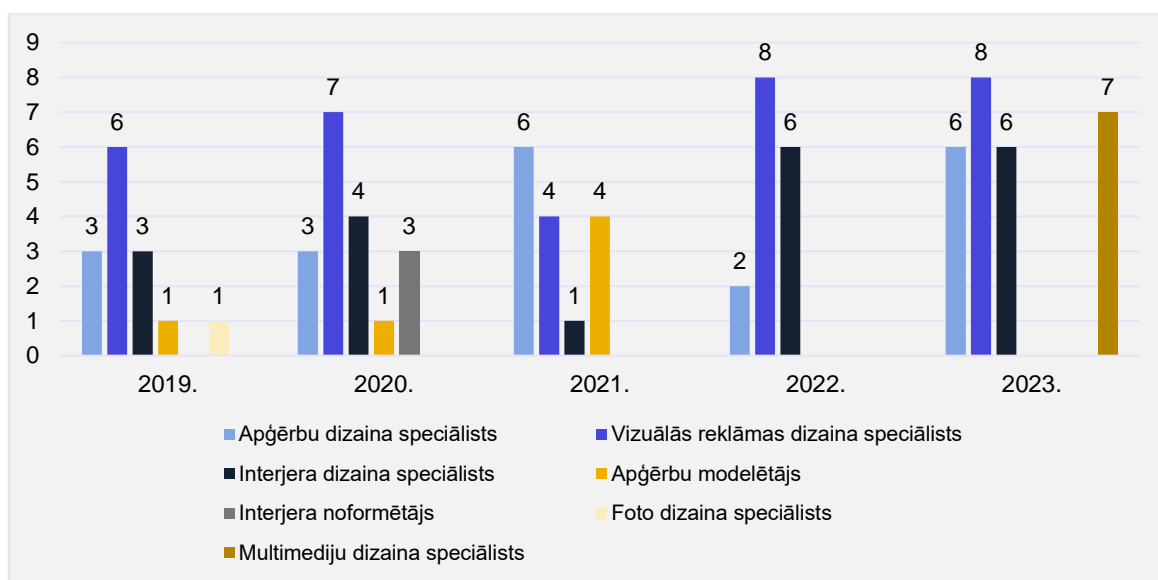

⁵⁴ IZM Rīkojums Nr.1-2e/21/119 "Par profesionālās izglītības kompetences centru uzdevumiem"

Savukārt kvalifikāciju ieguvušo izglītojamo skaits pēdējos piecos gados VDMV ir atšķirīgs – sākot no 14 izglītojamajiem 2019.gadā līdz 27 – 2023. gadā. 2023. gadā kvalifikācijas eksāmenu pirmo reizi kārtoja Multimediju dizaina izglītības programmas izglītojamie, kuri uzsāka mācības 2019. gadā (skat. 68. attēlu).

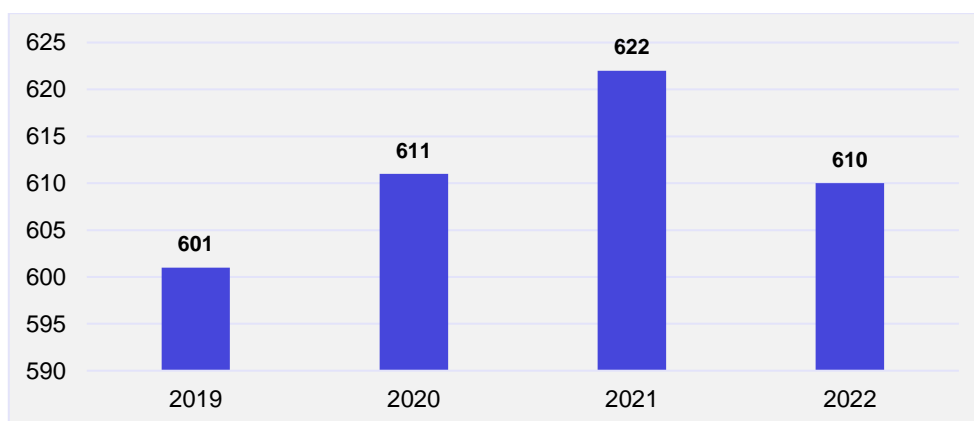
Kopumā Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola pēdējo piecu gadu laikā ir absolvējuši 33 Vizuālās reklāmas dizaina speciālisti, 20 Apģērbu dizaina speciālisti, 20 Interjera dizaina speciālisti, 7 Multimediju dizaina speciālisti, 6 Apģērbu modelētāji, 3 Interjera noformētāji un 1 Foto dizaina speciālists.

Attēls 68 – Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo izglītojamo skaits Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā (Avots: Latvijas Nacionālais kultūras centrs⁵⁵)

Izglītojamo skaits VT pēdējo gadu laikā ir relatīvi stabils – nedaudz vairāk par 600 izglītojamajiem (skat. 69. attēlu).

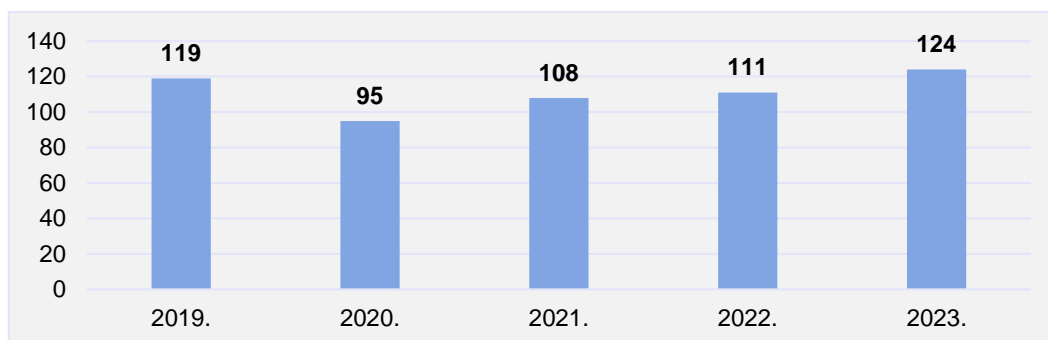
Attēls 69 – Izglītojamo skaits Valmieras tehnikumā (Avots: Oficiālās statistikas portāls⁵⁶)

Savukārt kvalifikācijas ieguvušo izglītojamo skaitam pēdējos četros gados VT ir tendence pieaugt (skat. 70. attēlu).

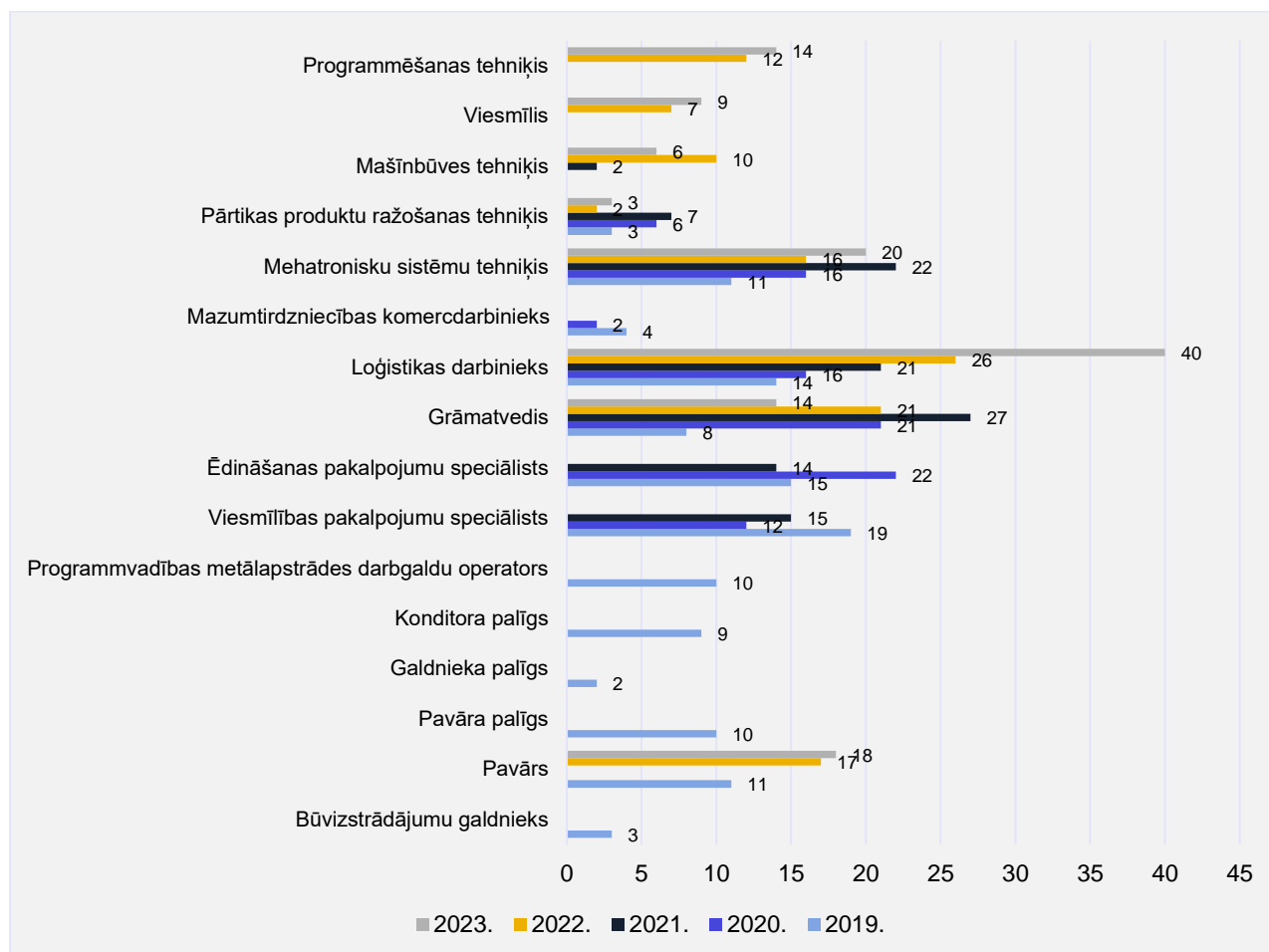
⁵⁵ <https://www.lnkc.gov.lv/lv/kvalifikacijas-eksameni>

⁵⁶ References kods IPP030

Attēls 70 – Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo izglītojamo skaits gadā Valmieras tehnikumā (Avots: VISC⁵⁷)

Pēdējo piecu gadu laikā VT ir sagatavojis 111 Loģistikas darbiniekus, 91 Grāmatvedi, 85 Mehatronisku sistēmu tehniķus. Skaitliski mazāk ir sagatavoti Pārtikas produktu ražošanas tehniķi (21) Mašīnbūves tehniķi (18), Programmavīdības metālapstrādes darbgaldu operatori (10) (skat. 71. attēlu).

2021./2022.m.g. kvalifikācijas eksāmenus kārtoja, bet kvalifikācija netika piešķirta 6 Programmēšanas tehniķa programmas izglītojamajiem un vienam Mašīnbūves tehniķa programmas izglītojamajam. 2022./2023.m.g. situācija nedaudz uzlabojās un Programmēšanas tehniķa kvalifikāciju nepiešķirta trīs eksāmena kārtotājiem un vienam Mašīnbūves tehniķa programmas izglītojamajam.

Attēls 71 – Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo izglītojamo skaits Valmieras tehnikumā (Avots: VISC⁵⁸)

⁵⁷ <https://www.visc.gov.lv/lv/statistika-0>

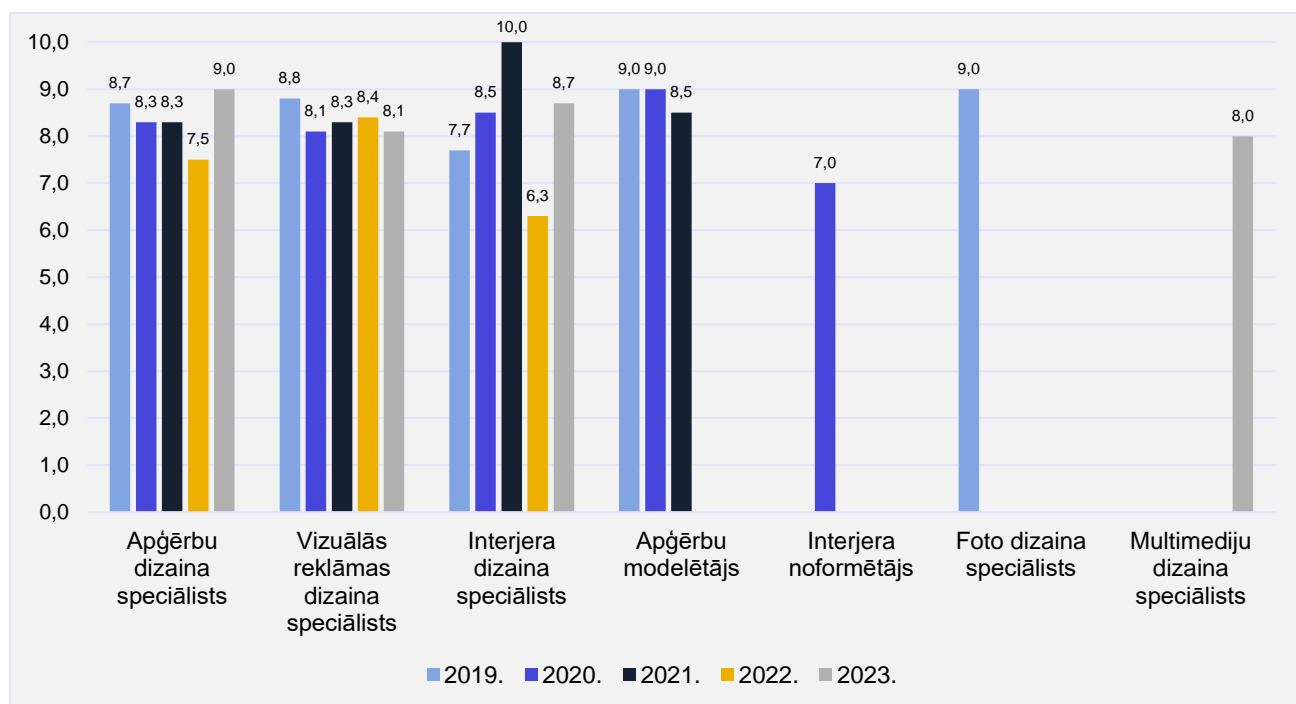
⁵⁸ <https://www.visc.gov.lv/lv/statistika-0>

4.1.3. KVALIFIKĀCIJAS EKSĀMENU UN CE REZULTĀTI

Viens no galvenajiem profesionālās izglītības kvalitātes rādītājiem ir **profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultāti**.

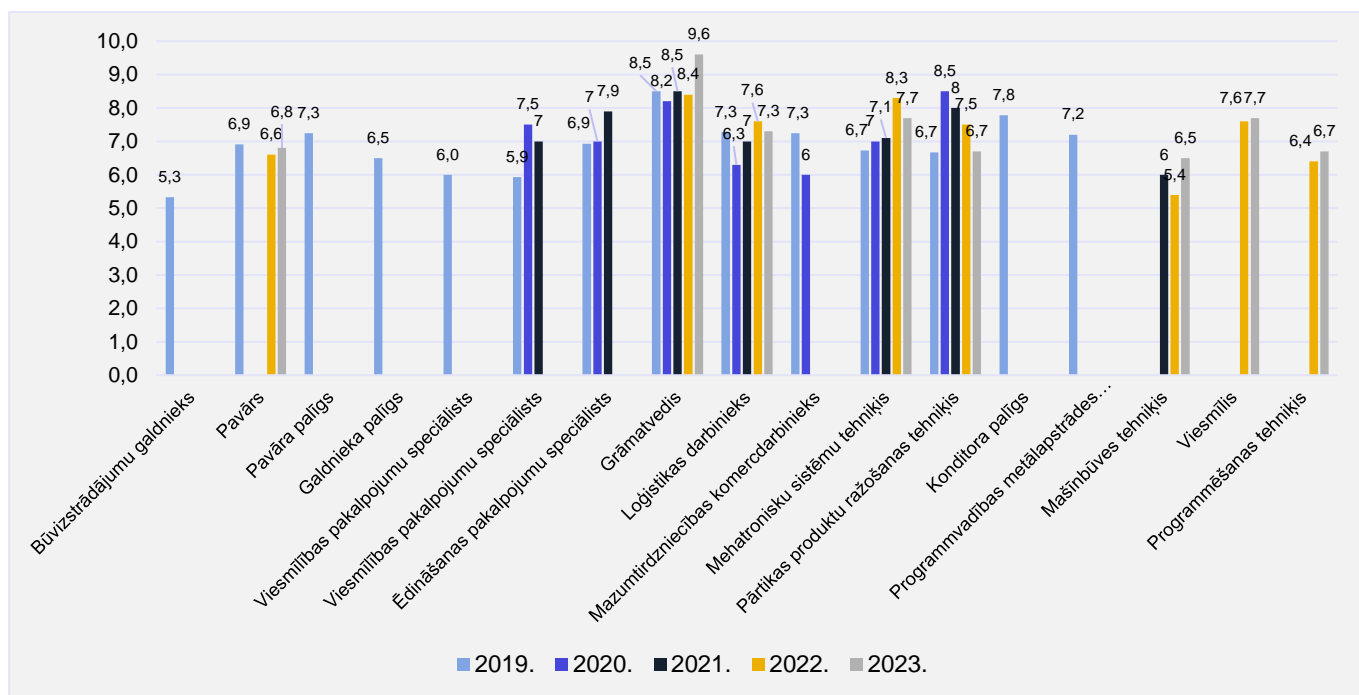
72. attēlā apkopoti **VDMV profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vidējie rezultāti** pēdējo piecu gadu periodā un tie liecina par labu sniegumu. Visstabilāko sniegumu ir rādījuši Vizuālās reklāmas un dizaina speciālista programmas izglītojamie, svārstīgs sniegums ir Interjera dizaina speciālista programmas izglītojamajiem.

Attēls 72 – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo kvalifikācijas eksāmenu vidējie vērtējumi
(Avots: Latvijas Nacionālais kultūras centrs⁵⁹)

73. attēlā apkopoti **VT profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vidējie rezultāti** pēdējo piecu gadu periodā un tie ir atšķirīgi dažādām kvalifikācijām. Visstabilāko sniegumu ir rādījuši Grāmatveža programmas izglītojamie, uzlabojušies ir Mehatronisku sistēmu tehniķu rezultāti, pazeminājies ir Pārtikas produktu ražošanas tehniķu sniegums, zemi vērtējumi kvalifikācijas eksāmenos ir Mašīnbūves tehniķiem un Programmēšanas tehniķiem.

⁵⁹ <https://www.lnkc.gov.lv/lv/kvalifikacijas-eksameni>

Attēls 73 – Valmieras tehnikuma izglītojamo kvalifikācijas eksāmenu vidējie vērtējumi (Avots: VISC⁶⁰)

Par izglītības kvalitāti **VDMV un VT liecina arī izglītojamo sniegums centralizētajos eksāmenos.**

Ņemot CE kārtības izmaiņas, 2022./2023.m.g., tāpat kā vispārējās vidējās izglītības iestādēs arī VT un VDMV izglītojamo CE rezultātus nav iespējams salīdzināt ar iepriekšējo mācību gadu rezultātiem, toties var novērtēt izglītības iestāžu izglītojamo konkrētā eksāmena vidējo sniegumu salīdzinājumā ar vidējo vērtējumu valstī. Tāpēc turpinājumā rezultāti apskatīti atsevišķi – salīdzinot tendences 2018. - 2022.gadā un analizējot CE rezultātus pēc jaunās kārtības ieviešanas 2023.gadā.

2018. – 2022. gada CE rezultātu tendences VT un VDMV

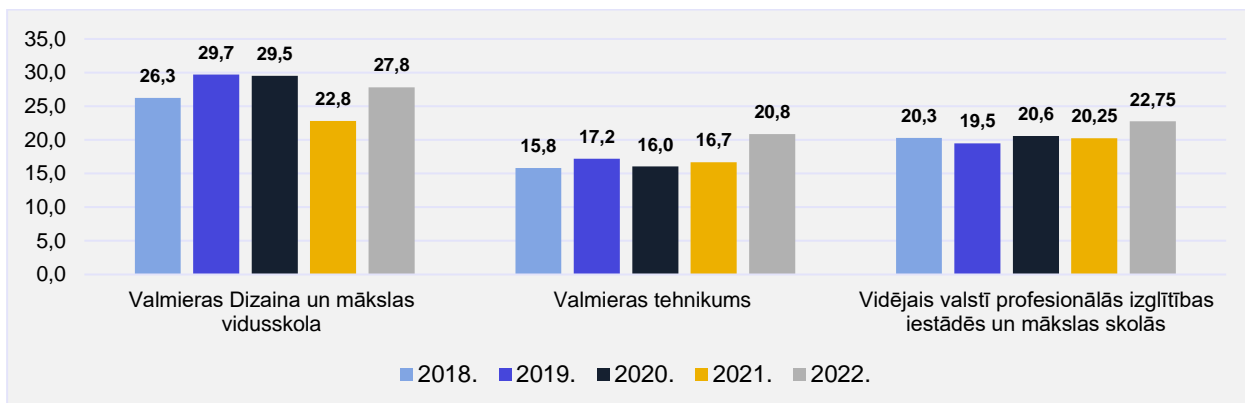
Matemātikas eksāmens

Matemātikas CE eksāmena rezultāti VDMV no 2018. līdz 2022. gadam bija svārstīgi bet saglabājās augstāki par vidējiem vērtējumiem valstī profesionālās vidējās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā. VT audzēkņu sniegums matemātikas eksāmenā ikgadēji bijis zemāks par vidējiem rādītājiem šo skolu grupā, tomēr ar nelielu tendenci paaugstināties (28. tabula un 74. attēls).

Tabula 28 – Valmieras tehnikuma un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo CE rezultāti matemātikā un salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	26,3	29,7	29,5	22,8	27,8
Valmieras tehnikums	15,8	17,2	16,0	16,7	20,8
Vidējais valstī profesionālās izglītības iestādēs un mākslas skolās	20,3	19,5	20,6	20,25	22,75

⁶⁰ <https://www.visc.gov.lv/lv/statistika-0>

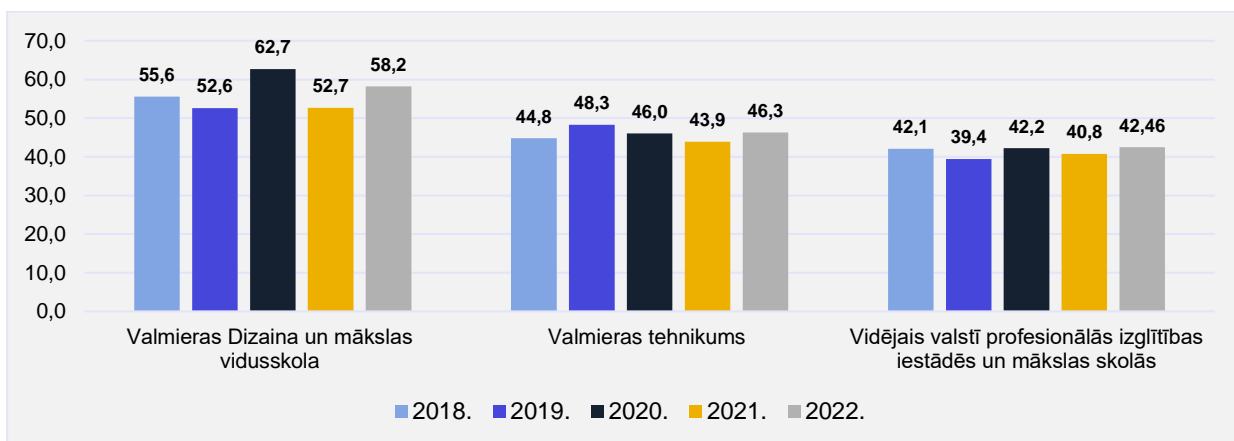
Attēls 74 – Valmieras tehnikuma, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo un vidējie valstī CE rezultāti matemātikā, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

Latviešu valodas eksāmens

Laika periodā no 2018. līdz 2022. gadam gan VDMV, gan VT izglītojamo vidējie vērtējumu latviešu valodas eksāmenā bija augstāki par vidējiem vērtējumiem valstī profesionālās vidējās izglītības un mākslas skolu grupā un saglabāja relatīvu stabilitāti (29. tabula un 75. attēls).

Tabula 29 – Valmieras tehnikuma un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo CE rezultāti latviešu valodā un salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	55,6	52,6	62,7	52,7	58,2
Valmieras tehnikums	44,8	48,3	46,0	43,9	46,3
Vidējais valstī profesionālās izglītības iestādēs un mākslas skolās	42,1	39,4	42,2	40,8	42,46

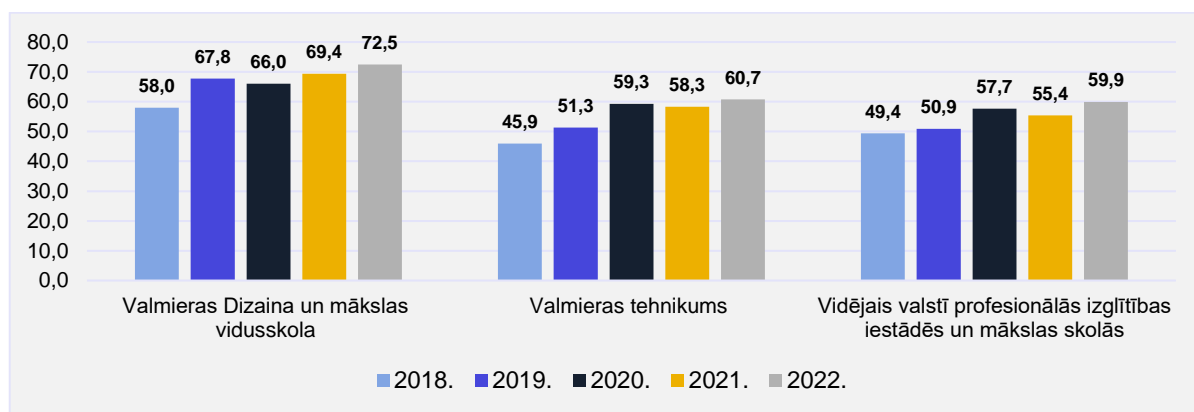
Attēls 75 – Valmieras tehnikuma, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo un vidējie valstī CE rezultāti latviešu valodā, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

Angļu valodas eksāmens

Vērtējot angļu valodas CE rezultātus piecu gadu periodā no 2018. līdz 2022. gadam, jāatzīmē, ka šajā laikā ir nedaudz audzis arī vidējais vērtējums profesionālās vidējās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā. Šāda tendence vērojama arī VDMV un VT. VDMV izglītojamie visu piecu gadu periodā demonstrēja augstāku sniegumu, nekā vidēji minētajā izglītības iestāžu grupā, bet VT izglītojamie no zemāka snieguma par valsts vidējo 2018. gadā turpmākajos analizējamā perioda gados bija spējuši uzlabot sniegumu un sasniegt līdzīgus rādītājus vidējiem valstī vai nedaudz pārsniegt vidējos vērtējumus profesionālās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā (30. tabula un 76. attēls).

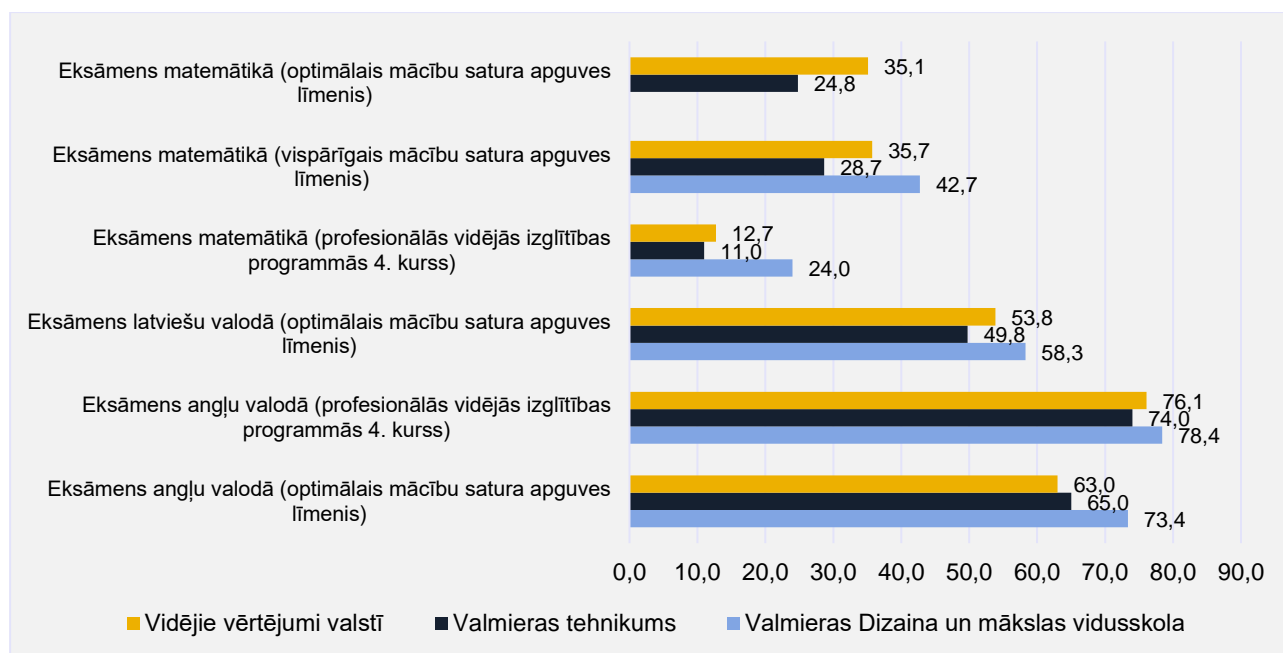
Tabula 30 – Valmieras tehnikuma un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo CE rezultāti angļu valodā un salīdzinājums ar vidējo rādītāju valstī, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	58,0	67,8	66,0	69,4	72,5
Valmieras tehnikums	45,9	51,3	59,3	58,3	60,7
Vidējais valstī profesionālās izglītības iestādēs un mākslas skolās	49,4	50,9	57,7	55,4	59,9

Attēls 76 – Valmieras tehnikuma, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītojamo un vidējie valstī CE rezultāti angļu valodā, 2018. - 2022. gads (Avots: VISC)

2023. gada CE rezultātu analīze Valmieras tehnikumā un Valmieras Mākslas skolā

77. attēlā apkopoti abu izglītības iestāžu 2023. gada CE rezultāti salīdzinājumā ar vidējiem vērtējumiem valstī.

Attēls 77 – CE rezultāti Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā un Valmieras tehnikumā 2023. gadā (Avots: VISC⁶¹)

⁶¹ <https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbi-statistika>

Eksāmena angļu valodā (optimālais mācību satura apguves līmenis) vidējie rezultāti abās profesionālās izglītības iestādēs ir augstāki, nekā vidējais vērtējums valstī. Eksāmena angļu valodā (profesionālās vidējās izglītības programmās 4. kurss) vidējais rezultāts VDMV ir nedaudz augstāks, bet VT – nedaudz zemāks salīdzinājumā ar vidējo vērtējumu valstī. VT izglītojamo vidējie vērtējumi matemātikas eksāmenos ir zemāki par vidējiem rādītājiem valstī, bet VDMV izglītojamo vidējie vērtējumi matemātikas eksāmenā (profesionālās vidējās izglītības programmās 4. kurss) un matemātikas eksāmenā (vispārīgais mācību satura apguves līmenis) ir augstāki par vidējiem vērtējumiem valstī. Arī eksāmenā latviešu valodā (optimālais mācību satura apguves līmenis) VDMV izglītojamo vidējais vērtējums ir augstāks par vidējo vērtējumu valstī, VT – nedaudz atpaliek no vidējā vērtējuma valstī. VDMV – viens izglītojams, VT – astoņi izglītojamie nesaņēma pietiekamu vērtējumu (< 10%) matemātikas eksāmenos.

4.1.4. INFRASTRUKTŪRA UN MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

VDMV mācību infrastruktūra atrodas Purva ielā 12, Valmierā un to veido ēka ar kopējo platību 3682,9m², kurā atrodas mācību telpas un darbnīcas, kā arī dienesta viesnīca. VDMV ēka ir Valmieras pilsētas pašvaldības īpašums⁶².

VDMV mācību telpas ir izvietotas izglītības iestādes ēkas visos piecos stāvos, atbrīvojot 5. stāva dienesta viesnīcas telpas mācību vajadzībām un nodrošinot izglītojamajiem vietas dienesta viesnīcā Jāņa Enkmaņa ielā 14.

VDMV telpas un aprīkojumu iespējams nomāt citām iestādēm un organizācijām izglītības pasākumu nodrošināšanai. Tie ir maksas pakalpojumi, kas ir saskaņā ar pašvaldības apstiprinātu cenrādi. Lai veicinātu VDMV pieaugušo neformālās izglītības piedāvājumu, izglītības iestāde ir pārtraukusi sadarbību ar biedrību "Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs", sadarbībā ar kuru iepriekš tika īstenotas pieaugušo neformālās izglītības programmas.

Izglītības iestādei nav savas sporta zāles. Mācību priekšmeta "Sports" norisei tiek izmantota ārvide un izglītības iestādes aktu zāle.

Izglītības iestāde nodrošina mūsdienīgu vides pieejamību un izglītības programmas pielāgošanu izglītojamiem ar kustību traucējumiem.

Mācību procesa nodrošināšanai VDMV ir 5 datorklases, katra no tām nokomplektēta ar 12 datoriem izglītojamiem un 1 datoru skolotājam, kopumā 65 datori ar pietiekamu jaudu un atbilstošu programmatūru dizaina izglītības sniegšanai.

Ņemot vērā ierobežotās iespējas veidot jaunas datorklases, VDMV nepieciešama "mobilā datorklase" ar jaudīgiem un atbilstošu programmatūru nodrošinātiem portatīvajiem datoriem lietošanai jebkurā telpā, jo saskaņā ar noteikumiem kvalifikācijas darbu izstrāde nevar pārklāties ar mācību procesu. Līdz ar to ceturtā kursa izglītojamajiem no februāra līdz jūnijam jānodrošina piekļuve datoriem kvalifikācijas darbu izstrādei praktiski visas dienas garumā un vienlaicīgi arī jānodrošina mācību process datorklasēs pārējo kursu izglītojamajiem.

VT mācību infrastruktūra atrodas Valmierā, Vadu ielā 3, kur atrodas visas izglītības iestādes ēkas – mācību ēka, dienesta viesnīca ar 392 vietām, mehatronikas-atlīdziniecības laboratorija (204,21 m²) un multifunkcionāla metālapstrādes laboratorija (438 m²). Vadu ielā 3 esošajā infrastruktūrā 2014./2015.m.g. tika veikti apjomīgi infrastruktūras uzlabojumi ERAF projekta ietvaros, kā arī mācību iekārtu modernizācija izglītības programmu īstenošanas vajadzībām tādās jomās kā: pārtikas produktu tehnoloģija, ēdināšanas pakalpojumi, viesnīcu pakalpojumi, restorānu pakalpojumi, mehatronika. ERAF projekta ietvaros tika

⁶² Valmieras dizaina un mākslas vidusskolas attīstības un investīciju stratēģija 2021. -2027. gadam

modernizētas visas prioritārās izglītības programmas. Pēc vienota mācību kompleksa izveides 2015./2016.m.g. visas profesionālās izglītības programmas un izglītojamo izmitināšana tiek īstenota jaunizveidotajā mācību kompleksā Vadu ielā 3, savukārt Ausekļa ielā 25b un 25c esošās ēkas tika nodotas lietošanā Valmieras valstspilsētas pašvaldībai.

2020.gadā projektā "Valmieras tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" tika uzbūvēta multifunkcionāla metālapstrādes laboratorija, izveidota IT laboratorija, veikta metālapstādes un IT iekārtu un aprīkojuma iegāde.

Vides pieejamība tiek nodrošināta visās mācību ēkās un dienesta viesnīcas pirmajā stāvā (speciāli aprīkotas istabas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām).

Turpmākajos gados nepieciešams veikt IKT atjaunošanu, lai nodrošinātu visu mācību procesam vajadzīgo lietojumprogrammu izmantošanu. Kopsummā uz 644 izglītojamajiem pieejami 170 datori mācību klasēs, no tiem 126 ir vecāki par 5 gadiem. Ir jāatjauno datortehnika, kas vecāka par 5 gadiem, jo tās veikspēja vairs neatbilst uzstādīto lietojumprogrammu prasībām, ir traucēta tehnikas ātrdarbība. Jāveido papildus datorklases, nodrošinot profesionālo priekšmetu apguvei atbilstošas programmatūras izmantošanu. Lokālo tīklu un WiFi stāvoklis daļēji atbilst vajadzībām. Lai nākotnē nodrošinātu augstu izglītības kvalitāti, nepieciešams pilnībā pārveidot IKT lokālo tīklu, nodrošinot pietiekamas jaudas kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai.

VT teritorijā nav pieejamas āra infrastruktūras mācību priekšmeta "Sports" īstenošanai, kas VT notiek vidēji 1706 stundu apjomā gadā jeb 190 stundu mēnesī (9,5 stundas dienā). Tehnikuma ēkā ir divas slēgta tipa mācību telpas sportam, to kopējā platība sastāda 361,97 m². Stundu norisei tiek izmantotas tuvējās meža teritorijas, kā arī, iespēju robežās, nomāta sporta infrastruktūra ārpus VT, kas ievērojami apgrūtina mācību procesa plānošanu, jo nepieciešams papildus laiks, kas jāpavada, lai nokļūtu konkrētajā objektā. Turpmākajos gados nepieciešams piesaistīt finansējumu un paplašināt VT teritoriju āra sporta infrastruktūras izveidei.

VT dienesta viesnīcas platība – 5044,18 m², t.sk. 2256,88 m² aizņem istabas, kurās dzīvo izglītojami. Maksimālā ietilpība ir 392 vietas, kas nav pietiekama, jo pieprasījums ir krietni lielāks. Vidējā istabiņas platība uz vienu dienesta viesnīcas iemītnieku ir 5,7 m². Daļa izglītojamo atzīmē, ka šaurie sadzīves apstākļi pasliktina psiholoģisko komfortu un var kalpot par iemeslu citas profesionālās izglītības iestādes izvēlei. Lai uzlabotu apstākļus un nodrošinātu epidemioloģiskajām, psihoemocionālajām prasībām atbilstošu un komfortablu vidi un plānojot jaunu izglītības programmu attīstību, ir nepieciešamas aptuveni 300 papildus vietas.

VT turpmākajos gados plāno materiāli tehnikās bāzes attīstību esošajās izglītības programmās un jaunu izglītības programmu veidošanā, atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas un Nozaru ekspertu padomes atbalstītajām prioritātēm.

SECINĀJUMI

- ◆ Valmieras novadā profesionālo izglītību iespējams iegūt divās profesionālās vidējās izglītības iestādēs – Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā (pašvaldības dibināta izglītības iestāde) un Valmieras tehnikumā (valsts pārraudzībā esoša izglītības iestāde).
- ◆ Valmieras novadā esošais profesionālās vidējās izglītības piedāvājums lielā mērā atbilst novada specializācijas virzieniem, kas saistīti ar apstrādes rūpniecību, tirdzniecību, pakalpojumu sniegšanu u.c. nozarēm.
- ◆ Izglītojamo skaits VDMV pēdējo piecu gadu laikā ir audzis, VT – relatīvi stabils.
- ◆ VDMV izglītojamo profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vidējie rezultāti pēdējo piecu gadu periodā liecina par labu sniegumu, VT izglītojamajiem tie ir atšķirīgi dažādām kvalifikācijām – visstabilāko sniegumu ir rādījuši Grāmatveža programmas izglītojamie, zemi vērtējumi kvalifikācijas eksāmenos ir Mašīnbūves tehniķiem un Programmēšanas tehniķiem.

- ♦ VDMV izglītojamo vidējie CE vērtējumi 2018. – 2022. gadā bija augstāki par vidējiem vērtējumiem profesionālās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā un šāda tendence saglabājās arī pārejot uz jauno CE kārtošanas kārtību 2023. gadā, demonstrējot augstāku sniegumu nekā vidēji valstī.
- ♦ VT izglītojamo vidējie vērtējumi latviešu valodas un angļu valodas CE 2018. – 2022. gadā bija augstāki par vidējiem vērtējumiem profesionālās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā, bet salīdzinoši zemāki vērtējumi VT bija matemātikas eksāmenā. Pārejot uz jauno CE kārtošanas kārtību, VT izglītojamo sniegums eksāmenos saglabājās zemāks par vidējo valstī, izņemot angļu valodas eksāmenu optimālajā līmenī.
- ♦ Pieaugot izglītojamo skaitam, VDMV mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamas papildu mācību telpas, dator tehnika, izglītības iestādei nav savas sporta zāles.
- ♦ VT īstenots vērīnīgs modernizācijas projekts, bet mācību procesa nodrošināšanai nepieciešama dator tehnikas atjaunošana un āra sporta infrastruktūras izveide.
- ♦ Abām profesionālās izglītības iestādēm ir nepietiekama dienesta viesnīcu kapacitāte.

4.2. AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS IEGUVES IESPĒJAS VALMIERAS NOVADĀ

Augstāko izglītību Valmieras novadā piedāvā iegūt Vidzemes augstskola (ViA). Turpinājumā sniegts pārskats par ViA studiju programmu piedāvājumu, studējošo skaita dinamiku un infrastruktūras nodrošinājumu.

4.2.1. STUDIJU PROGRAMMU PIEDĀVĀJUMS

ViA piedāvā izglītības programmas tādās jomās, kā Arhitektūra un būvniecība, Datorika, Inženierzinātnes un tehnoloģijas, Informācijas un komunikācijas zinātnes, Komerzciniības un administrēšana, Individuālie pakalpojumi (skat. 31. tabulu).

Tabula 31 – Vidzemes Augstskolas studiju programmu piedāvājums 2023./2024.m.g. (Avots: Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra un ViA)

Izglītības tematiskā joma	Studiju programma	Kvalifikācija
Īsā cikla profesionālā augstākā izglītība (koledža)		
Arhitektūra un būvniecība	Ilgspējīgu ēku būvniecība	Ēku būvdarbu vadītājs Akreditācija līdz 12.01.2029.
Pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība (bakalaura studijas)		
Datorika	Informācijas tehnoloģijas	Profesionālā bakalaura grāds informācijas tehnoloģijās Kvalifikācija - Programmēšanas Inženieris Akreditācija līdz 31.12.2023.
Inženierzinātnes un tehnoloģijas	Mehatronika	Profesionālais bakalaura grāds mehatronikā Mehatronikas inženieris Akreditācija līdz 31.12.2023.
Informācijas un komunikācijas zinātnes	Komunikācija un sabiedriskās attiecības	Profesionālais bakalaura grāds komunikācijā un sabiedriskajās attiecībās Kvalifikācija - Sabiedrisko attiecību vadītājs Akreditācija līdz 09.09.2027.
Informācijas un komunikācijas zinātnes	Mediju studijas un žurnālistika	Profesionālais bakalaura grāds mediju studijās Kvalifikācija – Žurnālists Akreditācija līdz 09.09.2027.
Komerzciniības un administrēšana	Biznesa vadība	Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā Kvalifikācija - Uzņēmuma Vadītājs Akreditācija līdz 14.10.2027.
Individuālie pakalpojumi	Tūrisma organizācija un vadība	Profesionālā bakalaura grāds tūrisma vadībā Kvalifikācija - Tūrisma pakalpojumu vadītājs Akreditācija līdz 08.06.2029.
Maģistratūra		
Datorika	Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas	Profesionālais maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās Akreditācija līdz 31.12.2023.

Izglītības tematiskā joma	Studiju programma	Kvalifikācija
Datorika	Kiberdrošības inženierija	Profesionālais maģistra grāds informācijas tehnoloģijās Akreditācija līdz 31.12.2023.
Komerczinības administrēšana un	Biznesa vides vadība	Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā Kvalifikācija – Organizācijas vadītājs Akreditēts līdz 14.10.2027.
Informācijas komunikācijas zinātnes un	Mediju un informācijas pratība	Sociālo zinātņu maģistra grāds komunikācijā Akreditācija līdz 09.09.2027.
Informācijas komunikācijas zinātnes un	Stratēģiskā komunikācija un pārvaldība	Sociālo zinātņu maģistra grāds komunikācijā Akreditācija līdz 09.09.2027.
Individuālie pakalpojumi	Tūrisma konkurētspējas vadība	Sociālo zinātņu maģistra grāds tūrisma un atpūtas organizācijā Akreditācija līdz 08.06.2029.
Datorika	Sociotehnisko sistēmu modelēšana	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D.) elektrotehnikā, elektronikā, informācijas un komunikāciju tehnoloģijās Akreditācija līdz 31.12.2023.
Komerczinības administrēšana un	Ekonomika un uzņēmējdarbība	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D.) ekonomikā un uzņēmējdarbībā Akreditācija līdz 14.10.2027.

ViA pārstāv Latviju Eiropas universitāšu aliansē projektā E³UDRES². Deviņas augstskolas no deviņām dažādām valstīm (Austrijā, Beļģijā, Ungārijā, Portugālē, Rumānijā, Vācijā, Nīderlandē, Somijā un Latvijā) apvieno savus resursus mācīšanās, pētniecības un inovāciju jomās, lai rastu risinājumus reģiona nākotnes izaicinājumiem.

2015. gadā ViA kļuva par zinātnisku institūciju. ViA vienotais pētījumu virziens ir Digitālie risinājumi sociālajiem izaicinājumiem. Pētnieciskais darbs ViA tiek īstenots divos zinātniskajos institūtos – Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā (HESPI) un Sociotehnisku sistēmu inženierijas institūtā (SSII). Kopš 2017. gada sākuma pētījumu virzienos īstenotie apakšvirzieni un ViA sadarbības partneri apkopoti 32. tabulā.

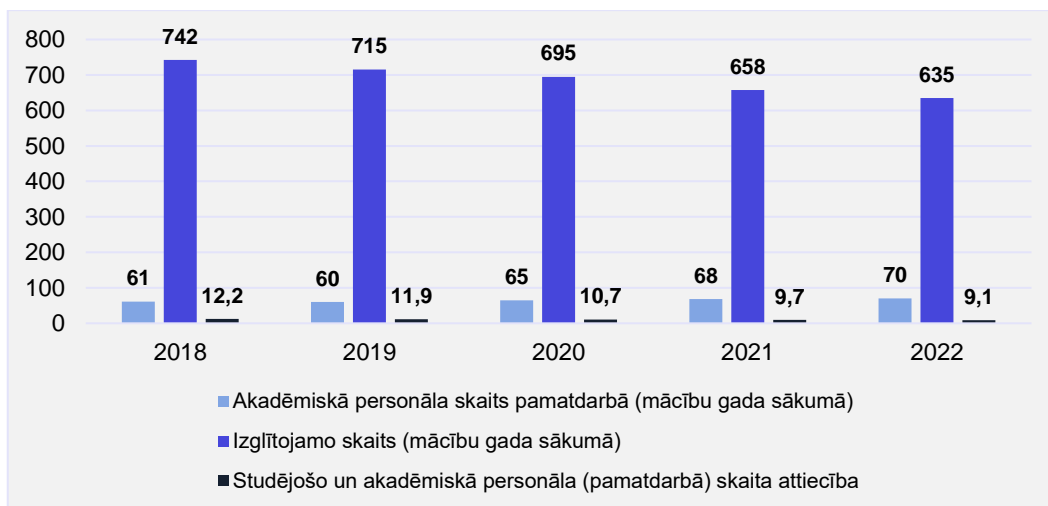
Tabula 32 – Vidzemes Augstskolas pētījumu apakšvirzieni un sadarbības partneri (Avots: ViA)

Pētījumu apakšvirziens	Sadarbības partneri
Tautsaimniecības viedās tehnoloģijas un ekobūves	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Latvijas Lauksaimniecības universitāte ◆ Priekuļu tehnikums
Virtuālās realitātes tehnoloģijas un vizualizācija	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Salento Universitātes Papildinātās un Virtuālās Realitātes laboratorija (AVRLab) ◆ La Lagunas Universitātes (ULL) E-studiju Centrs ◆ Korkas Tehnoloģiju Institūts (CIT) un Darmšates Lietišķo Zinātņu Universitāte
E-studiju pārvaldība un tehnoloģijas	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rīgas Tehniskā universitāte ◆ Latvijas Lauksaimniecības universitāte ◆ University of Patras (Grieķija), Akureyri Universitāte (Islande)
Sociotehnisku sistēmu modelēšanas tehnoloģijas	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ESME Sudria augstskola (Francija) ◆ Stokholmas universitāte (Zviedrija) ◆ West Bohemia universitāte (Čehija) ◆ Albergas universitāte (Dānija)
Ilgspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tartu Universitātes Pērnavas koledža (Igaunija) ◆ Saima Universitāte un Metropolitēna universitāte (Somija) ◆ Kauņas universitāte, Kauņas Tehnoloģiskā universitāte (Lietuva) ◆ Klaipēdas universitāte (Lietuva) ◆ Tūrisma un viesmīlības vadības Nacionālais institūts Indijā (izcilības centrs) u.c.
Komunikācijas ekosistēma un tehnoloģijas	<ul style="list-style-type: none"> ◆ King's College London (Lielbritānija) ◆ Ķīles Augstskola (Vācija) ◆ Tartu Universitāte (Igaunija) ◆ Kijevas – Mohilas akadēmija (Ukraina) ◆ aktīva sadarbība ar virkni konkrētās jomas institūciju – to vidū ir NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrs, East StratCom Task Force (EK, Brisele), Deutsche Welle (Vācija), kā arī ar vairāki nacionālie mediji un jomas ekspertus apvienojošas organizācijas

4.2.2. STUDĒJOŠO SKAITA DINAMIKA

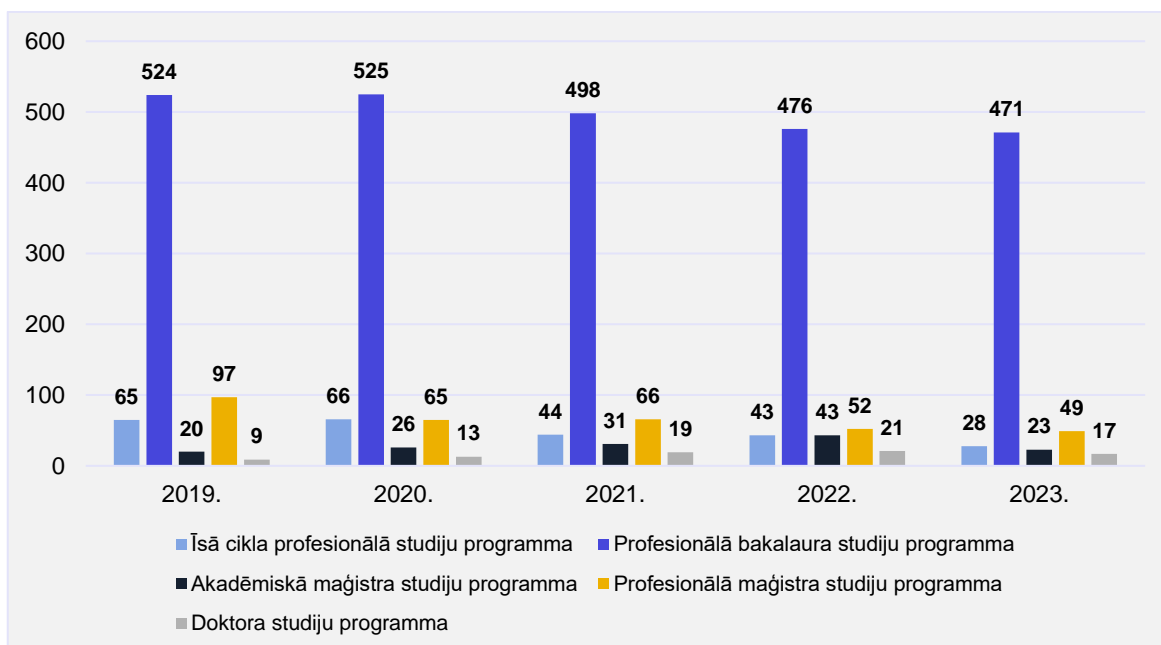
Studējošo skaits ViA pēdējo piecu gadu laikā ir samazinājies, savukārt akadēmiskā personāla skaits palielinājies, bet izglītojamo skaits uz vienu akadēmiskā personāla vienību – samazinājies (skat. 78. attēlu).

Attēls 78 – Studējošo skaita dinamika Vidzemes Augstskolā 2018. - 2022. gads (Avots: Oficiālās statistikas portāls⁶³)

Studējošo skaits samazinājies īsā cikla profesionālajās izglītības programmās, ņemot vērā to, ka šobrīd tiek piedāvāta tikai viena šāda studiju programma – Ilgtspējīgu ēku būvniecība. Studējošo skaits samazinājies arī profesionālā bakalaura un profesionālā maģistra studiju programmās, izņemot profesionālā bakalaura Informācijas tehnoloģiju studiju programmu, kurā 2023. gadā studē 228 studenti. Akadēmiskā maģistra doktora studiju programmās ir neliels studējošo skaits un tam ir tendence svārstīties.

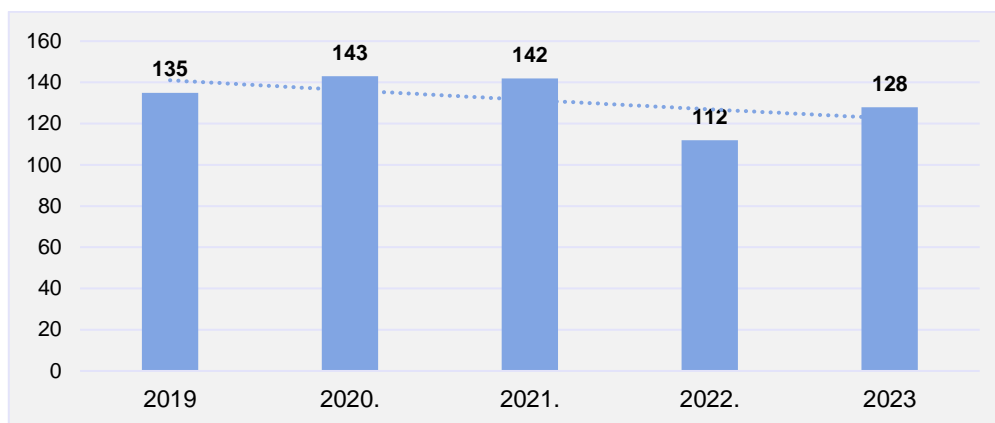
Attēls 79 – Studējošo skaita dinamika studiju programmās Vidzemes Augstskolā 2019. - 2023. gads (Avots: ViA)

ViA absolventu skaitam, tāpat kā studējošo skaitam, ir tendence samazināties.

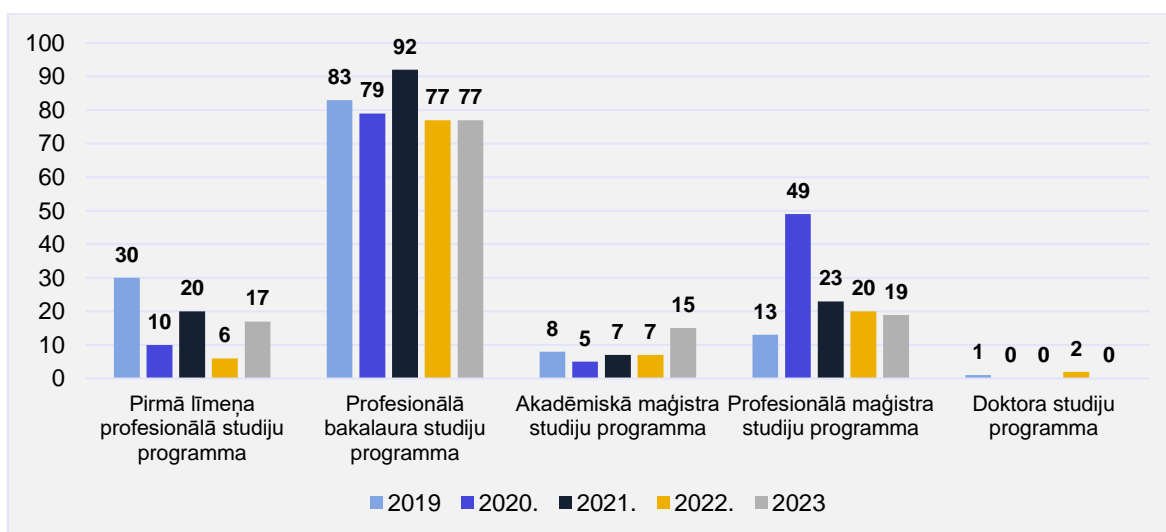
⁶³ References kods IGP020, <https://data.stat.gov.lv/>

Attēls 80 – Vidzemes augstskolas absolventu kopējā skaita dinamika (Avots: ViA)

Lielākais absolventu skaits ViA bija profesionālā bakalaura studiju programmās un tam ir vērojamas nelielas svārstības pēdējo piecu gadu laikā. Samazinājies ir profesionālā maģistra un pirmā līmeņa profesionālo studiju programmu absolventu skaits, ņemot vērā to, ka samazinājies pirmā līmeņa studiju programmu piedāvājums. Studējošo skaits akadēmiskā maģistra studiju programmās ir neliels un svārstīgs, līdz ar to arī absolventu skaits ir neliels un svārstīgs. Ļoti neliels ir doktora studiju programmu absolventu skaits, ņemot vērā doktorantu skaitu ViA.

Attēls 81 – Vidzemes augstskolas absolventu skaita dinamika studiju programmās (Avots: ViA)

4.2.3. INFRASTRUKTŪRA UN MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

ViA studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas Cēsu ielā 4 un Tērbatas iela 10 ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. trīs datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas studiju procesa nodrošināšanai atbilstoši īstenotajām studiju programmām (kopējā platība 324 m²). Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²), savukārt studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²).

Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālvadības pulti. Pieejamo datoru skaits: Studentiem – 160 gab., akadēmiskajam personālam – 45 gab., administratīvajam personālam – 60 gab., stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 gab. (neskaitot datorauditorijas), portatīvie datori – 60 gab., multimediju projektori – 45 gab.

ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla.

ViA studentiem ir iespēja dzīvot divās dienesta viesnīcu ēkās – Zvejnieku ielā 13 un Ausekļa ielā 25a.

SECINĀJUMI

- ◆ ViA piedāvā izglītības programmas tādās jomās, kā Arhitektūra un būvniecība, Datorika, Inženierzinātnes un tehnoloģijas, Informācijas un komunikācijas zinātnes, Komerccinības un administrēšana, Individuālie pakalpojumi.
- ◆ ViA pētnieciskais darbs var veicināt reģiona ekonomiku, attīstot uzņēmējdarbību ar esošo specializāciju saistītās un jaunās uzņēmējdarbības jomās.
- ◆ Studējošo un absolventu skaits ViA pēdējo piecu gadu laikā ir samazinājies, savukārt akadēmiskā personāla skaits palielinājies, bet izglītojamo skaits uz vienu akadēmiskā personāla vienību – samazinājies.

4.3. PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS IEGUVES IESPĒJAS VALMIERAS NOVADĀ

Saskaņā ar Izglītības likumu **pieaugušo izglītība** ir personu daudzveidīgs izglītošanas process, kas cilvēka mūža garumā nodrošina personības attīstību un konkurētspēju darba tirgū⁶⁴. Tomēr šī pieaugušo izglītības definīcija vairāk saistās ar **mūžizglītību – izglītības procesu dzīves garumā. Pieaugušo izglītība ir mūžizglītības procesa sastāvdaļa**. Nav vienota viedokļa, ko izglītības kontekstā uzskatīt par pieaugušo. Viena no pieejām pieaugušo izglītību definē kā daudzveidīgu mācīšanās procesu, kas nodrošina pilngadīgas personas attīstību, pašrealizāciju, konkurētspēju darba tirgū, kā arī iesaisti sabiedrībā un dzīves kvalitāti⁶⁵. Savukārt citā skaidrojumā pieaugušo izglītība nav saistīta ar konkrētu vecuma posmu, bet ar cilvēka motivāciju atgriezties izglītības procesā pēc sākotnējās izglītības pabeigšanas vai pārtraukšanas, lai iegūtu jaunas vai pilnveidotu esošās zināšanas, prasmes un kompetences (t.sk. attieksmes) konkurētspējai darba tirgū un/vai pašattīstībai.

Tomēr Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotajā projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”, kura ietvaros vairākas Valmieras novada izglītības iestādes piedāvāja mācības pieaugušajiem, mērķa grupa bija precīzi definēta: strādājoši un pašnodarbināti iedzīvotāji vecumā no 25 gadiem līdz neierobežotam vecumam. Šis Stratēģijas ietvaros pieaugušie netiek saistīti ar konkrētu vecumu, bet ar atgriešanos mācību procesā pēc sākotnējās izglītības pabeigšanas formālās vai neformālās mācīšanās veidā. Formālās izglītības programmu apguvi apliecina izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments. Neformālā izglītība ir ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība.

4.3.1. PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI

Stratēģijas izstrādes ietvaros laika posmā no 2023. gada 23. oktobra līdz 6. novembrim elektroniski tika veikta iestāžu un organizāciju, kas īsteno pieaugušo izglītību Valmieras novadā, aptauja (turpmāk – Aptauja). Aptaujas mērķis bija gūt padziļinātu ieskatu par pieaugušo izglītības piedāvājumu Valmieras novadā. Izglītības iestāžu pārstāvji tika lūgti norādīt informāciju par iestādes juridisko statusu, piedāvātajiem pakalpojumiem, finansējuma avotiem, dalību starptautiskos projektos, kā arī izglītojamo skaitu un citu saistošu informāciju, kas palīdz izprast pieaugušo izglītības piedāvājumu Valmieras novadā (aptaujā iekļautie jautājumi 12. pielikumā).

⁶⁴ Izglītības likums

⁶⁵ Aptaujas rezultāti un ekspertu viedokļi par terminoloģiju pieaugušo izglītībā, 2020. Pieejams: <http://muzizglitiba.gov.lv/sites/default/files/Aptaujas-par-terminologiju-PI-ekspertu-viedokli.pdf>

Aptaujā piedalījās 12 izglītības iestādes – četras pašvaldības iestādes, divas valsts iestādes, divas biedrības un četri komersanti.

Tabula 33 – Pieaugušo izglītības izvērtējuma aptaujas respondenti (Avots: Aptauja)

Nr.p.k.	Izglītības iestāde	Juridiskais statuss
1.	Valmieras Jaunatnes centrs "Vinda"	Pašvaldības iestāde
2.	Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs	Biedrība
3.	Valmieras tehnikums	Valsts iestāde
4.	Valmieras bibliotēka	Pašvaldības iestāde
5.	Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	Pašvaldības iestāde
6.	Valodu Mape	Komersants
7.	Profesionālās tālākizglītības centrs "Profesionālā Skaistuma skola"	Komersants
8.	Rūjienas Tautskola	Pašvaldības iestāde
9.	Valmieras Yamaha mūzikas skola	Komersants
10.	Valmieras Attīstības aģentūra	Biedrība
11.	Mācību centrs BUTS	Komersants
12.	Vidzemes Augstskola: Atvērta universitāte, mūžizglītības kursi	Valsts iestāde

Valmieras novadā esošo pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju piedāvājums ir atšķirīgs. Plašāko pieaugušo izglītības pakalpojumu klāstu piedāvā mācību centrs BUTS, Valodu mape un Valmieras tehnikums. Šeši pakalpojumu sniedzēji piedāvā nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanu un pārkvalifikāciju, pieci izstrādā un aprobē mācību materiālus pieaugušo izglītības vajadzībām, piecas iestādes/organizācijas piedāvā atbalstu un konsultācijas pieaugušajiem izglītības ieguves uzsākšanai. Tikai trīs iestādes piedāvā mācības sabiedrības grupām, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam, personām ar funkcionāliem traucējumiem vai bezdarbniekiem. Divi pakalpojumu sniedzēji piedāvā mācības bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu. Visi pieaugušo izglītības pakalpojumu veidi izglītības iestāžu un organizāciju griezumā apkopoti 34. tabulā.

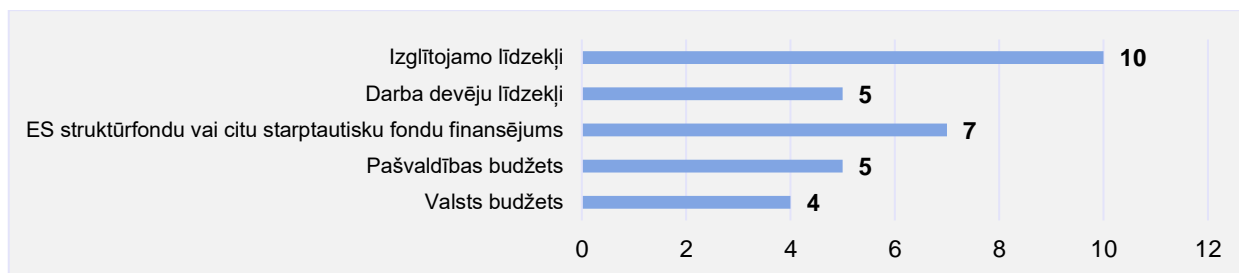
Tabula 34 – Izglītības iestāžu un organizāciju piedāvātie pieaugušo izglītības pakalpojumi (Avots: Aptauja)

Izglītības iestāde	Nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšana un pārkvalifikācija	Mācību nodrošināšana bezdarbniekiem	Mācības sociālās atstumtības riskam pakļautām personām	Mācības bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu	Mācību nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem	Mācību materiālu izstrāde un aprobācija	Atbalsts un konsultācijas pieaugušajiem izglītības ieguves uzsākšanai	Karjeras konsultanta pakalpojumu nodrošināšana izglītojamajiem	Citas darbības
Valmieras Jaunatnes centrs "Vinda"	-	-	-	-	-	-	-	-	Pieaugušo neformālās izglītības programmas interešu attīstīšanai
Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs	-	-	-	-	-	-	-	-	
Valmieras tehnikums	v	v	-	-	v	v	v	v	
Valmieras bibliotēka	-	-	-	-	-	-	-	-	Valmieras novada pašvaldības Izglītības pārvaldes licencētas pieaugušo neformālās izglītības programmas
Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola	v	-	-	-	-	v	-	v	
Valodu Mape	v	v	v	v	v	v	v	v	
Profesionālās tālākizglītības centrs "Profesionālā Skaistuma skola"	v	-	-	-	-	-	v	v	
Rūjienas Tautskola	-	-	v	-	-	-	v	-	

Valmieras Yamaha mūzikas skola	-	-	-	-	-	-	-	-	Mūzikas nodarbības pieaugušajiem (instrumentu spēle un vokāls)
Valmieras Attīstības aģentūra	-	-	-	-	-	-	-	-	Iestāde neveic nevienu no iepriekš norādītajām darbībām
Mācību centrs BUTS	v	v	v	v	v	v	v	-	
Vidzemes Augstskola: Atvērtā universitāte, mūžizglītības kursi	v	-	-	-	-	v	-	-	

Pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēji pēdējo piecu gadu laikā finansēti no dažādiem avotiem – 10 iestādes/organizācijas norādījušas, ka saņēmušas finansējumu no izglītojamajiem, septiņas iestādes saņēmušas ES struktūrfondu un citu starptautisku fondu finansējumu, pieci pakalpojumu sniedzēji saņēmuši līdzekļus no darba devējiem un tik pat saņēmuši finansējumu no pašvaldības budžeta, četri – no valsts budžeta (82. attēls). Neviena izglītības iestāde nenorādīja, ka būtu saņēmusi finansējumu dāvinājumu vai ziedojumu veidā.

Attēls 82 – Pieaugušo izglītības finansējuma avoti, pakalpojumu sniedzēju skaits (Avots: Aptauja)

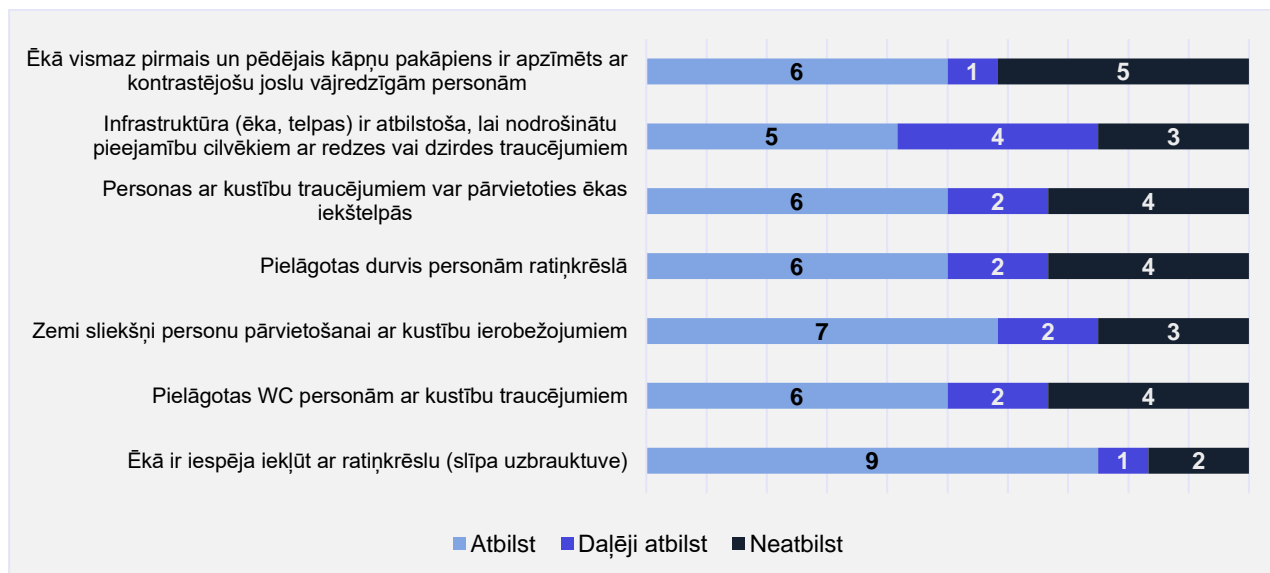
Uz jautājumu par noslēgto līgumu skaitu ar sadarbības partneriem atbildēja 10 no 12 respondentiem. Pēdējo piecu gadu laikā pieaugušo izglītības pakalpojumi sniegti uz dažādu līguma pamata – nozīmīgu pieprasījumu pēc pieaugušo izglītības nodrošināšanas veido gan Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA; 71 līgums pēdējo piecu gadu laikā), gan komersanti (78 līgumi), tikai četrām izglītības iestādēm pēdējo piecu gadu laikā ir bijis vismaz viens līgums par pieaugušo izglītības nodrošināšanu ar Valmieras novada pašvaldību – Valmieras tehnikumam, Profesionālās tālākizglītības centram "Profesionālā Skaistuma skola", Rūjienas Tautskolai un Valmieras Yamaha mūzikas skolai (kopā 29 līgumi). Vairāki pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēji norādīja, ka pēdējo piecu gadu laikā nav slēguši sadarbības līgumus, kā arī citi minēja dažādu projektu ietvaros noslēgtos sadarbības līgumus, piemēram, ar Valsts izglītības attīstības aģentūru (VIAA), Eiropas Kultūras fondu, Eiropas Komisiju u.c.

No 12 aptaujātajām izglītības iestādēm/organizācijām astoņas pēdējo piecu gadu laikā ir iesaistījušās pieaugušo izglītības atbalsta projektos. Trīs izglītības iestādes iesaistījušās NVA īstenotajā projektā "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai" – Valmieras tehnikums, Valodu mape un mācību centrs BUTS. Divas izglītības iestādes iesaistījās VIAA īstenotajā projektā "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" – Valmieras tehnikums un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola. Visvairāk dažādās atbalsta projektu aktivitātēs ir iesaistījušās izglītības iestāde Valodu mape (t.sk. Erasmus+, Nordplus u.c.). Pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēji iesaistījušies arī tādos projektos kā Eiropa sociālā fonda projekts "Proti un dari!", LEADER, Erasmus+ pieaugušo izglītojamo mobilitātes programmā, Nordplus Pieaugušo izglītības programmā, Centrālā Baltijas jūras reģiona programmu ietvaros īstenotajos projektos u.c.

Četras izglītības iestādes aptaujā norādīja, ka izmanto EPALE (Eiropas pieaugušo izglītības e-platformu) - Valmieras bibliotēka, SIA "Valodu Mape", Profesionālās tālākizglītības centrs "Profesionālā Skaistuma skola" un Vidzemes Augstskola.

Pieaugušo izglītības pārstāvji tika lūgti novērtēt arī vides pieejamību personām ar īpašām vajadzībām telpās, kas tiek izmantotas pieaugušo izglītības nodrošināšanai. Vides pieejamības elementu novērtējuma apkopojums 83. attēlā.

Attēls 83 – Vides pieejamības elementu atbilstība pieaugušo izglītības iestāžu ēkās (Avots: Aptauja)

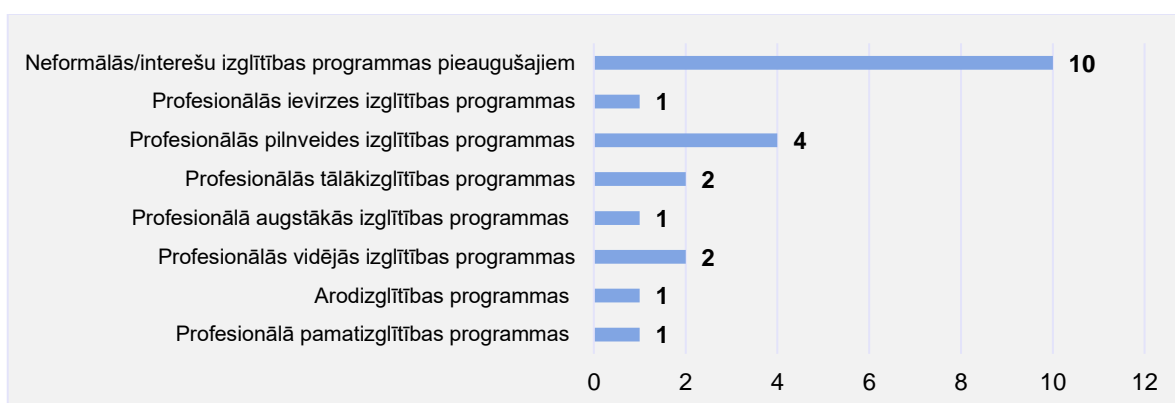

Pilnīgs vides pieejamības nodrošinājums ir Valmieras tehnikumā un mācību centrā BUTS. Valmieras Jaunatnes centrā "Vinda" neviena no vides pieejamības elementiem netiek vērtēts, kā atbilstošs, bet mācību darbnīca, kas atrodas blakus ēkā ir daļēji pielāgota personām ar kustību traucējumiem. Kā papildus elementi pieejamības un piekļūstamības nodrošināšanai personām ar funkcionāliem traucējumiem norādīti – Valmieras tehnikumā ir iespēja pielāgot datortehniku vājredzīgu izglītojamo vajadzībām, Valmieras bibliotēkā vājredzīgiem cilvēkiem tiek nodrošināta telelupa *Topaz*, lieldrukas grāmatas, audiogrāmatas. Nepietiekama vides pieejamība ir profesionālās tālākizglītības centrā "Profesionālā Skaistuma skola" un Valmieras Yamaha mūzikas skolā.

4.3.2. IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU PIEDĀVĀJUMS

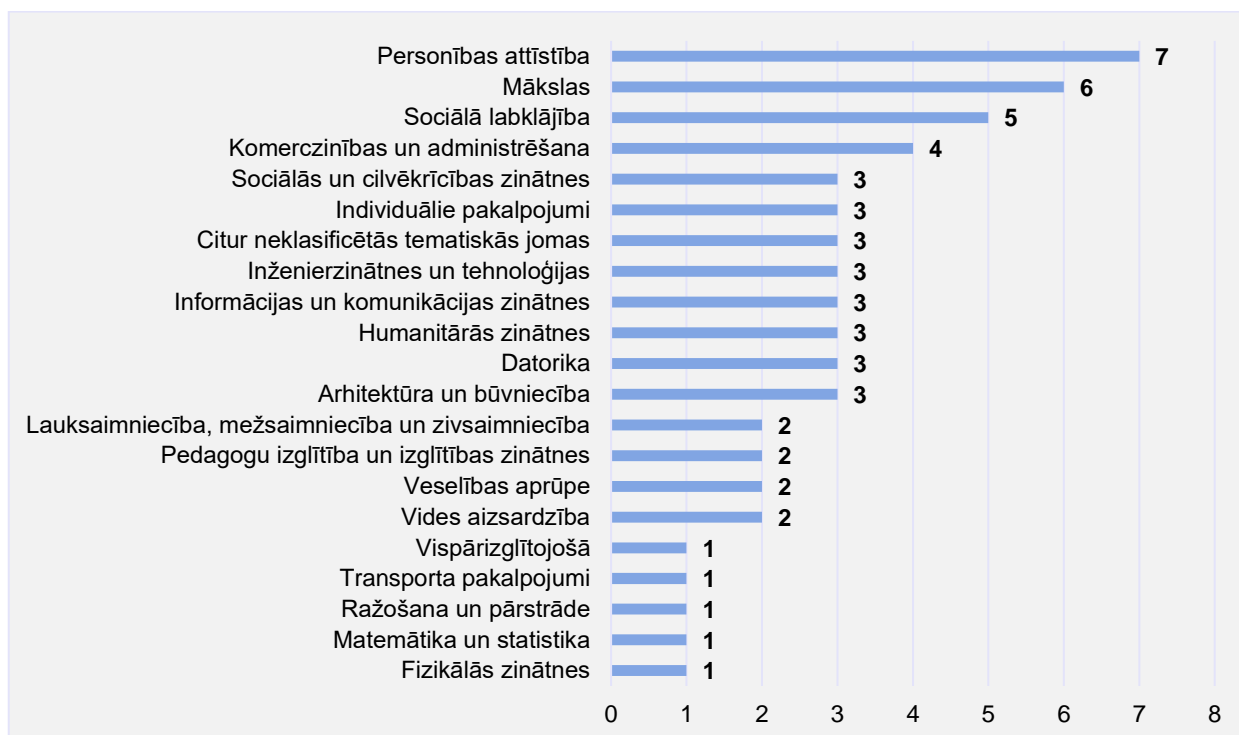
10 no 12 respondentiem Valmieras novadā īsteno neformālās izglītības programmās pieaugušajiem, profesionālās pilnveides programmās piedāvā četri pakalpojumu sniedzēji, profesionālās tālākizglītības programmas – divas izglītības iestādes un divas izglītības iestādes piedāvā profesionālās vidējās izglītības programmas.

Attēls 84 – Pieaugušo izglītības programmu veidi Valmieras novadā, pakalpojumu sniedzēju skaits (Avots: Aptauja)

Valmieras novadā tiek nodrošinātas plašas iespējas pieaugušo izglītībai dažādās tematiskajās jomās. Visbiežāk minētā pieaugušo izglītības tematiskā joma ir personības attīstība, kur pieaugušo izglītības iespējas nodrošina septiņi pakalpojumu sniedzēji. Mākslu jomā – seši, sociālās labklājības tematiskajā jomā - pieci un komerczinību un administrēšanas tematiskajā jomā – četri pakalpojumu sniedzēji. Netiek piedāvātas izglītības programmas dzīvās dabas zinātņu, tiesību zinātņu, veterinārijas un civilās un militārās aizsardzības tematiskajās jomās. Pakalpojumu sniedzēju skaits, kas nodrošina pieaugušo izglītības iespējas katrā no tematiskajām jomām apkopots 85. attēlā.

Attēls 85 – Pieaugušo izglītības programmu tematisko jomu piedāvājums, pakalpojumu sniedzēju skaits
(Avots: Aptauja)

Valmieras Jaunatnes centrs "Vinda" piedāvā kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, apgūstot neformālās izglītības programmas pieaugušajiem, lai veicinātu ikviena interesenta personīgo izaugsmi, pārsvarā kultūrizglītības jomā, piedāvājums ir mainīgs.

Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs nodrošina pieaugušo neformālo izglītību mākslas jomā - zīmēšanu, gleznošanu, kaligrāfiju, fotomācību, keramiku u.c.

Valmieras tehnikumā (VT) darbu ar pieaugušo izglītošanu veic viens darbinieks, kurš nodrošina dažādu aktivitāšu norisi. Pieaugušo izglītībā izglītojamais piesaista, izmantojot dažādas aktivitātes sadarbībā ar VIAA, NVA, nodrošina ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu. VT nākamajos gados plāno attīstīt pieaugušo izglītošanu, veidojot VT par pieaugušo izglītības un resursu centru, kas aktīvi reaģē uz Valmieras reģiona darba devēju vajadzībām, sagatavojot atbilstošu izglītības piedāvājumu.

Valmieras bibliotēka līdz šim piedāvājusi daudzveidīgus izglītojošus pasākumus pieaugušajiem par dažādām tēmām - kultūrvides, mākslas, literatūras, kritiskās domāšanas, tehnoloģiju, medijpratības, vides aktualitātes un IKT. Turpmāk arī plānots darboties jau nosauktajos virzienos, kā arī īstenot interaktīvas norises, lai veicinātu mūžizglītības, kopienas pilsoniskās aktivitātes procesus.

Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolā paredzēts paplašināt kursu piedāvājumu klāstu. Kursos lielāks akcents tiek likts uz praktiskām apmācībām. Pieaugušo izglītības programmas iestāde var attīstīt vairāk, izmantojot projektus.

Valodu Mape pamatā piedāvā dažādu valodu kursus pieaugušajiem (latviešu, angļu, vācu, spāņu, franču, itāļu, poļu), sadarbojas ar uzņēmumiem, lai nodrošinātu to darbiniekiem piemērotāku mācību programmu. Daļēji izglītības iestāde ir kā starpnieks mūžizglītības un bezdarbnieku, darba meklētāju programmām, jo cilvēki ļoti bieži vērsas pēc palīdzības un informācijas, kā iegūt iespēju mācīties ar šādu finansējumu. Līdz šim realizētie ES projekti, ietver jaunus, modernus, digitālus pieaugušo izglītības mācību līdzekļu izveidi gan izglītojamiem, gan izglītotājiem. Izglītības iestāde piedāvā pieaugušajiem izmantot ES projektu ietvaros bezmaksas kursus un seminārus, kā arī 2024-2028 gada stratēģiskajā plānā izglītības iestādes ir pieteikusies pieaugušo izglītojamo mobilitātēm finansējumam.

Profesionālās tālākizglītības centrs "Profesionālā Skaistuma skola" piedāvā apgūt ļoti plašu kursu klāstu skaistumkopšanas industrijā: 145 pieaugušo neformālās izglītību programmas, 6 profesionālās pilnveides izglītību programmas un 2 profesionālās tālākizglītības programmas.

Rūjienas Tautskola piedāvā dažādus neformālās izglītības kursus un radošās meistarklases, atbalstu amatniekiem un mājražotājiem.

Valmieras Yamaha mūzikas skolas piedāvājums ir saistīts ar kultūrizglītības jomu – mūzikas nodarbības gan bērniem, gan pieaugušajiem. Pieaugušajiem ir iespējas apgūt dažādu instrumentspēli, piemēram, ģitārspēli, bungu spēli, taustiņinstrumentspēli, kā arī attīstīt vokālās prasmes. Nākotnē plānotas pūšamo instrumentu programmas.

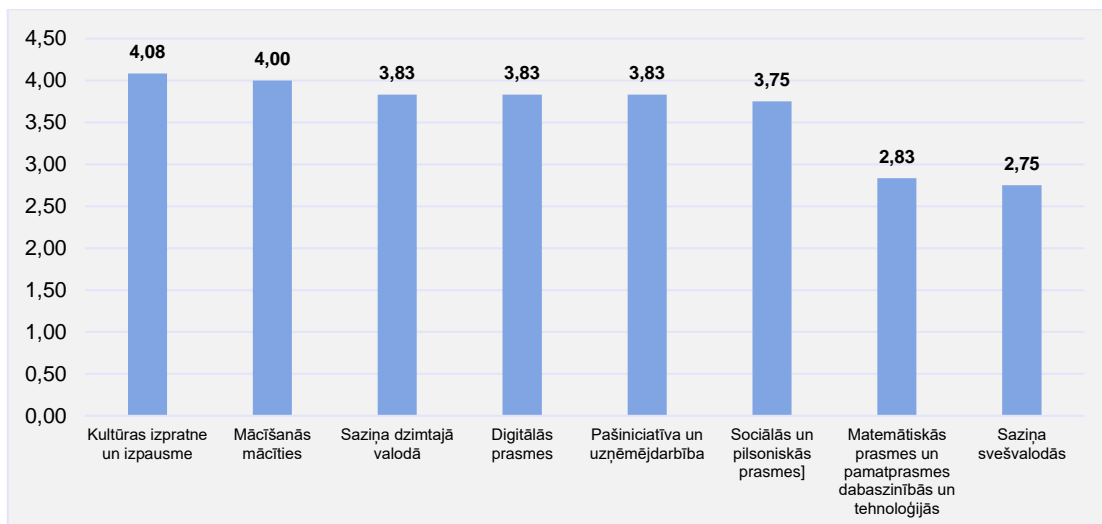
Valmieras Attīstības aģentūra līdz šim nav nodrošinājusi pieaugušo izglītības apmācības.

Mācību centram BUTS plašs programmu piedāvājums, aptver daudzas izglītības tematiskās jomas, nepārtraukta piedāvājuma pilnveidošana un paplašināšana.

Vidzemes Augstskolas pamata aktivitāte pieaugušo izglītībā reģionā bijusi Atvērtās universitātes ietvaros, iesaiste pieaugušo mūžizglītības nodrošināšanā nākotnē ir jāpaplašina, jāveido programmas sadarbībā ar darba devējiem.

Aptaujā pieaugušo izglītības iestāžu pārstāvji tika lūgti novērtēt, vai pieaugušo izglītības programmas un kursi piedāvā iespēju apgūt astoņas pieaugušo izglītībā apgūstamās pamatprasmes – prasmi sazināties dzimtajā valodā, prasmi sazināties svešvalodā, matemātikas prasmes un pamatprasmes dabaszinātnēs un tehnoloģijās, digitālās prasmes, prasmi mācīties, sociālās un pilsoniskās prasmes, spēju uzņemties iniciatīvu un uzņēmēja "gars", kultūras izpratni un izpaušmes. Vērtējumi tika veikti skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē "nav būtiski", bet 5 – "ļoti būtiski". Izglītības iestāžu pašnovērtējumu apkopojums par pieaugušo izglītība ietvertajām prasmēm atspoguļots 86. attēlā.

Attēls 86 – Pieaugušo izglītības pamatprasmju apguve Valmieras novada pieaugušo izglītības programmās unursos, pašvērtējums skalā no 1 līdz 5, vidējie vērtējumi (Avots: Aptauija)

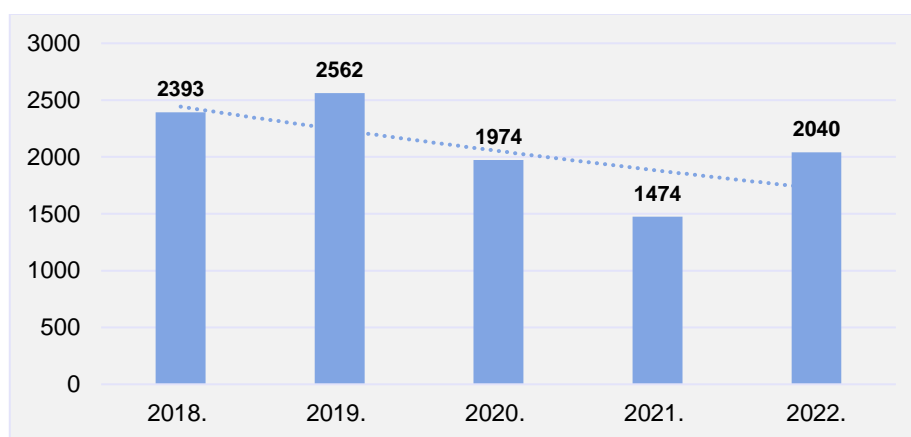

Visaugstāk tika novērtēta iespēja apgūt kultūras izpratnes un izpausmju prasmes, kam seko prasme mācīties. Zemākais vērtējums ir iespējai apgūt matemātikas prasmes un pamatprasmes dabaszinātnēs un tehnoloģijās, kā arī prasmēm sazināties svešvalodās. Izglītības iestāžu vērtējums par prasmju apguvi atbilst piedāvāto izglītības programmu un kursu specifikai. Iespējas apgūt visas astoņas pamatprasmes savās pieaugušo izglītības programmās visaugstāk vērtē Valmieras tehnikums, tam seko Valmieras bibliotēka un Valodu mape.

4.3.3. PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMUS SAŅĒMUŠO SKAITA DINAMIKA

Pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzējiem tika lūgts norādīt izglītojamo skaitu pēdējos piecos gados. Kopējam izglītojamo skaitam pieaugušo izglītībā pēdējo piecu gadu laikā bija tendence samazināties, kas izskaidrojams ar COVID-19 pandēmijas ierobežojumiem. 2022. gadā izglītojamo skaits atkal pieauga (87. attēls).

Attēls 87 – Kopējais izglītojamo skaits, kas pēdējo piecu gadu laikā saņēmuši pieaugušo izglītības pakalpojumus Valmieras novadā (Avots: Aptauja⁶⁶)

Lielākais izglītojamo skaits pēdējo piecu gadu laikā vērojams profesionālās tālākizglītības centrā "Profesionālā Skaistuma skola" (pat līdz ~1900 izglītojamie gadā), bet tam ir tendence samazināties (2022. gadā – ap 720 izglītojamo). Pārējās izglītības iestādēs izglītojamo skaits ir bijis salīdzinoši mazāks. Izglītojamo skaits pieaudzis izglītības iestādē Valodu mape (2022. gadā – 350) un Rūjienas tautskolā (2022. gadā – 130), Valmieras tehnikumā izglītojamo skaits svārstīgs (no ~50 līdz ~150 izglītojamo gadā). Vidzemes augstskolas atvērtās universitātes kursus apguvušo skaits svārstās no ~110 līdz ~180 izglītojamajiem gadā.

Pieaugušo izglītības aptaujas respondentiem bija arī ieteikumi par pieaugušo izglītības pakalpojumu nodrošinājumu un organizēšanu Valmieras novadā:

- ◆ nepieciešama sadarbībā balstīta koordinēta rīcība pieaugušo izglītībā;
- ◆ izveidot Valmieras novadā vienotu platformu vai digitālo rīku, kurā tiek apkopota un publicēta informācija par pieaugušo izglītības iespējām Valmieras novadā;
- ◆ pašvaldības atbalsts (telpu un resursu piedāvājumus) privātajām izglītības iestādēm;
- ◆ informācijas aprīte arī ar privātajām izglītības iestādēm.

SECINĀJUMI

⁶⁶ Mācību centra "BUTS" nesniedza informāciju par izglītojamo skaitu.

- ◆ Valmieras novadā ir plašs pieaugušo izglītības piedāvājums gan formālajā, gan neformālajā izglītībā, tomēr dominē neformālās izglītības programmu piedāvājums.
- ◆ Pieaugušo izglītības pakalpojumu nodrošināšanai izglītības iestādes un organizācijas izmanto dažādus finansēšanas avotus, aktīvi iesaistās pieaugušo izglītības atbalsta projektos. Visbiežāk minēts NVA īstenotais projekts "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai".
- ◆ Pieaugušo izglītības piedāvājums ir daudzveidīgs un gandrīz visās izglītības tematiskajās jomās vismaz viena iestāde/organizācija piedāvā pieaugušo izglītības pakalpojumus, izņemot dzīvās dabas zinātņu, tiesību zinātņu, veterinārijas un civilās un militārās aizsardzības tematiskajās jomās. Visvairāk pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju piedāvā programmas personības attīstības, mākslu, sociālās labklājības un komerczinību un administrēšanas tematiskajā jomā.
- ◆ Kopējam izglītojamo skaitam pieaugušo izglītībā pēdējo piecu gadu laikā bija tendence samazināties.
- ◆ Situācija ar vides pieejamību telpās, kuras tiek piedāvātas pieaugušo izglītības programmas, ir ļoti atšķirīga starp iestādēm/organizācijām. Vairāki pakalpojumu sniedzēji nenodrošina vides pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.
- ◆ No astoņām pieaugušo izglītības pamatprasmēm vislabāk nodrošināta ir iespēja apgūt kultūras izpratnes un izpausmju prasmes un prasmes mācīties, mazāk nodrošinātas iespējas apgūt matemātikas prasmes un pamatprasmes dabaszinātnēs un tehnoloģijās, kā arī prasmes sazināties svešvalodās.
- ◆ Valmieras novadā nav vienota informācijas avota par pieaugušo izglītības pakalpojumu piedāvājumu.

5. VALMIERAS NOVADA IZGLĪTĪBAS JOMAS SVID ANALĪZE

Tabula 35 – SVID analīzes apkopojums

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Bērnu skaits novadā pēdējās desmitgades laikā nesamazinās un vērojams jaunu iedzīvotāju pieplūdums ◆ Iespēja iegūt kvalitatīvu izglītību visos izglītības posmos no pirmsskolas līdz augstākai izglītībai ◆ Valmieras novada izglītības iestāžu tīkls ir sakārtots ◆ Speciālo izglītības programmu īstenošana lielākajā daļā novada izglītības iestāžu pirmsskolas (13 no 15 PII) un pamatskolas posmā (16 no 19 VII) ◆ Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs ir nacionāla mēroga izglītības iestāde – lielākā speciālās izglītības iestāde Vidzemē un otra lielākā šāda veida izglītības iestāde Latvijā ◆ Kvalitatīvs interešu un profesionālās ievirzes izglītības piedāvājums un tradīcijas (īpaši sporta un kultūrizglītības jomā) ◆ Izglītojamo skaita pieaugums (+4% piecu gadu laikā) ◆ Ieguldījumi izglītībā nemainīgi saglabā lielāko īpatsvaru kopējā pašvaldības budžetā ◆ Pēdējo divu gadu periodā izglītībai atvēlētais pašvaldības finansējums (atalgojumam, infrastruktūrai un atbalstam – ēdināšanai, transportam u.c.) pieaudzis par 22,2% ◆ Izglītības infrastruktūras stāvoklis kopumā ir apmierinošs ◆ Pašvaldība īsteno pārdomātas un pakāpeniskas izglītības iestāžu infrastruktūras atjaunošanas un uzlabošanas darbības ◆ Nesen celtajās/renovētajās izglītības iestādēs tiek nodrošināta pilnīga vides pieejamība izglītojamajiem ar mobilitātes ierobežojumiem ◆ Liels īpatsvars gados jauno pedagogu (<34 g.) – 20,6% un to pedagogu, kuri izglītības iestādēs strādā <5 gadus – 39,2% ◆ Vairāk kā 80% novada pedagogu attiecības ar vecākiem vērtē kā pozitīvas un cieņpilnas ◆ Kopumā pedagogu un izglītojamo labbūtības rādītāji Valmieras novadā ir salīdzinoši augsti ◆ Vienota metodiskā darba organizatoriskā sistēma novadā, koordinators – Izglītības pārvaldes Metodiskais dienests; 90% pedagogu saņem metodisko atbalstu (aptaujas dati) ◆ “Valmieras Attīstības aģentūra” (VAA) – sniedz lielu ieguldījumu izglītības jomas attīstībā Valmieras novadā ◆ Karjeras izglītības metodisko darbs – tiek organizēts, sadarībā ar VAA izveidots tiešsaistes karjeras materiālu resurss www.karjerasmateriali.lv ◆ Valmieras novada pašvaldība sniedz atbalstu dažādām izglītojamo grupām ◆ Pedagoģiem tiek nodrošinātas profesionālās pilnveides tālākizglītības iespējas un metodiskais atbalsts, kā arī tiek sniegts atbalsts pedagoģiskās izglītības ieguvei ◆ Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas un Valmieras Valsts ģimnāzijas izglītojamajiem ir augsti vidējie CE rezultāti tiem ir tendence uzlaboties ◆ Valmieras novadā esošais profesionālās vidējās izglītības piedāvājums lielā mērā atbilst novada specializācijas virzieniem ◆ Izglītojamo skaits VDMV pēdējo piecu gadu laikā ir audzis (+47% piecu gadu laikā), izglītojamo skaits VT pēdējo gadu laikā ir relatīvi stabils ◆ VDMV izglītojamo vidējie CE vērtējumi augstāki par vidējiem vērtējumiem profesionālās izglītības iestāžu un mākslas skolu grupā 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Izglītojamo skaits un īpatsvars no citām pašvaldībām ir teju vienādā līmenī ar izglītojamo skaitu un īpatsvaru, kas mācās citās pašvaldībās (piesaiste = aizplūšana) ◆ Nepietiekams interešu izglītības piedāvājums vides izglītības un tehniskās jaunrades virzienos pedagogu, infrastruktūras un resursu trūkuma dēļ ◆ Ļoti atšķirīga vispārējās izglītības iestāžu telpu noslodze (no ~20% līdz ~120%) kritiskāka situācija – Valmieras pilsētas izglītības iestādēm, Rubenes, Kocēnu un Trikātas pamatskolām ◆ Vides piekļūstamība netiek pilnībā nodrošināta (ir / ir daļēji – tikai 1/3 infrastruktūras) ◆ Pedagogu novecošanās visās izglītības pakāpēs (>50% pedagogu ir vecumā 50+), nenodrošinot personāla ilgtspēju un pēctecību ◆ Mācību metodisko jomu attīstībā liela nozīme ir konkrētās jomas koordinators personībai ◆ Izveidotā metodiskā darba organizatoriskā sistēma nesasniedz vismaz 10% no Valmieras novada pedagogiem ◆ Atbalsta personāls netiek pilnībā nodrošināts (vai grūti atrast kvalificētus speciālistus izgl. iestāžu vakancēm) slodžu sadrumstalotības un mazās noslodzes dēļ ◆ Karjeras izglītības un atbalsta pasākumi tiek īstenoti drīzāk teorētiski, pietrūkst praksē balstītas aktivitātes ◆ Kopumā viszemākie rezultāti Valmieras novada izglītības iestādēs ir matemātikas CE ◆ Pēdējo trīs mācību gadu periodā pieaudzis nesekmīgo izglītojamo skaits Valmieras novadā izglītības iestādēs ◆ VT profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vidējie rezultāti pēdējo piecu gadu periodā bija atšķirīgi dažādām kvalifikācijām ◆ Laikā no 2018./2019.m.g. līdz 2022./2023.m.g. Valmieras novadā olimpiāžu dalībnieku skaitam bija tendence samazināties ◆ Vājš 12. klašu absolventu turpmāko gaitu monitorings ◆ Maza daļa Valmieras novada 12. klašu absolventu (mazāk nekā 10%) turpmākām studijām izvēlas Vidzemes Augstskolu ◆ Pieaugušo izglītības un interešu izglītības pakalpojumu kvalitātes novērtējums – salīdzinoši zems (iedzīvotāju aptauja novada AP ietvaros), grūti iegūt informāciju par pieaugušo izglītības piedāvājumu novadā ◆ Trūkst pieaugušo izglītības piedāvājuma dzīvās dabas zinātņu, tiesību zinātņu, veterinārijas un civilās un militārās aizsardzības tematiskajās jomās ◆ Pieaugušo izglītībā iesaistīto cilvēku skaits samazinās (2022.gadā bija ~2 tūkst.)

<ul style="list-style-type: none"> ◆ VDMV profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vidējie rezultāti pēdējo piecu gadu periodā liecina par labu sniegumu ◆ Pieaugušo izglītības piedāvājums novadā ir daudzveidīgs, gandrīz visās tematiskajās jomās; visplašākais piedāvājums ir personības attīstības, mākslu, sociālās labklājības un komerczinību un administrēšanas tematiskajās jomās un pakalpojumus sniedz gan izglītības iestādes, gan komersanti un NVO ◆ Valmieras novadā pastāv veiksmīgi sadarbības piemēri starp pašvaldību, izglītības iestādēm, nevalstisko un privāto sektoru, kā arī iesaistītās puses saredz potenciālās sadarbības iespējas 	
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Iedzīvotāju piesaiste novadam (remigrācija, imigrācija, talantu piesaiste u.c.) ◆ Izglītojamo piesaiste (t.sk. no citiem novadiem) ar unikālu un kvalitatīvu izglītības piedāvājumu ◆ Izglītības pakalpojumu pieejamības uzlabošana – sasniedzamība (t.sk. transporta risinājumi), sadarbība un specializācija ◆ Vispārējās izglītības iestāžu pozicionējums novadā, specializēšanās – sava «niša», tradīcijas, vērtības, programmu un papildus piedāvājums, dažādas mērķa grupas ◆ Tālmācības un neklātienēs izglītības iespēju piedāvājuma veidošana gan pamata, gan vidējās izglītības posmos ◆ Valmieras pilsētas iespēju nodrošināšana pagastu izgl. iestādēm (mācību ekskursijas (t.sk. uz uzņēmumiem), alternatīvām stundām, sadarbībai ar prasmīgiem pedagogiem dažādās nozarēs u.c.) ◆ Jaunu pedagogu piesaiste, t.sk. re-emigrācijas veicināšana – atbalsts adaptācijai (pārcelšanās, mājoklis, mentoringi u.c.) ◆ Izglītības pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana – nodrošinot visa veida atbalsta personālu visās izglītības iestādēs ◆ Pedagogu prestiža celšana – pašvaldības un izgl. iestāžu vadības atbalsts, publicitāte, komunikācija ◆ ES finansējuma piesaistīšana infrastruktūras un materiālās bāzes, īpaši IKT, tālākai attīstībai ◆ Ar spēcīgas un kvalitatīvas un visu līmeņa izglītības sistēmas pieejamību novadā, straujāk veicināt pašvaldības industrializācijas attīstību, ātrāk pārvarot demogrāfisko faktoru ietekmi ◆ Dienesta viesnīcas nodrošinājums Valmieras novada jauniešiem izglītības turpināšanai Valmierā pēc 9. klases absolvēšanas (u.c. mērķa grupām) ◆ Vidējās izglītības piedāvājuma (grozu) pilnveidošana – topošajiem pamatskolu absolventiem novadā ir vēlme padziļināti apgūt angļu valodu un STEM mācību priekšmetus ◆ Lielākā daļa (71,7%) topošo pamatskolas absolventu pēc pamatzglītības iegūšanas vēlas turpināt mācības Valmieras novadā (aptaujas dati) ◆ Ir stabilizējusies izglītojamo izvēle pēc pamatskolas turpināt mācības profesionālās izglītības iestādēs, iespēja palielināt šo rādītāju ◆ Karjeras atbalsta pasākumu uzlabošana un attīstība, sadarbojoties pašvaldībai, VAA, izglītības iestādēm un uzņēmējiem ◆ Vienotas karjeras izglītības sistēmas un Karjeras centra izveide ◆ Vienota informācijas avota un kontaktpunkta izveide par pieaugušo izglītības pakalpojumu piedāvājumu novadā ◆ Veikt pētījumu par pieaugušo izglītības vajadzībām ◆ Izglītības iestāžu un darba devēju sadarbība kvalificētu, mūsdienīgu prasībām atbilstošus speciālistu sagatavošanai vietējam Valmieras novada darba tirgum 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Neprognozējamā situācija un neskaidrība valsts politikā attiecībā uz ārējo ģeopolitisko apstākļu radīto imigrācijas pieplūdumu un uz imigrācijas politiku demogrāfisko negatīvo apstākļu mazināšanai ◆ Bieži mainīgi ārējie normatīvie akti, kas reglamentē izglītības jomu ◆ Kvalificētu pedagogu trūkums apdraud izglītības pakalpojumu sekmīgu īstenošanu (gan jau šobrīd, gan vidējā termiņā Stratēģijas periodā) ◆ Nenotiek pedagogu paaudžu maiņa (novecošanās) ◆ Izmaiņas pedagogu darba samaksas sistēmā, kas pasliktina pašreizējo situāciju ◆ Atalgojuma konkurētspējas un pedagogu zemā prestiža dēļ samazinās kvalitatīva izglītības personāla piesaistes un noturēšanas iespējas, kas rada cilvēkresursos ieguldīto līdzekļu ilgtspējas riskus ◆ Pedagogu izdegšana ◆ Pašvaldības budžeta nepietiekamība visām izglītības iestāžu attīstības vajadzībām ◆ Valmieras Dienesta viesnīcas un profesionālās izglītības iestāžu dienesta viesnīcu kapacitāte ◆ 9. klašu matemātikas zemie CE rezultāti nenodrošina bāzi STEM mācību jomas apguvei vidējās izglītības posmā

PIELIKUMI

A. DAĻAS pielikumus skatīt atsevišķā dokumentā.

PIELIKUMU SARAKSTS

1. PIELIKUMS: Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas pa vecuma grupām Valmieras novada teritorijās
2. PIELIKUMS: ES, nacionāla, reģionāla un novada līmeņa plānošanas dokumentos noteiktais attiecībā uz izglītības jomu
3. PIELIKUMS: Valmieras novada izglītības jomas pārvaldības organizatoriskās struktūras shēma
4. PIELIKUMS: Aptaujas anketa potenciālo vidusskolu vai ģimnāziju (10. – 12. klase) izglītojamo interesējošo jomu izpētei
5. PIELIKUMS: Valmieras novada vidējās izglītības iestāžu izglītojamo centralizēto eksāmenu rezultātu grafiki (2018. – 2022. gads)
6. PIELIKUMS: Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu fiziskās vides piekļūstamība personām ar kustību traucējumiem 2023./2024.m.g.
7. PIELIKUMS: Valmieras novada sporta infrastruktūra pašvaldības izglītības iestādēs 2023./2024.m.g.
8. PIELIKUMS: Aprīkoto dabaszinātņu kabinetu skaits izglītības iestādēs 2023./2024.m.g.
9. PIELIKUMS: Valmieras novada pašvaldības ieguldījumi izglītības iestāžu IKT attīstībā (EUR/gadā), 2018. – 2022.g.
10. PIELIKUMS: Ieguldītais finansējums izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā* (EUR/gadā), 2018. – 2022.g.
11. PIELIKUMS: Valmieras novada pašvaldības izglītības iestāžu viena izglītojamā izmaksas (EUR/gadā), 2021. un 2022.g.
12. PIELIKUMS: Pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju aptaujas anketa